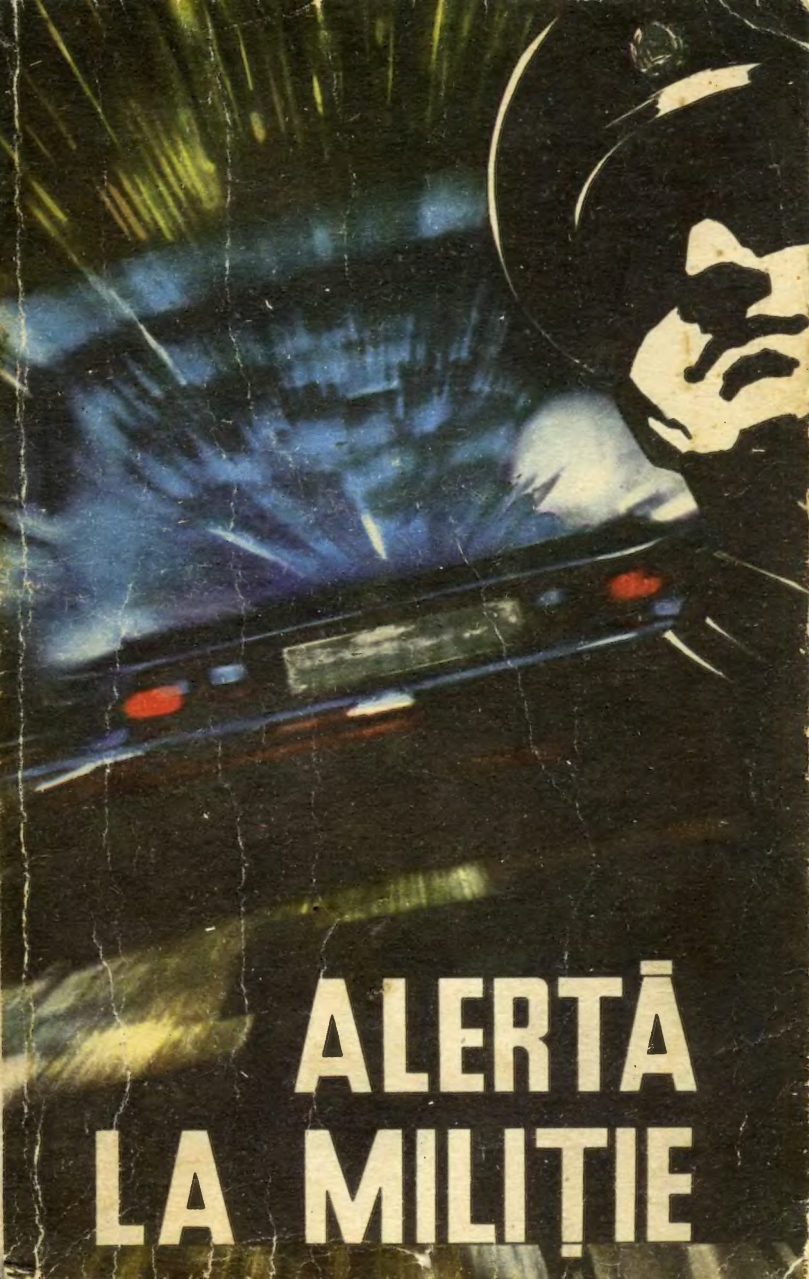

ALERTĂ LA MILITIE

ALERTĂ LA MILIȚIE

EDITURA
ALBATROS

Coperta de GH. CALĂRAȘU

Amintire

Șoseaua asfaltată, pe care gonesc într-un sens și în altul mașini de tot felul, sclipește în lumina soarelui de octombrie. Nici o adiere de vînt nu înfiorează lanurile ruginii. E cald, cald și plăcut, ca într-o minunată zi de primăvară. Și, totuși, gîndul te poartă fără să vrei către o noapte crîncenă de ianuarie. O noapte cu viscol năprasnic, cu trimbe albe de zăpadă înghețată măturînd ponoarele, cu ger de-ți tăia răsufllarea. Aici, în postul acesta de circulație, a făcut serviciul subofiterul de miliție Constantin Nedeloiu. De aici a pornit el în urmărirea unor infractori, care goneau turbați cu camionul.

Zăpada înțepa obrajii cu mii de ace. Copacii de pe marginea șoselei gemeau în răstimpuri, învîrtejiți de viforniță. Din camionul în care se afla, Nedeloiu dădea neobosit semnale de oprire. Fluierul său zbugnea în văzduh ascuțit, acoperind fierberea viscolului. Dar infractorii nu voiau să oprească. Goneau îndîrjiți. Nedeloiu își scoase pistolul. Un foc de avertisment fulgeră în noapte. Apoi încă unul. Dar infractorii nu se supun și țeava pistolului se îndreaptă spre cauciucurile din spate ale mașinii. Un glonte, două, trei. Ținta este lovită cu precizie, însă plumbii nu pătrund grosimea cauciucurilor. Ricoșează. Șoferul, care dorește din toată inima să-l ajute, îl sfătuiește să tragă în cabină. Dar Nedeloiu refuză cu încăpăținare. Vrea să-i prindă vii. Îi spune șoferului să mărească viteza și să se alătore cu camio-

nul de camionul urmărit. Plănuiește să se arunce în acesta din urmă și să-i someze pe fugari cu pistolul prin geamul de la ușa cabinei. Dar cînd să sară dintr-un camion în celălalt, infractorii simt. O frînă, o smucitură hoțască și milițianul este zdrobit între cele două caroserii...

Așa a căzut Nedeloiu, hotărît să-și facă cu orice preț datoria.

Mai sînt infractori periculoși

— Sergentul-major Vasile B. nu face serviciu la circulație. E lucrător în paza generală, îmi spune sergentul-major Pătru. Dar, în noaptea aceea, el m-a anunțat. A dat telefon, aici, la post...

Da, el a anunțat. Era de serviciu pe Calea București, care coboară ușor dinspre centrul Piteștiului și duce la podul de peste Argeș. Ajunsese pe-aproape de depozitele Întreprinderii comerțului cu ridicata, cînd a zărit venind în zigzag, dinspre centrul orașului, un camion. Mergea dintr-o margine în alta a străzii, gata să urce cu roțile cînd pe un trotuar, cînd pe celălalt.

— Îs beți, i-a fulgerat prin minte lui Vasile și s-a grăbit să facă semnalul regulamentar de oprire.

Mai înainte însă ca el să ridice bastonul, camionul s-a oprit din cauza unei defecțiuni a motorului.

Doi vlăjgani au sărit de pe platformă și au început reparația. Alți doi stăteau în cabină.

Vasile B. a salutat politicos și a cerut actele pentru control celui care se afla la volan. Acesta n-avea însă carnet de conducere și, în loc de orice explicație, a început să înjure. Ca la un îndemn au început să înjure și ceilalți.

Folosind o clipă de neatenție, sergentul-major a ridicat cheia de contact și fișa centrală a camionului. Apoi s-a îndreptat spre depozitele Întreprinderii comerțului cu ridicata și a raportat telefonic ofițerului de serviciu de la miliția oraș.

— Rețineți-i acolo pînă vă trimit ajutoare, a ordonat ofițerul de serviciu.

Dar Vasile B. n-a mai avut pe cine reține. Cei patru stabiliseră contactul la motor prin legătură directă și camionul se depărta spre pod. Atunci a dat telefon sergentului-major Pătru, la postul de control.

— Opriți mașina numărul 25 619 !...

Pătru a ieșit din cabină, a făcut semn, dar a fost nevoit să se refugieze în marginea șoselei. Fugarii erau cît pe ce să dea cu camionul peste el.

Tocmai se gîndea ce măsuri să întreprindă, cînd alături de el a oprit un taxi. De lîngă șofer l-a strigat sergentul-major Vasile B. :

— Urcă sus ! Hai în urmărirea lor ! Sînt beți și pot provoca cine știe ce accident...

Au pornit fără a pierde o clipă, dar după cîteva sute de metri și-au dat seama că fugarii au părăsit șoseaua și au apucat pe un drum de cîmp.

— Nu-i nimic, a zis sergentul-major Pătru. Mergem pînă în Valea Mare. Acolo trebuie să iasă în șosea, că n-au alt drum pe care s-apuce.

Într-adevăr, la Valea Mare, fugarii au fost nevoiți să oprească. Drumul ce ieșea în șosea urca în pantă și n-au mai putut lua viteză.

Milițienii au cerut actele la control. Drept răspuns însă, doi dintre indivizi s-au repezit la sergentul-major Vasile B. L-au trîntit la pămînt, au început să-l lovească și au dat să-i smulgă automatul. Vasile B. s-a ridicat cu greu, a pus o piedică la unul, l-a împins pe celălalt, dar infractorii nu dădeau drumul armei. Văzînd că nu va putea păstra automatul, Vasile B. a scos cu o mișcare dibace încărcătorul și i-a dat drumul în buzunarul pantalonilor.

Ceilalți doi nu fuseseră tot atît de iuți și nu izbutiseră să-l ia pe sergentul-major Pătru prin surprindere. Acesta scosese pistolul și un foc de avertisment a bubuit în nopte. Dar infractorii n-au dat înapoi și un al doilea foc și-a împrăștiat ecoul peste văi.

Lui Vasile B. i-au smuls automatul. Văzînd însă că n-au ce face cu el, bandiții s-au repezit mai înverșunați asupra milițianului. O lovitură cu patul armei. Încă una.

La a treia, Vasile B. s-a clătinat. Banditul îi spărsese osul mîinii drepte, mai sus de cot și acum se pregătea să-l lovească în cap. Dar n-a mai avut cînd. Izbind cu pumnul și cu picioarele, sergentul-major Pătru își îndepărtase pentru o clipă adversarii și prinsese un moment prielnic. Focul lui a țintit fulgerător picioarele infractorului și acesta s-a prăvălit ca secerat, scăpînd automobilul din mîini.

— Inapoi! Mîinile sus! a strigat Pătru dezlănțuit.

Văzînd că cel mai voinic dintre ei a fost doborît, fugarii s-au supus unul cîte unul la somație...

— Da, așa s-au petrecut lucrurile în noaptea aceea, îmi spune sergentul-major Pătru. Cei urmăriți nu numai că erau beți, dar aveau la activul lor și unele infracțiuni mai vechi, de aceea nu voiau să fie legitimați...

Mașinile alcargă într-o parte și în alta pe panglica asfaltată a șoselei. La semnul milițianului își încetinesc viteza și opresc pentru control. Totul decurge în cea mai perfectă ordine și fapte ca aceea relatată de sergentul-major Pătru par de necrezut. Ea a avut însă loc. La miliția orășenească am citit ordinul de zi prin care sergentul-major Pătru și sergentul-major Vasile B. sînt citați pe întreaga țară și sînt premiați și avansați în grad, pentru comportarea lor...

Da, mai sînt infractori periculoși. De aceea, la postul unde a căzut eroul Nedeloiu, se mai aude și acum din cînd în cînd: „Urmăriți, urmăriți mașina...”

MISTERUL CELEI DE A TREIA SPARGERII

— ...Și căutați amprente cu grijă. Mai ales la clante, la sertarele de la galantare și în locurile din care a fost sustrasă marfa...

Apoi, către ofițerii Benjamin M. și Ștefan C. care între timp se apropiaseră :

— Dumneavoastră stabiliți, împreună cu gestionarii magazinelor, ce s-a furat. Vedeți, poate este necesară o inventariere mai detaliată.

Terminînd de dat toate dispozițiile, maiorul Grigore M. se îndreaptă grăbit spre casa unde se săvîrșise cea de a treia spargere. E un om scund, vioi, cu părul încărunțit pe la temple, cu mustața scurtă, dedesubtul căreia se văd două buze roșii și pline. Ochii lui ageri, răscolitori, părea că și-i strunea cu greu, atunci cînd se recomandă cetățeanului. Acesta, spre mulțumirea maiorului Grigore M., intră direct în subiect :

— Azi-dimineață, cînd m-am dus să dau de mîncare orătăniilor, am văzut porțița de la grădina din spate deschisă. M-am mirat, deoarece știam că aseară o închiseseam înainte de a mă culca. Presimțirea că e ceva necurat la mijloc s-a adeverit atunci cînd am dat să intru în magazie. Încuietoarea ușii era ruptă.

...Maiorul cercetă atent ivărul. De fapt, ca să-l forțezi, nu era mare lucru ; era învechit, ruginit.

Intrară în magazie. Înăuntru — ustensile gospodărești. Într-un colț, o scară ce ducea spre pod.

— Eu am pus-o mai acum un sfert de oră, se grăbi să explice omul. Sus am afumături și ceva alimente. Știți, mă gîndeam...

— Și ? îl întrerupse maiorul.

— Nu, nu lipsește nimic. Toate sînt la locul lor.

— Prin curte, aici, în casă ?

— Nicăierea. Cel puțin, atît cît am avut timp să caut pînă la venirea dumneavoastră. Însă...

— Ce anume ?

Un gest silnic, omul se cotrobăi prin buzunare, de unde scoase un petic de hîrtie mototolit.

— L-am găsit pe măsuța aceasta, atunci cînd am coborît din pod, că la-nceput nu-l observasem.

Ieșind mai la lumină, maiorul Grigore citi : „Să nu-ți umble gura, că nu te-am furat“.

Un cunoscut al locului

Maiorul Grigore M. rămase singur. Totul era cufundat în tăcere, nici măcar zgomotele orașului nu ajungeau pînă acolo. Liniștea ce domnea în încăpere, te invita parcă la meditație. Se gîndi mai întîi la rapoartele ofițerilor Benjamin și Ștefan. De la magazinul de desfacere a pîinii nu lipseau decît două franzele și o sumă mică de bani, în schimb, de la magazinul alimentar, suma însușită din sertarul galantarului era destul de mare. În plus, fuseseră furate o seamă de produse alimentare, dulciuri și băuturi alcoolice.

Răsfoi fotografiile aduse de căpitanul Liviu R., de la serviciul tehnico-științific. Le cercetă cu minuțiozitate, pe fiecare în parte. În special, pe cele care surprindeau locurile unde ușile fuseseră forțate. Ele aduceau un element nou : lacătele, broaștele și părțile lemnoase atestau clar urmele a două corpuri ascuțite, prezente la ambele spargeri de la magazine.

Rămase multă vreme fără un gest, încercînd să reconstituie cele întîmplate în seara precedentă, disecînd și analizînd fiecare amănunt.

O foaie mare de hîrtie, albă, pe care o împărțise în coloane, se acoperi încetul cu încetul cu scrisul lui mărunt.

Cu o cută de îngîndurare adîncă între sprîncene, privi înaintea sa. Un element al problemei scăpa : cea de-a treia spargere. Comparînd rezultatele pe care le obținuse, termenul i se părea deplasat. Și, totuși, fusese o spargere ! Dar care fusese obiectul ei, ce căutase infractorul ? Și, apoi, siguranța cu care pătrunsese în curte, în magazie (și numai în magazie), nu demonstra oare că era un cunoscut al locului ? Și biletul... Ceva, înăuntrul său, îi spunea maiorului Grigore că între cele două spargeri și cea din magazia cetățeanului exista o legătură. Mai mult chiar, de aici trebuia să pornească...

Ce caută infractorul...

— Să trăiți, tovarășe maior. Gînd la gînd, cum s-ar spune. Tocmai mă îmbrăcam să vin la dumneavoastră. Știți, am găsit ceea ce îmi lipsea. O toporișcă, pe care o țineam aninată de o policioară.

În magazie ?

— Da.

„Unul din cele două corpuri ascuțite,” se gîndi maiorul. „Dar al doilea ?”

Merse din nou în încăperea pe care o părăsise cu cîteva ore înainte. Se așeză tăcut pe un taburet. Scara nu mai era acolo. Lăsă să-i alunece privirea spre trapa ce închiidea intrarea podului. Apoi o coborî încet pe bîrnele care formau unul din pereții magaziei. Deodată, scoase o exclamație scurtă, un „hei”. Merse drept la una din bîrne, examinînd-o stăruitor.

— Tovarășe Vasile, ce-a fost înainte aici ?

Mirat, omul se apropie, urmărind cu ochiul degetul maiorului care arăta două găuri, depărtate una de alta, din care fusese scos un obiect ascuțit. Apoi puse mîna la gură, uluit.

— Păcatele mele, dar ieri era aici.

— Ce era ?

— O scoabă mai mare. Mă urcam pe ea ca să nu mai aduc scara. Nici n-am văzut că lipsește.

„Deci, cel de-al doilea obiect ascuțit este scoaba. Scoaba și toporul, iată ce-a căutat infractorul aici...” În casă, Grigore M. reluă :

— Ești sigur, tovarășe, că ieri scoaba era acolo ?

— Vai de mine, tovarășe maior, se poate ? Întrebați-o și pe nevastă-mea...

Femeia aprobă tăcută din cap. După câteva clipe, privindu-l stăruitor în ochi, Grigore M. îl întreabă :

— În afară de dumneata și de soția dumitale, mai e cineva care cunoaște locul ?

— Nu, tovarășe maior. Eu sînt bătrîn. Am ieșit de curînd la pensie. Soția, la fel. Cu vecinii... Nici noi nu ne prea ducem pe la ei și nici ei nu se-nghesuie să vină la noi. Ce să-i faci, așa ni-e firea, mai retrași.

— Dar biletul acela nu știi cine l-a scris ? Vreo bănuială ?

— Nu, tovarășe maior, nu știu.

Era, însă, în atitudinea omului acesta ceva care maiorului îi dădea de gîndit :

— Așa să fie ? Dar de la Matei n-ai mai primit nici o veste ?

Pe dată, parcă toată încrîncenarea ce sălășluia în bătrîn, otrăvinduo-i sufletul, țîșni afară :

— Eu n-am nici un Matei, tovarășe maior. Da, da, să știți, eu n-am copil. Nu vreau să aud de el. De vagabondul ăsta care ne-a făcut de rușine, care ne-a otrăvit bătrînețea... Eu nu...

Femeia sări de pe scaun, liniștindu-l. Peste umăr îi spuse maiorului :

— Nu trebuia s-o spuneți. Dacă știați, nu trebuia să vorbiți despre...

— Lasă, lasă, Livie, e mai bine. De ce să n-o spună ? ! Da, tovarășe maior, pe Matei al nostru, omul care și-a lăsat femeia, copiii, omul care și-a schimbat serviciu, omul care a furat, a mințit, copilul nostru, nu l-am mai văzut de câteva luni. Un cunoscut de-al meu mi-a spus, însă, că l-a întîlnit acum câteva zile în oraș.

— Știam.

— Și dumneavoastră credeți ?...

O posibilitate exclusă

A doua zi, pe la ora zece, locotenentul Anton P. raportă maiorului :

— Toporișca și scoaba au fost găsite cam la șase sute de metri de magazinul alimentar, într-o viroagă. Proprietarul le-a recunoscut.

După ce depuse pachetul pe birou, reluă :

— Gestionara magazinului alimentar mi-a spus să vă comunic că, împreună cu celelalte obiecte furate, i-au dispărut, și un rucsac, pe care-l lăsase decuscară un cetățean, și o servietă, pe care o uitase, în aceeași zi, o femeie. A aflat de lipsa lor, atunci când păgubașii s-au interesat de obiectele respective.

Scara, însă, aduse o surpriză. Căpitanul Nicolae F., după ce ciocăni tare la ușă, intră radios :

— Tovarășe maior, raportează : a fost reținut un infractor în timp ce încerca să spargă casa unui cetățean. La interogatoriu a recunoscut alte zece furturi, unele nereclamate, comise în decurs de două săptămîni.

Se opri cîteva secunde pentru a da un mai mare efect frazei următoare :

— Infractorul a recunoscut ceva referitor la magazinul alimentar.

— Ce anume ?

— Acum trei luni a încercat o spargere la acest magazin, însă, în timp ce „opera“, a dat peste el paza obștească. A reușit să dispară.

— Da, da, înțeleg.

Vestea îl descumpănise puțin pe maior. Hotărît să nu piardă nici un minut, se ridică și porni împreună cu Nicolae F. Convorbirea cu infractorul nu dură mai mult de un sfert de oră. Căutînd să-și găsească alibiuri, o frază a acestuia atrase atenția maiorului :

— ...poate să vă spună și Matei !

— Unde e Matei ?

— M-am întîlnit cu el ieri noapte, pe la două. Se grăbea spre gară. Mergea la București, cum mi-a spus. Avea în spate un rucsac și în mînă o servietă.

Grigore M. continuă interogatoriul. O serie de lucruri petrecute în seara precedentă, absolut străine infractorului, îl determinară pe maior să excludă posibilitatea că individul din fața sa ar fi și autorul celor trei spargerî.

Concluzia bătrînului

Unde dispăruse Matei? De la ultimul serviciu, locotenentul-major Constantin I. află numai că i se desfăcuse contractul de muncă, datorită repetatelor abateri. Un șofer, coleg de-al lui Matei, îl informă :

— Într-o vreme mi-a spus că, dacă o să se certe și cu „ăștia“, o să se ducă la București. Mi-a dat și adresa. La unul, Ianulea...

...Locotenentul-major Constantin I. pleacă la București. Ianulea, de care pomenise șoferul, suferise un accident de motocicletă, cu două zile în urmă, și era internat, în stare foarte gravă, la spital. Nu se știa dacă va mai scăpa cu viață. Tot ce putu fi găsit la domiciliul său fu servieta, pe care proprietăreasa lui Ianulea i-o dădu ofițerului. Pe Matei îl știa, dar nu-l mai văzuse de vreo două luni...

— Matei s-a întîlnit cu Ianulea, servieta atestă clar acest lucru, conchise maiorul, a doua zi. Matei n-a mai trecut pe la Ianulea, poate că nici în București n-a mai stat. Ce rută a apucat nu știm, dar vom afla.

Peste două zile, de la Lugoj se primi informația că un individ cu aceleași semnalmente ca ale lui Matei fusese văzut în gară, dar, cînd să fie reținut, reușise să dispară. Fusese semnalat, apoi, încă în trei localități din țară, ultima dată fiind văzut într-un tren ce mergea la Baia Mare.

...Trecuseră cinci zile de la comiterea triplei spargerî. În biroul maiorului Grigore M. sună telefonul :

— Alo! Căpitanul Nicolae. Matei este la reclamant acasă. A intrat pe porțița dinspre grădină. Chiar acum a ieșit, împreună cu taică-său.

— Nu te grăbi. Urmărește-i îndeaproape, fără să te vadă!

— Am înțeles.

După ce închise receptorul, maiorul formă grăbit numărul de la poartă.

— Va veni moșul, însoțit de fiu-său. Să-i lăsați să intre la mine.

Cetățeanul (impacientat) :

— Buletinul și libretul C.E.C. erau aici ! Bate nervos cu arătătorul minii stîngi într-unul din rafturile bibliotecii.

Calm, locotentnt-major Tănase I. (obișnuit cu asemenea ieșiri) :

— Cînd ați observat lipsa lor ?

— Acum o oră. Luasem salariul. Voiam să plec la C.E.C., să depun niște bani.

— Și ultima dată cînd le-ați avut ?

— Nu știu. Am văzut că erau aici acum trei zile. După-amiază.

— Și în acest răstimp ?

— În acest răstimp... înțeleg. M-am gîndit. Izbucnește: sigur, absolut sigur ! În afara acelei după-amiezi, cînd...

— Cînd ?

— Cînd în camera mea l-am primit pe prietenul meu, (accentuează disprețuitor asupra cuvîntului „prietenul”) contabilul. Mi-a solicitat el acest lucru. Eu am plecat după vreo zece minute, lăsîndu-l singur.

Prietenul, contabilul, încă sub impresia schimbului de priviri dintre el și păgubaș. Prietenia lor e la pămînt ! Totuși, franc :

— Absolut exact, cu trei zile înainte mă aflu în camera păgubașului. Nu știu nimic, însă, despre carne-

tu C.E.C. Vă rog să mă credeți, nu l-am luat eu. Vă asigur...

Altcineva, mirat de întorsătura lucrurilor:

— Și când te gîndești că exemplul prieteniei lor îl afișam în fiecare ședință.

C.E.C.-ul. Lume multă. Același locotenent-major Tănase I.:

— Va să zică, pe cel care a ridicat suma de 500 lei din libretul tovarășului I. nu-l cunoașteți?

— Nu. Interlocutoarea deschide ușa, arătînd în direcția oamenilor care se înghesuiau în dreptul ghișeului: Cum pot să rețin figura cuiva, în asemenea condiții?!

— Aveți dreptate.

Poșta. Aceeași înghesuială. Funcționara:

— Nu știu. S-a ridicat, e drept, în ziua în care spuneți dumneavoastră, suma de 500 lei, dar cine a ridicat-o nu știu. Lume, înghesuială, vă rog să mă credeți, doar au trecut trei zile de atunci.

— Dar spuneți ceva de o oră?

— Da, o colegă a întrebat, cînd s-au ridicat cei 500 lei: „Cît e ceasul?“ Și altcineva a răspuns: „11,30“. Nu știu cum de-am reținut acest amănunt.

Locotenentul-major Tănase I. aruncă o întrebare, fără nici o legătură cu subiectul discuției.

— Dar pe tovarășul... l-ați văzut cumva în ziua aceea?

— Contabilul? Da, pe dînsul îl cunosc. A fost. Pare-mi-se în jurul aceleiași ore.

Contabilul (iritat de vizita locotenentului-major Tănase):

— Dar v-am spus tot ce am făcut!

— Minus un lucru: unde ați fost miercuri, între 11 și 13.

— La serviciu!

— De ce nu spuneți adevărul? În acest timp ați lipsit de la serviciu. Contabilul tace. După cîteva secunde, locotenentul-major Tănase I. reia: Ați fost la poștă, unde ați trimis suma de 1000 de lei cuiva.

— Bine, dar...

— Știu. De ce n-ați vorbit despre asta de la început ?
Vă era frică ?

Aceeași tăcere vinovată.

— Când ați plecat din camera prietenului dumneavoastră, tovarășul I., ați închis ușa ? Gîndiți-vă bine ?

— Cu cheia, dar cheia am lăsat-o în ușă. M-am dus să-l caut și să-i mulțumesc pentru ospitalitate. Nu l-am găsit, însă, atunci și după aceea... am uitat.

Un atelier foto. Locotenentul-major Tănase răsfoiește niște ștraifuri cu fotografii. Deodată se oprește.

— Fotografia aceasta mi-ar trebui pentru cîteva zile. Îmi permiteți s-o iau ? O să v-o înapoiez !

— Vă rog.

Cu fotografia în mîină, ofițerul întrebă cîteva persoane. Primul, păgubașul.

— Îl cunoașteți pe cel de aici ?

— Sigur că-l cunosc ! Doar am făcut și un chefuluț cu dinsul.

— Ce-ați discutat atunci ?

— I-am spus că vreau să-mi cumpăr mașină.

Altcineva (o femeie de serviciu, volubilă) :

— Îl cunosc. El este.

Altcineva (un turist) :

— Băiat bun. A făcut cînte.

Altcineva, altcineva, altcineva...

— Știa multe bancuri. Ce-am rîs...

— Știa să danseze minunat.

— Nu mi-a plăcut. Artificial...

— Totuși, băiat bun.

— Nu-i adevărat, aparențele...

Locotenentul-major Tănase :

— În spatele omului din fotografie am impresia că se ascunde probabil un vîntură-lume, poate un infractor.

O convorbire telefonică.

— Ai primit mia ?

— Da, cam tîrziu.

— Înțelege-mă, n-am avut. Abia am găsit de la cineva să împrumut.

Un tren. Cursa Predeal-Ploiești.

Florești-Prahova, Buda, Ploiești-vest, o stradă, un număr. În fața locotenentului-major Tănase, o interlocutoare. Bătrână.

— De la fiul meu... (clatină amărită din cap, întinzînd cu un gest silnic o ilustrată.) Asta.

Locotenentul-major Tănase, fără a se opri asupra peisajului (Sinaia, cota 1400), înregistrează mecanic data poștei. Apoi privește spre bătrînă. Aceasta, mirată, rostește doar atît :

— Fiul meu ? !

O convorbire, în biroul maiorului Ion G. :

— Ați confruntat scrisurile ?

Locotenentul-major Tănase :

— Identice, tovarășe maior. E un singur scris și pe ilustrată și pe foaia de restituire de la C.E.C.

— Contabilul ?

— A recunoscut... (Sună telefonul. Maiorul Ion G. răspunde)

— Alo, Oradea... Oradea... Da ! M. C. îl cheamă. Bun... reveniți !

Explicativ, către locotenentul-major :

— Cineva, ale cărui semnalmente corespund cu cele ale lui M.C., omul din fotografie, a furat un carnet C. E. C. dintr-un hotel din Oradea. Același procedeu. (Discuția continuă).

După două zile. Telefonul :

— Alo, maiorul Ion G. Cine ? Constanța ? A fost prins, deci. M. C., exact : Ploiești, strada... numărul... Libretul C. E. C. ? Are numărul...

Locotenentul-major Tănase. Explică :

— Toate bănuielile cădeau asupra contabilului. Era singurul om care intrase în camera păgubașului, în timpul celor trei zile pe parcursul cărora dispăruse libretul C. E. C. și buletinul de identitate. Apoi am aflat lipsa lui de la serviciu între orele 11—13, de prezența lui la poștă în acest timp și, în fine, de mia de lei expediată de el, printr-un mandat poștal (exact suma scoasă din carnetul lui I.) Totuși, avea un alibi : împrumutase banii

de la un coleg. S-ar fi putut să fi fost o stratagemă. Nu am omis acest lucru. În timpul cercetărilor, însă, a apărut un element nou. O femeie de serviciu mi-a spus că în după-amiaza zilei de marți văzuse, pe culoar, un cetățean, în dreptul camerei lui I. Și reținuse înfățișarea, îmbrăcămintea... Nu fusese contabilul.

Atunci, cine? L-am căutat, după semnalmentele pe care mi le dăduse femeia de serviciu. Așa am aflat că individul se fotografiase, la un chef, cu câteva zile înainte. Am mai aflat că miercuri dimineața părăsise hotelul „Alpin“. Plecase. Unde? Nimeni nu știa. Cercetînd mai departe am aflat că Gimi, cum i se spunea, era, de fapt, un cunoscut infractor — M.C. Am plecat la Ploiești, nu cu gîndul să-l găsesc acolo, ci, eventual, să aflu noi date despre el. Și am găsit ilustrata trimisă mamei sale, din Sinaia. (Știam că singurul sentiment pe care-l mai avea era cel filial). Confruntarea scrisului a însemnat pentru mine certitudinea că el era infractorul. Restul... Oradea, Brașov... și, în fine, Constanța...

— Și contabilul?

— Pînă la mărturisirea femeii de serviciu, toate probele arătau că el ar fi fost infractorul. De frică a mințit afirmînd că fusese la serviciu marți, între orele 11 și 13.

Bătrînul tăcu și risul lui dogit plutea încă în cameră. Puse misterios degetul la buze, privind spre fereastră. Își deschise brațele în lături, făcîndu-le semn să plece. Precipitat, îl apucă de braț pe căpitan, care se afla pe scaunul din fața sa, și-l conduse spre ușă. În prag își petrecu cealaltă mîină pe după umerii maiorului și toți trei ieșiră astfel pe verandă. După ce închise grijuliu ușa, bătrînul se uită pe rînd la cei doi și șopti :

— Acum vine Ioana. Și mă ceartă dacă vă vede la mine. Da, da, mă ceartă. Ho, ho, ho !

Speriat parcă de propriul său rîs, bătrînul se desprinsese de ei și intră fulgerător în cameră. Ceilalți doi plecară.

— Și, totuși, tovarășe maior, spuse căpitanul, la el am găsit cheia de la camera în care se afla victima. Și ușa era încuiată.

Maiorul tăcea îngîndurat :

— Mai sînt și alte lucruri foarte curioase, continuă căpitanul. Bătrînul locuiește alături, relațiile dintre ei n-au fost dintre cele mai armonioase, femeia chiar l-a repezit de cîteva ori. Bătrînul e schizofrenic. Așa că e posibil ca „jignirile“ aduse să fi luat amploare în mintea lui. N-ar fi exclus ca bătrînul să fi avut un acces. Mai ales că, în ultimele două săptămîni, a dat dovadă de o agitație neobișnuită.

— Crezi că ar fi fost capabil bătrînul să ucidă ?

— Sînt niște fapte... răspunse căpitanul ca pentru el. Maiorul nu mai zise nimic.

—...Nu există nici un indiciu care să probeze crima !
Într-o asemenea situație, gestul femeii pare perfect verosimil. Senzația lipsei de aer a determinat-o să ducă mîna la gură și să-și smulgă proteza.

Doctorul întărise vorbele prin gesturi.

— Infarctul miocardic i-a fost fatal, mai spuse el. Era hipertensivă. Cu două zile înainte fusese la control, la policlinică. Avea tensiunea 22. Și mai e și poziția în care a fost găsit corpul victimei. Și apoi, nici o urmă de violență. ...

— Dar escoriațiile din jurul nasului ?? întrebă ofițerul.

— Nouăzeci și nouă la sută că ele au fost făcute de victimă însăși, cînd a avut senzația sufocării.

Doctorul își duse mîna la gură, apucîndu-și maxilarul superior și o parte din regiunea nazală. În dreptul nărilor apărură cîteva urme distincte.

— Și eu nu sînt în starea unui om care are o sin-copă, adăugă el.

Urmară alte considerente de ordin medical, după care doctorul plecă.

Soțul femeii apăru. Fusese plecat din ziua cînd Elena murise. Vecinii îl văzuseră ieșind din casă. Îl văzuseră și ceferiștii care se urcaseră în tren. Dacă n-ar fi fost evenimentul acesta tragic, nimic n-ar fi părut anormal... Pentru că acest om pleca săptămînal de acasă în raioanele învecinate. Era achizitor.

...Sosirea ofițerului nu produse nici o impresie asupra soțului. Covîrșit, cu capul sprijinit în palme, fixa dure-ros locul unde soția sa fusese găsită moartă.

— Împărtășesc durerea dumneavoastră, îi spuse ofițerul. În interesul cercetărilor, însă...

Soțul înclină capul, obosit. Ofițerul reluă :

— Vă înțeleg, spuse. Vă rog, însă, să aveți încredere în noi. E în interesul dumneavoastră și al nostru. Vă rog, faceți acest efort.

În loc de răspuns, soțul se ridică în picioare, privindu-l întrebător.

— Dumneavoastră sînteți singurul în măsură să ne spuneți dacă lipsește sau nu ceva din casă.

Căutări minuțioase. Deodată, soțul tresări.

— De aici, și arată spre o casetă, lipsește un săculeț în care Ioana își pusese un ceas, două inele, un lăntșor și o broșă.

— Vă rog să verificați atent, altceva mai lipsește ?

După câteva minute mai descoperi că dintr-un caiet lipsea o importantă sumă de bani.

— Tovarășe doctor, spuneți că, în nouăzeci și nouă la sută din cazuri, escoriațiile din jurul nasului se datoresc efortului de a se evita senzația de sufocare.

— Exact.

— Dar e cu unu la sută ?

— Se poate accepta și ipoteza sufocării de către o altă persoană. În ultimul timp m-am gândit și eu la această posibilitate legată de cauză. Totuși, infarctul miocardic nu poate fi negat !

— Nici noi nu-l negăm. Din contră. În probabilitatea unei agresiuni, el a acuzat moartea și nu sufocarea. De fapt, asupra acestui lucru urmează să ne convingem mine.

Seara. Nimeni în grădină. După un boschet, care-i ferea de privirea celor care ar fi putut ieși din casă, doi oameni. O ușă scîrții. În verandă apăru bătrînul. Se uită tainic la dreapta, apoi la stînga. Cu pași nesiguri coborî treptele care duceau în grădină. Cei doi tăceau încordați, urmărindu-i fiecare mișcare. După cîteva metri, bătrînul se întoarce și porni decis spre tufa aflată lîngă gard.

Ajuns aici, se gîrbovi, căutînd înfrigurat ceva. Duse, apoi, un obiect în buzunarul pantalonului, după care, impasibil, străbătu grădina, îndreptîndu-se spre camera sa. Intră.

— E clar. Acum știm locul unde a găsit bătrînul cheia. Nu te-am întrebat : atunci cînd dumneata ai luat-o de pe măsuta radioului, a spus ceva ?

— N-a schițat' nici un gest prin care să arate că s-ar fi interesat de soarta ei.

— Mîine dimineată sînt sigur că o vom găsi în același loc. Al doilea lucru acum : în același loc, ții minte s-a mai oprit cineva ?

— Zugravul ?

— Exact. Ai reținut că, atunci cînd zugravul a plecat de la noi, n-a ținut cărarca care duce spre poartă, ci a luat-o spre grădină, s-a aplecat, ca și cum ar fi vrut să-și lege șiretul, și mi s-a părut că tot căuta ceva cu privirea.

— La zugrav mai e și zgîrietură aceea proaspătă de sub lobul urechii. Proveniența ei e destul de dubioasă, iar primele cercetări au infirmat afirmațiile lui...

— Trebuie să examinăm mai atent situația, mai ales că e limpede că, bătrînul... Ați văzut, ce să mai discutăm...

Subofițerul îl introduce pe zugrav. Un om înalt, spătos. În pofida ținutei sale, glasul îi era molcom.

— Am venit eu prima dată la dumneavoastră, spuse. De fapt, nu eu singur. Cu nea Dumitru. Știți, așa cum v-am spus. A făcut el cînte. Că Ioana obișnuia să vîndă acasă vin și țuică. Eu...

— Da, și dacă vă aduceți aminte, tot eu v-am spus că, eventual, vom avea nevoie de dumneavoastră, pentru completări la declarația pe care ne-ați dat-o, spuse ofițerul. Celălalt dădu conciliant din cap. De fapt, în afara completărilor, mai sînt și cîteva nepotriviri de lămurit. Și ofițerul arătă spre foile de hîrtie pe care erau înscrise rînduri înghesuite. Lîngă aceste foi, un buletin de identitate. Zugravul se încordă deodată, așteptînd.

— Bunăoară, dumneata ai declarat că, pe pod, te-ai certat cu nea Dumitru și el a apucat-o spre stînga, iar dumneata — spre dreapta. Pe drumul care duce la tîrg — drum care în ziua aceea era destul de populat. Nimeni, absolut nimeni, însă nu te-a văzut.

Zugravul dădu să riposteze.

— Dumneata spui că ai trecut pe la bufet, de unde ai cumpărat un pachet de țigări, continuă ofițerul. Nici gestionarul, nici cetățenii care, între orele 18—20, se aflau acolo, nu te-au văzut.

— Nu-i adevărat.

— Poate ai dreptate. Dumneata afirmi, pe de altă parte, că de două săptămîni lucrezi. Și că, fiind pe scară, ai căzut, și de acolo ai zgîrietură de sub lobul urechii.

Da, da, zgîrietura la care ai dus mîna acum. Și povestea nu-i adevărată. Știi, ca-n basme! În acest răstimp n-ai lucrat de loc...

— Cum să nu lucrez, se poate?

— E o mare deosebire între a lucra și a spune că vii să lucrezi. La patru cetățeni le-ai promis că o să vii să le vîruiеști casa. După ce le-ai promis, n-ai mai trecut pe la ei. E adevărat?

Zugravul tăcu. Ofițerul deschise un plic ce se afla în fața sa, din care se rostogoliră două inele și o broșă.

— N-ai dat dumneata aceste lucruri concubinei, spunîndu-i că ai făcut rost de ceva bani și i le-ai cumpărat cadou? Aceste obiecte...

Saltul disperat al zugravului spre ușă fu curmat de intervenția promptă a subofițerului, aflat în imediata apropiere.

Zugravul o omorise pe Ioana. Dar noi sîntem datori cu cîteva explicații. Pînă la un punct, declarația zugravului M., cum se chema, dată cu ocazia primei întrevederi, conținea adevărul. M. și cel de care se despărțise pe pod veniseră la victimă și fuseseră văzuți plecînd amîndoi. După aceea, femeia fusese și ea văzută lucrînd în grădină.

Cei doi au mers împreună, s-au certat, nu se știe din ce motiv nu interesează, și apoi s-au despărțit. Pînă la un anumit punct, însă, M. a ținut drumul. Apoi, pe căi ocolite, el a ajuns din nou la Ioana, căreia i-a luat buletinul, pe care tot el îl lăsase soțului ei, cu două săptămîni în urmă, drept gaj pentru un kilogram de țuică, băut și neplătit. Pretext. Femeia, bineînțeles, a refuzat. M. s-a repezit la ea și, pentru că ea a început să strige, i-a pus mîna la gură. Femeia a căzut; în cădere, însă, apucase să-l zgîrie sub lobul urechii. După aceea, M. a pătruns în cealaltă încăpere, a deschis dulapul și a furat bijuteriile, banii... A lăsat, însă, buletinul... A închis ușa. A pus la cîtuș, a luat cheia și a fugit...

Pe drum pierde cheia în dreptul tufișului din grădină. Totuși, reține locul. A doua zi M. se prezintă singur la

miliție. Dă declarație, pentru că știa că, oricum, va fi chemat. Exista buletinul!... Și se gîndise că era mai bine s-o ia el înainte. Într-un fel, socotea, își crease alibiul. Un infractor nu-și lasă niciodată la locul faptei urme. Dar buletinul?...

După ce a plecat de la ofițerul de miliție, a lăsat cărarea, oprindu-se în dreptul tufișului. S-a prefăcut că-și leagă șiretul. Voia să vadă dacă mai era cheia acolo. Gestul nu a scăpat însă ofițerilor.

Dar bătrînul? Bătrînul, deși vecin, nu știa nimic despre tragedia care se întîmplase. El, pur și simplu, găsisse cheia pierdută de zugrav. Era un tic de-al lui de a aduna tot ce găsea. Atunci cînd această cheie dispăruse de pe măsuța pe care o pusese el, o căutase. În seara aceea, despre care am povestit, o... regăsisse. Fusesse pusă, în același loc, lîngă boschet, de către ofițerii de miliție...

PIAȚA FORTUNA, NOAPTEA

Întotdeauna cînd noi pătrundeam, serile, în piața aceea dreptunghiulară, luminile erau deja aprinse, obloanele magazinelor trase, singurul loc de unde mai răzbătea un zgomot surd și persistent era bufetul din colț, mereu aglomerat, plin cu tot soiul de oameni, de unde, din cînd în cînd, cîte unul ieșea împleticindu-se.

De aici, din colțul pieții, noi ne începeam „rondul” cotidian, cu pași mari, cadențați. Cizmele noastre bocăneau sonor pe pavajul pieții, ceasornicul bătea rar și solemn în turnul bătrînei biserici gotice, iar peste noi plutea, ușor înfiorat de cîte o pală de vînt, aerul acela greu și sufocant de oraș de cîmpie aflat în miezul verii.

Acolo, în mijlocul acelei piețe, curgea un izvor cu un gust sălciiu, căruia i se atribuiău virtuți tămăduitoare. În fiecare seară, vedeam șirul acela de bătrîni care stăteau răbdători la rînd, umplîndu-și cu meticulozitate gălețile, ulcioarele și sticlele, pe care le cărau, apoi, neosteniți, în toate părțile orașului. În multe nopți mă opream îndelung în fața tablei indicatoare, pline de o sumedenie de formule chimice, și care înșira necruțătoarele boli pe care le vindeca miraculoasa apă. Toate acestea începusem, de la o vreme, să le știu pe de rost, dar totuși, noaptea, cînd mi se făcea sete, nu puteam să beau din apa aceea cu gust lînced, de ouă clocite. Deasupra soclului de beton al izvorului trona o statu-etă a zeiței Fortuna. Cu ochii legați, zeița împărțea oamenilor, crudă și imparțială, bucurii și nenorociri. Bă-

trînul plutonier cunoștea o întreagă istorie a izvorului miraculos, multe întâmplări ce țineau de legendă și pe care mi le povestea cu glas molcom, în nopțile acelea lungi, de nesomn, cînd noi făceam înconjurul pieții, de nenumărate ori, iar picioarele noastre începeau să se facă grele, ca de plumb.

Uneori, în acele nopți, cînd eu eram singur într-un colț al pieții, vedeam de partea cealaltă, profilîndu-se pe clădirea albă a spitalului, silueta plutonierului, cu pistolul atîrnîndu-i într-o parte și cu porthartul, în cealaltă; statura lui avea atunci dimensiuni uriașe, iar prezența lui masivă și liniștitoare mi se părea a fi un simbol; ultimii trecători întîrziați se strecurau alunecînd parcă sub umbra lui care domina, imensă, clădirile pieții.

Plutonierul devenise inițiatorul meu în lumea aceasta bizară a nopții, un ghid care cunoștea toate secretele, micile și marile drame ale oamenilor din jur. Undeva, într-o străduță din jurul pieții, aflam, în fiecare seară, un geam deschis, prin care răzbătea o voce groasă și dură de bărbat beat și o voce slabă, imploratoare, de femeie, totul topindu-se după un timp în niște zgomote confuze. Prin geamul veșnic deschis nu se vedea decît un dulap mare, cu o valiză mercur deschisă deasupra, dîndu-mi impresia că ciudații locatari trăiesc într-un permanent provizorat, pregătiți să plece undeva, în necunoscut, împreună cu ciudata lor dramă. Era, apoi, femeia aceea blondă și trupeșă, traversînd, la miezul nopții, grăbită, piața, pe tocuri prea înalte, care o împiedicau să meargă, și despre care știam acum că își lăsa acasă trei copii singuri, pentru a se duce la un ibovnic, undeva în celălalt capăt al orașului. Mai era gestionarul bufetului din colț, care ne zîmbea mîncos și ne poftea să bem „un șpriț“, strîmbînd din nas, apăsător ofensat, la refuzul nostru. Erau orele tîrzii, cînd ieșeau, în grupuri gălăgioase, din ultimul schimb, niște fete tinere, de la o fabrică de textile, pe care le priveam dispărînd, feline, în noapte. În apropiere era un parc nesfîrșit, unde se găseau întotdeauna studenți întîrziați, ghemuiți pe bănci, care tușeau fîstîciți la apropierea noastră. Spre dimineață, încă pe întuneric, erau oamenii aceia care aler-

gau grăbiți să prindă trenuri în gară, să încre în ture. Și apoi, pe o stradă lăturalnică, ne izbea în nas mirosul amestecător de pâine scoasă din cuptor, dintr-o brutărie.

Noapțile noastre erau un amalgam de imagini, mirosuri, zgomote, toate amestecându-se în acea obosală nedefinită a unei nopți petrecute pe picioare, mergînd, mergînd mereu.

Cînd ne retrăgeam din serviciu — era momentul acela de întîlnire dintre noapte și zi — piața era învăluită într-o lumină cenușie, irculară. Apoi era somnul, profund, fără vise, în dormitorul inospitalier al unui internat în vacanță, în timp ce afară începea viața diurnă, iar zgomotele străzii se năpusteau peste mine prin geamul deschis.

Seara ne regăseam din nou în piața care îmi devenise familiară și ale cărei ritmuri le prevedeam deja. Bătrînul plutonier știa că peste o lună voi fi ofițer, că mă afiu lîngă el pentru o duzină de zile, fiindcă un ofițer de miliție trebuie să cunoască și această viață de noapte a celor ce păzesc liniștea ci; el păstra față de mine o distanță respectuoasă, ce mi se părea nefircască. Ar fi putut să-mi fie tată, eu nu voiam să fiu decît un elev în practică și nimic mai mult, dar, se vede, el nu putea trece cu vederea faptul că tînerul de lîngă el era un viitor locotenent. Totuși, scriile ne reîntîlneau cu un zîmbet bucurios, mereu mai cald, tovărășia noastră nocturnă făcea să se închege între noi un fel de solidaritate virilă, a unor oameni care poartă aceeași uniformă, iar distanța aceea artificială se reducea tot mai mult. La început, plutonierul mă privise cu un zîmbet ușor ironic: fraged și necopt, ce puteam eu înțelege din lumea lui de noapte, dură și violentă? La rîndul meu, îl bănuiam insensibil la poezia ciudată și inefabilă pe care noaptea o flutura peste noi.

Cele cîteva zile trecuseră fără nici un eveniment. Plutonierul îmi povestise de spărgători periculoși, pe care îi prinsese în cursul unor ascendența nopți, de huligani impertinenți duși la miliție, de accidente de circulație cu șoferi beți, fugiți de la locul faptei. Nimic din toate acestea nu se întîmplase acum. Legitimări pașnice și banale ale unor indivizi solitari, controale de mașini,

cu șoferi liniștiți și zîmbitori. Cele două săptămîni se scurseseră liniștite, rămîneau doar cu amintirea unor nopți care mi se păruseră uneori nesfîrșite, cu amalgamul acela de sunete, zgomote și mirosuri și, mai ales, cu imaginea atașantă a plutonierului, muntean hîtru și sfătos, ajuns nu se știe cum în orașul acela ardelenesc de cîmpie, cu o piață dreptunghiulară, un izvor cu apă tămăduitoare și gust sălcii, și o zeiță care împărțea oamenilor necazuri și bucurii.

După cîtva timp, cînd am trecut prin orașul acela, știam că pașii mă vor purta, fără greș, spre piața pe care n-o văzusem niciodată ziua. Am pătruns în ea, în plină zi, sub un soare strălucitor. Piața era acum animată, cu tarabele de beton încărcate cu coșuri, în mijlocul unei mulțimi gureșe și nepăsătoare. M-am oprit acolo, lîngă izvor, privind-o pe zeița cu ochii legați. M-a trezit din visare o voce limpede, din care răzbătea o bucurie nestăpînită: „Să trăiți, tovarășe locotenent.“ Bătrînul plutonier era lîngă mine, în poziție de drepti, cu mîinile lipite de vipușcă. În momentul acela, în piața însoțită și plină de lume, m-am simțit nu știu cum în hainele mele nou-nouțe de ofițer.

Totul s-a destins, apoi, într-un surîs, într-o strîngere de mînă, lungă și bărbătească, acolo lîngă susurul nedomolit al izvorului cu apă miraculoasă, lîngă obrazul orb și nemișcat al zeiței Fortuna, cea care împarte oamenilor necazuri și bucurii.

Bătrînica ce a intrat în compartiment, își așază cu grijă bocceluța în plasă, apoi, încrucișându-și cuminte brațele pe piept, începe să privească forfota de pe peronul gării. După câteva secunde, cu un fluierat prelung, acceleratul se pune în mișcare. Gara Focșani rămîne în urmă. Băbuța face cu evlavie câteva cruci mari. În acest timp, i se pare că a văzut fluturînd pe buzele vecinului de pe banca din față un zîmbet.

— De ce rîzi, maică ? întreabă ea supărată. Că m-am rugat să ajungem cu bine ?

Cetățeanul îi spune împăciuator :

— N-am rîs, măicuță, se poate ?

Își ia după aceea ziarul și se cufundă în citit. Bătrînica pare mulțumită. Legănatul trenului, căldura din compartiment o fac să moăie. Se trezește o dată, speriată, se uită în jur. N-a simțit cînd mai mulți călători au coborît. Singur, vecinul din față citește încă ziarul. Își caută cu privirea bocceluța. E acolo unde a așezat-o ea. Bătrînica clipește des, cască, și, toropită, ațipește.

Acceleratul își continuă goana către stația finală. Vecinul, după ce a ieșit încetișor pe coridor, începe o discuție cu un cunoscut și o continuă în alt compartiment. Băbuța doarme. Fața crestată cu riduri mărunte i s-a destins. Deodată, tresare ! Se uită în jur neliniștită. Caută

bocceluța. Nicăieri ! Locul e gol. „A furat-o cineva !“ îi străfulgeră prin gând. Începe să strige :

— Hoții, hoții !

Din compartimentul de alături vin câțiva călători. Se dumiresc repede : băbuței i s-a furat bocceluța. Apoi apare și vecinul. E foarte contrariat : „Cum naiba s-a întâmplat ? Doar n-am lipsit decît cîteva minute !“ Își amintește că a văzut urcîndu-se în tren un milițian. Se duce să-l caute.

Ofițerul vine repede, se prezintă politicos : locotenentul major Ion A. Apoi pune cîteva întrebări celor de față, îl chestionează pe vecin asupra împrejurărilor. Călătorii fac diferite presupuneri, dau sugestii. În timpul acesta, băbuța blestemă :

— Nu i-ar ajuta Dumnezeu dușmanului care s-a bucurat la lucrușoarele mele ! Mi-a luat și banii care-i aveam acolo. N-ar avea parte de ei !

Vecinului, cu tot tragicul situației, îi vine să zîmbească, dar se teme de mînia bătrînei.

Milițianul a găsit însă ceva interesant în relatarea unui cetățean. Trebuie să acționeze repede, înainte ca acceleratul să oprească în gara următoare. Împreună cu călătorul respectiv pleacă. Și în timp ce în compartiment bătrînica dă semne de oboseală și plînge doar cu suspine adînci, cei doi se întorc. Între ei, zgribulit ca de frig, hoțul. În ochi i se citește teama. Știe ce-l așteaptă. Milițianul îi întinde bătrînei, căreia nu-i vine să creadă, bocceluța :

— Asta e ?

— Asta-i, maică, asta-i ! strigă băbuța. Fericită, o desface, verifică, arată la toți cite un lucru, spunînd : Al meu este ! A găsit și banii. Pe față i se preling încă lacrimi.

Milițianul o ajută pe bătrînică să scrie reclamația. Călătorii își scriu declarațiile.

În discuțiile aprinse care au loc în tot vagonul, nimeni nu-și dă seama cum a trecut timpul. Acceleratul a ajuns în stația finală. Bătrînica își strînge la piept bocceluța și ajutată de vecin coboară.

Vecinul, zîmbind acum cu şiretenie, îi spune :

— Ce zici, măicuță, era să rămîi fără lucrușoare. Ți-a plăcut cum a lucrat milițianul ?

— Bun băiat, maică, recunoaște bătrînica. Tinerel, dar priceput ! L-a prins pe hoț imediat. O să-i mulțumesc mult, că, zăpăcita de mine, am și uitat.

Și zărindu-l pe milițian, care se îndreaptă cu infractorul spre miliția gării, se duce iute după el cu pași mărunți și repezi...

22 iulie. Individul stătea prăvălit pe un scaun, în mijlocul încăperii, cu mâinile încrucișate pe genunchi și cu capul în piept. Maiorul Mihai G. îl privea tăcut, întrucîtva absent. Se vedea că-i obosit. Obrajii palizi, cutele adînci care-i brăzdau fruntea și mai cu seamă cearcănele vinete din jurul ochilor vorbeau despre nopțile albe și despre zilele care ofițerului i se păruseră prea scurte. Individul de pe scaun nu mai prezenta acum pentru el aproape nici un interes. Răspunsese la toate întrebările, dăduse toate relațiile de care avusese nevoie pentru descurcarea firelor încîlcite ale afacerii de care se ocupa. Mihai era convins că acționase singur și că mobilul faptelor lui îl constituise dorința de a duce o viață ușoară, înfruptîndu-se fără rușine din munca altora.

— Noi, domnule C., n-avem ce ne mai spune. De-acum înainte, ai destulă vreme să te gîndești la ceea ce-ai făcut și să tragi concluziile în consecință. Ăsta-i sfatul meu...

Individul nu-i răspunse. Continua să stea țeapăn, de parcă ar fi încremenit. Maiorul apăsă butonul unei sonerii și cînd în încăpere intra subofițerul de serviciu, i se adresa scurt :

— Luați-l!

Apoi, cu un gest mașinal, închise dosarul de pe masă, își sprijini fruntea în palmă și mult timp stătu așa, nemișcat, de vorbă cu gîndurile sale. Era un vechi

obicei al maiorului, ca la sfîrșitul fiecărei acțiuni mai importante, să se întoarcă pe drumul o dată străbătut, să-și amintească faptele și să le analizeze, reținînd pentru sine și pentru alții învățămintele.

Mihai își aduse aminte de ziua aceea, nu prea îndepărtată, cînd la miliția municipiului Turnu-Severin venise prima reclamație. O avea în dosarul din fața sa. Cu un scris mărunt, puțin neglijent, un cetățean anunța miliția că cineva i-a intrat în casă și i-a furat magnetofonul și butelia de aragaz.

La locuința reclamantului, în ciuda strădaniilor lor, milițienii nu găsiră nici o urmă. Infractorul intrase în apartament cu chei potrivite și nu atinsese decît obiectele pe care le luase cu el. Așa s-au petrecut lucrurile și atunci cînd miliția a primit a doua și a treia reclamație. Era vorba deci de un hoț versat, obișnuit să-și pregătească cu atenție loviturile și să lucreze „curat.“

Analizînd modul de operare, orele la care comitea furturile și obiectele pe care infractorul obișnuia să și le însușească, maiorul Mihai și colaboratorii săi au format un cerc restrîns de bănuți, în care l-au inclus și pe C. Acest prim pas a fost urmat de al doilea. Într-o seară, căpitanul Petru R., însărcinat cu supravegherea lui C., raporta maiorului :

— Am stabilit cu certitudine două lucruri. Primul : C. își petrece nopțile prin restaurante și cheltuiește mari sume de bani. Al doilea : a vîndut cîtorva cetățeni, pe care însă nu i-am putut identifica, obiecte de îmbrăcăminte, dîndu-le de înțeles că provin din contrabandă.

— Trebuie să cunoaștem neapărat cine sînt acești cumpărători de ocazie. Măcar doi-trei dintre ei, era de părere maiorul.

— Am înțeles ! Voi face tot ce-mi stă în putință...

Iată însă că înainte ca ofițerul Petru să aibă timp să-și îndeplinească misiunea, Mihai fu informat că din locuința lui T. A. se furaseră un trenchi bărbătesc și un picup. De data aceasta, cercetarea locului faptei fu mai fructuoasă. În bucătăria apartamentului, pe o sticlă de lapte, Mihai descoperi amprente de degete. Ridică sticla, o trimise laboratorului și își continuă investigațiile. Un cetățean, vecin de apartament cu păgubașul, îl informă

că, în jurul orei 10, întâlnise, coborînd scările, un individ necunoscut. Era de statură potrivită, cu umerii înguști, lăsați înainte, cu fața prelungă, osoasă, cu nasul puțin turtit și buze groase, răsfrînte.

— Avea cumva asupra lui bagaj? întrebă maiorul.

— Da! Un geamantan maro. Destul de mare...

Descrierea făcută de cetățean corespundea semnalmentelor lui C., dar maiorul nu se grăbi să tragă vreo concluzie. Așteptă rezultatul analizei amprentelor. Tresări nerăbdător cînd în încăpere intră ofițerul de la tehnico-științific. Îl întâmpină cu o privire întrebătoare.

— C. a fost în apartamentul cetățeanului T. A., îi zise acesta. Ampretele de pe sticla de lapte corespund întru totul impresiunilor sale digitale.

După cîteva ore, în biroul maiorului Mihai G. se desfășura o scurtă consfătuire. Maiorul le prezintă pe scurt, participanților la acțiune, ultimele fapte, încheind :

— Trebuie să intensificăm supravegherea lui C. ! Să nu-l scăpăm din vedere nici o clipă !

Zi mohorîtă. Ploaia se pornise în zori și nu mai avea de gînd să contenească. Un bărbat cu umeri înguști, lăsați înainte, de parcă ar fi purtat atîrnată de gît o greutate, ocoli colțul unui bloc și dispăru pe una din intrări. Căpitanul Florea P. cunoștea clădirea și nu se neliניști. Știa că blocul nu are scară de serviciu și se hotărî să-l aștepte pe individ în apropiere, ascunzîndu-se după ușa deschisă a unui gang. Bănuia că acesta n-are să zăbovească prea mult și de aceea minutele nu i se păreau de loc lungi. Se încordă doar pentru o clipă cînd îl văzu ieșind cu un sac în spinare. Dintr-o privire, căpitanul își dădu seama că are asupra lui o butelie de aragaz. Formele ei se conturau clar prin pînza de iută a sacului. Stătu locului și numai cînd individul ajunse la cîteva pași, ieși din ascunzătoare și i se postă în față.

— Unde duci butelia, domnule C. ? îl întrebă ironic căpitanul.

Individul se opri cu ochii mari de mirare, se uită în jur și văzînd că n-are cum să șteargă putina, răspunse cu glas răgușit :

— Am împrumutat-o de la B. A mea s-a terminat.

— De ce minți, domnule C. ? Ești om în vîrstă și-i rușine. În bloc nu locuiește nici un B. Eu te știam numai hoț, nu și mincinos...

— Da, zise Mihai încet, pentru sine, ridicîndu-se de la birou. Cazul acesta a fost un fel de scară pe care am străbătut-o treaptă cu treaptă...

Era obosit maiorul. Abia acum simțea cît era de obosit.

„COMOARA“ DE PE STRADA CIREȘULUI

Telefonul

Parcă se mai potolise zăpușeala. Maiorul Nicolae C. se sculă de la birou și vru să tragă perdelele. Se îndreptă spre fereastră, dar nu apucă să facă vreun gest. Telefonul prinse să țîrîie prelung. Maiorul ridică receptorul.

— Miliția ? întrebă cineva de la celălalt capăt al firului și Nicolae sesiză nesiguranța din glasul omului.

— Da ! Miliția ! răspunse. Ce doriți ?

— Aș vrea să vorbesc cu un șef de la dumneavoastră !

— Într-o problemă personală ?

— Nu ! Nu-i chiar personală. Am ceva să vă spun, ceva foarte important. Cred că v-ar interesa...

— Vă ascult.

— Nu pot vorbi prin telefon. Prefer să vă întîlnesc undeva... Într-un loc... E posibil ?

— Da ! V-aș putea aștepta chiar în seara aceasta. În fața Operei de Stat.

— Nu, nu la Operă. Ce părere ați avea despre restaurantul „Pescărușul“ ? E acolo o masă, pe stînga, în fundul grădinii. Eu sînt îmbrăcat într-un sacou albastru și voi avea dinainte „Informația“ de ieri...

— Sînt de acord. La ora nouă voi fi acolo.

La „Pescărușul“ nu era prea multă lume și lui Nicolae nu-i fu greu să-l identifice pe individul în sacou albastru. Așa cum stabiliseră, acesta stătea la o masă retrasă, învăluită în semiobscuritate, prefăcîndu-se absorbit de lectura ziarului. Era lat în umeri, cu o față mare, ovală

și cu părul rar, complet alb. După aprecierea maiorului, trecuse de 60 de ani.

Cu pas elastic, Nicolae se apropie de masă, ceru voie și se așază, spunându-i în șoaptă :

— Cu mine ați vorbit la telefon. Ce aveți să-mi spuneți ?

— Cum să vă zic, domnul meu, e o chestie tare delicată. Cineva ar putea să creadă că sînt lipsit de suflet. Vedeți însă, că femeia despre care o să vă povestesc cîte ceva mi-a stricat întreaga viață. E o istorie lungă, domnul meu, lungă de tot.

— Și ce legătură are miliția cu povestea aceasta ?

— Are. Femeia — doamna M. G. — se găsește în posesia unor monezi de aur. Cîte ? Nu știu. În orice caz, destule ca să vă intereseze. E soția unui fost moșier. Dracu' să-l ia, în timpul războiului a lucrat și prin diplomație. Unde locuiește M. G., cu ce se ocupă ? Dacă vă interesează cazul, o să găsiți dumneavoastră...

Chelnerița de la restaurantul „Palmierilor“

A doua zi, după ce raportă șefilor săi conținutul convorbirii de la „Pescărușul“, maiorul Nicolae primi aprobarea să acționeze. E adevărat, informația era destul de vagă, dar, oricum, merita să se ocupe de „cazul“ doamnei M. G. Ajuns în biroul său, maiorul formă un număr de telefon și schimbă cîteva cuvinte cu un lucrător de la evidența populației. Se așază, apoi, gîndindu-se cum și cu ce să înceapă. Îl scoase din starea aceasta intrarea ofițerului cu care vorbise mai înainte.

— M. G., îi spuse acesta, în vîrstă de 56 de ani, locuiește pe strada Cireșului la nr. 4.

— Mulțumesc, tovarășe căpitan, zise Nicolae, notîndu-și adresa în agendă.

Chemă, apoi, o mașină care, în mai puțin de douăzeci de minute, îl aduse în strada Cireșului. Imobilul de la numărul 4, o casă cu etaj, învăluită în iederă. Îi spuse șoferului să parcheze pe o altă stradă și să-l aștepte.

Maiorul, cu o servietă sub braț, cu haina descheiată și cu niște ochelari de soare cu ramă groasă, se întoarce în strada Ciresului. Apăsă butonul uncia din cele două sonerii de la intrarea clădirii cu numărul 4. Nu-i răspunse nimeni. Apăsă pe al doilea buton. De astă-dată auzi deschizându-se o fereastră de la etaj. În cadrul ei apărură o femeie tânără, pe cap cu un batic înflorat.

— Aici locuiește doamna G. ? întrebă Nicolae. A făcut o reclamație la noi, la I.R.E.B. Am venit să controlez contoarul.

— Aici stă, dar nu-i acasă...

— Și când vine ?

— Uneori, foarte târziu. Lucrează la un restaurant. Mi se pare că „Palmierilor“ îi spune. S-o anunț că a fost căutată ?

— Nu-i nevoie ! Voi trece altă dată, mulțumesc.

Nicolae se întoarce la mașină.

— Știi unde-i restaurantul „Palmierilor“ ? îl întrebă pe șofer.

— Am auzit de el. Undeva pe strada Gării.

— Mergem acolo să bem o bere. Vrei ?

— Dacă e ordin !...

Mașina străbătu centrul orașului, ieși în Calea Griviței, trecu peste podul Grant și, apoi, pe o străduță îngustă, în fața unui local modest, pe a cărui firmă scria cu litere mari, de un verde deschis, „Restaurantul Palmierilor“.

— Hai să intrăm.

— Cred că e mai bine să mergem în grădină, fu de părere șoferul. Nu se văd palmieri, glumi el, dar, oricum, e mai răcoare...

Cei doi ocupară o masă și aproape imediat apărură în grădină un ospătar în vîrstă, cu șervețelul pe braț.

— Două halbe, comandă Nicolae.

Ospătarul se întoarce, strigînd spre ușa deschisă a localului :

— Două halbe, madam M. Dar repede și să fie reci !

Maiorul își încordă atenția. Nu sperase s-o cunoască atît de repede pe M. O pîndea cu ochii ațintiți spre cadrul ușii și, cînd o văzu intrînd, rămase puțin dezamăgit. Era o figură ștearsă. Pășea des, adusă de spate, purtînd pe tavă cele două halbe. Fața palidă, ochii apoși, inex-

presivi, umbriți de niște sprîncene drepte, dovedeau că nu fusese niciodată frumoasă. Buzele subțiri, abia conturate, trădau o fire încăpățînată, răutăcioasă.

„Are asta aur, cît am și eu“, cugetă maiorul intrigat de înfățișarea jalnică a femeii.

Se înnoadă un fir

Nicolae se găsea la capătul a zece zile de muncă neobosită. Cu sprijinul colegilor săi izbutise să intre în posesia a numeroase date. Știa acum cu precizie că M.G., actuala chelneriță de la restaurantul „Palmierilor“, avusese cîndva moșii întinse, în sudul Bărăganului. Și mai știa că, la douăzeci de ani, tatăl ei o măritase cu un general, care, în timpul războiului, avusese diverse însărcinări diplomatice. Un fost servitor al familiei G., descoperit la o întreprindere agricolă de stat din Bărăgan, îi relatase maiorului că doamna M.G. obișnuia să joace la Sinaia, în timpul unor vacanțe prelungite, pocher pe monezi de aur.

În 1942, familia G. vînduse un imobil în București, încasînd peste 600 de monezi.

— Îl cunoașteți cumva pe cumpărător? se interesase maiorul.

— Da! Dar nu cred să mai trăiască. Am auzit că un bombardament l-ar fi surprins în tren și...

— Cum îl chema?

— Nu știu exact! Ceea ce îmi aduc, însă, bine aminte, e că madam G. îi spunea Paulică. Erau un fel de rude mai îndepărtate...

Mayorul își dădea limpede seama că identificarea lui Paulică îl va ajuta mult în clarificarea problemelor. Dar cum să dea de urmele lui? Unde să-l găsească? Poate că, într-adevăr, acesta murise în bombardament, așa cum auzise țăranul. Oricum, era obligat să cerceteze.

În evidența miliției figurau trei bărbați cu numele aproximativ, dat de fostul argat, lui Paulică. Unul era tapițer

la o cooperativă de recondiționat mobilă, celălalt, șofer pe un taxi, iar al treilea cu care maiorul nu apucase încă să stea de vorbă, lucra la o agenție „Loto-Pronosport“. Trebuia să aibă răbdare și să aștepte întoarcerea lui din concediu.

Și iată că, într-o zi, sectoristul îl anunță pe Nicolae că omul de la agenție sosise acasă. Cu toate că nu era de loc sigur că acesta era cel pe care îl căuta, maiorul se grăbi să-l întâlnească.

În pragul unui apartament modest îl întâmpină un bătrânel vîoi, cu mișcări hotărîte.

— Scuzați deranjul, începu bătrînelul, pe un ton prevenitor. Dar știți și dumneavoastră că burlacilor nu le rămîne prea mult timp pentru chestiuni gospodărești. Și-apoi, chiar azi m-am întors din concediu. Cu ce vă pot fi de folos ? se interesă.

— Am aflat că ați avea o casă de vînzare. Știți... eu...

— Casă ? Eu stau cu chirie în locuința aceasta. Ce să vînd, domnule ? E adevărat, am avut cîndva o casă. O vilă frumoasă, dar... Și cînd te gîndești că m-a costat aur.

— Aur ? ! Cum așa ? se prefăcu mirat și neîncrezător maiorul.

— Cum ați auzit. Am cumpărat-o de la niște rude. Un fost general. A crezut, afurisitul, c-o să ia aurul cu el, pe lumea cealaltă... Așa că n-am nimic de vînzare.

— Vă rog să mă iertați. Am fost informat greșit...

Monezile jubiliare

La cercetări, M. G. îl luase pe „nu“ în brațe și, la orice întrebare, dădea din umeri. Afirma că ea nu cunoaște, că n-a auzit „niciodată despre problema respectivă“...

— Dar avem dovezi, doamnă, că ați posedat monezi de aur ! Ce-ați făcut cu ele ? Unde le-ați ascuns ? insista căpitanul C., fără să-și piardă răbdarea.

— V-am spus și o repet că monezile le păstra soțul meu. Știu precis că, în 1940, le-a depus la „Banca Agri-

colă". Intenționa să le preschimbe și să mai cumpere o bucată de moșie.

— Nu-i adevărat ! În arhivele „Băncii Agricole“ nu figurează nici un cont pe numele G. Singurul dumneavoastră cont, care se ridică la suma de 5 000 de *dolari*, îl aveți în străinătate.

— Văd că sînteți bine informați, domnule. E o cinste pentru dumneavoastră. Îmi pare rău, dar, dacă monezile n-au fost depuse la „Agricola“, nu știu ce s-a întîmplat cu ele.

— Eu zic să vă mai gîndiți.

— Mă gîndesc de cîteva zile. Nu pot, însă, să-mi aduc aminte. Fiți sigur că, dacă aveam monezi, nu eram astăzi știrbă...

— Atunci vă vom ajuta să vă aduceți aminte, interveni în discuție maiorul Nicolae.

Femeia își întoarse privirea de la căpitan și-l măsură mirată pe bărbatul acela înalt, cu mustăcioară, care intrase în birou, fără ca ea să-l simtă.

— Dacă știți ceva, vă rog...

— În 1942, atacă frontal Nicolae, ați vîndut o casă. Cumpărătorul, Ion V., v-a înmînat 600 de monezi de aur. Țineți seama, doamnă, că aceasta s-a întîmplat la doi ani după „povestea“ cu „Agricola“. Unde este acest aur ?

Pentru prima oară M. G. își pierdu cumpătul. Deveni și mai palidă de cum era, iar mîinile, pe care le ținea pe genunchi, începură să-i tremure. După cîteva minute de tăcere încordată își înălță capul și zise cu jumătate de glas :

— Aveți dreptate... Monezile acelea sînt la mine. Le-am ascuns...

— Așa, da ! Observ că am început să ne înțelegem. Ce fel de monezi aveți, doamnă ?

— Niște lire turcești, ceva franci elvețieni și vreo 200 monezi jubiliare românești. N-am încotro ! Trebuie să umblu la ascunzătoare și să vi le dau.

A doua zi, cînd cei doi ofițeri inventariau aurul predat de M. G., observară, nu fără surprindere, absența monezilor jubiliare românești, despre care ea amintise la ceretări.

— A încurcat itele, fu de părere maiorul Nicolae. A uitat, pesemne, că ne-a vorbit și de monezile jubiliare. Unde sînt ?

— S-o chemăm din nou, propuse căpitanul. Chestiunea trebuie lămurită cît mai repede...

Percheziția

M. G. se arătă nespus de mirată, cînd fu chemată iarăși la cercetări.

— Ce mai vreți de la mine ? întrebă ea iritată. V-am dat tot ce-am avut ! Vă jur pe memoria soțului meu...

— Dacă v-ar putea auzi răposatul, zise zîmbind maiorul Nicolae, cu siguranță că s-ar supăra. V-ar acuza că-i profanați memoria.

— Cum îndrăzniți, domnule ?

— Iertați-ne. Monezile jubiliare ne fac să îndrăznim. Credem că e nevoie de o percheziție amănunțită, fiindcă ați vrut să ne induceți în eroare... Ne-ați vorbit despre ele și, cînd colo, nu ne-ați dat nici una. Măcar de mostră.

— Credeți-mă, v-am dat tot ce-am avut.

— Acesta e ultimul dumneavoastră cuvînt ?

— Da.

— Atunci să procedăm la percheziție...

...Spre nespusa amărăciune a doamnei M.G., în dormitorul ei, ascunse într-un dulap cu fundul dublu, cei doi ofițeri mai descoperiră încă una mie una monezi aur. „Comoara“ din strada Cireșului cîntărea 13,480 kg.

Cauza era destul de complicată. Infractorul N. S., deși fusese prins în flagrant delict, continua să opună o dirză rezistență, aducînd tot felul de argumente. El susținea sus și tare că ar avea încheiat contract cu Cooperativa „Voința“, din orașul Odorhei, prin care era împuternicit să confecționeze baticuri. Dar organele sectorului II miliție din Capitală aveau suficiente probe împotriva lui. De aceea, locotenent-colonelul Gheorghe S. și maiorul Ion M., care primiseră însărcinarea să se ocupe cu cercetarea acestui caz, se hotărîră să-l lase mai întîi să spună tot ce are pe suflet și numai după aceea să intervină ei...

Infractorul începe să turuie vrute și nevrute, ca o rîșniță. Se tînguie mai rău ca o babă. Vrea să-i convingă, cu orice chip, pe cei doi ofițeri, că e nevinovat. Se jură și se blesteamă de mama focului. Cînd vorbește, fața i se schimonosește că te și revoltă. Atunci cînd „reușește“ să inventeze cîte un „argument“ mai plauzibil, pare mulțumit. Are impresia că i-a păcălit pe milițieni.

— Și unde aveți contractul ? îl întrebă la un moment dat maiorul.

— Mi-a fost ridicat pentru preschimbare de către cooperativă, se grăbi să răspundă infractorul.

— Dar autorizație de funcționare aveți ?

— N-am știut că, dacă lucrez pentru o întreprindere de stat, am nevoie și de autorizație.

— Cîte baticuri ați vîndut în ultimele zile ? interveni în discuție locotenent-colonelul Gheorghe S.

— Nici unul !

— Nici noaptea trecută ? insistă ofițerul de miliție.

— Nici !

Răspunsurile infractorului par a fi sigure. Este un individ abil. Înalt, gras, cu fața veșnic congestionată și umflată. Inteligența lui e limitată. Gîndirea sa se mișcă anevoie, rezumîndu-se doar la niște lucruri simple. Tonul cu care răspunde la unele întrebări este obraznic, provocator. Dar lucrătorii de miliție continuă să-și păstreze calmul.

— Organele noastre au reușit să rețină astă-noapte două persoane din Iași, care au cumpărat de la dumneata 294 de baticuri, continuă locotenent-colonelul.

Pentru un moment, infractorul tace. Obrajii îi devin, apoi, stacojii. Își prinde capul între mîini și rămîne cîteva clipe nemișcat, cu privirile pironite în podea. Parcă nici n-a auzit vorbele ofițerului de miliție. Vrea să cîștige timp pentru a ticlui un răspuns.

Casa din Strada Agregatelor

O echipă formată din patru lucrători de miliție descind la domiciliul infractorului. O curte mare, neîngrijită, străjuită de un gard de ciment și grilaje de fier, cu trei porți metalice la stradă — „permanent zăvorîte“, așa cum spuneau vecinii. Casa, retrasă la vreo 20 de metri mai în spate, fusese construită doar cu cîțiva ani în urmă. În interior, patru camere mari, spațioase, încărcate cu tot felul de mobilier. Pereții plini de tablouri, fotografii și goblenuri de diferite mărimi și culori dau camerelor un aspect îmbîcsit, neprimitor, sufocant. Pe jos, picioarele se îngroapă în covoare persane și carpete care mai de care mai înflorate. Fiecare cameră are aparatele ei de radio, iar în două dintre ele se găsesc instalate televizoare. Șifo-

nierele sînt pline de costume de haine, lenjerie și cupoane de stofă. Un adevărat magazin de confecții, pînzeturi, stofe și lucruri de tot felul! Privind interioarele care semănau cu un adevărat talcioc, maiorului îi veni să rîdă.

— Ați adunat aici de toate — se adresă el soției infractorului. O trebui, n-o trebui „să fie, ca să se găsească“.

— Am agonisit și noi, domnule ofițer, că de, nu știi cînd prind bine, se grăbi să răspundă femeia.

În spatele casei se găseau alte două încăperi, în care era instalat atelierul. În prima cameră, lucrătorii de miliție descoperiră dosite în niște dulapuri 150 de baticuri gata confecționate, precum și cîteva zeci de baloturi de tafta albă, de zefir și crep-satin. În total, aproape 1 300 de metri de material, care urma să fie transformat în baticuri. Pentru soluționarea nevoilor atelierului, infractorul avea instalate într-un colț două aragaze și nu mai puțin de opt butelii.

Evaluarea bunurilor aflate în atelier depășește suma de 400 000 lei. O adevărată întreprindere, nu alta...

Contractul cu mai multe date

La cererea insistentă a lui N., organele de miliție i-au dat posibilitatea să aducă contractul. După numai trei zile, el a revenit prezentînd un contract încheiat cu cooperativa „Voința“ din Odorhei. Pe baza prevederilor contractului, posesorul era împuternicit să confecționeze la domiciliul său baticuri, care urmau să fie ridicate și vîndute de către cooperativă. În acest sens, întreprinderea punea la dispoziție materia primă necesară.

Ofițerul de miliție luă contractul și se uită cu atenție la el. Dintr-o singură privire observă că data cînd urma să intre în vigoare era destul de recentă. Pe marginea actului se găsea însă o mențiune în care era consemnată valabilitatea cu două luni mai înainte decît data înscrisă în contract. Semnătura de sub mențiune era indescifrabilă.

— De cît timp lucrați cu cooperativa „Voința“ ? il întreabă ofițerul pe N., în timp ce continua să studieze cu atenție contractul.

— De vreo patru luni.

— Contractul vă dă dreptul numai de o lună de zile !

— Pe contract se află o mențiune prin care mi se acordă acest drept cu mult mai înainte.

— Cînd a fost făcută această mențiune ?

— Acum patru luni.

— Dar contractul cînd a fost încheiat ?

— La data înscrisă în el.

— Atunci cum putea să se facă mențiunea acum patru luni, cînd în fapt contractul n-a existat ?

— ?...

— De regulă, asemenea mențiuni se fac numai pentru prelungirea valabilității unui document ?

— ?...

— Aici scrie — și lucrătorul de miliție arată contractul — că dumneata locuiești în Odorhei, strada Rakoczi nr. 77, și nicidecum în București.

— ?...

— Cine a făcut această mențiune ?

— Vicepreședintele cooperativei, tovarășul B. D....

O vizită la Odorhei

Locotenent-colonelul Gheorghe S., împreună cu procurorul Ioan P. și un alt ofițer de miliție, se deplasează urgent la Odorhei, pentru a elucida situația contractului. Dar, surpriză. Documentul nu figura nicăieri în evidența cooperativei. Mai mulți salariați din întreprindere dădeau nedumeriți din cap, afirmînd că nici măcar nu auziseră de un asemenea om...

La început, nici vicepreședintele cooperativei, care făcuse mențiunea pe contract, nu-și aducea aminte. Și el luase pe „nu“ în brațe. Numai după ce i se puseseră în față documentele, a început să mai arate cîte ceva. Astfel,

el a afirmat că N. ar domicilia în Odorhei și nicidecum în București.

Ofițerii de miliție și procurorul fac verificări la evidența populației din Odorhei, discută cu cetățenii care locuiesc pe strada Rakoczi, unde se pretindea că ar avea infractorul domiciliul, dar nimic. Până la urmă, adevărul iese la suprafață. Totul fusese pus la cale de către N., în complicitate cu vicepreședintele cooperativei din Odorhei.

Cercetările continuă. N. se încurcă tot mai mult în plasa propriilor minciuni. Infractorul începe să-și dea seama de gravitatea situației. Cu toate acestea, el continuă să opună rezistență. Caută cu orice chip să prelungească cercetările, pentru a mai salva câte ceva. Gîndul îi e încontinuu la bunurile aflate în atelier. Pentru a le salva, se hotărăște să-l atragă de partea sa pe maiorul Ion M.

Într-una din zile, în timpul cercetărilor, se apropie de biroul la care se găsea ofițerul de miliție, arătîndu-i mîna cu degetele răsfirate.

— Ce înseamnă asta, domnule N. ? îl întrebă intrigat maiorul.

— Acesta este darul meu pentru dumneavoastră, domnule maior. Vă rog numai desigilați-mi atelierul.

— Fiți mai explicit !

— 50 000, domnule maior. De fiecare deget, câte 10 000.

Ofițerul simți un gust amar în gură. Îi venea să-l ia de piept și să-l azvîrle cît colo, dar se stăpîni.

— Îți dai seama la ce te expui ? Nu ți-e frică ? îl întrebă ofițerul.

— Sînt negustor bătrîn, domnule maior, și nu mă tem de risc...

Indignat de îndrăzneala și insistențele infractorului, maiorul raportează situația superiorilor săi. În aceeași seară, vinovăția acestui element dușmănos era definitiv probată.

Plutonierul-major Aurel D. abia se așezase la birou, să mai vadă o dată programul zilei care începea, că se și trezi cu Petru M., gestionarul magaziei de la „băi“, în prag. Își ridică doar privirile de pe hîrtie, vii și moi, curate, încercate totuși de umbrirea unei presimțiri și rămase cu ochii la gestionar, cu capul parcă încenușat, ușor încărunțit, aplecat, și pieptul lat și vînjos, drept, sprijinit de masă. Gestionarul își pierdu apoi repede stăpînirea, se înnegură și mîna i se crispă pe șapcă.

— Ce e, Pătrule ?

— Iar, tovarășe plutonier-major ! izbucni el.

— Unde ? se înnegură și plutonierul-major și se lăsă în scaun, cu toată fața ridicată spre gestionar.

— Tot acolo...

— Ce ?

— Tot așa... conserve, țigări, zahăr, orez, ciocolată...

— A mai intrat cineva cu dumneata ?

— Nimeni... i-am oprit pe toți la ușă...

— Ai mișcat ceva ?

— Nimic... nu m-am atins de nimic... decît așa, cu privilegiile, am trecut peste tot, pîn-am văzut c-a fost din nou umblat...

— Mult ?

— Destul, se tîngui gestionarul. Și iar o să plătesc, de-o să rămîn dator și cu banii de pe luna viitoare... și iar o să-mi prindă direcția lipsă-n gestiune... și iar o să zică muierea că fur și beau cu fetele...

- Poate-i adevărat ! se aspriră privirile șefului de post.
- Prostii ! răbufni celălalt, supărat.
- Hai să vedem...

Plutonierul-major vîrî hîrțiile în sertare, încuie, spuse ajutorului din cealaltă încăpere că „trece un pic pe la băi“ și ieși după gestionar. La magazia centrală a „băilor“, cele cîteva ajutoare ale lui Petru M. așteptau în fața ușilor încuiate. Aurel D. trecu înainte și cercetă atent lacătul și broasca, balamalele, fiecare centimetru pătrat al ușii, apoi ferestrele, toate pe rînd, fără nici un efort, căci lumina dimineții crescuse și se vedea totul clar, pînă sub streșină.

— Nici o urmă, ai ?

— Nimic, tovarășe plutonier-major...

Au deschis din nou magazia și nici pe nisipul prefirat de cu seară în ușă și nici pe culoarele dintre rafturi n-au găsit alte urme, decît cele de bocanc, proaspete, ale gestionarului care constatase lipsa. Aurel D. s-a oprit în fața raftului cu alimente semipreparate sau preambalate, din care se fura de obicei. Rîndurile cutiilor — lăsate împlinite, cum îl învățase el pe gestionar — erau știrbite, ici-colo, adînc. În magazie, nici o altă urmă, de nici un fel. Cercetă și aici ferestrele, pereții, tavanul ; nimic. Ceru, apoi, gestionarului să facă o listă a mărfurilor furate, iar după ce termină treburile de dimineață, să treacă iar pe la postul de miliție.

În ziua aceea chiar, gestionarul a schimbat lacătul și încuietoarea ușii și și-a pus de-a curmezișul drugii de fier, ca de cetate. El, Aurel D., a instruit portarii și paznicii de noapte, a fixat locuri de pîndă, diferite în fiecare noapte, cîte unui subofițer de la post și a întocmit cît de cît o listă a celor care ar putea intra în cercul bănuțiilor.

O vreme, scurtă de altfel, nu s-a mai furat. Și tocmai cînd această constatare începuse singură să se impună, într-o dimineață, gestionarul pică din nou, innegurat, la post.

— Iar ? l-a întrebat Aurel D.

— Iar..., tovarășe plutonier-major.

Plutonicrul-major și-a netezit, încurcat, de câteva ori, părul încenușat de ani, tăiat mai scurt, și s-a lăsat în scaun, gînditor, cu ochii în geam. Gestionarul a rămas o vreme și mai întunecat, căci, după spusele lui, de data asta, se furase și mai mult, iar conducerea întreprinderii balneare îl avertizase că-i va desface contractul, pentru lipsuri repetate în gestiune... „Să fie, totuși, amestecat și el ? se întrebă șeful, intrigat de toată povestea asta... Că doar el are cheile și nu doar duhul sfînt intră și ia ? !“

— Urme ? îl întrebă.

— Nici una... nici acum ! izbucni gestionarul, exasperat.

„Nu cred că este !“ reveni Aurel D., convins, căci îl cunoștea, și-apoi știa cum trăiește și nu se vădea nici un fel de risipă sau dezmăț. Viața lui, dimpotrivă, și acasă, și la serviciu, era mai mult chin. Îi venise ceva în gînd, dar pentru asta trebuia să-l scoată pe el, pe gestionar, din cercul bănuțiilor.

— Bine... fă situația și așteaptă-mă la magazie, că vin...

Și-a mai trecut o vreme, cam cît se împlinea de obicei pînă la o nouă devastare a magazici, pînă într-o seară cînd plutonierul-major Aurel D. l-a luat pe gestionar pe neașteptate de acasă și s-au închis, nevăzuți de nimeni, în magazie. Toată noaptea au stat de veghe, pitiți după rafturi, în întuneric, cu auzul ațintit și simțurile treze. N-a fost însă nimic, nici măcar un singur om n-a trecut prin fața magaziei... „N-au venit acum, și-a spus Aurel D., dar mîine noapte poate vor trece !“ Și-au stat de veghe și noaptea următoare. Și iarăși, nimic... „S-a întîmplat, poate !“ și-au zis. Și au mai stat încă o noapte, a treia la rînd... Dar tot degeaba... „Să știi c-au prins mișcarea,“ s-a temut Aurel D. Și dacă era așa, nu mai avea nici un rost să piardă și alte nopți... Singurii, însă, care ar fi putut într-un fel oarecare afla că ei se ascuseseră în magazie, erau paznicii de noapte și portarii. Poate că tocmai avertizat de ei, făptașul s-a putut feri să cadă în miinile lor... „Poate că da !“ și-a spus Aurel D. și i-a trecut și pe paznici și pe portari pe lista bănuțiilor.

Și parcă tocmai în ciuda acestor nopți pierdute, sau poate mai curînd ca o bătaie de joc, peste câteva zile doar,

hoții au intrat din nou în magazie. De acum nu mai era vorba numai de prejudiciile aduse avutului obștesc, de demnitatea și viața, destinul unui om, al gestionarului Moș Petru, care primise din partea întreprinderii hîrtie de înlocuire, ci și de prestigiul miliției, al șefului de post. Așa și-a spus plutonierul-major Aurel D. c-ar fi cazul să se organizeze o „capcană chimică“ și a cerut ajutorul serviciului judiciar de la inspectoratul județean. Era sigur de acum că această nouă metodă era cea mai potrivită pentru acest caz. Infractorul nu le mai putea scăpa ; el însă trebuia să fie, neapărat, în cercul bănuțiilor. Tocmai de aceea, Aurel D. lărgi încă lista, cu discernămint, de la toți cei care treceau prin magazie sau foloseau alimentele, pînă la paznici, portari și la cei care ar fi putut face repede chei noi, pentru lacătele și încuietorile ce se schimbau mereu.

Au mai lăsat să treacă o vreme, ca infractorilor să li se facă iarăși poftă de bunătățile magaziei și, într-o seară, au pregătît chimic interiorul. Gestionarul, singur, a mai știut de asta. Au închis magazia și au plecat. Dimineată n-au observat nimic deosebit și au trebuit să mai aștepte. Gestionarul Petru M. și-a văzut mai departe de treburile lui, fără să sufle nici un cuvînt și fără să se atingă de rafturile pregătite pentru făptaș. Și așa a mai trecut o zi, și încă una. A treia dimineată, însă, plutonierul-major s-a trezit cu el în prag, încurcat, cînd vesel, cînd înnegurat, și grăbit, nerăbdător :

— Gata... a mușcat, tovarășe plutonier-major.

Aurel D. a anunțat serviciul judiciar, și-a luat geanta și pistolul și a plecat repede la „băi“. Pînă au sosit cei de la inspectoratul județean, el a și organizat un „control medical“ al celor din cercul bănuțiilor, printre care mai amestecase și alți cîțiva salariați, la întîmplare.

Oamenii au trecut pe rînd prin fața „medicului“ în halat alb, care îi întreba de sănătate și purta, în același timp, atent, razele unci lămpi pe hainele, pe mîinile și pe fețele lor. Și s-au tot scurs, sub privirile încremenite ale plutonierului-major și-n încordarea apăsătoare a celorlalți care știau, pînă cînd, deodată, fața și mîinile unuia

au apărut ca pătate de o lumină galben-strălucitoare, vie, de parcă pielea îi ardea închis, fără de flacără, pe ascuns. O uimire neașteptată, rece, i-a înghețat pe cei din jur, iar pe „pacient“ l-a speriat, căci mâinile parcă-i erau străine, aprinse de strălucirea ceea care-i lua vederea. Numai ochii „medicului“ și ai plutonierului-major Aurel D., puțin mijiți, erau încercați de departe de-o veselie pe care și-o ascundeau.

— Dar ce-i cu dumneata, ești bolnav ? ! a zis „medicul“... surprins.

— Dracu știe ! a îngăimat „pacientul“ și mai speriat. Da' n-am nimica...

— Cum te cheamă ? Și ce faci aici ?

— O. T.... Îs portar...

— Treci deoparte, să te vedem mai bine...

O. T. a fost invitat astfel într-o cameră alăturată, iar ceilalți au trecut mai departe pe sub razele lămpii și privirile tot mai atente ale „medicului“ și plutonierului-major. Era aproape de sfârșit, când încă unul din rînd s-a aprins ca o torță nevăzută, incandescentă, cu flacăra tăiată de lumina ceea galben-strălucitoare. Ăstuia și hainele parcă-i ardeau.

— Dar ce ai ? l-a întrebat „medicul“. De cînd ești bolnav ?

— Nu-s... n-am avut nimic niciodată ! a înghețat „pacientul“, cu ochii la mâinile și hainele sale galben-viorii.

— Ce faci aicea ?

— Îs paznic de noapte...

— Aha... ia treci și dumneata deoparte, că trebuie să te mai cercetăm...

Abia cînd s-au văzut singuri, în camera alăturată, în paza plutonierului-major Aurel D., au înțeles și cei doi „pacienți“ că totul era pierdut. Nu mai puteau, desigur, ascunde nimic. În puține cuvinte au mărturisit și cum pătrundeau în magazie. În timp ce unul pîndea, celălalt vîra o sîrmă cu capătul întors prin sita de sus a unui ochi de geam și deschidea încuietoarea ferestrei. Apoi, unul intra în magazie, iar celălalt stătea la geam și primea în brațe bunătățile întinse.

Au urmat cercetările, reconstituirea, stabilirea prejudiciului adus avutului obștesc (18 000 lei !), judecata publică, făcută chiar în fața salariaților întreprinderii balneo-climaterice și condamnarea.

— A, ne-am chinuit atîta — povestește plutonierul-major Aurel D., șeful postului de miliție din comuna Sînmartin, județul Bihor — ca să-i prindem... Și cînd colo, într-o singură noapte, „capcana“ chimică i-a și înhățat, dintr-o dată, pe amîndoi...

REÎNFLORIREA CRINULUI

Ultima oară a întâlnit-o pe E. M. chiar în fața sediului organului de miliție ; ofițerul avusese impresia că femeia îl așteptase anume, deși ea, cum îl văzuse, încercase, stîngaci, să schițeze un gest de surprindere.

— Ce bine-mi pare că vă-ntîlnesc ; știți, tovarășe căpitan, fetița a ieșit premiantă.

— Îmi pare bine, i-a răspuns ofițerul, ca și cum, într-adevăr, n-ar fi știut.

— Ce ziceți de treaba asta ?

— Ce să zic, mă bucur, dumneavoastră nu vă bucurați ?

— Cum să nu mă bucur ! Dar cînd mă gîndesc...

— Nu-i nimic, ce-a fost greu a trecut, fata învață bine, se poartă frumos, aveți de ce să fiți mulțumită.

— Am, tovarășe căpitan, și pentru asta nici nu știu cum să vă mulțumesc... Dacă nu erați dumneavoastră...

Ofițerul primi puțin stînjenit mulțumirile și, ca de obicei, în astfel de împrejurări — de cîte ori nu-i aduc oamenii mulțumiri ? — întrebă ceva cu totul diferit de obiectul discuției. Cînd se despărțiră, o rugă, totuși, să-i transmită fiicei felicitări pentru premiu și pentru faptul că se ținuse de cuvînt.

— Să știți că acum se ține de cuvînt, luă femeia rugămintea ofițerului drept o aluzie, nu mai e ca atunci...

— Ei, atunci a fost atunci... ce să ne mai aducem aminte !...

Urmărind mersul calm al mamei — care plecase exact în direcția din care venise, semn că întâlnirea nu fusese de loc întâmplătoare — ofițerul (căpitanul V. Petre, șeful biroului de miliție Calan) se surprinse amintindu-și...

„Atunci“ însemna, probabil, pentru E. M., discuția când ea îl întrebase ca din senin :

— Fetița mea vă dă bună ziua ?

Nepricepînd rostul întrebării, ofițerul ezitase să dea un răspuns precis :

— Nu înțeleg la ce vă referiți ; cum adică, dacă-mi dă bună ziua ?

— Așa cum v-am întrebat : cînd vă întâlnește, fetița vă dă bună ziua ?

— În ultima vreme n-am mai văzut-o... Cred că dacă m-ar întîlni, n-ar avea de ce să nu-mi dea bună ziua...

— Știți de ce vă întreb ? I-am zis alaltăieri că, dacă vă întâlnește, să vă roage să veniți pe la noi. „N-am cînd să mă întîlnesc cu dînsul, zice, și chiar dacă mă întîlnesc, cum să-i spun ?...“ „Îi spui bună ziua și-l rogi să treacă pe la noi.“ „N-am de ce să-i spun bună ziua, spunc-i dumneata !“ „Cum se poate așa ceva ?“ o întreb. „Înțelege-mă și tu odată : nu pot !“ M-am gîndit : nu cumva, pentru că i-ați făcut morală, se poartă obraznic ?

— Nu cred că se poartă obraznic, o asigurase ofițerul, să n-aveți nici o grijă. Trebuie să înțelegeți că poate nu-i face plăcere să-și amintească de lucruri care n-o onorează...

În discuția de atunci, E. M. fusese de acord cu explicația căpitanului, însă nu avea de unde să știe că atitudinea fetei avea o strînsă legătură cu toate întâmplările „puțin onorabile“ care determinaseră prima ei discuție cu ofițerul...

...Căpitanul fusese informat că tinărul S. P., pînă nu de mult apreciat pentru comportarea sa în uzină și în activitatea sportivă, începuse să ducă o viață ușoară, să-și piardă vremea prin restaurante, să se țină de chefuri. Ofițerului îi reținuse atenția îndeosebi faptul că — se spunea — „prietena“ de petreceri a lui S. P. este fetița tovarășei E. M., elevă în clasa a... A hotărît să stea de vorbă cu S. P. și să afle adevărul cît mai complet într-o discuție sinceră, deschisă. S. P. recunoscuse că este prieten cu

fata, dar îl asigurase că se purtase frumos cu ea. Pus să judece mai atent, găsisese și el că era o prietenie nepotrivită și mai ales că atragerea fetei la petreceri însemna, pentru vîrsta ei, săvîrșirea, cu bună știință, a unui fapt neomenesc. Stabiliseră de comun acord modul cum trebuie să procedeze tînărul pentru a-și repara greșeala — adică s-o lase în pace, să n-o mai invite în anturajul său, iar dacă ea va încerca să-l întâlnească, el să evite, să se scuze (celelalte chestiuni privind comportarea lui S. P. au constituit un alt capitol al activității ofițerului). În același timp, căpitanul V. Petre se informase și asupra situației fetei la învățătură : în lunile din urmă obținuse rezultate din ce în ce mai slabe. Era limpede că fata apucase un drum greșit, că trebuia neapărat să se intervină. A stat de vorbă cu mama fetei. E. M., după ce afluase adevărul despre situația fiicei sale (auzise și ea cîte ceva, dar nu crezuse să fie chiar așa), își pierduse cumpătul :

— O bat de-o nenorocesc, nerușinata de ea, nu știe nici de rușine, nici de nimic !

— Nu așa, nu trebuie s-o brutalizați. Fata a apucat pe un drum greșit și trebuie să o facem să înțeleagă, însă nu cu bătaia. Vă propun să stăm de vorbă cu ea, dumneavoastră, eu, să discutăm cu dirigintele, s-o facem să înțeleagă ; e fată inteligentă.

— Ca să înțeleagă, trebuie să știe de teama cuiva. Să stea de vorbă dirigintele, dar cu toată clasa, să se rușineze de colegi...

— Nici așa nu e bine ; trebuie să dovedim tact și înțelegere.

Discuția se prelungise mult, continuase și a doua zi ; E. M. se convinsese că ofițerul avea dreptate. Au urmat cîteva discuții cu fata... La început, puțin intimidată — nu mai fusese niciodată la miliție — fata negase, însă, aducîndu-i detalii, ofițerul o determinase să recunoască.

— Ce vrei să facem ? a întrebato ofițerul. Să ne înțelegem împreună să ieși din anturajul acesta păcătos sau să discutăm în fața clasei ?...

— Eu vă promit că am să mă țin de învățătură. Îmi dau seama...

— Noi ne vom preocupa și în continuare de dumneata. Am să mă interesez la școală cum înveți, acasă cum te

porți, și n-aș vrea să mai stăm, tot așa, încă o dată, de vorbă.

— Vă promit.

— Totuși, cînd ai să crezi că ești din nou o elevă sîrguincioasă, cu o comportare demnă, aș vrea să vii să stăm de vorbă.

— Da ! promisese fata.

De atunci n-o mai întîlnise ; știa multe despre ea, dar n-o văzuse. Numai cu o zi înainte de întîlnirea cu E. M., fata venise să-i spună că a luat premiu și că se simte bine. El însă uitase să-i mulțumească pentru că se ținuse de cuvînt...

AMĂNUNTUL ESENȚIAL

Cazul pe care îl relatez ar putea începe cam așa :

— Miliția ?

— Da, miliția !

— Așteptați, puțin, vă cheamă Segarcea... Alo, Segarcea ! Segarcea !...

Ofițerul de serviciu ascultă câteva clipe apelurile telefonistei, fără să încerce o cit de palidă presupunere. Își desfăcu stiloul și privi lung prin fereastră ; ceața nopții își scurgea liniștea sub veghea unui cer aprins de stele ; plopilor de pe marginea trotuarului întindeau umbre moi peste caldarîmul lucios al străzii și le îndoiau, apoi, pe pereții clădirilor de vizavi ; între siluetele plopilor, curgeau fișii de negură albicioasă, care-i furau parcă gîndurile și i le pierdeau în nesfîrșirea înaltă a bolții. „Și totuși, își zise ofițerul, ferindu-se parcă de ispita nopții, ce se petrece la Segarcea la ora aceasta ? !“ Privi ceasul : era aproape unu și jumătate. „Trebuie să se fi întîmplat ceva,“ conchise el și observînd prelungirea zgomotului de fond în receptor îl pusé în furcă și sună centrala :

— Răbdare, vă rog, aveți imediat Segarcea.

— Da, Segarcea la telefon ! se auzi în receptor, în clipa următoare, o voce robustă peste care se așternu formula profesională a telefonistei : „Aveți Segarcea !“

— Vă ascult, spuse ofițerul de serviciu.

— La telefon, plutonierul-major G. Cu cine vorbesc ?

— Spune ce s-a-ntîmplat ?

— Raportez, răspuns prompt, recunoscînd vocea ofițerului, plutonierul-major. Avem un accident de circulație mortal.

— Unde ?

— La intrarea în comună, dinspre Lița. O mașină care venea probabil de la Turnu, a lovit o femeie.

— Ce fel de mașină ?

— Nu știu, șoferul a fugit...

— Ai luat vreo măsură ?

— Deocamdată am lăsat ajutorul la locul faptei.

— Pînă primești noi ordine, ai grijă să se păstreze urmele, să nu pătrundă cetățeni, sau autovehicule, în cîmpul infracțiunii... Și indentificați victima.

— Am înțeles.

— Lasă un om de legătură la telefon și, dacă intervin lucruri noi, raportezi imediat.

— Am înțeles.

Ofițerul de serviciu puse receptorul în furcă și învîrti cu mișcări repezi manivela aparatului. Evenimentul trebuia raportat de îndată și luate măsuri operative pentru cercetarea la fața locului și identificarea autorului.

La fața locului sosi o echipă formată din ofițerii Gheorghe O., Niculae V., Mihai S. și Anton C. Din analiza datelor sumare, culese din cîmpul infracțiunii, se deduseră primele concluzii. După distanța dintre victimă și urmele mașinii se formulă ipoteza că victima nu fusese izbită de autovehicul. În această situație se putea crede că victima, o femeie, călătorise în mașină și căzuse — urmele arătau că mașina staționase la cîțiva metri. Se putea admite însă și eventualitatea ca legătura dintre victimă și urmele mașinii să fie întîmplătoare. Nu se excludea, firește, nici ipoteza că victima fusese izbită de mașină, că șoferul o dăduse la o parte și, după ce se convinsese că nu e văzut de nimeni, fugise de la locul faptei. Era sau nu era accident de circulație ? Aceasta era problema ce trebuia mai întîi edificată.

— Ce părere aveți, tovarășe Niculae ? întrebă, după o primă trecere în revistă a situației, maiorul Gheorghe O.

— Eu cred că nu este totuși vorba de un accident. Victima are leziuni care nu puteau fi provocate de un autovehicul. Dacă admitem însă că e vorba de un accident înscenat, asasinul nu putea să nu fi avut o înțelegere cu șoferul. O astfel de înscenare, dacă o presupunem, nu putea fi rezultatul inspirației de moment. Trebuia ca asasinul să cunoască cel puțin că mașina urma să circule noaptea pe această șosea...

— Dumneavoastră ce părere aveți, tovarășe Mihai?

— Eu cred că victima a căzut din mașină.

— Și indiferent de cauzele mai adânci ale crimei, completă căpitanul Niculae, principalul pentru descoperirea autorului este identificarea mașinii și a șoferului.

— Da, spuse maiorul ca pentru sine. Trebuie să fie vorba de o crimă săvârșită de un șofer sau în complicitate cu un șofer. În orice caz, mașina are un rol important aici. Totuși nu trebuie să neglijăm și celelalte probabilități. În primul rînd, însă, mașina trebuie identificată; asta e clar.

— Neapărat, întări căpitanul Niculae. Între timp să examinăm mai atent profilul urmelor și ceilalți indici pe care îi avem. În special... tecile de fasole. (În jurul locului unde se presupunea că staționase mașina, ca și pe lângă victimă, erau risipite niște teci de fasole.)

— Da, aprobă dn nou maiorul, e bine. Dumneavoastră, tovarășe Niculae, ocupați-vă de identificarea mașinii. Organizați controlul tuturor unităților din Segarcea, Lița, Plopi, Mîndra și stabiliți dacă e cazul să se execute un control și în celelalte comune din raion. Noi vom analiza datele despre victimă și vom examina și celelalte ipoteze.

Pentru cine citește aceste cîteva rînduri, faptele par, poate, extrem de simple și... ordonate. Se raportează cazul, mergi la fața locului, culegi datele, analizezi situația, stabilești ipotezele și... gata! În realitate, lucrurile sînt atît de încîlcite, iar ipotezele se oferă cu atîta forță de convingere, încît ești pus în situația de a le accepta și, în același timp, de a le respinge una cîte una. În cazul pe care îl relatez, ipoteza asupra căreia am insistat s-a verificat în cele din urmă, dar aceasta nu înseamnă că

celelalte au fost ignorate. Oare nu ar fi fost posibil ca victima să fi fost aruncată pe șosea, ca accidentul să fi fost înscenat ? Cum să nu ! Și, admitînd această probabilitate, cîte măsuri nu s-ar fi cerut a fi luate ? ! Ei bine, aceste măsuri au fost luate. Dar ar fi fost posibil și ca victima să fi fost izbită de mașină. Poate, la prima vedere, această ipoteză era cea mai lesne de admis. O astfel de perspectivă ne-ar fi obligat să verificăm mai atent datele despre victimă, să stabilim ce făcuse victima înainte de accident, unde mergea, cu cine mergea, cine o văzuse etc., etc. Foarte multe, nu ? Ei, bine, ofițerii din echipa condusă de maiorul Gheorghe O. s-au gîndit și la acestea și au luat măsuri în consecință. Și atunci, se va întreba cititorul, de ce nu sînt relatate mai pe larg ? De ce ? Pentru simplul motiv că tot ce s-a povestit pînă acum și tot ce se va istorisi în continuare nu are ca scop să reliefeze eforturile ofițerilor pentru verificarea fiecărei piste, controversele, surprizele, emoțiile etc. și nici chiar strădania celor care au lucrat în ipoteza pe care am prezentat-o de la bun început. Am vrut să evităm... spectaculosul, cu toate că, în ansamblul său, cazul este extrem de interesant. Dar — zic eu — nu atît de interesant, de instructiv pentru munca noastră, ca împrejurarea — un amănunt la prima vedere — care a intervenit undeva pe firul cercetărilor și a clarificat dintr-o dată întreaga situație.

Deci...

Mașina a fost identificată... Tecile de fasole — ați bănuît, desigur — au fost un indiciu prețios. Cum ? ! S-au găsit și în mașină teci ca acelea găsite la locul „accidentului“. Identificarea șoferului nu a pus probleme deosebite, deși a cerut timp. A fost găsit și adus pentru cercetări. Dar... deziluzie.

— Absolut nimic nu știu, stăruia el. Eu am venit de vreme cu mașina, am avut, e drept, un drum la Turnu, dar mi-am terminat treburile și am venit devreme.

— La ce oră ?

— La zece, mașina a fost în curte. La nouă am terminat treburile, puteți să vă interesați, și la zece am fost acasă.

— Cunoașteți victima ?

— O cunosc, cum să nu — țața Marioara — și tocmai de aceea mă mir cum de s-a întâmplat accidentul că, precis, aici accident a fost.

— Nu aveți nici o cunoștință despre accident ?

— Nu, tovarășe, ce sînt copil, nu-mi dau seama ? !

— Cînd v-ați întîlnit ultima oară cu victima ?

— Cu țața Marioara ? ! Ieri, după prînz, a venit pe la noi nu știu după ce treburi.

— Nu vă amintiți ?

— Nu-mi amintesc ; ea toată ziua, bună ziua era la noi în bălătură ; se înțelegea bine cu nevastă-mea...

Șoferul vorbea calm, dădea detalii despre tot ce făcuse în ziua premergătoare și în seara accidentului ; încerca să convingă că nu are nimic comun cu ceea ce se întîmplase. Am zis *încerca*. Prin aceasta am atras atenția cititorului, l-am avertizat asupra faptului că șoferul nu spunea adevărul. Într-o povestire polițistă așa ceva nu este îngăduit, o astfel de precizare scade tensiunea, nu menține interesul pentru urmărirea în continuare a acțiunii ; în cazul nostru, însă, nu aceasta e important. Șoferul mințea, deci. Noi eram convinși că minte, dar nu aveam la îndemînă nici un fapt concret ca să probăm. Tecile de fasole ? Dacă am fi făcut vreo referire la ele, șoferul — ați reținut ce fel de tip era : inteligent, prudent, abil, capabil să dea discuțiilor o turnură convenabilă lui — ar fi pufnit, pur și simplu : „Păi, nu e plin cîmpul de teci de fasole ?“ Tecile fuseseră un indiciu pentru noi ca să-l descoperim, dar nu era suficient pentru a-l determina să spună adevărul. Și totuși l-a spus cînd în discuție a intervenit și plutonierul Petre P., abia sosit pentru a ajuta cercetările. Parcă îl văd pe plutonierul Petre : se uita la șofer calm, și cu privirea puțin piezișă, cîntărindu-i parcă gîndurile. Îl întrebă cu o voce egală, sigură :

— Spune-mi, unde ai băut așeară ?

— Eu să beau ? Cum să beau, cînd am avut cursă ? ! Ce, sînt șofer de ieri, de azi ?

— Nu minți, pentru că altfel se-ncurcă lucrurile de tot.

— Nu mint, tovarășe, ce, nu-mi dau seama de situație ?

Plutonierul făcu o pauză, privirile lor se încrucișară aspru, tăios, cîteva clipe. Cînd uitătura șoferului pică, fleșcăită parcă, plutonierul continuă :

— Minți ! Și se vede treaba că-ți dai seama foarte bine de situație și de-aceea minți. N-ai fost aseară la restaurantul „Dunărea“ cu două femei ? ! Ai fost, sau nu ?

— Nu !

— Cum nu ? Ia adu-ți aminte ! Nu stăteai la masa de lângă fereastră ? Nu-ți amintești că, la un moment dat, te-ai adresat ospătarului să-ți mai servească băutură, și el a refuzat, pentru că erai deja beat ?... Nu mai ții minte ? !

— Dați-mi voie, tovarășe...

— Vrei să aducem ospătarul ?

— Nu, nu e nevoie. Dați-mi voie să beau puțină apă...

Șoferul se schimbase brusc. Întrebarea pusă de plutonierul Petre P. nimerise în plin. După ce bău apă, șoferul continuă :

— Așa e, aseară am băut la restaurantul „Dunărea“ cu nevastă-mea și cu tața Marioara. Când ospătarul nu ne-a mai servit, am plecat. Am ajuns la Liță și le-am lăsat pe fiecare la casele lor, iar eu m-am dus la Segarcea, la socru-meu, de unde aveam de luat niște lucruri. La întoarcere am găsit-o și eu pe tața Marioara pe șosea, o lovise probabil o mașină. Vă închipuiți în ce situație mă găsesc. Nu știam ce să fac. Mă gîndeam că, dacă am să m-apuc eu să văd ce e cu ea, să anunț miliția, puteam să fiu învinuit. Așa... ce-mi trebuia mie belea pe cap, am lăsat-o acolo și am plecat acasă...

Și de data aceasta șoferul vorbea tot calm. Dar, ca și pînă acum, nu spunea adevărul. A recunoscut însă că primele declarații fuseseră nesincere. Suficient pentru a-l determina să mărturisească adevărul adevărat. Cercetările au stabilit vinovăția sa, iar el a fost nevoit să recunoască faptul că era autorul crimei.

Cum se petrecuseră faptele în realitate ? Aici sînt, din nou, o sumedenie de amănunte, poate interesante. Toate au probat ipoteza noastră : victima nu fusese izbită de mașină. E vorba, desigur, de ipoteza pe care am prezentat-o de la bun început, dar al cărei fir nu l-am urmărit în toate detaliile, întrucît, repet, am considerat că altceva este esențial. Iar acest „esențial“ a fost intervenția plutonierului Petre. Lui i s-a datorat în mare măsură elucidarea operativă a cazului. Veți întreba, desigur, de

unde ştia plutonierul că şoferul băuse la restaurantul „Dunărea“ cu două femei?... (dintre care una era chiar victima, taşa Marioara)... Cum ceea ce relatez nu este o povestire-foileton care să pună enigme cu intenţia de a le dezlega în fragmentele următoare, iată ce s-a petrecut la sediul organului de miliţie în dimineaţa zilei respective, adică la câteva ore după comiterea faptei. Şi iată, de fapt, şi cam cum s-ar încheia cazul pe care îl relatez :

...Ora şapte. Plutonierul Petre P., subofiţer control-teren, raportează şefului de organ.

— ...Ca problemă deosebită am avut o situaţie cu un şofer. Era cam băut, la „Dunărea“, cu două femei... I-am spus însă ospătarului să nu-l mai servească şi nu l-a mai servit.

— La ce oră ?

— Aproape de douăsprezece noaptea.

— Îl cunoşti pe şofer ?

— Da.

— Îl ţii bine minte ?

— Da.

— Atunci mergem imediat împreună la Liţa, să vedem cum stau tovarăşii acolo cu cercetările. După aceea vei primi noi însărcinări.

...După aceea — se înţelege — plutonierul Petre P. a primit felicitări pentru conştiinciozitate în executarea serviciului. Amănuntul pe care el nu-l trecuse cu vederea în timp ce-şi executa serviciul se dovedise a fi esenţial.

O VORBĂ SPUSĂ LA TIMP

Omul care pîdea la răs_pîntie părea un răuvoitor care pune la cale o fărădelege și încearcă să-și ascundă intențiile. Șeful postului, plutonierul Alexandru St. îl cunoștea bine ; era un om cumsecade. Ce voia să facă acum ? Era greu de ghicit : I. O. stătea lîngă un pom, îi rîcîia, cu unghia, coaja și nu lăsa din ochi partea de dincolo a drumului. După un timp, se opri și așteptă. Dinspre locul pe care nu-l scăpase din privire venea B.A. (Pentru șeful de post lucrurile se limpeziră). Cînd B. A. ajunse și-l văzu pe I. O. întoarse ostentativ capul.

— N-ai curaj să privești omul în față, a ?

— De ce să n-am, răspunse B. A. privindu-l, cu ochi mari, țepeni.

Subofițerul ajunse lîngă ei.

— Mi se pare că amîndoi nu prea sînteți serioși. Ce v-a găsit acum ?

— Nu vedeți că mă pîndește cu beldia în drumul mare...

— Cin' te-a pîndit, mă, cin', te-a pîndit ? Și-acu, ești gură mare ? Da' ce mi-ai zis atunci, nu spui, aia n-ai curaj să spui ?

— Eu zic să nu mai spună nimeni nimic și să mergem pînă la post. Discutăm acolo, e mai multă liniște...

Oamenii merseră cu subofițerul la postul de miliție. Pe drum mai încercaseră să se sfădească, dar șeful de post nu-i mai luase în seamă. Subofițerul le oferi cîte un scaun, îi mai lăsă cîteva minute să se liniștească și se așeză și el.

— Mi se pare că tot de la gîlceava de-atunci v-apucarăți și astăzi.

— Da' ce, eu eram atunci de vină ? se dezvinovăți I. O.

— Nu știu cine era atunci de vină, dar acum cine a stat la pîndă și-a vrut să sară la bătaie ?

— Nu l-am bătut...

— Păi ai tu zile să mă bați pe mine ? sări ca ars B.A.

— Eu nu știu dacă n-ai fi sărit să-l bați, se adresă șeful de post lui I. O. Apoi către B. A : nu știu nici dacă are zile să te bată... Dar dacă așa vedeți voi lucrurile, cu siguranță că vă pierdeți mințile, oameni în toată firea, și cine știe ce mai ieșea. Vă dați seama ce faceți ? Ce urmări poate avea comportarea voastră ? Hai să vedem...

Șeful de post luă Codul penal și începu să le citească, tîlmăcind în prevederi de lege cele ce se petrecuseră între ei și, îndeosebi, ceea ce ar fi putut să se petreacă. Oamenii ascultau tăcuți vorbele șefului de post ce se așezau grele peste gîndurile lor.

...După o săptămînă i-a întîlnit pe amîndoi.

— Să trăiți !

— Și dumneavoastră. Cum e ?

— Cum să fie, ca la-nceput.

— Cum adică ?

— Păi, nu știți ? N-am fost noi cei mai buni prieteni ? !...

ÎNTREBAREA ERA : CUM ?

Se întorcea de la ședință puțin îngândurat. În suflet îi stăruia o bucurie anume, bucuria pe care o simți când realizezi ceva, când ți se spune că ai procedat bine în munca pe care ai desfășurat-o. Citise în ochii celorlalți că rezultatele obținute de el îi bucurau și pe ei. Și tot așa de limpede citise și dorința lor de a afla cum anume muncise el, ofițerul Tănase S. Mai ales fusese evidențiat pentru faptul că reușise împreună cu ofițerii și subofițerii din subordine să reducă simțitor numărul infracțiunilor cu autori necunoscuți. Îi ceruseră să vorbească despre metodele întrebuintate. Știa : după felul în care i se ceruse acest lucru, toți se așteptaseră să-l audă vorbind de cine știe ce metode deosebite. Dar, după cum i se părea acum, nu izbutise să spună ce ar fi trebuit. Spusese cîteva generalități. Respectase întocmai ordinele și instrucțiunile, se străduise să cunoască toate evenimentele petrecute în raza organului, chiar și pe cele mai... neînsemnate, și apoi își îndrumase subordonații pas cu pas, controlîndu-i la timp. Asta spusese. Dar cum muncise, de fapt, cum izbutise să-și cunoască oamenii cu care lucra nu se putuse deduce din relatarea aceea. Pînă la ședință, de fapt, nici nu se gîndise la așa ceva. Și trebuia. Omul muncește, pune suflet, ajută pe unul, pe altul, dar din cînd în cînd trebuie să se mai uite înapoi, nu numai la ce a realizat, ci și cum a realizat. Deci, întrebarea la care ar fi trebuit să răspundă era : *cum* ?

...Era noapte, lucrase pînă tîrziu la birou. Tocmai cînd se pregătea să plece spre casă, cineva bătuse în uşă.

— Da ! Intră...

Căpitanul Iancu C. raportase concis :

— Tovarăşe colonel, acum o oră a fost descoperită o nouă spargere la C.F.R. Triaş. La un vagon din garnitura de Braşov, la verificarea făcută de către echipa de control s-a constatat plomba ruptă, cîrligul vamal scos din dispozitivul său, iar uşa vagonului trasă lateral. Vagonul este încărcat cu băuturi alcoolice. S-au sustras...

— Aţi întreprins ceva pînă acum ? îl întrerupse colonelul.

— Da. Am ordonat plutonierului-major Ion D. să verifice cînd a sosit vagonul în triaş şi după cît timp s-a executat verificarea de către echipa de control.

— Altceva ?...

— Din cercetările efectuate la celelalte spargerî a reieşit că vagoanele sosesc violate, iar unele spargerî se săvîrşesc după plecarea garniturilor din triaş. M-am gîndit să vedem cum îşi fac datoria echipele de control C.F.R., dacă nu cumva acestea, uneori, fac verificări... din birou, dacă nu întîrzie cu verificarea vagoanelor, timp în care se pot produce spargerile la vagoanele de marfă.

— E bine. Vă deplasaţi chiar acum la faţa locului şi verificaţi totul. Rezultatul mi-l raportaţi mîine dimineaţă, la ora şase. Ne întîlnim la postul de miliţie Triaş.

A adormit tîrziu în noaptea aceea. A întocmit în minte planul de măsuri pentru prinderea infractorilor. Chiar dacă infractorii nu erau din Ploieşti şi spargerile nu se produceau pe teritoriul de care răspundea postul Triaş, trebuia verificat totul cu atenţie.

A doua zi, la postul de miliţie T. F. Triaş, atît căpitanul Iancu C. cît şi plutonierul-major Ion D. s-au grăbit să-i raporteze :

— Am verificat totul, dar n-am constatat nimic deosebit. Concluzia noastră este că şi de data aceasta vagonul a sosit violat. Am şi sesizat organul de miliţie Braşov.

Trebuia să se convingă personal de realitate. În aceeaşi zi, împreună cu locotenent-colonelul Ion M., a întocmit

planul de acțiune, în care au fost prevăzute principalele măsuri : intensificarea serviciului de patrulare, un instructaj special al paznicilor civili și controlul permanent al acestora, verificarea tuturor vagoanelor de marfă la sosirea și plecarea din triaj, sub directă supraveghere a unui lucrător de miliție. Unele puncte ale planului se refereau la colaborarea cu organele de miliție limitrofe.

Timp de zece zile n-au mai fost comise alte infracțiuni, ca și cum infractorul ar fi simțit că e în pericol.

Pentru ofițerul Tănase S., sectorul T. F. continua să constituie punctul numărul unu, în carnetul său cu sarcini zilnice. „Control de noapte în sectorul X, verificarea rapoartelor întocmite de patrule, discuții cu personalul din conducerea stației C.F.R.“...

În a unsprezecea zi, șeful postului, plutonierul-major Ion D. a raportat că un paznic a descoperit în triaj, ascunse într-o groapă, 16 sticle cu vermut.

— Și ce măsuri ați luat ?

— Am verificat toate vagoanele, dar nu am constatat nici o spargere.

— Și atunci de unde au apărut sticlele ?

— Mai înainte, însă, continuă plutonierul-major, ca și cum n-ar fi auzit întrebarea, în jurul orei două, paznicul, în timp ce supraveghea o garnitură ce urma să iasă din triaj, l-a găsit pe G. M. căutînd o bucată de tablă și niște cuie, cu care voia să repare peretele lateral defect al unui vagon. Ca niciodată, acesta s-a grăbit să-i ceară sprijin paznicului pentru a repara defecțiunea. „Așa l-am găsit, nu poate să iasă din triaj, cu spărtură în perete,“ a motivat G. M.

— Dumneavoastră ați fost la fața locului ?

— Pe G. M. îl cunosc de mulți ani. E un om cinstit, tovarășe colonel.

— Eu nu zic altfel, dar trebuie să verificăm.

După două ore, căpitanul Iancu C. se prezentase cu rezultatele de la laborator : amprente de pe sticle corespundeau cu ale lui G.M.

— Deci se pare că firul a fost găsit. Ați făcut percheziția domiciliară ?

— Nu !

— Ce mai așteptați ?

În primele zile ale anchetei au fost stabiliți încă alți patru infractori, care „operau“ împreună. Rînd pe rînd, pe baza probelor administrate, aceștia au recunoscut toate spargerile pe care le-au săvîrșit în triaj.

Cînd întocmise raportul de activitate, în vederea ședinței de analiză, ofițerul Tănase S. își dăduse seama că oamenii au crescut, că munca lor este alta acum... Descoperirea infractorilor din triaj a constituit o lecție destul de usturătoare pentru căpitanul Iancu C. și plutonierul-major Ion D. Ajutorul dat de comuniști, îndrumarea zilnică din partea conducerii organului i-a făcut, atît pe ei, cît și pe ceilalți lucrători să-și perfecționeze stilul de muncă. Nu au trecut nici două luni și plutonierul-major Ion D. împreună cu plutonierul Ion S. au prins asupra faptului cîțiva infractori care furau mărfuri din vagoane în timpul mersului.

În triaj nu au mai fost săvîrșite spargerii, tot mai puține infracțiuni sînt săvîrșite acum în oraș și mai puține sînt cele care au rămas cu autori necunoscuți. Dar în obținerea acestor succese, ofițerul Tănase S. n-a fost singur.

Zîmbi... „Toate acestea, povestite, ar fi convins și mai mult și ar fi vorbit și de metodele mele“, își spuse.

El, Ștefan, număra zilele de cînd fusese arestat pentru infracțiunea de omor. Trecuse un an, trecuseră încă patru luni și începuseră să treacă și zilele celei de-a cincea. Treceau greu, erau lungi, chinuitor de lungi, îmbibate de amar. Le spusese la toți, cîți îl întrebaseră, că se face o nedreptate, că e nevinovat. Cîți îl ascultaseră, oare ?

Îi rămăsese un licăr de speranță. Fusese judecat de tribunalul județean, dosarul fusese respins din cauza lipsei unor probe concludente, care să-i dovedească vinovăția. Procuratura făcuse recurs la Tribunalul Suprem și, de acolo, dosarul fusese retrimis la Cluj, pentru completarea cercetărilor. Și el, Ștefan, tocmai de aceea încă spera că există dreptate, că va fi descoperit adevăratul vinovat.

El, Ștefan, avea vina lui. Se îmbătase în bufetul din sat și începuse cearta pentru un fleac. Prietenii, comesenii, tineri ca și el, se împărțiseră în două tabere. Cearta continuase în drum, ajunseseră la bătaie, smulseseră și niște pari din garduri și, de cînd era arestat, tot încercase să înțeleagă cum și de ce ajunseseră pînă acolo. Știa că se înjuraseră, că se îmbrînciseră, se mai și loviseră dar... Dar pînă la crimă nu știa cum se ajunsese.

Se despărțiseră, plecaseră spre case, se apropia miezul nopții. Vasile rămăsese să doarmă la un prieten, de fapt, la fratele iubitei sale. Acolo, în casă, la lumină, văzuseră că Vasile e lovit în cap, deasupra urechii, și că părul îi este încleiat de sînge. Se spălase apoi și se culcase. Iar

dimineața intrase în comă. A murit peste două ore la dispensar. La cercetări, trei dintre cele opt persoane care fuseseră lingă Vasile, când era în comă, au spus că l-au auzit pe muribund pronunțînd numele lui Ștefan. Mai erau doi martori care spuneau că l-au văzut pe Ștefan cu parul în mînă mergînd spre Vasile și că au auzit apoi lovituri înfundate.

Au auzit. Ștefan s-a tot întrebat, de cînd e arestat, ce-au auzit? Poate că au auzit lovituri chiar. Dar de văzut, n-a văzut, oare, nimeni cine l-a lovit pe Vasile? Pentru că martorii au spus că *au auzit* loviturile pe care el, Ștefan, le-ar fi dat lui Vasile în cap. Și din nou se întreba: n-o fi văzut, totuși, nimeni, cine l-a lovit pe Vasile?

El, Ștefan, nădăjduia. Nu știa că dosarul fusese preluat de un alt procuror, Alexandru C. Nu știa că de la inspectoratul județean de miliție sprijineau adîncirea cercetărilor ofițerii Ioan R. și Gavril G. Dar nădăjduia că cineva avea să-i dovedească nevinovăția.

În dosar rămăsese nelămurit un lucru. O anonimă, primită după arestarea lui Ștefan, atrăgea atenția că autorul crimei nu este acesta, ci un anume B. Toate acestea n-au fost luate în seamă însă, pentru că pe B. nimeni nu-l văzuse la locul încăierării. Reaudierea martorilor, noi investigații, dar și elucidarea celor semnalate în anonimă au fost punctul de plecare în recercetarea cazului de către procuror și cei doi ofițeri de miliție cărora li s-a încredințat dosarul.

Și iată că unul dintre cetățenii cu care se stă de vorbă povestește:

— Eu am scris anonima. Și știți de ce? Pentru că am auzit oamenii vorbind în bufet că un tînăr, Onaca îl cheamă, acum e plecat, l-ar fi văzut pe B. lovindu-l pe Vasile în cap.

Un sătean din Iuriul de Cîmpie confirmă că și lui i-a povestit Onaca acestea la un pahar cu vin, așteptînd autobuzul, cînd pleca la armată. Despre B. oamenii spun că, dacă bea un pahar, e pornit pe bătaie. Dar nu pe față. Lovește pe la spate și dispare. O meteahnă a lui, dar pentru aceasta satul i-a prins frica.

Ofițerul Gavril G. pleacă la Botoșani, unde Onaca își face serviciul militar. Îl găsește, îl ascultă.

— Fusesem la film, povestește Onaca. Apoi condusesem o fată pînă acasă. Pe la unsprezece seara am plecat de la ea, am trecut pe lingă încăierarea aceea, i-am ocolit, mi-am văzut de drum. L-am văzut pe Vasile venind după mine, credea poate că e unul din prietenii săi. Am ajuns la pod. De-acolo, am luat-o la dreapta. Vasile a văzut că eu eram, și nu cel care credea el. A plecat înapoi. Atunci l-am văzut pe B. E tractorist. S-a dus la tractor, a luat un levier și s-a luat după Vasile. A trecut pe sub un bec aprins și l-am văzut bine. M-am ascuns în șanț. B. și-a dezbrăcat haina la poarta Anei S., apoi, din cîțiva pași, l-a ajuns pe Vasile. L-a lovit cu levierul în cap, pe la spate. Vasile a căzut, iar B. s-a dus, și-a luat haina și a dispărut spre casă.

Onaca devine martorul principal. Spusele lui trebuie întărite, însă. Fata confirmă că tînărul plecase de la ea la ora unsprezece. O femeie, Maria, l-a văzut apoi trecînd pe strada unde avea loc încăierarea și l-a întrebat : „Tu ești, Uțule?“ „Nu, eu sînt Onaca,“ i-a răspuns tînărul. „Bine, atunci.“ Se mai adaugă și alți martori. Ana S., fiul ei, Mihai, și un tînăr, Liviu, declară că B. i-a amenințat într-una din zile : „Dacă ați văzut ceva, mai bine să tăceți, atîta vă spun !“

Anchetatorii fac un experiment judiciar. Vor să se convingă dacă din locul unde a stat Onaca ascuns, se puteau vedea cele ce s-au petrecut. Da, se vedea bine totul. De ce n-a declarat pînă acum ? La această întrebare, Onaca a răspuns că de teamă. B. era temut de tot satul. Vreo douăzeci de oameni fuseseră loviți și vătămați grav de către el. Se împăcaseră în schimbul unor sume de bani. Cu unii ajunsese și la judecată, dar reclamanții renunțaseră tot în schimbul unor sume de bani. Pe Vasile, B. avea pică, deoarece depusese mărturie împotriva lui într-un astfel de proces.

B. este arestat, iar Ștefan este pus, în sfîrșit, în libertate.

După cîteva zile, B. recunoaște totul. Această recunoaștere prezenta o importanță deosebită pentru in-

stantă. De aceea, pentru a nu se pune sub semnul întrebării obiectivitatea ei, declarația o dă în fața unui ofițer care nu a participat la anchetarea cauzei. Apoi declară aceleași lucruri, mult mai amănunțit însă, în fața procurorului județean Iuliu A., care nu cunoștea, pînă atunci, nimic din cele petrecute

Urmează încercările lui B. de a ieși, și de data aceasta, basma curată. Cere să fie confruntat cu martorii. Ana S. spune că ea are șapte copii, care n-ar vrea să-i rămînă fără tată, așa că... nu a văzut nimic. Fiul său, Mihai, nu mai recunoaște cele declarate. B. insistă să fie confruntat și cu Onaca. Acesta își menține, însă, declarația.

Cîteva probe, susținute prin martori, căzuseră. La proces, B. neagă totul, spunînd că declarațiile i-au fost luate cu forța de către milițieni și procurorul Alexandru C., că el, în tot timpul scandalului, a stat acasă.

— Pe mine mă cunoști? îl întreabă procurorul de sedință.

— Nu, nu v-am văzut niciodată.

B. a uitat că acesta este procurorul în fața căruia a dat cea mai completă declarație.

Tot în timpul procesului, B. pune o întrebare martorului Onaca.

— Dacă a fost, într-adevăr, acolo, să spună Onaca, i-a văzut pe cei doi paznici care stăteau pe pod?

— Dar tu de unde știi că pe pod erau paznicii? îl întreabă președintele completului de judecată.

— Păi eram acolo și i-am văzut, răspunde B.

Se încurca în propriile-i declarații, devenind, fără să vrea, un fel de martor al acuzării.

...Gîndul mă duce din nou la cei care l-au acuzat și l-au arestat, cu atîta ușurință, pe Ștefan. Oare ce sentiment vor fi încercînd ei acum, cînd cunosc întreaga poveste a crimei?

Cei trei oameni de pe bancheta din spate fumau. În dreapta stătea locotenentul-major Mugur, de la judiciar. Lângă el, un ofițer de la tehnico-științific, iar în stînga, Mustăță.

Căpitanul Rotaru ocupase locul din față, lângă șofer. Privea asfaltul ud ce parcă curgea pe sub mașină. Îi stăruia încă în nări mirosul înțepător de antiseptice din camera de urgențe a spitalului. Trecuseră mai întii pe acolo. Speraseră să afle ceva de la victimă, dar accidentatul nu putuse vorbi. Rotaru îi cercetase buletinul de identitate găsit de medici în buzunarul hainei, apoi își notase în carnet : Breazu Ion, comuna Avrig, satul Bradu, 50 de ani.

Rotaru întoarse capul spre bancheta din spate și-l privi pe Mustăță. O clipă doar, pentru că după asta urmări mai departe derularea șoselei. „Să fie el vinovatul ?“ În minte îi reveni scena sosirii lui Mustăță la miliție. Se prezentase la ofițerul de serviciu, îi spusese despre ce-i vorba, iar acesta îi zise să bage autocamionul în curte. Apoi îl condusesese în biroul locotenentului Pandeale. Căpitanul Rotaru făcuse mai întii o cercetare sumară a mașinii și abia după aceea se dusesese în biroul lui Pandeale.

— Altceva... nimic ? îl întreba locotenentul Pandeale pe Mustăță, în clipa în care intrase Rotaru în birou.

— Povestiți totul de la început, intervenise căpitanul.

Mustăță își frecase în mîini șapca, căutîndu-și cuvintele. Apoi începuse să povestească :

— Veneam de la Avrig, cu mașina. Ploua ca și acum. Era întuneric. Am trecut de Bradu și aproape de Veștem am zărit ceva în marginea șoselei. Când m-am apropiat, am văzut căruța răsturnată și calul culcat. Am oprit și am coborît. Căruța era stricată, calul — mort. Omul părea și el mort. Era plin de sînge. Stătea așa, ca pe scaun, rezemat de niște saci cu fin. Am pus mîna pe el, era cald. A gemut încet. Am strigat la el, l-am întrebat ce-i, nu mi-a răspuns. L-am urcat în mașină și-am venit cu el la Sibiu. M-am dus direct la spital, iar de acolo am venit repede la miliție, să vă anunț. Asta e tot...

— Da? Atunci spuneți-mi de ce-i lovită mașina în bara de protecție? sărise căpitanul.

— Mașina mea? Nu există. Lucrez de doi ani pe ea, dar n-am lovit-o niciodată, răspunsese șoferul, ridicîndu-se în picioare.

— Să mergem s-o vedem.

Au coborît în curte, unde era tras autocamionul. Se cunoștea că bara de protecție fusese lovită și apoi îndreptată...

„Să fie oare nevinovat Mustață?” se întrebă din nou Rotaru.

Vom vedea ce vor zice probele...

Se mai uită o dată în spate. Tăceau toți, adînciți fiecare în gîndurile lui.

„Breazu venea probabil, la tîrg, la Sibiu, socoti Rotaru în gînd. Ca să ajungă la ora șapte, a plecat din Bradu la cinci. Accidentul s-a produs la jumătatea distanței, deci pe la ora șase. Când ne vom întoarce, trebuie să ne oprim la postul de control de la barieră și să identificăm toate mașinile care au intrat în oraș, între șase și șapte...”

Curînd ajunseră. Coborîră din mașină și priviră urmele accidentului ce se petrecuse cu trei ore înainte. Cercetară fiecare obiect, fiecare urmă; luară probe din vopseaua albă rămasă de la izbitură pe roțile căruței, fotografiară, făcură schițe, măsurară. Îl chemară apoi pe șoferul Mustață și-l întrebă în ce loc oprise mașina.

— Cam acolo, arată Mustață. Căruța răsturnată am văzut-o mai de departe. Abia cînd am trecut pe lîngă ea, mi-am dat seama, însă, că-i vorba de un accident. Am

oprit imediat. Cît să mai fi mers : vreo zece, cincisprezece metri. Deci, cam acolo...

Ofițerii se duseră din nou lîngă căruță. Rafurile roților din spate erau îndoite, iar pe asfalt luceau dîrele pe unde se tîrîseră împinse de mașină. O izbitură atît de puternică nu putuse fi dată decît de un autocamion în plină viteză. Bara de protecție a acestuia trebuie să fi fost vopsită în alb și așezată la înălțimea inimii căruței, pe care o lovise în jumătatea de jos. Pe șosea, în dreptul căruței, picături de ulei se prelingeau, împreună cu apa de ploaie, spre șanț.

Lui Rotaru îi reveni în minte chipul victimei. „Ce cruzime, își zise. Șoferul a oprit — o spun picăturile de ulei. A luat deci cunoștință de accident și totuși a fugit. Mai mult : poate chiar el l-a așezat pe Breazu pe saci, în marginea șanțului. Cum nu s-a cutremurat lăsînd în drum un muribund ?“

Privi către locotenentul-major Mugur. Acesta părea și el tulburat. Căpitanul se aplecă și luă probe de ulei din cele două puncte ale șoselei. Pe urmă le așează grijuliu în trusă. Mai aruncă o privire asupra locului și se duse din nou lîngă Mugur.

— Asta e tot, vorbi Rotaru, ridicînd din umeri. Ca de fiecare dată, algebră. Necunoscute. Bate-ți capul și află-l pe „x“. Își scoase batista și-și șterse fața stropită de ploaie.

Ajunseră la raion, la ora unsprezece. La postul de control de la barieră nu fusese înscrisă în registru, între orele cinci-șapte, nici o mașină. Milițianul intrase în serviciu la ora șapte, schimbîndu-l pe subofițerul Trăilă, despre care raportase că-l găsise dormind. La ora șapte trecuse pe la barieră mașina lui Mustață. Era înregistrată.

Abia intrară în curtea miliției și Rotaru fu întîmpinat de un sectorist.

— Îl cunoașteți pe negustorul de oglinzi din Piața Cibin ? îl întrebă sectoristul. Zice că un cetățean din Avrig, venit la piață cu coșuri de nuiele, i-a povestit că mașina cu care a călătorit azi-dimineață a lovit o căruță. Știam că vă ocupați dumneavoastră de cazul acesta și am venit să vă spun...

După zece minute omul cu coșurile, chemat în biroul unci „Alimentare“, relatează că pe la ora cinci și jumătate plecaseră cu mașina din Avrig; el, încă doi băieți și o femeie. Bărbații urcaseră în camion și se acoperiseră cu prelată. Femeia a călătorit în cabină. Mașina mergea cu viteză și se bucurau că aveau să ajungă devreme la piață. Deodată, au simțit o izbitură. Mașina a oprit. Au așteptat câteva minute. Când au văzut că nu mai pleacă, au ieșit de sub prelată. Întii au văzut căruța răsturnată. Șoferul și însoțitorul îl așezau pe căruțaș pe saci, în marginea șanțului. Întrebaseră ce s-a întâmplat și au dat să coboare. „Nimic, le-a răspuns șoferul. Nu l-am lovit noi, nu-l luăm. Ce, pe urmă să dau eu de dracu? Hai intrați sub prelată, că plecăm.“ Și-au plecat. În marginea Sibiului au coborât.

— Pe șofer l-ați văzut bine? Cum arăta? îl întrebă Rotaru.

— L-am văzut, că-n marginea Sibiului, când ne-a dat jos, era aproape ziuă. Era așa, cam ca mine de înalt, rotund la obraz și îmbrăcat în haine de culoare închisă. Celălalt, ajutorul, cam tot ca el, dar mai gras și nebărbierit.

— Despre mașină ce vă amintiți? Cum arăta?

— Păi... camion, știu eu?... Rotaru trebui să-l descoasă îndelung ca să afle că prelată nu era întinsă pe ramle de lemn. Dar altceva în legătură cu mașina omul nu-și mai amintea nimic.

Rotaru îl întrebase dacă știe numele însoțitorilor săi din Avrig. „Avrigul e mare și-ntins pînă departe, iar ei nu-s de seama mea.“ Pe băieții îi știa după poreclă. Unul venise la Sibiu să-și întocmească o fișă medicală la policlinică, pentru a se angaja la uzină. Celălalt avea treburi pe la comisariat. Iar pe femeie n-o cunoștea, deși era tot din Avrig...

...Nici la policlinică și nici la Comisariatul militar nu găsi pe vreunul din cei doi tineri. Le află însă numele. Rotaru raportă comandantului și primi încuviințarea ca, împreună cu Mugur, să plece în comuna Avrig. Dar ceilalți doi bărbați, care călătoriseră cu autocamionul, nu cunoșteau nici numărul mașinii, nici pe femeia cu care veniseră împreună. Își aduseră însă aminte că femeia era îmbrăcată în recăl, un fel de haină de postav, lungă pînă la genunchi.

cu flori albastre și roșii în jurul brîului. În mînă avea o traistă cu pătrățele roșii și venea la Sibiu după cumpărături. Unul spunea că o auzise vorbind ceva și despre niște rude din Sibiu. Vîrsta, după cum spuneau toți trei, să fi avut-o în jur de cincizeci de ani.

Cei trei bărbați care călătoriseră în camion, cînd îl văzură pe Mustăță, spuseră că nu acesta era șoferul care-i adusese la Sibiu.

Rotaru insistă zadarnic să afle amănunte. Nici unul dintre ei nu cunoștea mai mult.

Ultimul audiat salutase respectuos și părăsise biroul postului de miliție, trăgînd parcă după el, spre sat, firul gîndurilor lui Rotaru, care privea prin fereastra postului de miliție din Avrig ploaia ce continua să cadă uniform, cernută mărunț. Seara se lăsa repede.

...Cu o jumătate de oră înainte se primise un telefon de la raion. Fuseseră verificate toate mașinile din Sibiu și fiecare autocamion, care prezentase urme de lovituri, fusese cercetat amănunțit, pînă se stabilise cînd și în ce împrejurări se produsese lovitura. Dar toată munca-aceasta nu adusese nimic nou în descoperirea autorului accidentului. Nici aici, în sat, treburile nu merseseră mai bine. Fuseseră identificate toate femeile care plecaseră în ziua aceea la Sibiu, cu mașini de ocazie. Erau puține, doar opt, și toate probau cu martori că nu călătoriseră împreună cu cei trei bărbați și că nici nu luaseră cunoștință de accident. De altfel, nici vînzătorul de coșuri și nici ceilalți doi nu recunoscuseră în nici una dintre ele pe femeia căutată.

În mintea lui Rotaru încolțiră noi întrebări. Pe necunoscută părea a nu-o fi zărit nimeni în afară de cei trei cu care călătorise împreună. Dar dacă femeia nu se-n-torsese în sat? Dacă rămăsese undeva la Sibiu? Sau dacă plecase în altă parte? Unul din cei trei martori declarase că o auzise pe femeie vorbind despre niște rude din Sibiu. De aceea, Rotaru îi chemă la el pe subofițerii de la postul de miliție și le ordonă să se intereseze cine dintre locuitorii din Avrig are rude la Sibiu.

„Ei, Trăilă, Trăilă, îl muștră în gînd căpitanul pe subofițer. De ai fi fost atnet, mașina era înregistrată și

totul ar fi fost mult mai simplu. Așa, mașina a intrat în Sibiu și...”

Tresări. Începu să învîrtă manivela telefonului. Ceru să i se facă urgent legătura cu miliția. Îi răspunse locotenentul Pandele.

— Ascultă, Pandele, vorbi precipitat Rotaru. Cum de nu ne-am gîndit pînă acum la treaba asta?... Verifică imediat situația mașinilor înregistrate la ieșiri, la toate posturile de control de la bariere și dă-mi rezultatul.

Îi explică lui Pandele că mașinile intrate în Sibiu prin bariera Făgăraș, între orele cinci-șapte, dar neînregistrate de sergentul Trăilă, trebuiau să apară undeva. Fie că erau din Sibiu, și atunci le-ar fi găsit deja la verificarea garajelor, fie că plecaseră mai departe, și atunci trebuiau să apară înregistrate la ieșirile prin celelalte bariere. Locotenentul Pandele trebuia să confrunte toate registrele posturilor de control și să depisteze mașinile care sînt înregistrate la „ieșiri“ dar nu apar, ca intrate, nicăieri.

— Confruntă și cu intrările din zilele anterioare accidentului, ca să le poți exclude pe cele care au staționat cîteva zile în Sibiu și care apar deci, înregistrate, doar la „ieșiri“. Aștept rezultatul. Alo! Mai verificați și atelierele de reparații. Poate mașina infractorului se găsește cumva pe acolo...

Se făcuse ora patru după-amiază. Prin telefon i se comunică lui Rotaru că toate mașinile fuseseră controlate, dar nici una nu putea fi cea care a săvîrșit accidentul. Analiza chimică a vopselei găsită pe roțile căruței arăta însă că aceasta era identică cu cea de pe bara de protecție a mașinii lui Mustață. Bara de protecție de la autocamionul acestuia era lovită. Aceste două probe duceau spre Mustață. Rotaru știa, însă, că ele nu pot constitui dovezi sigure, căci puteau fi tot atît de bine și simple coincidențe. S-ar fi putut, de pildă, ca mașina lui Mustață să fi fost vopsită cu aceeași vopsea și în același atelier o dată cu alte mașini. Despre lovitura de pe bara de protecție, Mustață spunea că nu știe nimic. Poate mințea, dar poate spunea adevărul. Cercetările trebuiau continuate atît în direcția stabilirii vinovăției sau nevinovăției acestuia,

cît și spre identificarea altor șoferi care ar fi putut produce accidentul.

Comunicarea despre verificarea registrelor de la bariere, pe care o aștepta de la locotenentul Pandele, întîrzia. Rotaru se gîndi că cercetările vor trebui extinse. Mai întîi trebuiau controlate mașinile întreprinderilor mai mari, deoarece mai ales acestea se deplasează în afara raioanelor respective. Vor începe, desigur, cu cele din Făgăraș, pentru că dintr-acolo venea mașina care a săvîrșit accidentul.

Începu să aștearnă pe hîrtie un proiect de plan pentru extinderea cercetărilor. Abia scrise două rînduri și fu întrerupt. În birou intră ajutorul șefului de post din Avrig. Acesta colindase toată ziua pe la casele din marginea comunei, întrebîndu-i pe toți cine are rude la Sibiu. Îi raportă lui Rotaru că în acest fel reușise să o găsească pe femeia căutată.

Fu chemată în birou. Era o femeie bolnavă, uscățivă, cu vederea redusă și pe deasupra, după cum spunea șeful de post, și pocăită.

Rotaru o pofti pe scaun. Insuccesele celor două zile de cercetări îi întunecaseră chipul. Își dădu seama că, într-o discuție rece, bătrîna n-ar fi spus mare lucru.

— Ieri ai avut treburi la Sibiu, măicuță, așa-i ?

— Așa-i.

Bătrîna își strînse sub barbă nodul broboadei.

Rotaru își aprinse o țigară și trase adînc în piept. O privea pe bătrîna și încerca să găsească o vorbă potrivită pentru început. „De-ai ști cît te-am căutat, mătușă, îi vorbi el în gînd. De-ai ști cîtă nevoie avem de mărturia dumitale...”

— Te-ai supărat, se pare, că te-am chemat pînă aici, așa-i ? o întrebă Rotaru cu voce blîndă.

— Nu, maică. Da' eu n-am văzut nimic, să știi. Că mă întrebă tovarășu' subofițer și tot așa-i spusei. Ce, am eu vreo vină ?

— Sîntem tare necăjiți, măicuță. Un ticălos a lovit cu mașina un om. L-a omorît aproape.

Femeia însă nu văzuse nimic. Își amintea că șoferul și cu ajutorul lui se dăduseră, o dată, jos. „Să mă ierți

matale, dar am zis că... s-or fi dus și ei ca oamenii, de". Aflase de accident abia în marginea Sibiului, când coborîse și plecase pe jos cu cei trei bărbați. Ei îi spusese că mașina lovise un om și-l omorîse.

— Ți-i aduci aminte pe șofer și pe celălalt, ajutorul lui ? Cum arătau ?

— Știu eu ? Cum s-arate ? Doi oameni, așa ca toți oamenii...

— Nu-s ca toți oamenii, măicuță. L-au lovit pe căruțaș și în loc să-l ducă, la spital, l-au lăsat să moară în drum, iar ei au fugit. Măcar de-am ști de unde veneau și încotro se duceau.

— Păi... mergeau la Sibiu.

— Ești sigură că nu mergeau mai departe ? I-ai auzit vorbind, spunînd ceva despre Sibiu ?

— Nu i-am auzit. Da' zic și eu. Că toate mașinile care trec încolo, la Sibiu se duc.

Rotaru își aprinse o nouă țigară. Trebuia să aibă răbdare.

— Nu așa, măicuță. Eu te rog să-ți aduci aminte tot ce-au vorbit... Orice vorbă pe care au spus-o ne interesează. Înțelegeți, măicuță ?

Femeia își desfăcu nodul broboadei și-l legă iar la loc.

— Înțeleg, maică, înțeleg. Dar dacă m-a luat somnul, n-am mai auzit ce-au vorbit.

— Poate-ți aduci aminte ce-au zis cînd te-ai urcat în mașină, sau mai tîrziu, după ce-au lovit căruța... Sau poate cînd i-ați dat banii...

Bătrîna nu-și mai amintea însă nimic altceva.

Ofițerul o urmări cu privirea și, după ce ușa se închise, rămase cu ochii ațintiți spre mînerul încremenit. Cîte speranțe își puseseră în relatările acestei femei, iar ea, iată, știa mai puțin decît aflase de la ceilalți trei călători. Una din piste de cercetare se terminase. Rămînea cealaltă, mai grea, mai anevoioasă, mai nesigură : a extinderii cercetărilor în afara raionului. „În afara raionului, da, dar unde ?"

În clipa aceea sună telefonul. În receptor se auzi vocea locotenentului Pandele. Confruntase registrele de barieră și identificase opt autocamioane care apăreau la „ieșiri", dar nu fuseseră înregistrate la intrări. Dintre acestea,

cinci erau din orașul Sibiu, celelalte trei intraseră, probabil, prin bariera unde fusese de serviciu subofițerul Trăilă. Îi dictă lui Rotaru numerele celor trei mașini: una avea număr de București, iar două de Brașov. Se interesase la regiune și primise răspuns că unul dintre autocamioane aparținea uzinelor „Tractorul“. Celălalt era al autobazei I.R.T.A. din Făgăraș. De asemenea, îi mai raportă că bara de protecție a autocamionului lui Mustață fusese lovită cu o lună în urmă de către alt șofer, care lucrase pe mașină în timpul cît Mustață fusese în concediu.

Rotaru puse receptorul în furcă și, cu hîrtia în mînă, se îndreptă spre ușă. Cînd o deschise, o zări pe bătrîna. Venea, zîmbind, către el.

— Maică, știi ceva? vorbi bătrîna, ducîndu-și din nou mîna la colțul broboadei.

— Spune, măicuță, spune, îi zise Rotaru, zîmbindu-i.

— Mi-am adus aminte, maică. Uite, acum, pe drum. Parcă a zis șoferul, cînd a vorbit cu celălalt, că și-a uitat pachetul cu mîncare la Făgăraș... „Și cu banii de laăștia o să cumpăr altă mîncare din Sibiu,“ așa a zis.

— Măicuță, n-o fi zis la... garaj?

— O fi zis, maică, o fi zis și n-oi fi înțeles. Da' eu Garașu' nu știu pe unde o fi. Făgărașu' știu, că am un fecior însurat acolo...

Dimineata celei de a treia zi îl găsi pe căpitanul Rotaru în Făgăraș. Venise împreună cu locotenentul-major Mugur. Prima cercetare o făcură la autobaza I.R.T.A. Directorul le puse la dispoziție registrul de ieșire a mașinilor.

În partea de jos a unei file găsiră înregistrat autocamionul „Steagul Roșu“ cu nr. 43805 BV, care plecase după marfă, miercuri dimineata, în direcția Sibiu-Mediaș. Un scurt calcul al raportului dintre distanță și viteza de mers duse la concluzia că mașina trecuse cam pe la ora șase prin Veștem. Era, totuși, aceasta mașina care săvîrșise accidentul? Merseră la garaj s-o vadă. Cu cîteva minute înainte, autocamionul plecase, însă, în cursă spre Brașov, condus de același șofer cu care circulase miercuri: V.T. Ajutorul acestuia rămăsese la garaj. Îl chemară. Recunoscu de la început.

— Eu n-am fost la volan, așa că pot să vă spun totul, vorbi el, când fu întrebat. Ploua tare de tot, farurile luminau cam slab, noi mergeam cu viteză, căruța n-avea felinar și... Asta e. Acum, a plecat. Eu am rămas, că sînt în echipa de fotbal și după masă avem meci.

Șeful de garaj începu să-și ceară scuze că n-a comunicat la miliție atunci cînd a observat că mașina este lovită în bara de protecție. V.T. îl asigurase însă că n-a accidentat pe nimeni și că repară el mașina. „De ce să mai fiu chemat și pe la miliție pentru o nimica toată?” îi zisese V.T. șefului de garaj.

Din Făgăraș zbură spre miliția din Sibiu un mesaj telefonic : „Urmăriți mașina cu nr. 43805 BV...”

Rotaru și Mugur își mai notară cîteva date despre V.T. și plecară pe urmele lui. Pe drum opreau mașinile care veneau dinspre Brașov și-i întrebau pe șoferi dacă s-au întîlnit cumva cu un „S.R.” Erau pe urmele lui și se părea că distanța ce-i despărțea devenea din ce în ce mai mică.

În marginea Perșanilor, însă, găsiră mașina abandonată. Lîngă ea staționa un alt camion, de la aceeași autobază. Șoferul acesteia spuse că l-a găsit pe V.T. aici, în pană. L-a rugat să-l aștepte puțin și a plecat cu o mașină de ocazie spre sat, dar nu s-a mai întors.

— Iar eu, acum, ce să fac ? Cu două mașini nu pot pleca și nici s-o las aici pe a lui nu pot, că-i tot a noastră, a bazei...

Cei doi ofițeri mai zăboviră în sat pînă obținură legătura telefonică cu autobaza. După ce comunicară situația, plecară mai departe spre Brașov. Știau că V. T. este din Băicoi și bănuiau că într-acolo fugise. De mers, avea cu ce merge, doar pe șoseaua aceasta circulau destule mașini, iar șoferii se-ajută întotdeauna unul pe altul. De la Brașov urcară la Predeal, apoi coborîră prin Sinaia, iar spre seară ajunseră la Băicoi.

Găsiră strada, identificară casa. În curte trebăluia o femeie mărunțică. O chemară la poartă.

— Cine locuiește aici ? o întrebă.

— Eu... Noi... răspunse femeia, neînțelegînd despre ce-i vorba.

— Bărbatul e acasă ?

— Da. Mai acu' a picat. Mănîncă. Să-l chem.

— Nu. Mergem în casă.

Intrară. Cînd îi văzu, V. T. tresări. Se uită pe fereastră, apoi se ridică încet în picioare.

— Domnule, da' m-ați prins, domnule ! Nu credeam c-o să veniți aici...

Îl priviră indignați. Ai fi putut zice că este așa cum spusese bătrîna, „un om ca toți oamenii“. Doar ochii îi licăreau vulpește, iar fața lui era plină de ură.

„Față de cine ? Față de ce ?“ se întrebă Rotaru. Ar fi vrut să-i pătrundă gîndurile, să știe cum își judecă greșeala.

— Ei, acuma stai jos și mănîncă, îi spuse Rotaru.

V. T. încercă să mănînce, dar nu mai putu. Se ridică din nou în picioare.

— Mă luați chiar acum ?

— Da...

Femeia stătea cu mîna la gură și nu pricepea ce se petrece.

— Dar ce-a făcut, tovarășe ? Ce-ai făcut, mă ? întrebă ea. E ceva rău ?

— Las' c-o să-ți spun altă dată, răspunse bărbatul. Dă-mi un pachet cu rufe curate. Și... Și dac-o să stau mai mult, ai grijă de copii...

Femeia începu să plîngă, udînd cu lacrimi pachetul pe care nu reușea să-l lege cu sfoară.

— A... a murit ? îl întrebă V.T. pe Rotaru.

— Nu. N-a murit. E în spital, o să scape. Dar nu trebuia să-l lași în drum și să fugi...

Locotenent-colonelului Dumitru T.

Cred că am procedat bine. S-ar putea ca alții să mă judece, să mă învinuiască. E adevărat, am ezitat, am dat telefon și la București. Dar sînt convins că am luat o hotărîre justă.

Cocora a avut norocul să mă întîlnească a patra oară. Stă pe scaunul din fața biroului meu și se uită afară, departe, prin fereastră. În stînga mea, ofițerul de la judiciar și cel de la circulație își pendulează privirile între mine și el. Eu, ca și Cocora, tac și încerc să-i întîlnesc gîndurile.

Prima dată ne-am întîlnit acum unsprezece ani. Lucram la judiciar și l-am prins într-un magazin; furase poșeta unei cumpărătoare. În cîteva zile era judecat și condamnat. Aveam pe atunci douăzeci și doi de ani, el, cu un an mai mic decît mine.

Cînd a ieșit din închisoare, s-a angajat la triaj, spălător de vagoane. După șase luni s-a lăsat de muncă. L-am prins, apoi, furînd mașini, împreună cu Codrea, Năsturaș și Păucă, pe care-i urmăream mai de mult. Atunci ne-am întîlnit a doua oară. Le-am întocmit dosar și au fost condamnați. După vreo două luni m-au dus treburile prin triaj. M-am întîlnit cu Botoran, era spălător de vagoane ca și Cocora, lucraseră în aceeași echipă. Cînd a auzit c-a fost condamnat, a tresărit. Pe urmă a clătinat capul și a rămas pe gînduri.

— Omul sfințește locul, dar și locul pe om, mi-a spus într-un tîrziu. A încăput pe mîini rele, asté e.

Și mi-a povestit cum a venit Cocora la lucru; era dimineată și fluiera, și-au început să spele vagoanele. Botoran stropea cu furtunul, iar el freca geamurile și tabla cu șomoilogul de cîrpe. Pe urmă a venit șeful de echipă și l-a strigat.

— Mă', tu, ăla noul. Vino-ncoa'! Cînd ai ieșit din pușcărie?

— De o săptămînă.

— Aha... Vezi căldarea de lîngă pompă? Ia-o, ia și niște cîrpe și treci la spălat closetele. Să le faci lună...

Cocora s-a dus. Căra cu căldarea apă de la pompă, urca scara vagonului, arunca o căldare, mai căra cîteva la fel, pe urmă dădea apa afară cu mătura și începea să frece cu cîrpa. Apoi trecea la alt vagon. A doua zi, șeful de echipă i-a împărțit la lucru din nou, cîte doi, cîte doi, primeau un număr de vagoane.

— Pușcăriașul... la muncă de pușcăriaș, a zis șeful, și Cocora și-a luat căldarea, mătura și cîrpele.

Oamenii se bucurau că scăpaseră de „munca de pușcăriaș“, cum o numea șeful. Cocora trebuia să spele closetele la toate vagoanele. Nu prea avea bani, mai mult flămînzea și pînă la chenzină l-a împrumutat Botoran. Pe urmă a început să-și chibzuiască salariul, avea de mîncare, își cumpăraseră și niște haine. Dar Botoran îi vedea ochii din zi în zi mai triști, căutînd pămîntul. Pînă într-o sîmbătă. De luni n-a mai venit la serviciu. După vreo două săptămîni l-a văzut în bufetul gării. Botoran se dusesese să bea o țuică, Cocora era la o masă, beat, cu alți trei, niște derbedei, îi mai văzuse Botoran umblind împreună fără căpătii.

Or fi fost Codrea, Năsturaș și Păucă.

Cocora căzuse, deci. Îl alungase scîrba șefului de echipă și el se rostogolise din nou. Îi băuseră banii, îl luaseră cu ei, dormise într-un pod, într-o uscătorie de rufe, pe urmă la o gazdă, într-o mahala, toți patru. Furase cu ei mașini, învățase să le conducă și să le demonteze, vindeau piese, aveau de băut. Și i-am prins.

A fost eliberat mai devreme, în închisoare a muncit zdravăn. Atunci ne-am întîlnit a treia oară.

— Nu uita că ești tînăr, Cocora, i-am spus. Tu n-ai inimă de pușcăriaș...

Nu mi-a răspuns, m-a privit lung, drept în ochi, era ca de piatră, nu i se mișca nici măcar un mușchi pe față și mi-a rămas în minte privirea aceea adîncă, de sub genele dese și negre. Și mi s-a părut că sub frunte și în piept tăinuiește o lume a lui, clocotitoare și dureroasă, dar omenească. Abia atunci m-am gîndit că, la proces, Cocora nu avusese nici un argument, nici o probă care nu să-l scape de pedeapsă, dar să-i aducă circumstanțe atenuante. De „munca de pușcăriaș“ aflasem tîrziu, înainte de proces nici nu mă gîndisem să-ntreb, și îi lăsasem în dosar doar antecedentele care atîrnau agravant.

Cocora s-a angajat încărcător într-o balastieră. Încărca cu lopata pietriș și nisip în mașini. O lună, două, trei, un an. Șoferii l-au dibuit că se pricepe să conducă mașina. Veneau cu camioanele pînă în marginea balastierei, le lăsau, se trăgeau la umbră și fumau. Cocora se urca la volan, ducea camioanele jos, lîngă grămezile de balast, încărcătorii aruncau în ele cu lopețile pînă le umpleau, Cocora se urca din nou la volan și aducea camioanele sus. Cei de la lopeți tăceau, cu șoferii nu te-ncurci. Cocora își lua salariul de încărcător, iar șoferii îi mai dădeau cîțiva lei de-o țuică. Îi lua; îi bea tot cu ei, cu șoferii, nu se gîndea la cîștig, el se mulțumea să simtă în mîini volanul mașinii, să apese pe ambreiaj, să schimbe vitezele, să accelereze, să audă motorul duduind după cum vrea el. Încercase să se înscrie la o școală de șoferi, dar nu-l primiseră din cauza „autobiografiei“.

Și Cocora rămăsese la balastieră, coborînd camioanele goale și urcîndu-le pline. Dar și aceasta pînă într-o zi. O zi în care un ofițer de la circulație a venit acolo, să facă un control. Cocora tocmai conducea un camion, carnet nu avea, era în plin șantier, putea accidenta oameni, distruge mașini, s-ar fi putut spune. Cînd l-a văzut venind, Cocora a sărit din mașină și a fugit.

...Au trecut opt ani.

Sînt șeful inspectoratului județean de miliție. Și l-am întîlnit pe Cocora a patra oară. Azi.

Îeri dimineață mi-a fost prezentat un dosar, cu raport să aprob pornirea procesului-penal. L-am citit.

Furt de acte, fals... Învinuit : Cocora. Puteam să nu-mi amintesc numele lui ?

Din nou, deci, Cocora. După ce a fugit de la balastieră, a furat carnetul de conducere al unui șofer. I-a schimbat fotografia, l-a făcut pe numele său, s-a angajat șofer la o uzină. De-atunci, lucrează pe autocamion, transportă materiale.

Am închis dosarul în fișet și am plecat la uzină.

— De unde să știm c-a făcut una ca asta ? s-a dezvinovățit șeful serviciului personal.

Am discutat cu muncitorii. Cocora e om bun, poate mai bun decât toți, așa mi s-a spus. Om serios, are treizeci și unu de ani, e însurat, are un copil. Vine la serviciu, își vede de treabă. I se dau prime, muncește mult. Am adus vorba despre carnet.

— Dacă n-ar fi știut să conducă mașina, ne-am fi dat seama, mi-au răspuns oamenii. Dar el, șofer. Dar șofer, nu glumă. Mai bun decât alții...

De când i s-a ridicat carnetul, nu mai lucrează pe mașină. Pleacă dimineața de acasă, vine la uzină, ajută la spălat și gresat, la patru se-ntoarce acasă. Nevasta nu știe.

Șeful de garaj m-a poftit în birou. Ne-am așezat. Tăcea, și eu la fel. Ne-am apris țigări. Fumam. Pe masă, fișele de pontaj. Șeful de garaj le-a răsfoit, a scos una și mi-a întins-o.

— E a lui, mi-a spus. După plan trebuie să facă 12.

Pe fișa lui Cocora, realizat, 15. Mi-a arătat și altele. La fel, uneori mai mult. Ceilalți, aproape de plan.

— Știți că a mai fost condamnat ? am întrebat.

— Știu. Știu și mă mir. Pentru că are pas de om ce merge pe drum drept. O fi greșit, sau... Pe unde o fi fost, s-o fi lovit de ceva uscături. Sînt om bătrîn și am văzut destule...

A luat fișele și le-a pus la loc.

— Acum, dac-o fi s-o tragă, o trage, ce să facă. Da' e păcat. I-ați văzut copilul ?

Nu i-am răspuns. Trăgeam din țigară. A tras și el și a strivit-o în scrumieră.

— Trebuia să se ducă să facă școală de șoferi, a zis. Nu știa că a vrut, dar nu l-au primit. I-am spus.

— Vedeți ? A greșit, și-a luat pedeapsa, ce mai aveau cu el ? I-au închis porțile. A trebuit să intre în viață pe ușa din dos...

Și-a aprins altă țigară și am fumat amîndoi, fără să ne spunem nimic.

— Vreți să-l trimiteți în judecată ? m-a întrebat, cînd m-am ridicat să plec.

Am dat din umeri și l-am privit în ochi. Aștepta.

— Știți ce prevede legea...

— Știu. Cînd am aflat treaba asta cu Cocora, am discutat și noi. De-ar fi să-l judece oamenii de-aici...

Și iar a tăcut. I-am strîns mîna și am deschis ușa.

— Vorbiți și cu muncitorii, cu membrii de partid, cu cine vreți. Să vă spună ce fel de om e Cocora...

Azi-dimineață mă urc în mașină și plec, vreau să-i văd locuința...

...Ajung în cartierul nou, îl iau pe sectorist și intrăm în blocul de locuințe în care stă Cocora. Verificăm cartea de imobil. Din apartamentul vecin, în care locuiește Cocora, iese o femeie cu o fetiță de mînă. Femeia e blondă. Pare emoționată. Ne spune bună dimineața. Încuie ușa. Fetița are părul negru și ochii mari, cu genele dese, ca ale lui Cocora. Îi zăresc ghiozdănașul în spate. Îmi aduc aminte că azi încep școlile. Femeia ia fetița de mînă și pleacă.

În urmă plecăm și noi. Ajung la inspectorat, îl chem pe ofițerul de la judiciar și pe cel de la circulație, cer să se prezinte la mine împreună cu Cocora.

Peste o oră vin. Cocora mă vede și rămîne uimit. Își pleacă privirea.

— Luați loc, le spun.

Mă așez și eu. Pe birou, dosarul lui Cocora. Îl răsfoiesc. Furt de acte. De șapte ani. Se prescrie.

Prejudicii aduse întreprinderii. Adică ce prejudicii ? A fost salarizat ca șofer, a primit salariul pentru o calificare pe care nu o avea. Dar el a lucrat ca șofer. A primit salariu pentru munca prestată. Care este prejudiciul atunci ?

Fals... Da... asta da. A falsificat carnetul de conducere. Îl scot din dosar. În șapte ani nu i s-a ridicat nici un

talon. L-au prins cînd s-a controlat tabelul trimis de uzină, să vadă dacă s-au prezentat toți șoferii să depună carnetul pentru a primi noul tip de permise de conducere. Falsul, deci, rămîne:

Fals... Prezintă pericol social ? Da. În principiu. Dar în cazul lui... Șapte ani de viață cinstită, demnă. O viață în care „a trebuit să intre pe ușa din dos.“

Fals... Ieri am trimis pe unul în judecată tocmai pentru asta. A furat o diplomă de inginer și a modificat-o pe numele lui. Un escroc. Și-a atribuit o calitate pe care n-o avea. L-au angajat, a adus daune întreprinderii. La Cocora, tot fals.

Fals. În ce scop ? Să-și atribuie o calitate, cea de șofer. O calitate pe care o avea, dar nu-i fusese confirmată.

În fața mea, Cocora. În stînga, cei doi ofițeri. Pe masă, dosarul care mi l-au prezentat. Falsul e fals. Și legea e lege. Iar viața... Viața trebuie să se înscrie în cercul legii, Cînd e în afară, se leagă de lege printr-o punte. Cea a răspunderii.

Ridic ochii. Cocora nu vede pe nimeni. Privește zările. Țin în mînă obiectul ultimei sale infracțiuni. Aș vrea să-i vorbesc. Ce să-l întreb ? Ce să-i spun ?

— Cum o cheamă pe fetiță ?

Vocea îmi sună sec, fără nici o expresie. Cocora întoarce capul.

— Catrinel, răspunde el încet. Adică, nu. Ecaterina, e scris acolo, în declarație.

Și se uită din nou pe geam, de parcă cei șapte ani de viață i-ar fi rămas acolo. Eu, ca și el, tac și încerc să-i întîlnesc gîndurile undeva, în zare. A avut norocul să ne întîlnim a patra oară. În stînga mea, ofițerul de la judiciar și cel de la circulație își pendulează privirile între mine și Cocora.

Într-un tîrziu mă ridic, bag carnetul fals în dosar și ordon ofițerilor :

— Să fie examinat urgent pentru permis de conducere !

Dimineată. Bătrînul se rezemase de trunchiul unui mesteacăn. Zorii l-au găsit acolo, sus, pe deal, lângă cimitir, cu pălăria atîrnîndu-i în mînă. Nu a întîmpinat, ca alte dăți, senin, ivirea soarelui, nici n-a băgat de seamă cînd s-a ridicat pe cer. Nici nu știa că în clipele acelea urcau spre cimitir zeci și zeci de săteni din Vilcele și din Sărădiș, și din Feleac. Auziseră (de la cine? Poate de la el, de la bătrîn) că în ziua aceea o dezgroapă pe fiică-sa Ana.

Sosiseră milițieni, procurori, medicul legist. Hotărîseră exhumarea cadavrului. Bătrînul îi văzu, sau i se păru. Rămase cu pălăria în mînă, rezemat de mesteacănul acela singuratic. Uită că ceruse să i se dea voie să vadă dacă au putrezit scîndurile sicriului. Se frămîntase, noaptea întreagă și în zori și pe urmă, o singură întrebare: de ce, acum, la unsprezece ani de cînd trupul Anei a fost dat pămîntului, să-l scoată să-l mai arate soarelui?

Dimineată. O dimineată ca multe altele, cu soare grăbindu-se să se ridice pe cer ca să topească, pe iarbă, boabele de rouă. O dimineată ca ieri, ca alaltăieri. Ochii soarelui scînteiau în mărgăritarele risipite în calea unei codane; o codană din Vilcele, Ana, ce nu ghicea că tălpile ei se răcoreau în roua ultimei ei dimineți.

...Cu unsprezece ani în urmă, în dimineata aceea, ultima ei dimineată, Ana plecase spre Cluj, încă din zori, să ducă lapte. Părinții au așteptat-o pînă spre seară. Ana

nu s-a mai întors și taică-său a pornit după ea. I-a întrebat pe abonați : nu, fata nu le adusese laptele în ziua aceea. A doua zi, împreună cu milițienii de la post și cu câțiva săteni, au căutat-o prin pădurea Feleacului, pe unde trecea cărarea spre Cluj. Au găsit-o ucisă, ascunsă în niște boscheți. Fusesse siluită și lovită în cap cu muchia unui topor.

Au urmat cercetări, patru ani, și crima a rămas cu autor necunoscut. Criminalul trebuia descoperit. Cei care cercetaseră cazul nu obținuseră nici un rezultat și de aceea dosarul a fost încredințat căpitanului Ion P.

Căpitanul începuse să lucreze de curînd în probleme de crime ; înainte acționase contra unor bande de tâlhari înarmați. A studiat dosarul. Cercetările stabiliseră trei bănuți : N. N., un tînăr, paznic de pădure, B.Z., condamnat de cîteva ori pentru tâlhărie și F.D., știut în sat de lume ca avînd purtări rele. Fuseseră cercetați mai mult primii doi, pentru că F.D. era căsătorit, avea șase copii, bănuielile se îndreptau spre el mai puțin decît spre ceilalți doi.

Și căpitanul Ion P. a început tot cu primii doi. După o vreme, însă, i-a exclus din cercul de bănuți. Nu avea împotriva lor nici un indiciu. În schimb, apăruse ceva nou. Se spunea că F.D. ar fi acostat o fată în Pădurea Feleacului, dar fata reușise să fugă. A mai trecut o vreme, și din nou s-a auzit despre Filip că ar fi încercat să pună mîna pe o fată tot acolo, în pădure. Iar după încă un an, F.D. iarăși...

Trecuseră zece ani și ceva de cînd Ana fusese ucisă în Pădurea Feleacului. Căpitanul reușise să afle numele celor trei fete, acostate de F.D.

F.D. fu chemat la miliție. Veni, se prezintă în biroul strîmt al căpitanului și rămase lingă ușa. Ofițerul îi arătă un scaun.

— Ia loc, îi zise.

F.D. se așeză și își sprijini miinile pe genunchi.

— Trebuie să lămurim niște lucruri, vorbi căpitanul, descuind fișetul.

Miinile îi întîrziau anume pe rafturi, degetele se plimbau de la stînga, la dreapta, peste copertele unor dosare,

oprindu-se îndelung pe câte unul. F. D. îl urmărea încordat. Pe urmă, ofițerul scoase, cu o anumită grabă, un dosar și-l așează pe birou. Mai caută, prin sertar, niște formule și le puse alături. Apoi se așează pe scaun, scoase capacul stiloului și începu să întrebe.

— Numele ?

Omul răspunse. Răspunse și la întrebările următoare și urmări mîna ofițerului care completa rubricile cu cerneală. Cînd terminară, ofițerul nu-l mai întrebă nimic și F.D. simți cum îl irită tăcerea. Pîrvu se uita drept la el, iar lui îi venea greu să-l privească așa, clipe în șir. Se mai uită în jos, și peste birou, își căută vîrfurile pantofilor, își aranjă mîinile pe genunchi.

— Ascultă... declară-mi tot ce ai făcut cînd ai acostat-o pe Tereza în pădure, sus, pe Feleac.

— Pe Feleac ? Eu ? Pe Tereza ?

— Da. Acum o săptămînă.

— Nici n-am fost în pădure. Nu știu. Ce-i cu Tereza ?...

— Întrebările le pun eu, tu răspunzi.

— Nu știu despre ce vorbiți.

Era limpede că F.D. n-avea de gînd să recunoască.

— Bine. Continuăm mîine. Pînă atunci caută să-ți amintești.

A doua zi, cînd F. D. intra în birou, Tereza ieșea. Ofițerul îi arătă din nou scaunul și omul se așează.

— A spus că i-am făcut ceva ?

F.D. arătă spre ușa pe care ieșise Tereza.

— Ți-am mai spus, întrebările le pun eu.

— Da, dar să știți că nu i-am făcut nimic.

— Nimic ?

— Nimic, domnule, zău ! Pentru că *am vrut* e una și *am făcut* e alta. Cînd am pus mîna pe ea, a fugit.

— Numai atît ?

— Atît ! Altceva, eu...

— Bine. Cum a fost cu... Domnica ? !

— Cu Domnica ?

— Da. Anul trecut. Tot acolo...

— Domnule căpitan, eu... nimic, să știți...

Căpitanul se ridică de pe scaun și deschise o ușă ce dădea în biroul alăturat. În prag apărură o fată. F.D. se ridică în picioare.

— Dom' căpitan, să nu mintă. Că eu nu i-am făcut nimic. Spune drept, îi zise el fetei, n-ai fugit când te-am luat în brațe ?

— Ai luat-o în brațe, deci, vorbe căpitanul, închizînd ușa. Stai jos !

— Da, dar... cum am mai spus, atîta tot !

— Recunoști și... „cazul“ cu Măriuța ? îl întrebă ofițerul, negăsind repede alt cuvînt. Acum trei ani și tot în pădurea de pe Feleac.

— Nu era acum trei ani...

— Dar cînd ?

— Nu... Nu-i adevărat, își luă seama la vorbe F.D. Ofițerul se îndreptă din nou spre ușă. F.D. se ridică și el.

— Este, este și asta, vorbe grăbit. Dar nici ei nu... Că și ea a fugit. Am oprit-o în drum și... atîta a fost tot.

Ofițerul o chemă pe Măriuța. Aceasta, femeie măritată acum, povesti cum F.D. o oprise, o luase în brațe, ea se zbatuse și căzuseră jos. Apoi a fugit, el a ajuns-o, a prins-o de rochie, i-a rupt-o, s-a împiedicat și a căzut. Așa a scăpat.

— Recunoști ?

— Recunosc.

Măriuța ieși. Ofițerul veni lingă F.D.

— M-ai mințit pînă acum de trei ori. Nu vrei să recunoști decît cînd te pun față în față cu victimele. Pînă cînd ?

— Dar am recunoscut, dom' căpitan...

— Ai recunoscut cînd n-ai avut încotro, n-ai declarat de la început.

— Am declarat, dom' căpitan... Și declar tot...

Stăteau în picioare, față în față, și F.D. simțea cum privirea ofițerului, ațintită drept în ochi, îi sfredelește străfundul gîndurilor, lăsîndu-i-le dezbrăcate în văzul lumii.

— Cu Ana cum a fost ?

— Cu Ana ? Cu ea a fost altfel...

F.D. nu mai poate lega cuvintele...

— Cum altfel ? Spui sau nu spui ?

...În dimineața aceea, soacra lui F.D. plecase la Cluj și F.D. o însoțise pînă pe deal, s-o treacă pădurea. A văzut-o pe Ana departe, în urmă, grăbindu-se să-i ajungă. El a condus-o pe bătrînă pînă dincolo de pădure, pe urmă s-a întors. Cu Ana s-a întilnit pe cărare, cam pe la mijlocul pădurii. Era frumoasă Ana. A dat s-o sărute, dar ea l-a împins. A prins-o în brațe. Ea s-a zbatut, l-a amenințat : „O să te spun lui tăticu, nene. Și te spun și la miliție, să știi !“ Dar F.D. se îndirjise. Și cînd ea i-a scăpat din brațe, i-a dat cu muchia toporului în cap. Ana s-a clătinat și a căzut. A mai lovit-o o dată. Nu i se mai putea opune... Cînd s-a sculat, s-a uitat la ea. Nu mai mișca, dar el s-a gîndit că, dacă o să-și revină, o să-l reclame. Și atunci a lovit-o cu tăișul. A stat puțin și s-a uitat la ea. Îl privea cu ochii măriți, țepeni. A tîrît-o între niște tufe. Desagii cu bidoanele cu lapte i-a luat și i-a aruncat în marginea pădurii, pe o pășune.

Ofițerul dădu din cap.

— Minți. Spui că i-ai dat trei lovituri ?

— Trei : două cu muchia și una cu tăișul.

— Minți...

Ofițerul scoase din dosar hîrtia cu concluziile medicului legist, întocmite cu aproape unsprezece ani în urmă. O reciti. Scria acolo că moartea a fost cauzată de două lovituri date în cap cu un corp dur, fără lamă, cu o muche de secure. Atît, două lovituri.

— I-ai aplicat două lovituri.

— Nu, dom' căpitan, trei !

A urmat reconstituirea. Rolul victimei l-a jucat o nepoată a criminalului. N-am mai aminti despre ea, dacă după două zile, nepoata aceasta, împreună cu mama ei, n-ar fi venit la miliție.

— De ce-l faceți criminal pe F. D., tovarășe căpitan ?

— El este criminalul, nu-l facem noi.

— Nu-i adevărat. La reconstituire i-a șoptit fetei că n-a făcut așa, dar dumneavoastră l-ați obligat să arate faptele astea...

Ofițerul le-a rugat să rămînă în biroul de alături, la care a lăsat ușa întredeschisă. Dincoace l-a adus pe F.D.

— Cine a omorît-o pe Ana ?

— Eu.

— Cum ai procedat ?

— Cum v-am mai spus. Și cum am făcut la reconstituire.

— De ce i-ai spus nepoatei tale că noi te-am obligat să arăți că ai făcut așa ?

— Păi, dom' căpitan, pe mine o să mă condamne. Și așa fi vrut ca neamurile să nu mă creadă vinovat, să-mi mai trimită și mie câte un pachet...

...În dosar rămăsese o contradicție. F.D. spunea că i-a dat Anei trei lovituri, iar concluziile medicului legist vorbeau doar de două. Mințea F.D. ? În acest caz, de ce a recunoscut, totuși, că a săvârșit crima ? Ce interes a avut s-o facă ? Miza, oare, pe retractarea declarațiilor sale în fața instanței de judecată, așa cum o făcuse la reconstituire, în fața nepoatei ? Trebuia eliminată contradicția. Elucidarea enigmei celei de a treia lovituri ar fi putut aduce, în fața instanței, proba materială de bază. Pentru că, dacă superficialitatea celor ce au făcut primele cercetări a determinat neînregistrarea celei de a treia lovituri, cel ce a aplicat-o ar fi fost singurul care ar fi știut despre ea.

Ofițerul s-a sfătuit cu procurorul. Au hotărât exhumarea cadavrului Anei.

★

★

★

Începuseră să sape încă de dimineață. Când ajunseră la sicriu, îl cheamă pe bătrîn. Acesta își șterse lacrimile, privi îndelung și se întoarse tăcut, acolo, departe, în mijlocul oamenilor.

Pe calotă găsiră trei lovituri, așa cum declara F.D.

După cele două spargerii la magazinul de confecții, urmasc a treia la „Bijuteria“. În plină zi, infractorul (sau infractorii) intrase cu chei potrivite în magazin și sustrăsese confecții dintre cele mai bune și ușor vandabile (cu o zi înainte, magazinele primiseră fiș-fiș-uri.) La „Bijuteria“, însă, nu lipseau decât patru ceasuri de mină destul de scumpe, printre care și un „Doxa“ de aur. Trecură două zile de la ultima spargere, dar afară de presupuneri nu aveam nimic altceva. Luaserăm toate măsurile pe care asemenea împrejurări le cer, dar nici un indiciu, afară doar de faptul că modul de operare era identic, deci al unui singur infractor.

Cine era? Și oare fusese singur? După cantitatea de lucruri furate, s-ar fi părut că nu. Și atunci cine erau complicii? Lucrurile furate fuseseră oare scoase din oraș? Dacă nu, și avem destule motive să credem că încercarea nu ne-ar fi trecut neobservată, unde erau ele ascunse? Și de ce la „Bijuteria“ se mulțumise doar cu atât? Le-o fi fost teamă să nu-i surprindă cineva? Dar atunci ar fi lăsat ușa neîncuiată? Și urme, nici o urmă... trebuie să recunoaștem că hoțul sau hoții lucraseră abil. Cazul ne perpelea de două zile. Ne dădeam seama că batem pasul pe loc. Dar iată că, a treia zi, lucrătorii noștri aduseră la miliție pe Gore, G.A., pe numele lui adevărat. Gore mi-era cunoscut, mai trecuse pe la mine, cu câțiva ani în urmă, înainte de a fi condamnat pentru înșelăciune. Era un tânăr plăcut la înfă-

țișare, cu o statură athletică. Își căuta cuvintele, și de multe ori vorbea foarte frumos. Era inteligent și ultima dată nu mă putusem opri să nu-i spun sincer că-mi pare rău de drumul pe care apucase : ar fi putut ajunge ceva. Avea o slăbiciune : să nu-l tratezi ca pe borfașii de rînd, „plevușca“, cum le spunea el, pentru care avea un profund dispreț. Ceea ce reținusem la Gore era o obrăznicie bine camuflată, o tendință vădită de a nega și cele mai evidente adevăruri.

De cum a intrat în birou, Gore mi-a zis cu un ton obraznic :

— Tovarășe anchetator, vă rog să-mi dați drumul imediat. Dar imediat. Nu permit să fiu tratat ca un borfaș de rînd. (Ajungînd aici, chipul lui a căpătat o expresie de profund dispreț și o clipă m-am așteptat că are să scuipe un borfaș imaginar.) Cred că nu scrie nicăieri, și nici o lege din țara asta nu permite ca un om să fie luat așa, tam-nesam, de pe stradă și adus la miliție, numai pentru faptul că are un ceas la mînă.

M-am uitat la el cu aerul că-l ascult, că sînt foarte atent la ce-mi spune. Încercasem însă să-mi dau seama ce se ascunde dîncolo de vorbăria asta. Teamă ? De ce ? Se știe vinovat și vrea să convingă că este nevinovat ? Cum se explică faptul că un om ca el, cu un venit mediu, își permite să aibă un ceas de aur ? Și cum se face că ceasul acesta e tocmai „Doxa“ dispărut de la „Bijuteria“ ! Dacă el e autorul spargerii, ar fi căutat să-l facă să dispară. Oare Gore să fie autorul spargerilor ? „Specialitatea“ lui era înșelăciunea, de avutul obștesc nu se atîngea, „nu era el prost“ — cum îmi spusese ultima dată.

— Despre ce ceas e vorba ? am făcut eu pe nedumeritul.

— Știți dumneavoastră mai bine, mi-a explicat el prompt.

— S-ar putea să știu, după cum tot atît de bine s-ar putea să nu știu. Eu vreau să-mi spui dumneata.

— Păi, făcu o pauză, eu am cumpărat alaltăieri, de la un cetățean, un ceas de mînă „Doxa“. O ocazie rară, de data aceasta am fost un tip norocos. Am dat cinci sute pe el. Omul spunea că îl dă fiindcă are nevoie de bani. Și-apoi pe mine asta nu mă interesa. I-am dat banii, am luat ceasul și gata.

— Și când s-a întâmplat asta ?
— Păi v-am spus, ieri seară.
— Și aveai banii la tine ?
— Nu... Ba da. Adică, n-am avut de-ajuns.
— Cît ai avut ?
— Trei sute și vreo cîțiva lei, acolo, mărunțiș.
— Și restul de bani de unde i-ai luat ?
— De acasă. M-am dus la nevastă și i-am zis „dă-mi repede două sute, că am găsit o ocazie rară“.

— Și ți-a dat ?
— Cum să nu-mi dea ?
— Și cum arăta cetățeanul cu ceasul ?
— Păi era așa, de statura dumneavoastră. Gore închise ochii, încercînd să-și amintească. Slăbuț, cu păr blond, și un pardesiu gri pe el.

— S-ar putea să fie o neînțelegere la mijloc, am zis eu, sculîndu-mă brusc și mergînd la fereastră, am rămas tăcut cîteva clipe.

— Le-am spus exact același lucru ca și dumneavoastră, dar dinșii „nu“, că să merg la miliție. „Hai, mișcă, mi-a zis un tovarăș slăbuț, că n-am timp de baliverne.“ Păi eu mint, tovarășe anchetator ?

— M-da, am zis eu, văd că nu ești vinovat cu nimic. Se mai întâmplă și lucruri din astea. Oricum, ceasul e un lucru care dă de bănuț. Și-apoi, tu, Gore, știi cine ești.

— Ei, cine-am fost, gata, zise el înveselit dintr-o dată. Se ridică : Atunci, pot să plec ?

— Da. Ești liber.

Cînd însă tocmai voia să închidă ușa, l-am strigat :

-- Stai puțin.

S-a întors, a dat din nou să plece. Era grăbit.

— Dar ceasul ? Nu vrei ceasul ?

— Dacă vă trebuie dumneavoastră pentru niscaivă cercetări, o să mi-l dați mai apoi.

S-a întors, a dat din nou să plece. Era grăbit.

— O clipă, l-am strigat eu. Era să uit. Fii bun, te rog, și scrie-mi tot ce mi-ai spus. Uite coala hîrtie și cerneală...

S-a întors cu părere de rău.

A dat o declarație destul de „sărăcuță“. Am citit-o, l-am pus s-o iscălească și, scoțînd un dosar dintr-un sertar al biroului, am așezat-o acolo cu grijă, apoi m-am ridicat și deschizînd fișetul am pus înăuntru totul, apoi am încuiat, am încercat din nou, să mă conving dacă este bine închis. Am făcut toate acestea foarte încet, meticulos. Gore m-a urmărit atent, gînditor, întocmai ca un molan căruia îi treci pe sub nas ceva și el ar vrea să sară, dar se reține, încă nu l-ai convins că merită oboseala.

— Poți să pleci, i-am spus. Îmi pare rău că s-a întîmplat așa. Te-am reținut din timpul serviciului. Dacă ai nevoie de confirmare, spune-le să dea aici telefon.

— Mulțumesc. Știam eu că mai sînt oameni cu cap aici, nu s-a putut el abține.

Am cerut imediat să fie urmărit pas cu pas, să nu fie slăbit o clipă. Pînă seara am verificat totul din declarația lui. Am ajuns la concluzia că tot ce spusese era minciună. Și, seara, Gore se afla din nou la mine în birou, reținut pentru cercetări.

— E mai mult de-o săptămîină de cînd n-a mai dat pe acasă, spusese soția lui Gore. Și-apoi chiar dacă venea să-mi ceară bani, nu-i dădeam că nu aveam. Eu peste trei zile iau salariul.

— În ziua aceea, Gore a venit la mine, declarase meșterul secției unde lucra Gore, și mi-a cerut să-i dau doi poli pînă la salariu. „Ți-aduc mîine, i-am spus, acum n-am decît zece lei.“ Obişnuiam să-i împrumut, era omul care-ți dădea la timp. A doua zi însă n-a mai apărut la lucru, a lipsit, a fost învoit, nu știu. A apărut a treia zi, dar eu nu mai aveam banii.

Și totuși de ce Gore a recurs la o minciună cusută cu ață albă, pentru a justifica proveniența ceasului.

Să nu-și fi închipuit că vom verifica ceea ce ne spune el ? Nu-mi venea să cred că e atît de prost. Mai trecuse pe la noi ; poate presupunea că-l vom crede numai pe cuvînt. Am bănuît că nu se așteptase să-l descoperim cu ceasul la mînă. Oricum, nu e un obiect pe care să-l vadă toată lumea. Luat din scurt, trebuise să ticluiască o poveste și îi scăpaseră atîtea amănunte.

Ceea ce mă preocupa acum era să văd ce-a făcut în ziua cînd fusese spart magazinul „Bijuteria“.

Declarația dată chiar atunci seara și verificată a doua zi era de la un capăt la altul o minciună gogonată. În legătură cu ceasul, Gore o ținea ca la început. Pus să spună ce-a făcut în zilele în care avuseseră loc cele trei spurgeri, își amintea totul. Ce făcuse în ziua furtului de la „Bijuteria“ ? Acum începea să mintă...

— Bine, am să mă mai gîndesc la problema aceasta cu schimburile. Trebuie să raporteze șefului.

— Este o mare nedreptate. După ce că mă luați ilegal, nevinovat, mă lăsați cu lucrurile murdare pe mine.

— Nu știu dacă este ilegal sau legal să te reținem... Ceea ce știm însă, i-am retezat-o eu, fiindcă el deschisese gura și mai voia să turuie ceva, e că la tine s-a găsit un ceas de aur și ceasul acela dispăruse împreună cu alte lucruri din vitrina magazinului de bijuterii, datorită unei spurgeri... Întrucît nu poți justifica, mai precis, nu vrei să-ți amintești ce-ai făcut în ziua în care a avut loc spargerea și nici nu poți aduce dovadă de la cine l-ai cumpărat, noi te considerăm autorul spurgerii. Aș vrea să-ți spun că eu nu fac altceva decît să încerc să demonstrez că ești nevinovat. Tu ai spus atîtea în declarații ; dă-mi voie să mă conving dacă ești un băiat serios.

— Mulțumesc, dom' anchetator, pentru cele spuse. Vă rog chiar, deveni el vesel, că mi s-a urît. Ați văzut doar că am spus tot ce știu.

— Bine, să nu mai discutăm asta. Eu încă mai cred că n-ai devenit o pramatie, dar încă sînt atîtea de clarificat... Ești de acord cu mine în privința aceasta ?

— De acord, dom' anchetator.

Gore nu era un borfaș de rînd, știam asta. Printre al lui era respectat și în ultimul timp lăsase impresia că s-a făcut un om de treabă.

Soția lui Gore, vînzătoare la o parfumerie, era o femeie destul de ștearsă. În cele două zile de cînd începuserăm să ne interesăm de anturajul lui Gore, aflaserăm lucruri destul de interesante. Gore se învîrtea într-o lume, formată din fete tinere, drăguțe și băieți care mai trecuseră pe la

mine prin birou. Investigațiile făcute nu ne dăduseră nici un indiciu ; rămăseserăm numai la bănuiele vagi asupra câtorva. Printre ei era o fetișcană, Piți, de vreo nouăsprezece ani, care avea obiceiul să se îmbrace strident și care, în cele două seri, se întâlnise de fiecare dată cu alt bărbat, ceea ce dovedea nestatornicia ei în ale dragostei și Marama, zis „Acatone“, care sosise nu demult în oraș. Îi urmăriserăm pas cu pas, dar nimic nu arăta vreo mișcare suspectă, deși principalul animator era la arest, și nu ne puteam închipui că nu știu lucrul acesta, pentru că noi înșine făcuserăm în așa fel ca ei să afle cu tot dinadinsul faptul că Gore e reținut la miliție. Să fi fost un joc de-al lor sau spiritul de prevedere îi determina să stea întocmai ca iepurele când simte că se apropie pericolul și, în loc să sară să o ia la fugă, se lipește mai mult de pământ, pînă te duci și-l iei de ceafă ? Două magazine de confecții și unul de bijuterii sparte în ziua mare, dovedeau, după modul de operare, unul și același autor. Totuși nu era „maniera“ nici a lui Gore și nici a lui Marama, zis „Acatone“. Lucrurile furate erau destul de multe și noi presupuserăm că dacă cei din anturajul lui Gore ar fi fost implicați în spargere, ei ar fi încercat să le facă să dispară.

Dar totul rămăsese zadarnic, investigațiile noastre și alergătura celor care ne ocupam de cazul respectiv nu dăduseră nici un rezultat.

Să fi fost lucrurile ascunse la Gore acasă ? Ipoteza o înlăturasem de la început, pe considerentul că, în discuțiile mele cu Gore, acesta revenea destul de des la invitația să mergem să căutăm acasă, ca să ne convingem că el e nevinovat. Fără să-și dea seama, el se demascase. Lucrurile trebuiau căutate în altă parte. Unde ? Că Gore era implicat în cele trei spargeri era limpede pentru noi : ceasul de la mînă era o probă destul de clară, dar asta nu era de-ajuns. Și Gore știa lucrul acesta. Eram convins că nu va recunoaște nimic pînă ce nu-i vom zdrobi împotrivirea cu probe concludente. Dar de unde să le obținem ? Care erau acele probe ?

Gore îmi spusese revoltat că nu-i permitem soției să-i aducă rufe de schimb. Oare avea atîta nevoie ?

Dar dacă...

Am cerut șefului de arest să mi-l aducă pe Gore.
— Pe Gore?! s-a mirat acesta firesc, fiindcă doar cu câteva minute înainte stătusem de vorbă cu el.

— Îl duci la mine în birou și mă aștepți.

Am părăsit biroul și am coborât la bufet, să beau o cafea. Am rugat bufetiera să-mi facă o turcească și m-am așezat într-un colț retras, să sorb cafeaua și să fumez o țigară, în liniște. Simțeam nevoia să-mi ordonez puțin gândurile.

„Să încercăm, mi-am spus, după ce m-am gândit la toate, fiindcă deocamdată nu văd altă cale.“

M-am îndreptat alene spre birou.

L-am găsit pe Gore stînd la fereastră, dus pe gânduri. Curtea spre care dă fereastra era pustie și luminată de soarele dimineții. Dincolo de zidul înalt, care unea două colțuri ale clădirii, începea parcul. Pe aleile drepte, nisipul fin strălucea în soare, ca niște pești de argint. Un grădinar uda o pajiște și apa țîșnea împrăștiată într-o pulbere fină, colorînd multicolor aerul. La capătul aleii se vedea bulevardul și tramvaiele care treceau în sus și în jos.

Tot peisajul acela, privindu-l, îți inspira o atmosferă de liniște, îți lăsa în suflet o nostalgie ametoitoare. Mă trezisem des, uitîndu-mă de la fereastră, cuprins de dorința hoinărelii, era locul în care, atunci cînd aveam timp liber, mă plimbam împreună cu nevasta și copilul.

— Uite ce e, Gore, i-am zis eu, am obținut aprobarea să primești de acasă schimburi. Chiar azi i se va comunica soției lucrul acesta.

— Slavă domnului, s-a întors el spre mine, veselit dintr-o dată. Știam eu că dumneavoastră sînteți... un om inteligent.

— Să lăsăm asta, i-am retezat-o eu, fiindcă aprecierile lui mă indispuneau. Am vrut să te întreb, dar am uitat : de ce ți-ai vîndut ceasul pe care-l aveai ?

— Ceasul ! a exclamat el surprins de întrebarea mea neașteptată. A, era vechi, nu-mi mai plăcea. Și mie, cînd nu-mi place ceva, gata. Îmi dați voie ?

— Te rog, fumează, i-am spus făcîndu-i semn spre pachetul cu țigări de pe masă, spre care el întinsese deja mîna. Știu însă că tu nu agreezi asemenea „infecții“.

- Toate le știți, și se întinse spre bricheta mea.
- Pentru că aprecierea e sinceră și vine din partea unui om ca tine, mă flatează, am spus eu serios.
- O, făcu el măgulit și repezi spre tavan un nor de fum.
- De ce însă mă minți? Știu că nu-ți stă în caracter.
- Cu ce vă mint? deveni el deodată atent, pus la pîndă.
- Cu ceasul... Și cui l-ai vîndut?
- Păi eu știu! Că nu obișnuiesc „Consignația“, știți... Am găsit pe stradă un client și gata.
- Și ai luat bani frumoși. Oricum, era un „Tellus“ veritabil, cu cadran negru, placat și fosforescent, avînd gravat pe capac numele tău. Vezi că ești un mincinos? am spus eu scîrbit și mi-am dat seama că o clipă am atins o coardă sensibilă în Gore.
- Ce interes credeți că am să mint? L-am vîndut, ăsta e adevărul.
- Eu de unde să știu ce interes ai? Știu însă că ceasul i l-ai făcut cadou lui Piți, în perioada în care îți era amantă. Dar să lăsăm lucrurile fără importanță, am spus eu grăbit. Mai bine scrie de unde ai ceasul și ce-ai făcut în ziua de paisprezece.
- Bine, văd că le știți pe toate. Dați-mi hirtie și-am să scriu.
- „În sfîrșit, mi-am spus, poate, cine știe...“ M-am bucurat și trebuie să spun drept mi-a trebuit multă stăpînire să nu mă trădez. Am scos alene cîteva coli și, pînă să le pun pe birou, le-am numărat și i le-am întins lui Gore.
- Vezi, i-am spus eu convins, să nu mai uiți nimic și poate că-ți amintești și ce-ai făcut în ziua de paisprezece.
- Am să scriu totul.
- Eu am să te las, tu scrie în liniște declarația. Am strîns hîrțiile de pe birou, le-am vîrît în dulap, am încuiat. Cînd să ies, mi-am dat seama că el se uita întrebător la mine.
- N-am cu ce să scriu, a ridicat el din umeri și fața lui s-a lățit într-un zîmbet batjocoritor.

— E, ce să-i faci, m-am scuzat eu. Sînt foarte obosit. M-am grăbit să desfac dulapul, am luat o cutie în care-mi țineam creioanele, i-am pus-o în față.

— Ți-ajunge ?

— Oho !

— Atunci, succes la treabă, i-am urat și m-am grăbit să părăsesc biroul.

M-am întors după trei sferturi de oră.

— Gata ?

— Gata de mult.

Am luat declarația, am citit-o. Nimic. Vorbe goale de la un cap la altul. „Calm, fii calm !“ mi-am spus. L-am trimis la arest. Cum a ieșit din cameră, am numărat hîrțile și creioanele : nu lipsea nimic.

A doua zi, soția i-a adus rufe curate. Avea să vină a treia zi, să le ia pe cele murdare. Înainte de a-i fi predate, rufele au fost cercetate minuțios. Nimic.

În ziua aceea l-am adus pe Gore din nou la anchetă. Devenise mai obraznic.

„Ia uite la el, mi-am zis. A văzut că i-am îndeplinit dorința și probabil și-a spus că, gata, am și crezut că e nevinovat ca un prunc.“

La un moment dat, în timp ce discutam cu el, m-a apucat un căscat prelung, ca și cum ce-mi spusese el pînă atunci mă plictisise la culme, deși fierbeam în mine de mînie.

Am ridicat receptorul, am rugat centrala să-mi dea un număr.

— Tu ești, Simulescu ? am întrebat eu. Zău ?! Mai precis, ai fost tu acolo ? Gore deveni atent. Atunci, e clar, am spus eu bucuros. Cremvurști calzi și chiftele calde. Măi ce inspirat am fost cînd ți-am telefonat. Imediat cobor.

Am închis receptorul. Eram încurcat.

— Ce să fac cu tine ? m-am întors spre Gore. Știi, mă interesează discuția noastră, aș vrea s-o continuăm. Ia scrie colea care e adevărul cu ceasul. Am luat grăbit un teanc de coli, i-am așezat cutia cu creioane în față, am închis dulapul și am ieșit.

După o oră m-am întors în birou ; Gore terminase declarația.

— Îmi pare rău, i-am spus de cum am intrat pe ușă, amînăm discuția. Am strîns totul grăbit.

Am ieșit o dată cu el...

Nici n-apucase Gore să ajungă la arest, că m-am re-
pezit în cameră. Am desfăcut fișetul, am numărat colile ;
lipsea una. Lipsea și un creion mic, roșu. „În sfîrșit, mi-am
zis, s-a hotărît.“

Și iată că, a doua zi, în cămașa pe care Gore o dăduse
să i-o spele soția, în locul pentru balene, o hîrtie minus-
culă. Cu creionul meu roșu, Gore scrisese grăbit : „Vanda
să ducă boarfele la Gusi“.

Dar cine era această Vandă și cine era Gusi ?

Toate cercetările noastre, întreprinse în scopul de a
afla cine este Gusi n-au dat nici un rezultat. Și-atunci
mi-a venit o idee pe care am hotărît s-o aplic, deși riscul
era mare. Imitînd scrisul, lucru destul de ușor, am scris
un alt bilet.

„Vanda să ducă boarfele la Acatone.“

Am pus hîrtia la locul ei și am chemat pe soția lui
Gore, i-am dat cămașa și i-am spus să vină peste trei
zile.

În aceeași seară aveam la birou la mine pe Vanda și
pe Acatone. Pe ultimul îl cunoșteam.

O dată cu ei, trei geamantane pline. Lucrurile furate
de la magazine. Lipseau ceasurile.

Toată noaptea aceea i-am anchetat, dar dimineața nu
aveam lămurit decît faptul că, în ziua de paisprezece,
Gore stătuse la Vanda și că spre prînz plecaseră în oraș.
La trei se despărțiseră și cînd se întîlniseră scara din
nou, Gore purta ceasul de aur „Doxa“. „Un chilipir“, îi
spusese el Vandei.

„Dar lucrurile, geamantanele, cine le-a adus ?“ „Nu
știu.“ Gore avea o cheie de la locuința ei, îi spusese că
un prieten și-a adus lucrurile, că plecase de-acasă ; gea-
mantanele erau încuiate. Ea nu avusese curiozitatea să
afle ce conțin.

„Cum arată prietenul ?“ Nu știa ? Primind biletul luase
legătura cu Acatone, îl cunoștea, îi făcuse Gore cunoș-
tință.

Cine adusesese geamantanele ? Era una și aceeași persoană cu care se întâlneau în ziua aceea Gore ?

Și dacă da, cine era el ? Se găsea oare în oraș ? Reușise să dispară ?

Se pare că era aceeași persoană care dăduse lovitura la magazinul „Bijuteria“. Și ceasurile unde erau ? La Gore ?

Trei zile mai târziu, altă cămașă murdară pleca de la Gore. În același loc, bilețelul.

„Du-te la Arad. Caută-l pe Samu, și spune-i să se dea la fund și să îngroape pontoarcele.“

„Hei, mi-am zis, hai și la Arad. Să-l vedem pe Samu, fiindcă biletul tradus înseamnă că Samu trebuie să plece din localitate, nu înainte de a îngropa cheile.“

„În sfârșit, mi-am spus, am dat de autorul principal al spargerilor“.

În momentul în care Samu primea biletul, l-am arestat. „Pontoarcele“ lui erau câteva sute, o colecție splendidă. Cu ele desfăcuse Samu magazinele.

Ce rol avea Gore ? El dirijase totul. El știa când se aducea marfă. La momentul oportun, Samu sosise din Arad. Dăduse lovitura și dusesese lucrurile la Vanda.

...Izolați unul de altul, stăteau acum toți la arest.

„Oare sînt toți ?“ mi-am zis. Cîteva zile, cămășile lui Gore au plecat fără nici o hîrtie. Nu mai avea ce să spună ? Dar ceasurile ? Am studiat scrisul soției lui Gore și i-am strecurat în cămașă o bucată de hîrtie.

„Nu mai ai nimic să-mi comunici ? ! Totul a fost îndeplinit întocmai.“ Și Gore i-a răspuns :

„Alea trei să le iei de la cumnată-ta și să le duci lui Titi Chioru.“

„Titi Chioru ?“ m-am mirat. La asta nu mă așteptam. Îi știam dușmani. N-am avut încotro, l-am adus și pe „Titi Chiorul“, împreună cu el și restul ceasurilor furate de la „Bijuteria“.

L-am chemat pe Gore la mine în birou. Era vesel.

— Mi se pare că am să-ți dau drumul. N-am reușit să găsesc probe destule și știi că nu-mi permit să condamnăm un om pe nedrept.

În aceeași zi, în cămașă pleca ultimul bilet și citindu-i cuprinsul m-am stăpînit cu greu să nu-i chem pe toți atunci la confruntare.

Scria Gore : „Anchetatorul e un ageamiu. Îmi dă drumul din lipsă de probe... Pregătiți o petrecere. Vă salut“. Semna : „Bila de aur“.

În lumea borfașilor, Gore se numea „Bila de aur“.

Am amînat confruntarea cu o zi și în cămașa curată, adusă de nevastă, i-am pus următorul bilet :

„Pregătește-te că peste o oră te vei întîlni cu Vanda, Acatone, Gusi, Samu și Titi Chiorul. Îți trimit ceasul. Fii punctual.“

Exact după o oră, toți se aflau la mine în birou.

Părăsind șalupa, sergentul-major Valeriu M., șeful postului T.N. din orașul S. încercă în ziua aceea un sentiment de mulțumire : acțiunea la care participase se terminase cu rezultate bune.

Despre ce era vorba ? Fusesse sesizat că la un centru de colectare a peștelui primitorul sustrage pește. Atît glăsuia informația. Cum proceda, la cine plasa peștele sustras, ce alte combinații mai avea primitorul acesta, cel care făcuse sesizarea nu spunea nimic. Și în ce măsură lucrurile erau adevărate ? Și dacă cele spuse nu constituiau decît adevărul curat, de unde să știi cînd va fi sustras peștele ? Să zicem că ai să fii acolo imediat după sosirea lotcilor. Ai să-l recîntărești... Și dacă nu găsești plusul acela care-l cauți ?

Desigur, nu se va întîmpla nici o nenorocire, dar vorba pescarului, peștele nu va mai mușca.

Toate aceste întrebări puseră stăpînire pe subofițer. Consultîndu-se cu subordonații se oprise la concluzia că prinderea în flagrant e posibilă. Așa că...

Trei zile după aceea, patrula T.N. luă drîmul apei.

Era o zi înnoirată și șalupa se afundă pe canal, în bătaia ritmică a motorului. În drum întîlniră pescari, schimbară cu ei vorbe, o glumă. Erau veseli, veneau cu lotcile pline de pește.

— Nu veniți pe la noi? Facem o ciorbă d-a noastră...

— Deocamdată, nu, avem alt drum. Ne pare rău

— Și nouă.

Sergentul-major Valeriu M. e cunoscut de pescarii din Deltă. Din 1963, de când lucrează la postul T.N. din S., el a poposit de nenumărate ori la cherhanale, la cabanele pescărești, s-a întâlnit cu ei în timpul pescuitului. Firea lui deschisă și prietenoasă, o anumită ironie glumeață a modului în care discută cu pescarii, sensibili la vorbele de duh, l-au făcut cunoscut și apreciat. Așa că o asemenea invitație e un lucru obișnuit. Și mai e ceva : sergentul-major știe că numai prietenia cu oamenii poate contribui la succesul muncii pe care el o desfășoară...

...Cînd au sosit la centrul de colectare a peștelui, lot-cile fuseseră descărcate.

— Bucuroși de oaspeți ?

— Bucuroși, i-a întâmpinat primitorul. Nu v-am mai văzut în ultimul timp.

— Crezi că e ușor cînd ai atîta deltă de colindat ?

— Asta așa e.

După ce-au mai stat de vorbă, au plecat. S-au înfundat din nou pe canal.

Spre dimineață a început să se lase ceața.

— Nu-i rău, a spus plutonierul-major Ion R., fără să bănuiască ce-i așteaptă.

— Într-adevăr, se pare că delta ne-ajută, a încuviințat plutonierul Tudose B., conducătorul șalupei. L-ați auzit, se întoarce el către ceilalți, referindu-se la primitorul de pește, zice că-i pare rău că nu trecem mai des. Eu unul cred că nu-l prea arde pe el dorul de noi.

— S-ar putea să n-aibă nici o vină.

Și ceața care sperau să se ridice, se lăsa tot mai jos. Acum plutea la o palmă deasupra trestiiilor și nu peste mult timp ea cuprinsese totul, învălui șalupea, se lăsă deasupra apei.

Cunoșteau această ceață. Li se întâmplase o dată să se învîrtă ore în șir, fără să găsească ieșirea din canal și atunci hotărîseră să petreacă noaptea pe loc, pînă a doua zi. Ceața se ridicase de-abia spre seară, și atunci văzuseră că ieșirea din canal era foarte aproape, trecuseră de zeci de ori pe lângă ea.

Timpul fugise. Erau îngrijorați

Trecuse o oră de cînd, după calculul lor, ar fi trebuit să sosească la cherhana. Pescarii predaseră, desigur, peștele. Și ei mai bijbîiau prin ceață...

...Cînd apărură la dana cherhanalei, primitorul nu-i mai întîmpină ca ieri.

— A, ați sosit ? zise.

— Ce să-i faci, ceața ne-a întors din drum. Și-apoi, pentru că tot am venit, am vrea să cîntărim peștele adus de pescari. Să vedem întîi actele...

...Cîteva sute de kilograme de pește au găsit în plus...

„Ne fura de sub ochi, aveau să spună după aceea pescarii, și noi habar n-aveam. Noroc cu tovarășul milițian că i-a venit de hac.“

Și cînd se întîlnesc cu el pe canal, îl invită cu vorbă deschisă să facă un popas și să mănînce din ciorba lor pescărească, fiindcă, le place pescarilor să spună, cum o fac ei, nimeni n-o mai face în toată Delta...

NINSOAREA NOPTII DE DECEMBRIE

„Aici, în centrul orașului, unde-mi fac serviciul de atîția ani, nu pot să spun că e chiar ușor. Nu e acea liniște a cartierelor pe care o știu, fiindcă am lucrat și-acolo un timp, la început, cînd am intrat în miliție. Prindeam tainele meseriei (cum se legitimează o persoană, cum se execută o pîndă).

Aici în centru, unde ziua zboară porumbeii și uneori mă opresc și eu pentru o clipă să le urmăresc zborul, noaptea lucrurile stau altfel pentru mine.

Mai ales cu restaurantele acelea și cu chefliei aceia care ies tîrziu și care au chef să strige... fiindcă unii, după ce beau, li se urcă gîrgăunii la cap și așa se face că ne trezim față în față, eu și el, sau eu și ei... Unii se potolesc, se rușinează, tac ca prin farmec și nu mai e nevoie să le adresez nici un cuvînt de dojană. Pe unii trebuie să-i împac, să-i ascult, mă iau un fel de arbitru al lor și stau, mă uit cum o iau unul în dreapta, altul în stînga.

Mi se întîmplă de-atîtea ori să fiu oprit ziua, pe stradă, și să mi se spună :

— Știți, eu sînt cel de-aseară. Vă rog să mă iertați, am cam întrecut măsura, îmi născuse nevasta un băiat și-am făcut-o lată...

— Nu-i nimic, zic, să vă trăiască băiatul...

Acestea sînt, însă, cazuri rare, unii mă opresc și-și cer, pur și simplu, scuze („vă rog să mă iertați pentru ce a fost“), dar eu uneori nu mai știu cine-i acesta.

Sînt unii care, cînd mă văd, devin și mai furioși. Încep să mă amenințe (asta n-ar fi nimic, nu mi-e teamă mie), ajung la injurii. Sînt și eu ca toți ceilalți, nu sînt o mașină fără viață. Și de ce să n-o spun, îmi vine uneori să-l apuc de ceafă, să mă țină minte, să mă ocolească atunci cînd s-o întîlni cu mine. E însă numai o fulgerare de-o clipă în inima mea. Atît.

— Ce s-a întîmplat? întreb cu un calm care nu mă mai miră, pentru că așa știu că sînt, că așa m-am învățat. Îl rog să-și măsoare vorbele, încerc să-l potolesc, știu că nimic nu-l liniștește pe om ca vorba bună și calmă. Și mai știu ceva: că nu sînt singur în fața lui. Fiindcă, iată ce s-a întîmplat într-o seară: într-un restaurant s-a produs un fel de scandal. O să vedeți de ce spun „un fel de scandal“. Îmi făceam rondul, cînd mă pomenesc că vine cineva și-mi spune cu sufletul la gură:

— Hai, tovarășe milițian, că se bat unii, se omoară acolo...

O iau după el. Într-adevăr, era ceva acolo, o busculadă, oameni în jur... Pătrund și, pînă să-mi dau seama, mă trezesc... lovit. Toți trei pe mine. Nici eu nu sînt dintr-accia pe care-i suflă vîntul, dar eram unul. Nu însă singur. Nu știu cîți mi-au venit, într-o clipă, în ajutor.

Mai tîrziu s-au lămurit cum stăteau treburile.

Scandalul fusese simulat, cei trei aveau ce aveau cu mine, erau „clienți“ de-ai mei. Ccea ce nu prevăzuseră, însă, era atitudinea celor din jur. Și-au primit pedeapsa meritată...

...Multe văd în noapțile mele de veghe, și-n zilele mele de veghe, și-n orele mele de veghe. Văd cum oamenii se duc spre casele lor, ultimul tramvai care se retrage, parcă somnoros, spre depou, și înregistrez pașii repezi ai oamenilor grăbiți spre casă sau pașii înceti, ca niște șoapte, ai îndrăgostiților... Și tot așa văd cum se trezește orașul a doua zi... Și fără să-ți dai seama, trec orele, zilele, lunile...

Dar, într-o noapte, te ia în primire viscolul... Trec pe stradă atent la ce se întîmplă. Zăpada se vînzolește, o

adună vîntul în adăpostul caselor și al curților, orașul devine alb. Mă opresc în fața magazinelor, văd dacă totul e în regulă. Pe geamuri s-au format, în colțurile de sus și de jos, flori mici de gheață...

Iar în vitrine au apărut brazii împodobiți.

Becurile lor multicolore îmi încîntă privirea, lumina lor tremură sau poate mi se pare mie. „Trebuie să cum-păr și eu, îmi spun. Miine chiar am să merg cu soția să aleg unul frumos, nu prea mare... În care colț al camerei să-l așez ? O să găsim noi pînă la urmă un loc...”

Și trec mai departe.

N.A.

A nins ieri și azi. Astă-noapte s-a pornit viscolul. Îmi lipesc fruntea de fereastră și urmăresc învîrtejirea ful-gilor.

Plutonierul Gheorghe I. îmi stă dintr-o dată, aievea, în fața ochilor. Așa cum l-am cunoscut într-o seară, cînd mi-ă vorbit, cu pauze mari, despre el. Masiv, cu diago-nala petrecută peste pieptu-i bombat, cu mîinile pe care nu știa unde să și le pună, așezîndu-le cînd pe masă, cînd pe genunchi.

Discuția se apropia de sfârșit. Femeia se ridică de pe scaun cu o mișcare bruscă și rămase o clipă cu privirea rece, tăioasă, fixată asupra maiorului Alexe.

— Îmi pare rău, tovarășă Ispas, că nu vreți să ne ajutați, zise maiorul, ca și când n-ar fi observat nimic.

— Pe mine mă revoltă faptul că m-ați chemat aici...

— Ce să facem !... Meseria ne obligă de multe ori și la „nepolitete“, ca să mă exprim ca dumneavoastră. Noi am vrut numai să știm unde ați fost în timpul celor cinci zile pe care le-ați cerut la întreprindere din concediul dumneavoastră. Mi se pare că erați programată în concediu în luna decembrie.

— V-am spus și îmi pare rău că nu vreți să înțelegeți... Am și eu chestiuni care mă privesc numai pe mine.

Maiorul Alexe își termină de aranjat hîrțile pe birou, închise dosarul din fața sa și se ridică.

— Puteți pleca, tovarășă Ispas. Bună seara.

— Cred că undeva drumul ei trebuie să se întretaie cu al lui Ispas, se adresa maiorul Alexe căpitanului Avram care tăcuse tot timpul cît durase discuția și mîzgălise cu un creion o foaie de hîrtie. Urmărise însă atent mișcările femeii, spusele ei și-și dăduse seama că numai dovezile o vor face să vorbească. Dar care dovezi ? Deocamdată, ei nu știau aproape nimic. Doar întrebările năvăleau peste ei.

De ce se-nvoise de la serviciu fiica lui Ispas și unde mersese în zilele acelea? De ce nu voia să spună nici măcar orașul unde fusese? Ce o determinase să se învoiască și să plece? „Am fost la o mătușă, la Iași,” spusese ea în prima zi, când fusese chemată la miliție. Am stat la hotel „Victoria“.

Mintise. Nu avea nici o mătușă și nu locuise la hotel. Maiorul o chemase din nou.

— N-are rost să mă mai întrebați. Am să vă spun alt oraș, o să verificați... Și...

Și maiorul Alexe înțelesese că femeia nu va spune adevărul. Dar care era acest adevăr?

Fusese văzută pe peronul gării așteptînd trenul. La orele douăzeci, cele două trenuri venind din direcții opuse fac în stație „cruce”, apoi ambele pleacă aproape în același timp. În care din aceste trenuri se urcase fiica lui Ispas și unde coborîse?

Erau ca și cum s-ar fi aflat în fața unei table de șah, cu piesele pe ea, de la care jucătorii se ridicaseră, plecaseră, iar maiorul Alexe și căpitanul Avram trebuiau să le ia locul, să-și dea seama ce urmăriseră aceștia, să le ghicească intențiile și să mute piesa cea mai indicată.

Ispas Dionisie, pe care cei doi lucrători aveau sarcina să-l găsească, era un infractor periculos. La o lună după ce ieșise din închisoare falsificase un C.E.C., ridicase banii, apoi venise la miliție și anunțase că i s-au furat actele. Planul îi fusese descoperit, dar în seara în care trebuia arestat, dispăruse. Unde? Toate cercetările rămăseseră fără rezultat. Descoperiseră însă că Aneta era unul din copiii preferați ai lui Dionisie și lucrul acesta îi făcuse pe cei doi să presupună că ea ar putea ști unde se află taică-său.

— Și cînd te gîndești că-mi pusesem atîta speranță... Aneta refuza cu încăpăținare să spună unde-a fost...

— Mărturisesc sincer, nu m-am așteptat, spuse plin de năduf Avram.

Maiorul Alexe și căpitanul Avram se aflau în tren, în drum spre Craiova. Erau amăriți. Aflaseră unde fusese Aneta, de la o prietenă a acesteia care-i împrumutase bani

pentru drum, dar lucrul acesta nu adusese nici un indiciu despre locul unde s-ar fi putut afla Ispas.

Aneta plecase la București. Locuise la hotelul „Muntenia“. Se-ntîlnise cu un prieten, cu care trăia de mult, un responsabil la un „Aprozar“. Acesta primise o primă, îi telefonase Anetei, chemînd-o să vină, „să petreacă o săptămînă de neuitat“. În acest timp nu se întîlnise cu nimeni altcineva. Prietenul spusese că tot timpul îl petrecuseră împreună.

De-asta refuzase Aneta să spună unde fusese. De teamă să nu se afle. Avea un prieten în oraș și se auzea că în toamnă urma să se căsătorească.

Maiorul n-o mai chemase pe Aneta. „Fată tînă“, își zisese el plin de amărăciune. Își spusese însă că poate n-ar fi rău, după ce o să-l prindă pe Ispas, să stea de vorbă cu viitorul soț al Anetei. „Poate e un băiat bun. Mai bine să afle adevărul înainte, decît după...“

Avram, care plecase spre București, îi telefonase, iar maiorul Alexe, după ce stabilise cine să se ocupe de supravegherea familiei lui Ispas, se grăbise să plece să se întîlnească cu Avram.

Acceleratul de Craiova îi ducea acum spre o altă țintă : către șantierul unde lucra fiul lui Ispas, Valeriu.

— Crezi că aflăm ceva ? întrebuse Avram, mai mult să rupă tăcerea.

— Sîntem datori să încercăm. Din unele informații reiese că Ispas ținea mult și la Valeriu.

Avram nu răspunse, dar și el gîndea la fel. Scoase pachetul cu țigări, îl întinse maiorului, apoi aprinse și el o țigară. Rămăseseră un timp tăcuți.

Dincolo de fereastra vagonului se auzea vîntul șuierînd neputincios. Alexe se ridică, scormoni în servietă, luă o carte și începu să citească. Avram își lipi fața de geam, apoi suflă pînă cînd topi gheața și rămase privind afară la întinderea de zăpadă, la satele care apăreau și dispăreau în întunericul nopții.

Trenul se opri și prin geamul înghețat răzbătu pînă la ei lumina și forfota peronului. În compartiment se făcuse cald și Alexe lăsă geamul. Aerul rece și înviorător năvăli înăuntru.

— Țsta-i Videle, maică ? se auzi o voce subțire de femeie.

— Ce Videle ? Țsta-i Caracalul, îi răspunse cineva. În compartiment intrară un bărbat și o femeie, apoi o bătrinică. După ce trenul porni, bătrinică stinse lumina. Voia să doarmă. Maiorul Alexe și căpitanul Avram ieșiră pe coridor.

— Să vedem care sînt rezultatele, după două zile de cercetări, zise Alexe.

— Să vedem... Avram rămase o clipă gînditor, ca și cum ar fi vrut să-și aducă aminte. Valeriu fusese chemat de două ori la telefon de cineva de la Brașov. Telegrama prin care fusese înștiințat de una din convorbiri era iscălită de către un anume Ignat. De asemenea, Valeriu a primit și un colet expediat tot din Brașov.

— Dar de șeful de echipă ce zici ? îl întrerupse Alexe.

— E un om în care poți avea încredere. Cele spuse de el confirmă bănuiala noastră : Valeriu a vorbit cu taică-său.

Șeful echipei din care făcea parte Valeriu le povestise că, după prima convorbire telefonică, Valeriu fusese foarte vesel.

— Cu cine-ai vorbit ? îl întrebă el.

— Cu ta... cu tatăl unui prieten, se bîlbîise Valeriu. Eu n-am părinți și el m-a crescut de cînd eram mic... Apoi Valeriu se îndepărtase grăbit.

— Crezi că dacă discutăm cu Valeriu o să ne spună ceva ?

— Să încercăm. Probe sînt destule.

— Ar fi bine să i se facă o percheziție în cufăr, hotărî brusc maiorul Alexe.

— Bine, zise Avram.

...Sub ziarul așternut în valiză găsiră un caiet nescris, îmbrăcat. Alexe răsfoi caietul, dar nu găsi nimic. Desfăcu grăbit învelitoarea și, după ultima copertă, găsi un plic nescris. În acest plic se afla un altul mai mic, din care maiorul scoase o bucățică de hîrtie acoperită de linii și puncte.

— Știi Morse ? întrebă Alexe.

— Mai țin minte cîte ceva... Avram începu să descrie. Încet, încet, cuvintele se conturară. „Caută cu

atenție,“ descifrară ei, în cele din urmă, liniile și punctele. Căutară. Întoarseră plicul pe toate părțile, îl priviră, desfăcură căptușeala mov. De ea era lipită o hîrtie subțire, acoperită de un scris mărunț. Era o scrisoare a lui Valeriu către taică-său. „Situația ta mi-a produs neplăceri,“ începu să citească Alexe, și Avram privea scrisoarea peste umărul lui.

— Ce minte, nu se putu abține Avram.

„Te rog să mă crezi că discuția de la telefon a fost interceptată...”

— Asta are imaginație, zău...

„Mă port ca un mielușel, ca să le fac tuturor impresie bună,“ citi repede Alexe, ca să nu-l mai lase pe Avram să comenteze.

„La Brașov, reluă el, ca și cum n-ar fi fost punct; nu văd cum aș putea veni...”

Alexe se opri. Întoarse foaia. Nu mai scria nimic.

— Ia să vedem mai departe, zise Avram, luînd în mînă vraful de hîrtii... Ia să vedem...

Mai găsiră o telegramă în care Valeriu era anunțat să se prezinte la telefon pentru o convorbire, și o recipisă pentru un colet. Telegrama era semnată : Ignat.

Altceva care să-i intereseze nu mai găsiră.

La Brașov, la miliție nu aflară înregistrat nici un flo-tant, cu numele de Ispas. Fotografia lui o împărțiră lucrătorilor și se dispuse urmărirea lui Ispas în locurile aglomerate. Apoi căutară fișele cu numele de Ignat.

— Să-ncepem cu primul Ignat, zise Alexe. Unde lucrează ?

În Brașov locuiau cinci oameni cu acest nume și ei trebuiau să-i verifice pe toți, ca să vadă care din ei îl cunoaște pe Ispas.

— La „Steagul roșu“, matrițer, născut la 14 octombrie 1935, în comuna Axintele...

— Tu erai bun de șef de personal la o instituție mare, nu se putu abține Alexe.

— Să spun mai departe ?

— Lasă. Alexe știa că Avram e cunoscut pentru memo-ria lui. Căpitanul citise la miliție datele biografice ale

celor cinci Ignat, care locuiau în Braşov. Nu-şi însemna nimic. Ştia tot ce era trecut în fişele lor.

Cercetară dosarele de cadre la patru. Nu găsiră nimic care să-i facă să creadă că vreunul din ei îl cunoştea pe Ispas. Le mai rămăsese unul : Ignat Nicolae.

— Hopa, exclamă Alexe.

Avram îşi aruncă ochii spre locul unde arăta Alexe. În fişa biografică a lui Ignat Nicolae era trecut la neamuri: Ispas, gradul de rudenie : văr.

Concertul începea la ora 8 seara. Maiorul se uită la ceas. Aveau timp berechet. O luară, încet, spre hotel. Ningea. Fulgi mari şi deşi cădeau încet, leneşi. La colţul străzii se despărţiră.

Avram plecă în cartierul „Steagul roşu“. Avea un prieten şi voia să meargă să-l vadă. Spuse că va trece să-l ia pe maior. Alexe intră într-un chioşc, cumpără ziarele din ziua aceea, apoi se îndreptă spre hotel.

Supravegherea casei lui Ignat nu adusese nici un rezultat. Ispas nu apărui. Hotăriseră să-l cunoască personal pe Ignat.

Ignat era pensionar. Făcea însă parte din orchestra simfonică a oraşului. Era flautist. Un om cât se poate de activ pentru vârsta lui. Conducea corul unei şcoli medii şi compusese nenumărate cîntece pentru copii, care se bucuraseră de succes. Maiorului Alexe îi plăcea muzica simfonică. Când văzu programul concertului, îl întrebasese nerăbdător pe Avram :

— Mergem ?

— Se-nţelege, răspunsese acesta, fără să stea pe gânduri. O să-l cunoaştem în pauză şi pe Ignat...

— Crezi că va veni la hotel ?

— Sînt convins, zise Alexe. Şi trebuie să-ţi spun că mi-a făcut o impresie bună.

— Şi mie...

...Se terminase pauza concertului şi ei se îndreptau spre sală să-şi ocupe locurile. Îl cunoscuseră pe Ignat şi discutaseră cu el. Îi prezentase directorul filarmonicii : „redactori la o revistă pentru tineret“.

Cînd ieșiră de la concert, afară începuse să viscolească.

— Mai ți-aduci aminte ce-ai ascultat prima dată ?
întrebă Avram.

— Cum să nu, zise Alexe, deși nu răspunse imediat. Simfonia a 39-a de Mozart. M-a dus un coleg, cu mulți ani în urmă. Îi plăcea mult muzica. El m-a făcut s-o îndrăgesc.

— Și unde e acum ?

Maiorul Alexe nu răspunse și Avram, crezînd că nu l-a auzit, întrebă din nou.

— Nu mai trăiește, zise înăbușit Alexe.

Glasul maiorului era trist și Avram înțelesese că, fără să vrea, scormonise amintiri pe care Alexe le ținuse tănuite cu grijă și respect.

Mergeau alături prin viscolul care-i învăluia ca într-o mantie largă și rece.

Ignat veni a doua zi la hotel. Alexe îi strînse prietenos mîna și-l conduse în cameră. Aici îi spuseră direct cine erau.

— Sîntem convinși că o să ne ajutați... tovarășe Ignat.

— În ce chestiune ?

Alexe îl puse în curent cu situația și arătă că Ispas a comis o serie de infracțiuni și că s-a sustras pedepsei.

— Și el, escrocul, ce mi-a povestit ? se revoltă plin de mînie Ignat. Acesta e deci adevărul ? Ignat începu să povestească cele întîmplate cu cîteva luni în urmă și Avram se gîndi că anii de profesorat lasă urme. „Parcă ar fi în fața unei clase.“

— În ziua aceea am venit tîrziu acasă, fiindcă fusesem invitat la un prieten. L-am găsit pe Ispas dormind. Găsise cheia, noi o ținem de ani de zile în același loc, și intrase înăuntru. Mi-a spus să nu mă supăr și să nu-l alung, că a venit să-și caute serviciu. „Dar de ce nu te-ai angajat la vechea întreprindere ?“ l-am întrebat eu. „După întîmplarea aceea — știți, el făcuse închisoare, fusesse condamnat nu știu pentru ce — toți mă prigonesc și-mi fac zile fripte. Am aici un prieten, și mi-a promis un post. Vreau, Nicule, mi-a zis el, să mă fac om de treabă. Am greșit o dată, nu vreau să se mai repete...“ L-am

crezut. A plecat a doua zi și nu l-am mai văzut cîteva zile. Într-o duminică m-am pomenit cu el. Mi-a adus banii pe care eu îi împrumutasem demult și pe care nu mai speram să-i revăd. Gestul acesta m-a făcut să cred că s-a schimbat și l-am privit cu alți ochi. Mi-a spus că s-a angajat pe-un șantier la C.F.R. și că mă roagă să-i permit să dea de la mine un aviz telefonic băiatului care lucrează la Craiova. A dat avizul pentru marți și a plecat. Marți, după ce a vorbit la telefon, cînd a fost să plece, m-a rugat să-i primesc scrisorile lui Valeriu. „Știi, eu sînt uneori plecat și s-ar putea să nu ajungă la mine...” Am acceptat. Pe urmă a venit și a mai dat o dată telefon. Trecea din cînd în cînd pe la mine, să-și ridice scrisorile. De cîtva timp nu l-am mai văzut.

— Bine, dar convorbirea telefonică nu e înregistrată la poștă. Și nici prenumele dumneavoastră.

— Telefonul meu este trecut pe numele soției și ea își păstrează numele de familie.

— Lucrează aici, răspunse inginerul șef al șantierului, după ce Alexe îi arătă fotografia lui Ispas. E plecat la Codlea. Trebuie să vină.

Cei doi îl așteptară și după o oră Ispas coborî din mașină.

— Bună ziua, domnule Ispas, îl întîmpină Alexe.

— Mă confundați. Mă numesc Chimescu, și nu sînt domn, tovarășe, zise el ironic, apăsînd pe ultimul cuvînt.

— E clar, nu se putu abține căpitanul Avram.

— Hai, lasă prostiile, îl mustră Alexe. O să mergi cu noi și fii sigur că vom lămuri cine ești.

Buletinul îl găsiră în valiză. Pe foaia de angajare era trecut Chimescu Anghel, un om cu acest nume lucrase pe șantier, dar plecase să-și facă lichidarea și foaia de angajare și-o însușise Ispas.

Mai găsiră două cecuri. Erau furate de la cei de pe șantier. Pe unul, Ispas îl falsificase, dar nu apucase încă să ridice banii...

ULTIMUL GLONTE NU TREBUIA TRAS

Noapte de iulie. Cerul zîmbește prietenos ; înalt și pur ; veghează asupra oamenilor. Orașul pare că zîmbește și el cu zîmbet alb, diafan, de neon. Undeva, spre gară, sirena unui tren sfîșie liniștea. Ofițerul de serviciu de la miliția orașului își aprinde o țigară, cu gesturi încete, privind la bățul de chibrit mistuit de flacără. Se ridică de pe scaun și face cîțiva pași prin cameră. Deodată, telefonul începe să sune lung, stăruitor, umplînd încăperea cu țîrîitul lui. Ofițerul ridică receptorul.

— Alo, alo, miliția ? aude o voce înecată de emoție la celălalt capăt al firului... Alo, doi indivizi mascați și înarmați au încercat să prade casieria T.A.P.L.-ului. Casierul Alexandru I. este rănit... Veniți, veniți repede, tovarășe milițian !...

— Imediat, imediat, vă rog închideți, răspunde ofițerul. Și, după ce pune receptorul în furcă, se uită la ceas. Este ora 2 și 45 de minute.

— Mai repede, mai repede, îl zorește pe șofer maiorul Ion G.

Șoferul apasă pe accelerator. Mașina țîșnește în noapte, cosind cu lumina farurilor străzile pustii.

— Ce îndrăzneală, atac armat ! comentează căpitanul Valeriu P., lîngă maior.

Un timp se aude numai duduital motorului.

Șoferul, aplecat peste volan, intervine cu o... precizare :

— Pun capul jos că-i prindem...

Mașina încetinește, ia un viraj, străbate o stradă, încă una, și frînele scrișnesc. Au ajuns. Maiorul își privește, cu un gest mașinal, ceasul de la mînă. E ora 3.

O femeie a ieșit în întîmpinarea mașinii. Cu glasul întretăiat de emoție, începe să povestească :

— Au venit... doi erau... Cu măști și pistoale... Casierul s-a bătut cu ei... L-au lovit rău... în cap...

Maiorul intră în încăperea unde se afla casieria. Camera e mare, cu cîteva birouri pe care se zăresc teancuri de bani răvășite ; un scaun trîntit într-un colț, Alexandru S. cu fața însîngerată.

— A mai fost cineva ? întrebă maiorul Ion G. pe femeie. Aceasta nu înțelegea pe deplin întrebarea.

— Tilharii, tovarășe maior...

— Nu despre ei e vorba, ci despre oamenii dumneavoastră, preciză maiorul.

— Da, eu am fost, se auzi o voce dinspre ușă și înăuntru intră paznicul. Cînd tovarășul casier s-a repezit la bandiți, eu am fugit strigînd după ajutor.

— Pe unde au dispărut ? întrebă maiorul.

Portarul stătu cîteva clipe pe gînduri, ca și cum ar fi avut cine știe ce problemă importantă de rezolvat și, după aceea, arătă direcția în care dispăruseră bandiții. Maiorul Ion G. discută ceva în șoaptă cu căpitanul Valeriu P. și acesta plecă. Casierul, care își mai revenise, fusese urcat în mașină și transportat la spital.

— Tovarășa... începu maiorul, adresîndu-se femeii.

— Maria... completă femeia.

— Tovarășă Maria, vă rog să-mi relatați totul, așa cum s-a petrecut. Și dumneavoastră, tovarășe, se întoarse maiorul spre portar, să completați.

— Mă cheamă Simion, tovarășe maior, spuse portarul. Eu i-am văzut întîi pe bandiți. Fără să mai aștepte încuviințarea căpitanului, începu să povestească : Era, să zicem, cam două și ceva, și-mi făceam serviciul la poartă. Tocmai dusesem mîna la buzunar, după țigări, cînd doi indivizi cu măști dau buzna peste mine, îmi pun pistoalele în coaste și-mi zic să ridic mîinile. Mă împing de la spate și intră în casierie, strigînd la tovarășul Alexandru și la tovarășa Maria să ridice și ei mîinile. Unul din ei s-a

repezit la tovarăşa Maria şi i-a pus vată pe faţă, după care tovarăşa Maria a căzut jos. Apoi s-a dus spre tovarăşul Alexandru cu pistolul, vată şi o rangă. Asta de-i colo, jos, arată Simion cu mîna o rangă ce se afla la picioarele unui scaun. Cînd să-i pună şi lui vata la nas, îşi urmă Simion povestirea, tovarăşul casier l-a apucat de mîină şi a început să se zvîrcolească. Eu ce puteam să fac atunci ? Aveam pistolul în spate... Tilharul care se bătea cu tovarăşul casier a dat cu ranga în el, dar tovarăşul Alexandru nu s-a lăsat. Se agăţase de el. Atunci, cel care mă păzea pe mine a vrut să-l ajute pe banditul care se lupta cu tovarăşul casier. Cum m-a slăbit puţin cu împunsătura, am făcut stînga-mprejur, am ieşit afară şi am început să strig după ajutor. Am auzit un foc de armă în urma mea, da' nu m-am întors. Pe urmă, ăia doi, mascaţii, au ieşit în goană afară, m-au ajuns din urmă şi m-au lovit cu ceva în şale de-am văzut negru înaintea ochilor. Am fugit spre staţia de maşini. Asta a fost tot, îşi încheie Simion povestirea.

— Şi altceva, după aceea ? îl întrebă maiorul.

— Altceva, ce să mai fie, mai nimic. Am venit înapoi, am ajutat-o pe tovarăşa Maria să *vină* din ameteală, dînsa a dat telefon la miliţie, iar eu l-am udat cu apă pe tovarăşul casier, care gemea.

— Altceva nu vă pot spune, se amestecă în vorbă Maria. După ce mi-au pus tamponul, am auzit așa, ca prin vis, zgomotul încăierării şi strigătele lui Simion.

— Au apucat să fure banii ? se interesă maiorul.

— Nu, nu cred, n-au avut vreme, trebuiau să-şi scape pielea, spuse Simion.

Mayorul cercetă din nou camera. Pe jos găsi un deget de mînuşă chirurgicală, pe care-l ridică cu precauţie, iar pe masa casierului, o şapcă.

— A uitat-o unul dintre bandiţi, preciză Simion, fără să fie întrebat. Nu-i nici a mea, nici a tovarăşului casier. Într-un colţ se mai afla tamponul de vată. Mayorul îl culese cu două degete şi îl miroşi.

— Cloroform. Apoi, adresîndu-se lui Simion şi Marici : Vă rog lăsaţi toate lucrurile așa cum sînt, poate se mai găsesc ceva urme.

„Cine erau tîlharii ? De unde își procuraseră arme ?” Întrebările acestea frămîntau pe lucrătorii de miliție. Trebuiau să le dea un răspuns grabnic. Orice clipă care trecea ștergea urmele tîlharilor și îngreuna munca de cercetare.

Maiorul Ion G. desfăcu un nou pachet cu țigări, scoase una și scăpără chibritul, dar nu-și aprinse țigara. Își simțea gura amară de parcă ar fi mestecat între dinți polin. Și era numai zece și jumătate. Afară era o zi minunată, cu soare mult, care pătrundea și la el în birou, prin geamurile deschise larg, incendiind încăperea, copleșind-o cu lumină.

Recapitulă indiciile pe care le avea : un deget de mînușă, o rangă de fier, o șapcă, un tampon de vată imbibat cu cloroform.

De dimineață cercetase cîteva fișe ale unor foști infractori, dar acestea îl ajutaseră prea puțin. Totuși, își notase cîteva nume.

Indicii prețioase îi dăduse unul din ospătarii restaurantului „Clujul”. În noaptea cu pricina, ospătarul întîlnise un cetățean care fugea.

— Figura lui îmi este cunoscută, îi spusese ospătarul, dar nu știu cum îl cheamă. L-am reținut, pentru că, în urmă cu două, trei săptămîni, împreună cu alți patru cetățeni necunoscuți, a făcut un chef de pomină, a aruncat cu banii în dreapta și în stînga.

Maiorul Ion G. i-a arătat mai multe fotografii.

— Parcă ar fi ăsta, da' nu pot băga mîna în foc, a spus ospătarul.

Omul din fotografie era V.B., fost tîlhar, cu state vechi în multe penitenciare din țară, amator de chefuri și femei ușoare, plătite, bineînțeles, nu din bani munciiți.

Maiorul puse un semn de întrebare în dreptul numelui lui V.B. Și, alături de el, semnul plus și un „X”... Se uită, apoi, la pachetul cu țigări, îl cumpăni în podul palmei și, cu regret parcă, îl aruncă în sertarul biroului... „Trebuie să renunț la blestematul ăsta de tutun”... Și se hotărî : „Pînă nu pun mîna pe tîlhar, s-a zis cu fumatul”. Această hotărîre fiind luată, ridică receptorul telefonului.

V.B. locuia de aproape un an de zile pe strada Lotus, la numărul 9, într-o curte cu două corpuri de case așezate paralel, una în fața celeilalte. Printre ele, o trecere îngustă, cu pavajul mîncat de vreme ; curtea. Camera lui V.B. se afla în fund, acolo unde se termina unul din corpurile de case și începea un zid negricios, pe care, vara, se ridicau timid cîteva vrejuri de iederă.

Într-o după-amiază, un cetățean, care nu putea atrage atenția prin nimic deosebit, nici ca fizic, nici ca îmbrăcăminte, deschise hotărît poarta. Străbătu curtea degajat și, oprindu-se în dreptul ușii unde locuia V., începu să bată. Nu-i răspunse nimeni, dar omul se încăpățîna în continuare să bată. Bătea din ce în ce mai tare. O vecină din camera de vizavi, atrasă de zgomot, scoase capul pe fereastră și întrebă :

— Pe cine căutați ?

Străinul se răsuci pe călcîie și zîmbi, vrînd parcă să se scuze că o deranjase.

— Pe tovarășul...

— Nu-i acasă, spuse femeia, cu intenția vădită de a se retrage și a închide fereastra.

Dar străinul îi zîmbi iar și, înainte ca femeia să-și poată duce la capăt intenția, continuă :

— Nu vă supărați, domnișoară, v-aș ruga să mă îndatorați cu un răspuns.

„Domnișoara“, femeie trecută de mult de prima tinerețe, deveni deodată binevoitoare.

— Cu plăcere.

— Eu sînt un cunoscut al unei rude a lui V.B. ; am venit din provincie și aș vrea să-i comunic ceva.

„Domnișoara“ se aplecase mai mult peste pervazul ferestrei după ce avusese grijă să-și îndrepte cu o mișcare grăbită neorînduiala podoaabei capilare.

— Domnul V. nu-i acasă !

— Asta văd și eu și-mi pare rău. Cînd aș putea să-l găsesc ?

— E greu de găsit. Nici nu știi cînd vine și cînd pleacă. Ce serviciu o fi avînd ! N-a mai venit acasă de trei zile.

— De trei zile ? ! se miră străinul.

— Da, de trei zile...

— Nici alaltăieri n-a fost ?

— Asta v-o spun precis, și accentuă asupra ultimului cuvînt, vrînd parcă să-i dea o notă de distincție.

— Dar pe unde o fi ?

— După cîte mi-a spus el mie, a plecat la Oradea. Acolo are o rudă, o mătușă... sau cam așa ceva. Știu că uneori primea și scrisori de acolo. Dacă vă interesează, vă pot da adresa. Am văzut-o pe plic. Și, fără să mai aștepte ca străinul să spună ceva, indică adresa rudei lui V.

Străinul începuse să dea semne de nerăbdare, „domnișoara“, însă, avea chef de vorbă.

— Cînc să-i spun că l-a căutat ? încercă ea o ultimă șansă de a abate pe străin din drum, cînd acesta își manifestase vădit intenția de a pleca.

— Am să revin eu, spuse străinul, părăsind curtea.

— V.B. n-a fost acasă în noaptea tilhăriei, dar nici la Oradea n-a fost. Am verificat totul, tovarășe maior, spuse căpitanul Valeriu P.

„Să fie V. unul din cei doi tilhari ? se întrebă maiorul Ion G. Dacă da, atunci unde se află ? Și cine-i cel de al doilea ? Dacă V. a comis tilhăria, celălalt nu poate fi decît un bun prieten de-al său. Unul în care să poată avea deplină încredere. E prea șiret și prevăzător să treacă la asemenea acțiuni cu primul întîlnit.“

— Prin urmare... continuă căpitanul Valeriu P.

— Prin urmare, trebuie să aflați cu cine era prieten V.B. și să stabiliți ce-a făcut fiecare în seara cu pricina. Va fi greu. Deocamdată, însă, altă soluție n-avem. E adevărat, V.B. a fost dat în urmărire pe țară, însă nu putem aștepta cu mîinile în sîn. Și încă ceva : s-a terminat verificarea celor suspecți că ar mai poseda arme ?

— Pînă la 12 e gata situația, tovarășe maior... Permiteți să fumez ? întrebă în continuare căpitanul Valeriu P. Maiorul aprobă, urmărind mișcările căpitanului, în timp ce-și aprindea țigara. Vîrî mîna în sertar, după pachetul cu țigări, dar o trase înapoi, ca și cum s-ar fi fript.

— O să încerc iar cu vecina guralivă a lui V.B., poate îmi dă vreun indiciu. „Domnișoara“ pare dispusă să-mi fie de ajutor, spuse căpitanul.

Fața maiorului se însenină. Începu să rîdă :

— Fii atent, băiete... După cîte mi-ai spus, s-ar putea ca „domnișoara“ să-ți ceară la rîndul ei cine știe ce serviciu pe care n-ai putea să i-l faci.

E.L. își rotea ochii prin încăpere. Parcă acum începuse să-și mai piardă din siguranța de la început. Dădea semne tot mai dese de nervozitate ; se oprea la jumătatea frazelor, sărea de la o idee la alta. Avea expresia omului care e pe punctul de a spune ceva, dar se răzgîndește la jumătatea drumului.

Maiorul Ion G. îl privea calm, îi căuta în permanență ochii, privirea lunecoasă, de om deprins să mintă.

— De ce m-ai mințit, totuși ? îl întrebă maiorul. Nu ocoli întrebarea. Răspunde la ea.

Omul tăcu.

— Întîi a trebuit să-ți dovedim că ești prieten cu V.B. ; pe urmă că, acum șapte seri, ai lipsit de acasă, lucruri pe care la început nu le-ai recunoscut. Că șapca pe care am găsit-o în casierie este a ta ai negat. A trebuit să-ți dovedim cu probe că ai mințit... Acum să-mi spui unde este V.B.

— Domnule maior, căpătă glas cel interogat. Pe Vică nu l-am văzut de aproape o lună...

— Serios ? zîmbi maiorul Ion G. Iar minți... Dacă mărturisești, ai circumstanțe atenuante, continuă maiorul.

— Ce... ce să mărturisesc ? făcu ochii mari interogatul și maiorul văzu cum i se zbătu un mușchi pe față. Nu știu nimic de V.B.... Absolut nimic, domnule maior. Nu l-am văzut de o lună.

În birou intră căpitanul Valeriu P., care, fără să scoată vreun cuvînt, îi întinse maiorului o hîrtie. Acesta îl văzu pe E. L. cum tresare, de parcă cineva l-ar fi înțepat cu acul. Îi urmări ochii și ghici ce se petrecea cu el. Cît n-ar fi dat E.L. să știe ce se afla în peticul acela de hîrtie !

— Ei, ce zici, spui adevărul ? își ridică maiorul privirea de pe hîrtie. Rostise întrebarea simplu, prietenos chiar, și asta îl înfioră pe E.L.

— Ce adevăr, domnule maior ? îi răspunse el șiret, printr-o întrebare, voind să afle ce știa, de fapt, maiorul.

Maiorul Ion G. se încruntă și glasul i se înăspri :

— M-am săturat de comedia asta. L-am găsit pe șoferul de taxi cu care ai discutat acum șapte nopți. Este acela care, în noaptea jafului, v-a dus cu mașina, crezând că sînteți urmăriți de niște bătauși. Este aici, așteaptă.

E.L. se înroși întii, apoi singele din obraz îi pieri și fața deveni albă ca hîrtia pe care maiorul o răsucea în mînă. Nu zise nimic. Înghițea în sec, de parcă o sete chinuitoare i-ar fi sfîșiat trupul. Maiorul sună și ușa se deschise. Apăru un om ce învîrtea în mîini, la nesfîrșit, o șapcă.

E.L. răsuci capul și, zărindu-l, rămase cu ochii pironiți la el. Apoi se întoarse spre maior.

— Într-adevăr, domnule maior, împreună cu V.B., am atacat casieria... Dar vă jur că nu știu unde se găsește V.B. acum...

— Nu se poate, trebuie să știi unde-i V.B., căuta să-l convingă maiorul să mărturisească adevărul. De ce să mai lungim toată povestea asta ? Ne-ai mințit că nu l-ai văzut pe V.B. de o lună... Este așa sau nu ?... Și acum vrei să mă convingi că nu știi unde este...

Alb la față, cu buzele subțiate, răspundea de aproape o oră unul și același lucru :

— Nu știu, domnule maior, nu știu. Am mărturisit ce-am făcut. De V.B. nu știu nimic. Absolut nimic.

Maiorul se ridică de la birou și măsură cu pas egal încăperea. E.L. știa, dar nu voia să spună. De ce oare își tăinuia complicele ? Era ceva, un ce, pe care nu-l putea măcar bănuî. Dacă l-ar afla, E.L. ar mărturisi ascunzătoarea compliceului. Maiorul se apropie dintr-o parte de E.L. și se opri la cîțiva pași de el.

— Soția ta știe de toate astea ?

E.L. își ridică privirea pe care și-o fixase în podea. În ochi i se citea groaza...

— Soția mea... ați fost și...

Izbucni într-un plîns nervos.

Maiorul se așează la birou și îl lăsă să se liniștească. Trecu un timp pînă ce E.L. conținu cu plînsul. Își ridică spre maior fața răvășită :

— Domnule maior, V.B. se află la mine acasă... Este înarmat... Mi-a spus că, dacă-l denunț, îmi împușcă soția... Vă rog...

Pe maiorul Ion G. îl scutură un fior. Trebuia să se grăbească.

— Soția dumatăle nu va fi ucisă, rosti. Cîte cartușe are V.B. ?

E.L. își prinse tîmplele în palme. Se gîndi un timp și răspunse :

— Opt cartușe, domnule maior.

Ascuns în podul lung și întunecos al casei lui E.L., V.B. continua să amenințe cu împușcarea pe cei care-l somau să se predea.

Maiorul Ion G. reușise să înlătore pericolul ce plana asupra soției lui E.L. și s-o scoată din casă. Apoi, casa fusese împresurată, iar banditul somat să se predea. Primului milițian care încercă să intre în pod, îi fluieră pe la ureche un glonț. De cîte ori era somat, V.B. răspundea prin înjurături.

„Totuși, treaba asta trebuie s-o terminăm odată, înainte de lăsarea întinericului,” își spusese maiorul. E.L. îi spusese că V.B. nu avea decît opt cartușe. Trăsese cinci, deci îi mai rămăseseră trei. S-ar fi putut pătrunde cu forța prin gaura podului. Se primejduia, însă, viața oamenilor. Simțindu-se încolțit, V.B. ar fi tras în plin, fără să stea pe gînduri. Exista o singură soluție. V.B. să fie forțat să-și consume toată muniția.

Maiorul apucă o sticlă goală și ridicîndu-se spre gura podului o aruncă în partea unde se bănuia că V.B. s-a ascuns. Sticla se lovi de o grindă și se țîndări cu zgomot. În aceeași clipă, V.B. răspunse cu două împușcături care mușcară lemnul de la buza podului. Apăsase pe trăgaciul revolverului, aproape fără să-și dea seama ce face. „Bun, își spusese maiorul, nu mai are decît un cartuș.” Mai aruncă o sticlă, care se sfărîmă în pod, însă nu-i mai răspunse nici o împușcătură. De data aceasta, V.B. își păstrase sîngele rece.

— Mă duc eu, tovarășe maior, se oferi un plutonier tînăr, cu fața bălaie. Maiorul Ion G. îi puse mîna pe umăr.

— Am spus nu, nu rămîne ! Doar n-o să stea o veșnicie în pod.

Soarele fierbinte de vară începuse să-și domolească văpaia. Cobora binișor spre asfințit, mîngîind orașul, cu raze prelungi, tremurătoare, jucînd bănuți de aur în frunzele pomilor. Se lăsase liniștea și peste casa lui E.L., ca și cum s-ar fi stabilit un armistițiu temporar între milițieni și bandit. Toți așteptau. Banditul, cu ura și deznădejdea colcăind în el, milițienii atenți și calmi. Un milițian ceruse permisiunea să fumeze și acum trăgea cu sete fum după fum.

— Să-l somăm din nou, spuse deodată maiorul Ion G. Și strigă banditului să se predea.

V.B. nu mai înjură ca de obicei, ci se mărgini numai să mormăie ceva neinteligibil. Hotărîndu-se dintr-o dată, maiorul începu să pășească pe scară.

— Tovarășe maior, îl apucă de pulpana vestonului milițianul care-i ceruse voie să fumeze.

Dar maiorul era sus. Încă un pas, și avea să-și arate capul la gura podului.

— Predă-te ! somă el, săltîndu-și puțin cascheta.

Dar V.B. nu răspunse. Maiorul auzi un fișuit, undeva, în fundul podului, unde întinericul se îngroșase. „Nu mai are decît un cartuș, se gîndi maiorul. Va trage, sau...” Intui psihologia banditului : „Cum să-l împiedic ? Avem nevoie de el viu... Nu e decît o singură soluție...” Se săltă ușor în mîini și intră tîrîș în pod. V.B. mai avea un glonț, unul singur. Maiorul se tîrî în spatele unei grinzi și V.B. îl simți. Strigă, ca și cum ar fi fost la el acasă și i-ar fi pătruns ceva în curte.

— Care ești, mă ? Înapoi, te împușc !

— Nu mai ai decît un singur glonț, predă-te !

Îi răspunse un ris forțat. Apoi, împușcătura trosni sec. Pe scară năvăliră milițienii, urcîndu-se în pod, unul după altul.

— Tovarășe maior !

— Unde sînteți ?

— Sînt aici, spuse maiorul. Eu n-am nimic...

Lanterna se plimbă nerăbdătoare prin toate ungherele. Într-un colț îl văzură și pe V.B., răsturnat pe spate, în agonie. Ultimul cartuș și-l păstrase pentru el.

Maiorul Ion G. coborî. Ieşi în curte. Zărindu-l lângă el pe miliţianul care fumase cu puţin timp în urmă îi ceru o ţigară.

— Cu plăcere, spuse acesta nemainimerind pachetul, dar să ştiţi, sînt „Mărăşeşti“.

— Şi mătase de porumb aş fuma, spuse maiorul, aprinzîndu-şi ţigara şi trăgînd însetat din ea. O fumă pînă ce simţi că jarul începe să-i dogorească degetele. Aruncă chiştocul cu părere de rău parcă. Niciodată nu i se păruse o ţigară atît de bună.

ACCIDENTUL DE LA KM. 45...

Camionul s-a oprit la marginea oraşului şi, din cabină, au coborît şoferul şi ajutorul său, dezmoţindu-şi trupurile. Din dreapta şoselei, de acolo de unde pădurea începea să îmbrăţişeze munţii, bătea un vînt subţire, rece cu miros primăvărat de pădure.

Şoferul, un om scurt şi îndesat, îşi aprinse o ţigară, iar ajutorul său, cam de aceeaşi statură, dar mai subţire, începu să sisîie printre dinţi o melodie.

— Ai controlat luminile, mă ? întrebă şoferul, scuturîndu-şi umerii într-o înfiorare de frig.

Ajutorul se opri din sisîit :

— Nu, nene...

— Atunci, de ce dracu sisîi ?...

Băiatul începu să trebăluiască la maşină.

Şoferul aruncă ţigara care începuse să-i pişte degetele. Băiatul învîrti comutatoarele şi lumina farurilor clipi des de cîteva ori, pe faza lungă şi scurtă, ca un semnal.

— E-n regulă, nene, strigă el mai tare decît ar fi fost nevoie.

— Şi ce ţipi, crezi că sînt surd ?

Băiatul tăcu din nou şi se instalează la volan. Şoferul îl văzu şi zîmbi ironic.

— Bravo, mă, îmi luaşi locul, fără să mă întrebi, şi se aşează lîngă el.

Motorul începu să zumzăie şi camionul se smuci din loc.

Legănat de cîntecul uniform al motorului, şoferul aţipi cu capul plecat pe umăr.

...Cît timp să fi trecut nu-și dădu seama. O smucitură puternică, frînele scrișniră și se dezmetici. Îl văzu pe băiat, crispat de volan, căutînd să redreseze camionul și îi auzi vocea gîtuită :

— Am... am „șters“ o mașină...

Și băiatul apăsă pe frînă. Șoferul își umezi buzele și strigă la el :

— Dă-i drumul, mă, că mă nenorocești !

Piciorul băiatului se ridică de pe pedala frinei și apăsă pe accelerator. Întăritat, camionul țîșni. După un timp, băiatul își reveni și spuse cu jumătate de glas :

— Trebuia să fi oprit, nene, poate că... oricum, e accident...

— Tacă-ți gura, îl apostrofă șoferul, mai bine spune-mi unde ne găsim.

— Am trecut de Cîmpina... Totuși eu zic că...

— Tu să nu zici nimic, i-o retează șoferul. Pentru un fleac de zgîrietură, o pățim amîndoi... Adio, carnete, și... Să nu sufli un cuvînt, ai înțeles ?

Băiatul dădu din cap și șoferul își aprinse o țigară. În cabina strîmtă, mirosul de benzină se amestecă cu cel de tutun.

Plutonierul Dragoș M. ridică receptorul.

— Alo... da... cum?... Da... la kilometrul 45... Cum?... Sînt răniți?... Vorbiți mai tare... Așa... se aude... Cum?... Vinovatul a dispărut?... Da, am înțeles... Bine...

Puse receptorul în furcă. „Adică-i rău“, își spuse și se ridică de pe scaun, culegîndu-și din mers cascheta de pe birou. Privi în fugă ceasul de la mînă. Limbile indicau pe cadran orele 20.

...Peste cincisprezece minute, locotenentul-major Enache R. și plutonierii Dragoș M. și Nițu T. se aflau la locul accidentului. Văzură o camionetă într-o poziție ciudată : roțile de la spate se găseau în șanțul de pe marginea șoselei. Camioneta fusese răsucită din izbitură și acum partea din față tăia oblic șoseaua. Enache își dădu seama că șocul izbiturii fusese violent de răsucise camioneta în loc. Și dacă cel care o izbise putuse să-și continue drumul,

însemna că numai o mașină grea, de mare tonaj, fuscise în stare de asemenea ispravă...

— Unde sînt cei loviți ? întrebă.

— Au fost transportați la spital, cu prima mașină care a trecut pe aici, răspunse șoferul camionetei, tamponîndu-și cu batista o mică tăietură de la mină.

Grupa de cercetare a accidentului își începuse lucrul. Se făcuseră măsurători, se căutară probe și se stătu de vorbă cu șoferul și cu ceilalți pasageri ai camionetei care scăpaseră neaccidentați.

Vinovăția celui care conducea camionul era vădită. Însăși fuga de la locul accidentului era un indiciu. În zăpăceala momentului, nimeni nu putuse lua numărul camionului care provocase accidentul. Atît puteau spune, că partea din spate a camionului izbise partea din față a camionetei, răsucind-o. Doi din cei aflați în spate fuseseră proiectați cu capul de barele de fier și rămăseseră leșinați.

Oricît recapitulară lucrătorii de miliție problemele, nu apărea nici un indiciu care să-i ajute să dea de urma fugarului. Orice pierdere de timp le îngreuna munca. Fugarul putea șterge urmele accidentului de pe mașină și atunci ar fi fost mai greu să i se dovedească vinovăția. Enache se uită la ceas. De la primirea telefonului trecuseră mai bine de trei sferturi de oră. Cu ce să înceapă mai întîi ? Stătu un timp pe gînduri, cu ochii în întunericul ce înfășura șoseaua, de parcă ar fi așteptat un răspuns de acolo. De-a lungul șoselei scilipeau des farurile, măturînd-o cu jeturi lungi de lumină. „Întîi va trebui să vedem ce mașini au trecut prin barieră, pe la punctul de control, în jurul orei cînd s-a produs accidentul. De aici vor trebui începute cercetările.“

Lumina zilei avea, poate, să-i mai furnizeze și alte probe : vreo rămășiță de vopsea din camionul care dispăruse, vreo urmă de roată sau poate altceva. Dar nu putea să aștepte pînă dimineța. În asemenea cazuri, rapiditatea acțiunii e principalul lucru.

— Prin urmare, în acest interval de timp n-au trecut decît trei camioane, repetă Enache răspunsul primit de la postul de control.

Plutonierul de serviciu de la post mai verifică o dată tabelul și îl asigură că nu se înșelase.

— Trebuie să precizăm cui aparțin aceste trei camioane, se adresează ofițerul însoțitorului său, plutonierul Nițu. Apoi să le verificăm.

...Telefoanele începură să zbirnâie. Nu trecu mult și în dreptul numărului fiecărui camion se găsea scrisă întreprinderea de care aparținea. Enache se opri asupra unui singur camion. Și avea un motiv puternic să facă acest lucru : întreprinderea spusese că autocamionul este al ei, dar că acum se afla la Tîrgu-Mureș pentru un transport. Lucrul părea ciudat, deoarece vehiculul fusese înregistrat la punctul de control. Cei de la postul de control îi înregistraseră greșit numărul ? Presupuneri se puteau face multe. Ofițerul își dădea seama de asta și se străduia să scurteze cât mai mult posibil drumul pînă la infractor. Întrebă și la garaj și de acolo i se spuse că mașina nu se înapoiase încă la bază.

Hotărî ca cineva să meargă la garajele celorlalte camioane, pînă ce el avea să descurce încurcătura care se ivise. Încercă să intuiască psihologia șoferului care produsese accidentul. „Ce-ar fi putut face șoferul într-un asemenea caz ?“... Și, pe măsură ce se gîndea, lucrurile începeau să se limpezească.

Dacă șoferul care comisese accidentul ar fi venit direct la garaj, cei de la întreținere ar fi văzut urmele accidentului pe mașină și, pe drept cuvînt, l-ar fi întrebat ce e cu ele, de unde provin, iar el, șoferul, ar fi trebuit să le dea un răspuns care să poată fi crezut. Pentru ca alții să nu afle de cele întîmplate, ar fi fost necesar să prezinte mașina fără nici o zgîrietură. Or, pentru asta, avea nevoie de timp. Prin urmare, era foarte probabil ca șoferul să fi garat camionul în altă parte. Dar unde ? Enache luă legătura cu posturile de control de pe șoseaua Cîmpina-Ploiești, direcția în care dispăruse camionul, după ce se comisese accidentul. Posturile de control nu înregistraseră nici un autocamion cu numărul indicat. Prin urmare, infractorul părăsise șoseaua principală, după ce comisese accidentul și, fără îndoială, garase la loc sigur, urmînd ca

pînă dimineata să înlăture urmele demascatoare. „Un loc sigur“. Unde putea fi acest „loc sigur“ ?

Locotenentul-major se decise. Ceru de la garaj adresa șoferului și pe cea a ajutorului acestuia. Amîndoi locuiau într-o comună apropiată și, după spusele celui care-l dăduse informația, erau chiar vecini...

Mașina opri undeva la capătul uliței. Enache și plutonierul Nițu coborîră și se îndreptară spre locuința șoferului, pe ulița înecată de noapte. Ajunși în dreptul casei șoferului, deslușiră în ogradă silueta neagră și mătăhăloasă a camionului. „Deci nu m-am înșelat,“ își spuse ofițerul și, în timp ce cîinele începuse să hămăie întăritat, mușcînd furios din șipcile gardului, îi zise plutonierului Nițu T. :

— Du-te alături, la ajutorul de șofer Firică și vezi unde e.

Plutonierul plecă. Ușa casei șoferului se deschise, luminînd o fișie de ogradă.

— Cine-i ? întrebă din pragul ușii o voce de copil.

— Unde-i tăică-tu ? întrebă la rîndul lui Enache, cu mîna pe clanța porții.

Copilul șovăi...

— Nu-i acasă, e la garaj, zise.

— Vrei să dai în cîine ? îi spuse Enache, neluînd în seamă răspunsul. Apăsînd pe clanță deschise poarta, în timp ce copilul potolea cîinele.

În pragul ușii apăru un bărbat. Enache ghici că nu putea fi altul decît stăpînul casei, șoferul.

— Băiatul dumitale a spus că ești la garaj, începu locotenentul-major, apropiindu-se de ușă și intrînd în raza luminii ce se strecura afară din casă.

Șoferul văzu uniforma și întrebă precipitat :

— Ce-i, ce s-a întîmplat ?

— Deocamdată, nimic, numai că dumneata trebuia să duci mașina la garaj. Doar știi că n-ai voie s-o garezî acasă.

— Știam, răspunse șoferul, dar eram murdar, ostenit și flămînd...

— Mergeți imediat cu ea la garaj, îi spuse locotenentul-major.

— Bine, dar acum e tîrziu, e ora zece seara...

Se auzi poarta deschizându-se și plutonierul Nițu se apropie de locotenentul-major.

— Ajutorul de șofer mi-a mărturisit tot, șopti acesta la urechea ofițerului.

Văzîndu-l și pe plutonier, șoferul înmuie glasul.

— Bine, dacă trebuie, trebuie, numai să mă îmbrac.

Lumina lanternei plutonierului Nițu se opri pe bara din spate a camionului. Una din laturi era ușor deformată. „Prin urmare, încă o probă,” își spuse Enache. În casă, șoferul se îmbrăca. Fără îndoială că știa pentru ce veniseră lucrătorii de miliție la el și poate se întreba cum reușiseră să dea atît de repede de urma camionului.

Într-adevăr, repede. De la comiterea accidentului, nu trecuseră decît două ore și jumătate...

MOARTEA ZEITEI DE PORȚELAN

Dialog pe stradă

— Nu știu de ce la magazinul ăsta se aduc numai mărfuri scumpe, zise una dintre femei.

— Ai dreptate. Niciodată nu mai vin aici, cînd am nevoie de ceva. În altă parte găsesc ce-mi trebuie, la un preț mai convenabil.

Apoi, cele două femei au părăsit discuția despre magazinul „15 Menaj“. Ea a fost însă continuată a doua zi de către ofițerii de miliție Andrei U. și Mircea P. Întîmplarea a povestit-o primul...

— Caută să afli cît mai multe elemente...

— Am înțeles, tovarășe maior, spuse căpitanul.

Ochii căpitanului

Cumpărător în magazinul „15 Menaj“. Gospodinele cumpărau farfurii, vase de flori, bibelouri. Cel mai căutat articol era tot farfuria. Nici un alt preț în afara celui de 5,70 lei. Ofițerul devenea din ce în ce mai „curios“. N-a zis nimic atunci. Dar ochii lui iscodeau totul. S-a întors la sediul miliției și a raportat. În continuare, împreună cu locotenentul-măjor Adrian M. au intrat în niște roluri adevărate. Ca primă măsură: inventarul. În ziua următoare, gestionara I.B. și vînzătoarea A.E. au înlemnit. Magazinului i s-au tras obloanele.

Panică în rîndul infractorilor

Gestionara de la depozitul de sticlărie și cosmetice făcea fețe-fețe. În timp ce se desfășura inventarierea, se lărgea și sfera investigațiilor întreprinse. Din comisia de inventariere făcea parte și revizorul contabil V.P. Îl cunoștea bine pe revizorul P., șeful acestei comisii. Așa că nu s-a sfiit să-i zică : „Ce Dumnezeu, oameni sîntem. Nu e mare lucru să schimbi monetarul. Adăugăm coale 27 000 lei. Sînt fete de-ale noastre, ai grijă și scapă-le.“

Revizorul P. a tresărit, fără să-i dea un răspuns precis lui V.P.

Mai tîrziu, ofițerii aveau să descopere secretul celor 2000 de lei pe care V. M. îi scosese chiar în acea zi de la C.E.C. și-i adăugase la cei 25 000 de lei aduși de soțul uncea dintre infractoare, tocmai de la un cumnat din Timișoara. Noi elemente pledau pentru reținerea infractorilor, dar care argumentau că nici V. nu era străin de faptele gestionarei și vînzătoarei. Primise, cu ocazia unui inventar făcut cu timp în urmă, drept „cadou“, cele 2 000 de lei și un serviciu complet de pahare. Acum căuta să se spele pe mîini prin restituirea banilor. Era oare prea tîrziu ? !...

V. P. se crede din nou în siguranță

„Neprevăzutul“ face ca revizorului însărcinat cu inventarierea să i se întîmple ceva grav în familie. P. a fost de acord să-l înlocuiască V. P. Întors, primul conduce din nou comisia de inventariere. În comisie rămîne în continuare și V.P. De ce ?... Căpitanul Gheorghe M. : „E bine așa. Cîstea lui P. nu poate fi pusă la îndoială. Dacă V.P. mai are ceva de acoperit, n-are decît să încerce și mai departe să se bizuie pe P. Doar i-a „acceptat“ includerea celor 2 000 de lei în monetarul deja întocmit.“

Căpitanul Mircea anchetează

— Ziceți că nu. Credeam că mai aveți în suflet un simbur de tărie să recunoașteți deschis.

I.B. a izbucnit în plîns.

— N-am furat.

— Atunci să dăm cărțile pe față, zise căpitanul Mircea P. Priviți amîndouă, și le întinse cîteva bonuri care însoțiseră marfa expedită de la depozit. (Pe verso, șeful depozitului trecuse, discret, prețurile stabilite pentru fiecare articol : pentru vaza de 16 lei trecuse 160 lei, pentru farfuria de 3,40 — 5,70 lei.)

— C. Ș., magazinerul, ne-a îndemnat. Ne-a spus că nu strică să luăm și noi un ban în plus. Nu păgubim cu nimic statul, ne zicea. Dar noi nu l-am ascultat. Cu toate că ne-a amenințat că nu ne mai dă marfă.

— V-am spus să nu mai încercați să ne induceți în eroare. N-are nici un rost. Uitați-vă aici ! Și le-a arătat treizeci și două de file de inventariere. Fuseseră întocmite cu vreo cîteva luni în urmă. Pe toate se vedea clar scrisul gestionarei. Pe două dintre file apăreau modificări cu un alt scris. Falsul aparținea lui V.P. Modificările erau la două poziții.

— Nu știu, se prefăcu a nu înțelege gestionara. Domnu' revizor contabil V.P. E scrisul lui.

De aici provenea suma de 2000 de lei dată lui V.P. ...

— Cît costă farfuria asta ? mai întrebasese ofițerul Mircea P.

— 5,50 lei. Atîta costă peste tot.

Ștampila de calitate de pe farfurie nu se vedea. Fusesese ștearsă.

Între timp, experți de la fabrica „Faianța“ din Sighișoara și de la Fabrica de porțelan-Cluj, de unde proveneau mărfurile, stabiliseră că la depozit majoritatea farfuriilor de calitate inferioară fuseseră trecute la calitățile întâi și a doua. Gestionara și vînzătoarea au amuțit.

C. Ș. cedează și el...

C.Ș. se jura că el nu cunoaște nimic. I s-au pus în față bonurile, cu prețurile fictive indicate pe verso și scrise chiar de mîna lui, pentru vînzătoare și gestionară. Totuși, nega. Se adeverea zicala cu înecatul și paiul.

— Chemați pe E.K. și A.P.! Femeile, angajate tot la O.C.L., intrară. Li se găsisc numele pe o hîrtie „rătăcită” prin depozit. Se menționa acolo că acestor femei le-a dat cu împrumut C.Ș. cite un serviciu de masă...

— Am cumpărat serviciu’, declară A.P. Direct din depozit l-am cumpărat.

— Și eu, adăugă E. K. I-am dat lui C. Ș. 180 de lei pe el...

E timpul să fie reținut V. P.

V.P. devenise naiv. Se mai agăța de o fărîmă de speranță. Bănuia posibilitatea descoperirii falsurilor, dar nu știa dacă se și ajunsese la ea. Ofițerii Mircea P. și Adrian M. aduseră și clipa de înfrîngere pentru V. P.

— Al cui e scrisul? Așa e că nu suma aceasta apărea aici la început?

— E scrisul meu, dar să vedeți...

— Nu mai avem ce vedea. Am văzut foarte bine, V.P.

— Dar vă conșur, sînt cinstit.

— Se vede cîtă cinste ai, îi replică sarcastic ofițerul.

Acasă la V.P. se făcuse inopinat o percheziție. A atras atenția un set de 18 pahare, cite șase pentru vin, țuică și apă. Întrebat de unde le are, V.P. afirmase că le-a primit cadou de la un cumnat din Brad. Legătura cu cumnatul de la Brad, se înțelege, n-a luat-o V.P.

— Despre aspirator mă întrebați? zise medicul veterinar, cumnatul lui V.P. A, nu, nici un fel de serviciu. Nu știu...

...Cele optsprezece pahare i-au fost arătate gestionarei I.B. Gestionara le-a recunoscut. Era „cadoul“ făcut revizorului contabil V.P., cu ocazia unei inventarieri. Lângă pahare, A.E. văzu și ca bibeloul acela de porțelan reprezentînd un chip feminin, ciudat de frumos. A.E. halucină. Bibeloul lua proporții fabuloase. „Zeița“ de porțelan se făcea că-și mișcă brațele și-i cuprinde ocrotitor pe toți : pe ea, pe I.B., pe C.S. pe V.P. Femeia închise ochii și, în clipa aceea, zeița de porțelan se sparse și pieri.

UZURPATORII... FIULUI DE PRINT

1

Medicul îi spusese că lui i se pare ciudată comportarea unuia dintre internați, un inginer.

— Adică ce face inginerul dumatăle? întrebă locotenent-colonelul Traian C.

— Mi-a vîrît între foile de observație clinică a doi bolnavi adeverințe de salarizare... Cei doi bolnavi, însă, n-au prezentat nici un fel de adeverință.

— Trebuia să-mi fi spus mai de mult, zise ofițerul.

— Acum am aflat.

— Bine. Să-l lași să creadă că nu știm nimic...

În ușa cabinetului ciocăni cineva și intră fără să aștepte răspuns. Un pacient. Schimbă cîteva cuvinte cu medicul și plecă. Ofițerul își dădu seama că era posibil ca pacientul să pomenească în salon de prezența sa acolo. Așa că nu mai așteptă. Îi ceru cele două adeverințe medicului și-l rugă să-i aducă și adeverința inginerului. Chemă apoi, la telefon, judiciarul. Răspunse căpitanul Ion I....

Medicul se întoarse cu adeverințele. Spuse că inginerul ceruse să i se dea hainele, întrucît treburi urgente reclamau prezența lui la București, la minister.

— Împiedicați-l să plece! spuse locotenent-colonelul G.

Medicul zise că nu trebuie să-și facă griji în privința asta, și ofițerul plecă.

Plutonierul-major Victor B., trimis de căpitanul Ion I. la spital, deveni umbra inginerului. Și astfel inginerul G. G. fu surprins într-un loc dosnic arzînd hîrtii. O mul-

time. Subofițerul cercetă hîrțile care n-apucaseră să fie arse. Formulare în alb — imprimate — care reprezentau fișe de angajare, adeverințe de salarizare. Controlă apoi și obiectele inginerului. În servietă mai descoperi o mulțime de formulare. Între acestea, un număr de 26 de bilete de călătorie pe C.F.R., toate în alb. Fu convins că inginerul învîrtea afaceri necurate.

2

..La sediul inspectoratului de miliție. Căpitanul Ion I., șeful serviciului judiciar, și locotenentul-major Gheorghe C., față în față cu cel reținut și cu un șir de proteste și amenințări. „Sînt inginer, domnilor ofițeri. Am venit aici, în numele unui scop nobil. Curînd vom deschide un șantier pentru ridicarea unei întreprinderi de construit vagoane. Dumneavoastră loviți în demnitatea mea de constructor, de om cinstit...”

În așteptarea expertizei grafologice a celor trei adeverințe ridicate de la spital, îl descusură mai departe pe reținut. Răspunsurile la întrebări veniră cam încurcate. Sosi și rezultatul expertizei. Scrisul de pe acte — falsificat. De altfel, plutonierul-major Victor B. furnizase deja argumente în defavoarea celor susținute de inginer. Aceste argumente erau mărturiile celor doi oameni din apropierea Focșanilor, la ale căror foi de observație clinică găsise adeverințele. „N-am fost niciodată pe Șantierul de construcții Valea Jiului superior. Nici n-am știut că avem la „dosar“ adeverințele de care vorbiți...” Falsul constatat întărea și el motivul reținerii lui C. G. P. Ba mai mult, martorii declarară că, printr-un alt bolnav, C. G. P. se oferise să le procure el adeverințele, ca astfel ei să nu mai plătească spitalizarea. „De, acolo o sută, două de lei, pentru domnul inginer, și totul urma să fie în ordine. El cumsecade dînsul...” Oamenii nu acceptaseră propunerile inginerului, dar se pomeniseră cu

Intermediarul că le spune : „S-a aranjat. Nu mai plătiți nimic. Domnului inginer trebuie să-i mulțumiți. V-am spus eu... o sută, două de lei... face !“...

3

...Interogatoriul continua. Anchetatorii aflară de la inginer că imprimatele și foile de drum proveneau de la Șantierul Valea Jiului superior, din Lupeni ; pentru a angaja oameni. Nu mai avea nici un rost să i se spună că, mai înainte, susținuse că venise la Focșani pentru deschiderea unui șantier și că, venind aici, îl prinseseră „durerile reumatice“ și fusese „nevoit“ să se interneze în spital. Îi interesa să-l determine, de la o întrebare la alta, să-și dezvăluie adevărata „profesie“ și faptele pe care aceasta le presupunea... Aveau la îndemână un plic pe care era trecut numărul imprimatelor de fișe de angajare, înmulțit cu trei sute. După semnul egal urma produsul : 13 000 lei. Sub acestea, altă înmulțire. Reprezenta cât avea să obțină pe adeverințele de salarizare — 10 000 lei. Ofițerilor nu le fusese greu să descifreze semnificația acestor socoteli. Mai avuseseră de „studiat“ o hartă C.F.R., cu semne de cerneală marcînd diverse stații. Pe verso, inginerul trecuse distanțele în kilometri. Acest lucru le dezvălui ofițerilor intenția sa : folosirea foilor de drum pe traseele respective.

Ceasuri întregi ofițerii se izbiră de încăpățînarea și tupeul celui reținut.

— Domnule inginer, zise căpitanul Ion I., la sfîrșit, cînd ați ieșit ultima oară din închisoare ?

— Acum șase-șapte ani, veni instantaneu răspunsul.

— Dar buletinul de identitate v-a fost eliberat în 1967. În buletin apăreți tuns chilug și acum aveți păr. Sufereați cunva de vreo boală capilară ? E mai bine să recunoașteți adevărul. Altfel sîntem nevoiți să luăm imediat legătura cu secția a 12-a de miliție din București, de unde aveți buletinul.

Fața lui C. G. P. deveni dintr-o dată pămîntie.

— Nu-i nevoie. Am ieșit din penitenciar în 1967, știți. N-am fost pentru cine știe ce ! Acolo, niște înșelăciuni...

4

Se lăsă, pentru cîteva minute, o perdea de tăcere. Căpitanul Ion I. își întoarse privirea către locotenentul-major Gheorghe C. Acesta căuta ceva într-o agendă. Tocmai îl găsisese pe C. G.P. trecut acolo.

— Pentru ce vă urmărește Inspectoratul Miliției Municipiului București, domnule inginer ?

— ?...

După modul de operare, ofițerii recunoscuseră în „inginer“ pe autorul unor infracțiuni rămase cu autori necunoscuți, săvîrșite la Medgidia, Brăila, Galați, Rîmnicu-Sărat, Buzău... Aveau, deci, în față, pe autorul unui șir de escrocherii. Erau sau nu erau, toate, faptele lui ?... Căpitanul Ion I. schimbă tactica. La fiecare dintre întrebările puse îi spuse apăsător „domnule inginer“, ceea ce suna limpede că el știe că nu ședea de vorbă cu un inginer. C. G.P., simțind ofițerii, își îndreptă atenția în altă parte. Dorea să știe cam de cîți ani era mandatul de arestare cel mai „solid“ din cîte îl urmăreau. Erau trei. Două, în urma predărilor pe C. E.R. Acestea nu-l interesau prea mult. Manifestă însă un interes deosebit pentru al treilea. În funcție de acesta ar fi știut cum să se poarte în anchetă. Căpitanul Ion I. se prefăcu că-l ia gura pe dinainte și-i spuse o cifră mai mică. Infractorul rămase pe gînduri.

— Domnule inginer, zise căpitanul, un lucru nu înțeleg : cum de ați rămas soldat ? E adevărat că în livret, la profesie, scrie inginer, însă ar fi trebuit să aveți gradul de sublocotenent. Cel puțin.

— Vreau să vă spun ceva, dar numai între șase ochi, spuse „amical“ infractorul.

— Vă ascult, domnule inginer.

— Nu sînt inginer, zise el aproape șoptit.

— Să lăsăm, că se vede limpede ! zise căpitanul. Mai ții minte Medgidia, Brăila, Galațiul ?...

Infractorul :

— Rîmnicu-Sărat, Buzău, Focșani... La Focșani n-a mai mers. Nouă zile. Atît am rezistat. La spitalele din celelalte orașe am stat mai mult. Și am găsit destui amatori să se angajeze... Mda... „Fiul prințului“ a căzut.

— Ce spui ? întrebă mirat căpitanul.

— Ziceam *fiul prințului*... Adică, eu. Așa am început, în '41, dîndu-mă fiu de prinț. Da' zău, de-atunci, numai o dată am călcat în străchini... O dată... Acu...

— Rămîne de văzut...

5

Prin telex se așteptau relații de la I.G.M., în legătură cu antecedentele lui C. G. P. Telecomprimatorul înregistra. Privirile căpitanului Ion I. urmăreau alcătuirea cuvintelor pe albul coalei. Părea să nu se mai sfîrșească : 1,20 metri de... antecedente penale. Primul : condamnare pentru substituie de persoană. Poate pentru „fiul prințului“. Poate. În continuare, încă douăzeci și două de condamnări alcătuiau „palmaresul“ zelosului „inginer“. „Fiul prințului“ fu, pentru a douăzeci și patra oară, „uzurpat“.

ÎNȚÎLNIREA DE PE MUNTE

De cîte ori coboară seara în Valea Oituzului, parcă o cupă uriașă se umple cu vin gros și negru. Pădurea bătrînă își foșnește frunzele și clevesc copacii între ei asupra întîmplărilor de peste zi. Stîncile — care în încremenirea lor seamănă cu niște comandanți de oști primind onorul — se îmbracă cu pelérine de întuneric. Cînd și cînd străbate valea, ca un zbor, o frîntură de cîntec. Cîntă ciobanii de la stîna cooperativei agricole de producție, sus, pe Virful Sunătoarei.

E frumoasă, bogată și întinsă stîna țăranilor cooperatori. De urci un pic spre fruntea muntelui, întîlnești și ciobanii. Mai mare peste ei e Fintea-baci, un bătrîn și nentre cut meșter oier.

În seara aceasta, baciul se pregătește de drum. Merge în comună, să cheme căruța ce încarcă brînză. Înainte de plecare, privește încă o dată în jur, să vadă dacă toate-s la locul lor. Dă din cap cu mulțumire. Asta înseamnă că toate-s la locul lor.

Dădu seara bună și porni la vale, trăgînd bîta după el, cum duci un copil de mină. Curînd, intră în pădure. O pasăre se azvîrli printre frunzele unui copac, ca o piatră, și țipă ascuțit. Baciul nu-i văzu decît umbra și, pentru că se speriasse, se strîmbă în ciudat în partea pe unde zburase pasărea. Stătu locului o clipă și își potrivei vocea, gros și îndelung. Luă mai departe firul potecii, mormăind în răstimpuri un fel de melopee fără nici un căpătîi. Așa

cînta el și se încălzea cîntînd. Or, ăsta-i rostul cîntecului, să te încălzească.

Poate drumul ar fi ținut așa pînă jos în sat, dacă baciul n-ar fi avut o întîlnire a naibii de ciudată. De după un copac, îi țîșni în față o arătare ce greu mai semăna cu o făptură omenească. Îi crescuseră pe față smocuri de păr, țepos, ca ciulinii, ochii i se prăvăliseră în fundul capului, de unde luceau stins, hainele pierduseră de mult dreptul de a se mai numi așa. Numai zdrențe. Pielea de pe mîini căpătase o coajă de murdărie, vînată și cu crăpături, cum îi pielea picioarelor de curcan. Pe după gît avea petrecută o curea ce susținea o pușcă.

— Hei, Fintea-baci ! strigă făptura și glasul sună dogit, ca un vas de lut izbit pe piatră. Chemarea îi fu însoțită de un gest amenințător cu pușca.

Baciului i se păru că ochii lui bătrîni îl mint. Scutură capul, voind să alunge vedenia. Închise ochii de cîteva ori, dar și cînd îi deschise, arătarea stăruia în fața lui. Ba vorbi iarăși :

— Nu mă cunoști, moșule ?... Hai încoace ! Zicînd aceste vorbe, înaintă și, profitînd de uluiala baciului, îl prinse zdravăn de piept și îl trase după un copac.

— Eu sînt Loți, șuieră arătarea.

Încet se dumiri baciul. „Loți, ăsta-i Loți, își spuse în gînd. Un bandit cu multe prădăciuni pe cuget, căutat de miliție și dispărut o vreme de parcă-l înghițise pămîntul.“ Fintea-baci îl întrebă răstit :

— Ce vrei, mă ?

— Mîncare vreau, Fintea-baci, scheună ca un cotoi fugarul. Cînd a rostit cuvîntul „mîncare“, i-a alunecat printre țepii bărbii un firicel gălbui și cleios de salivă. Vorbi mai departe : Să-mi aduci mîncare, voi aveți destulă acolo, la colectiv. Să fie multă, uite aici în scorbura să pui pachetul. Să fie un pachet mare, moșule, și să nu mă vinzi ; te achit, dacă mă vinzi... Dă-i de veste tatii că sînt pe aici. Vreau să dau ochii cu el. Să fie cu bani la el. Haide du-te, du-te repede, moșule...

Tîlharul sări înapoi ca un ied.

— Aici, pe Vîrful Sunătoarei, să-l aduci pe tata. Vă văz eu cînd veniți și vă întîmpin...

După ce strigă cuvintele acestea, se răsuci iute. Cu pași mărunți se pierdu printre copaci, pălmuiindu-l cren-gile. Bolborosea într-una, gîfiit : „Să nu mă vinzi, dacă mă vinzi, te achit...”

Rămas singur, baciul clătină capul cu dezgust.

Pe masa comandantului miliției se afla întinsă o hartă. Era de față și comandantul securității, precum și un ofițer de miliție tânăr, îmbrăcat civil. Comandantul miliției i se adresă acestuia :

— Deci, așa vom acționa. Desigur, planul nostru poate suferi schimbări la fața locului. Sfătuiește-te și cu milițienii de la postul din Poiana. Sînt amindoi curajoși și bine pregătiți.

— Cere ajutor și țăranilor cooperatori, interveni în discuție ofițerul de securitate. Dacă ai nevoie și de sprijinul nostru, raportezi. Îl vei primi la timp.

Tînărul se ridică și, luînd poziția de drepti, rosti scurt :

— Am înțeles ! Pot pleca ?...

— Poți pleca, tovarășe locotenent Mirea, încuviință comandantul miliției.

În stradă, îl aștepta o mașină. Porni spre comuna Poiana. Pe drum, ofițerul combină în minte tot felul de planuri, căutînd pe cel mai sigur. Primise misiunea să-l captureze pe banditul înarmat Loți, apărut de curînd în Valea Oituzului. Nu era o misiune simplă. Pădurea deasă, puzderia de stînci, văgăunile... Se putea ascunde lesne. Căutarea trebuia făcută cu migală și atenție. Nu cumva să simtă, că iar dispare.

Așa, luat de gînduri, Mirea nu știu cînd ajunsese la Poiana. Șeful de post, plutonierul Cristea și ajutorul acestuia îl așteptau.

Discuția începu de îndată, dar nu avu cînd să se încingă. Cineva își scutură bocancii în pridvor, apoi ciocăni tare în ușă.

Apăru în canatul ușii un cioban vîrstnic, care sprijini de perete, lăsînd-o afară, o bîtă lungă, numai noduri.

Șeful de post se bucură prietenos la venirea lui :

— Bun venit, Fintea-baci !

Moșul îi cuprinse pe toți cu privirea și li se adresă :

— 'trăiți !

Rămase locului, se înfioie sub sarică și glăsui din nou, plin de importanță, cu ochii la șeful de post :

— Cu 'mneata vreau să vorbesc.

— Hai încoace și stai jos, îl îmbie șeful postului. Dar el nu vru.

— E... urgent, mai zise apăsător, pe deplin mulțumit că a găsit între vorbele lui cuvîntul acesta, „urgent“. I se părea impunător.

Cristea nu-și putu ține zîmbetul și răspunse cald :

— Poți vorbi, Fintea-baci. Nu-i nici o fereală. Pe ajutorul meu îl cunoști, iar dînsul (arătă cu capul spre locotenentul Mirea) e tot milițian.

Baciul lăsă o pauză, atît cît să crească curiozitatea ascultătorilor, prinse ușa în clanță și numai după aceea azvîrli cu vorbe repezite vestea :

— Aseară, am dat piept în piept cu Loți... Pe Virful Sunătoarei... Avea pușcă. Mi-a cerut mîncare și să-l chem pe ta-su. Mîine, mă așteaptă tot acolo...

Tăcu brusc. Cînd văzu surpriza de pe chipurile milițienilor, își umflă iar pieptul.

Se porniră să discute. Milițienii voiau să știe cum arăta fugarul, cum era îmbrăcat, ce armă avea, încotro a plecat, după ce s-au despărțit și cîte altele. Apoi rămaseră cu toții pe gînduri.

În sufletul baciului, începu să pîlpiie frica. La fel ca flăcăriuia unui muc de luminare. „Dacă milițienii n-or să-l ia pe el la prinderea lui Loți ?“

Ofițerul îmbrăcat civil îi ghici parcă frămîntarea.

— Ne dai ajutor să-l prindem pe tilhar, Fintea-baci ?...

Auzind acestea, moșul ridică privirea, răsufală scurt a ușurare și încuviință cu ifos :

— Păi, să-l prindem mîine seară, măi tovarăși...

Ascultînd de sfatul milițienilor, Fintea-baci i-a dat de veste bătrînului Goran, tatăl lui Loți, despre întîlnirea pe care i-o cerea fiu-su. Numai că Goran nici nu vru să audă. Gata să-l alunge din ogradă.

— Nelegiuitul ăsta, se căina el, nu-i copilul meu. Nu poate fi copilul meu, prea e fiară. Nu vreau să știu de el nimica, cu mine n-are de ce să dea ochii. Cu lupii să dea ochii, nu cu mine, veni-i-ar numele...

Goran se pōrni pe blesteme. I se răscolise în inimă o durere veche. Copilul ăsta al lui luase drumul jafului. Și de cîte ori nu i s-a încins de rușine, acum la bătrînețe, obrazul lui curat. Și-l smulsese de mult din suflet. Greu, cu caznă, cu durere, îi lăsase rană și cursese sînge, dar l-a smuls. Nu mai voia să știe nimic de el. Se uscasc încet rana, anii bătătoriseră locul. Loți devenise o amintire urită, dar îndepărtată și ștearsă.

— Ce să caut la întîlnire ? Ce am de împărțit cu el ? se răsti pe de pomană la Fintea-baci.

I se răsuceau gîndurile în creier ca niște cuțite. Închise puțin pleoapele și căută să refacă în minte fotografia copilului nelegiuit. Vorbi cu el, parcă aievea : „De ce prazi, mă ? Cum ai învățat tu meseria asta ?... De ce nu muncești la cot cu lumea, cîine ? E muncă berechet și acu' munca-ți dă belșug, hăndrălăule ! De unde-i otrava asta în tine...”

Bătrînul se ferea pînă și-n gînd să-i spună pe nume. Nu merita să-l strige cu nume de om, prea i-a perpelit și rușinat bătrîneța.

I se învălmășiseră gîndurile în cap, dar pînă la urmă, dintre toate gîndurile, rămase unul singur și cel mai puternic : „Oare, cum îi datoria mea ? se întrebă bătrînul tată. Să-l las slobod ca sălbăticiunile prin păduri ? Să facă rău oamenilor ?... Nu-i mai bine să-și ispășească pedeapsa ? E tînăr, are timp să-și repare viața, dac-o vrea... Cine știe, poate pîn-la urmă va găsi în el puterea să rămiie om”.

Goran se opri la hotărîrea asta. Nu-i era ușor, dar nici vorbă să se răzgîndească. Îi răspunse răspicat lui Fintea-baci :

— Merg și eu la întîlnire, baciule. Numai adă și milițienii. Să se respecte legea...

Noaptea aceea, Goran a petrecut-o cu ochii deschiși.

Se însera. Hurducăia pe poteca muntelui o căruță și calul se opintea vînjos la urcuș, scurmînd cu copitele bolovănișul. Pe o scîndură, ședeau așezați în căruță Fintea-baci și Goran. Fumau în liniște și fumul se ridica în sus, ca aburii de la un cazan care fierbe.

Omul care mîna caii părea un ciobănaş de prin partea locului. Ținea hăturile cu meșteșug și în răstimpuri arunca priviri cercetătoare împrejur.

În fundul căruții, pe paic, sta întins un alt flăcău.

Pe aceștia, „căruțașul” și flăcăul, îi cunoșteau. Unul e Mirea, locotenentul de miliție. Celălalt, sergentul-major Ghițu, de la post.

Agale au ajuns sus, pe Virful Sunătoarei. Calul răsuflă cu zgomot și începu să toace în dinți niște smocuri de iarbă. „Căruțașul” îi legă pe după gît o traistă cu ovăz. Baciul și Goran își făcură loc pe un butuc. Ghițu, sergentul-major, nu coborîse din căruță și, cum stătea el, nu putea fi văzut din nici o parte.

Ceasurile se scurgeau anevoie și fugarul nu se arăta. Cînd toți credeau că nu mai vine, trosniră încet niște ghinde în pădure. Cineva le strivise cu pasul. Oamenii se uitară într-acolo. Dintre copaci își făcu loc întii o țeavă de armă, apoi cel care o purta : Loți, tilharul din Valea Oituzului.

— Cine-i ciobanul ăla tînăr ? răcni el către oameni.

— Căruțaș, omul care ne-a adus, dădu răspunsul Goran.

— Stați pe loc, cine mișcă îl achit. Și pe tine, tată !...

Se apropie cu pași moi. Părintele său îl țintui cu o privire grea, încărcată de tristețe. Loți arăta ca un animal, murdar și sălbăticit.

Totul s-a petrecut apoi repede, ca o fulgerătură. „Căruțașul” s-a avîntat în luptă. Era viteaz și puternic, Ghițu ieșise și el la lumină.

Arma nu i-a fost de folos fugarului. Nici nu mai avea cu ce s-o țină, că mîinile i-au fost legate. Se zbătea în legături, părăind că nu va istovi niciodată. Se potoli însă cu încetul.

Curînd, căruța o luă pe potecă la vale, risipind zdroncănitul roților peste liniștea din jur. N-a vorbit nimeni tot drumul. Doar fugarul mai scrișnea din măsele și își privea părintele cu ură. Acesta nu-l lua în seamă.

Goran își mută privirea la „căruțaș”, și, cînd văzu că acesta îl ascultă, îi adresă cuvîntul :

— Să-l ajutați să se facă om...

Atît spuse și rămase posomorît, întrebîndu-se de cîți ani nu-și mai strigase fiul pe nume. Inima lui bătrînă bătuse o clipă mai iute. Îl încerca un simțămînt aparte. Parcă smulsese o buruiană ce otrăvea pămîntul în care a fost sădită. Și parcă ar fi vrut ca pe același loc să crească o plantă folositoare oamenilor.

La capătul drumului, Goran întoarse totuși capul către Loți. Vorbi rar, alegînd fiecare cuvînt :

— Dacă vreodată te faci om, să vii acasă, Loți...

Aproape de miezul nopții, căruța trecu pragul satului.

PROFANATORII DE NORMINTE

Am picat acolo, printre năframele toamnei, la vremea dimineților ușor cețoase, cînd se reinnoiesc untdelemnurile în candelile cimitirului „Eternitatea“, cînd babe, îngrijitoare, gropari și măturătoare fac toaleta lăcașelor veșnice, cînd bate clopotul, stîrnind vaiere melancolice, în văzduh și-n toate plutind amintirile într-o nespusă dezordine...

Dar nu aveam timp să contemplăm, filozofînd, pietrele funebre, mozaicurile, marmura și fierul forjat, deși, poate, îndeletnicirea ne-ar fi atras.

Aici, pacea morților fusese tulburată cu cîteva luni în urmă. Aici se comisese o cumplită fărădelege; și acum obțineam amănunte de la căpitanul Ioan M., din miliția municipiului Galați, serviciul judiciar, căruia-i revenise sarcina ca, împreună cu alți colegi, să descopere infractorii care spărseseră 53 de cavouri și le jefuiseră. În total, 120 de cripte !

— Sinistră contabilitate, ne împărtășește ofițerul, care efectuase, într-adevăr, o operație puțin agreabilă pentru un om viu. La data cînd ni s-a dat telefonul, astă-primă-vară, și am primit reclamația scrisă a familiei Dumitrescu : „mormîntul părinților mei a fost jefuit“, parcă fiecare frază a acelei reclamații striga, sărînd de pe hîrtia pe care fuseseră așternute cu o mînă grăbită și indignată, mîna fiului, care, venit să aprindă o luminare celor care i-au dat viață, le văzuse tigvele și oasele răscolite.

Am luat o mașină, ne-am repezit într-acolo. Era primăvara lui '69, știți cât de mult a durat, pînă s-au topit zăpezile acelei ierni interminabile, și, mai cu seamă, într-un loc unde lumea circulă puțin în anotimpul friguros.

Ne-am convins de realitatea faptelor, coborînd în cavoul familiei M. Dumitrescu, aleea 1, dreapta, parcela a 3-a. Paturile erau sparte în dreptul capetelor. Iată, deci, primul meu contact cu o infracțiune pe care o credeam imposibilă pe vremea cînd studiam Codul penal. Iată-mă intrînd în universul unui cimitir — contactul meu cu așezămintele funerare, dispuse pe aleile înzăpezite, tăcute, de pe unde monumentele țineau fața spre trecători. Trebuia să cercetăm dacă și alte cavouri au suferit aceleași deteriorări, să căutăm urmele acestor tîlhari lipsiți de scrupule, care nu-și găsiseră alte surse de venituri, decît negocierea dinților de aur, cerceilor, inelelor și brățărilor aflate în sicrie vechi.

Am luat-o sistematic, alee cu alee, criptă cu criptă. Am coborît și am urcat, zile în șir, împreună cu tovarășii mei, am evaluat, în funcție de reclamații, ceea ce se jefuise. Și aflaram că o sumă întreagă de morminte fuseseră devastate în mod sălbatic.

Ascultîndu-l pe Ioan M. m-am gîndit dacă nu l-au încercat spaimele și chiar l-am întrebat ce senzații trăise alături de ceilalți, în fața acestor priveriști grotești.

— Da. N-a fost plăcut. În timpul unor pînde nocturne, cînd intenționeam să stabilim flagrantul delict, ne-a încercat un adevărat coșmar. Aduceți-vă aminte de începutul romanului „Marile speranțe” al lui Dickens și veți avea imaginea exactă a acestui loc și a sentimentelor ce le încercam cu toții. Cine și-ar fi închipuit că tocmai nouă, celor din miliția municipiului Galați, o să ne revină, datorită comiterii unei atari infracțiuni, atribuția descoperirii unor infractori odioși.

Mai tîrziu, însă, ne-am obișnuit, reluă firul relatării căpitanul Ioan M.

Ațîțată de propria indignare, echipa noastră a început să culegă datele. Au intrat în acțiune auxiliarii muncii judiciare; laboratoarele tehnico-științifice ale inspectoratului județean și ale inspectoratului general. În fine, experții au depus strădanii multiple și ne-au furnizat

numeroase date asupra urmelor. S-au stabilit, astfel, natura și forma uneltelor cu care se dăduseră spargerile — unelte grele, tîrnăcoape, hîrlețe, dălți, ciocane — capabile să disloce rapid betonul sau cărămizile în spatele cărora fuseseră zidite sicriile.

Cînd au fost prinși tilharii, după un timp relativ scurt (mai puțin de o lună), doi dintre ei ne-au povestit cu lux de amănunte și cu groază, surprindeai groaza, chiar și pe chipul acestor declasați — dar era vorba de rămășița panicii animalelor încolțite. Într-o noapte au fost nevoiți să se închidă într-un cavou, să nu-i descopere un grup de oameni, care, la o oră tîrzie, traversau, din cine știe ce capriciu, cimitirul, pe o alee. Acolo se afla cavoul supus „operației“ de bandiți. Oamenii au trecut, dar cînd profanatorii au dat să deschidă capacul, n-au mai izbutit; belciugul căzuse și blocase zăvorul. Parcă-i pedepsiseră morții jefuiți și-i sechestraseră lingă ei, să le vîre spaima în oase, adînc. O noapte întregă s-au zbătut pungașii să ridice capacul. Și-au confecționat, în sfîrșit, spre dimineață, dintr-o sîrmă de coroană, o igliță lungă, au scos-o prin golul unei cruci traforate în porțița de fier și au decuplat chepengul. Ore în șir au izbit în plafonul astupat ermetic, care se opunea parcă acestor șobolani, să iasă din capcană.

Sînt niște adevăruri greu de suportat, nu-i așa? Mai ales cînd ele devin presante.

Apreciasem că, una cîte una, familiile, venind la cimitir, primăvara, vor începe să ne asalteze cu sesizările. Le-am liniștit, spunîndu-le că sîntem pe urmele făptașilor, ceea ce, într-adevăr, corespundea realității. După cîteva zile, numai, intrarăm în posesia primelor informații; era vorba despre niște tranzacții cu piese dentare din aur, vîndute ici, colo, în grabă, prin oraș, sau prin cîrciumile din preajma cimitirului, la prețuri care arătau că posesorii vroiau să scape repede de ele. Am pătruns în chip de consumatori în localurile vizate, am așteptat, am pîndit. Rezultatele se arătară însă slabe. La o sesizare categorică, descindem la locuința lui I. T., de pe o stradă vecină cu „Eternitatea“. El schimbase, în ultimul timp, la Banca Națională, filiala Galați, 29,06 gr

aur, iar în fața acestor probe sigure ne dezvăluie persoane de la care achiziționase obiectele, și-n felul acesta aflăm că respectivul nu era altul decât groparul șef V. S., în etate de 51 de ani, „om de nădejde“ al administrației, cunoscut celor care tocmeau mină de lucru la înhumări și deshumări.

N-a putut fi arestat, însă, n-aveam probe suficiente, simpla depoziție a martorului T. era prea vagă, ca pe baza ei să se stabilească adevărul. Mai cu seamă că, în timp ce noi studiam pe rînd parcelele, groparul ne ajuta cu cea mai mare „sîrguință“ și „dezinteres“, arătîndu-se, la rîndul lui, indignat, punînd la îndoială prima noastră supoziție.

În sfîrșit, două indicii, care ne lansează pe o nouă pistă, se ivesc în cursul cercetărilor: dispariția a doi tineri din echipa lui S. P. L. P., cu antecedente penale, originar din comuna Bivolari-Iași, și R. D., zis Nelu-vagabond, originar din Grivița, județul Galați, fost internat într-o școală de reeducare. O luaseră din loc. Începeau să se ascundă? Fuseseră sfătuiți, sau o făcuseră din proprie inițiativă? Nu se știa. Organele de miliție, în orice caz, i-au descoperit, în timp ce într-un cavou părăsit, în partea catolică a cimitirului, se găsiseră obiectele efracțiilor, urmele unui fel de „sediu“, pe care-l improvisaseră răufăcătorii. Unelte abandonate și zaruri de bărbut. Acolo, pescemne, își făceau socotelile și distracțiile, la capătul nopților de trudă...

Tîlharii treceau dintr-o beznă într-alta, trăindu-și viața la lumina luminărilor, tot furate din lăcașuri. Pretutindeni se vedeau capete de ceară arsă. Totuși, nimeni nu i-a simțit o iarnă întregă. Te întrebî dacă a fost posibil, într-un anotimp viforos, cu nămeți înalți, și-n pustiu unui loc pe care oamenii normali, de obicei, îl ocolesc. Cît de bine și-au calculat comiterea faptelor.

Dispariția lor constituia indiciul sigur al fricii de răspundere. Ofițerii judiciarului i-au adus îndărăt, i-au pus în fața faptelor. Pe o sticlă de untdelemn din cavoul-dormitor s-a găsit o amprentă digitală (degetul mare de la mîna stîngă), care nu aparținea altuia decît celui dintîi inculpat înscris pe lista bandei, P. L. Petre, născut la 30.06.47. Observați ce tînăr putea fi. Toți, de altfel,

erau tineri, între 19 și 24 de ani. Niște decrepiți din punct de vedere moral, mincinoși, înrăiți, dezabuzăți, tipi fără orizont, capabili de fapte monstruoase. Nimic luminos nu licărea pe chipul lor dezumanizat. Societatea era obligată să se apere împotriva lor și, simptomatic, cînd se deschide procesul, la tribunalul din Galați, nici unul din avocații biroului local nu s-a oferit să-i apere decît după ce au fost numiți de instanță ca apărători din oficiu. Repulsie explicabilă.

Căpitanul Ioan M. ne dezvăluie mai departe că banda era condusă din umbră de V. S., șeful-tartorul. Ajutoarele imediate, P. P. și R. D., cărora li s-au alăturat V. S. și P. N., zis Ducu, executau docil ordinele acestuia și tot lui îi revenise sarcina valorificării obiectelor sustrase din cripte,

— Acțiunea, desfășurată sub semnul promptitudinii de către miliția municipiului Galați, avînd în frunte pe locotenent-colonelul P. și pe căpitanul S. M. e, desigur, un succes al lucrătorilor noștri. Ei se pot considera răsplătiți pentru efortul depus. Au instrumentat o cauză cu implicații grotești și efect moral răsunător, ca un răspuns demn unui oraș care a așteptat cu înfrigurare, cîteva săptămîni, pînă au fost descoperiți făptașii.

Cam asta a fost, încheie căpitanul Ioan M., și mă privi cu ochii lui iscoditori, pășind printre maldărele de frunze moarte, așternute pe aleile pline de praf ale toamnei secetoase.

— E cumplit, să nu-ți tihnească nici somnul de veci, adăugă el și mă mai întrebă, cînd dam să ies pe poartă : Ați vrea să mai aflați ceva ?

— O, nu, mi-a fost de ajuns !

— file dintr-o scrisoare —

„N-am absolut nici o vină că la vîrsta de 8 ani, în anul 1944, am scăpat de sub ruinele unui bloc, scurmînd apoi ca un disperat molozul să-mi scot și părinții striviți dedesubt. Se bombardase orașul. Răcneam, suiam și coboram mormanul. După trei zile și trei nopți am plecat sleit din locul acela și am pornit, abia ținîndu-mă pe picioare, încotro am văzut cu ochii. M-au „cules“ de pe drumuri, m-au hrănit și au început „să mă crească“ niște „specialiști“ în spargerii și alte „lovituri“. Ei răscoleau pe vremea aceea, ca hienele, molozurile și furau ce era nepăzit, dar și pe copiii fără de stăpîn. Printre cei pri-copsiți de „filantropia“ lor mă afluam și eu. Așa mi-am cîștigat pîinea ani de zile, prinzînd gustul „meseriei“, învățînd să trec ca un vînt prin apartamente încuiate, să le las neatînse, dar măturate de tot ce era mai bun și mai scump. După „operațiuni“ o zbugheam ca o pisică vicleană, fără să mă simtă nici musca și depuneam prada, docil, la picioarele „părintelui meu“, care nu mă învrednicea decît cu un rîs drăcesc, iar după ce-mi dădea un picior, îmi întindea mîna dreaptă, să i-o sărut, fiindcă — zicea el — mă căpătuisese cu o „brățară de aur“...

S-a întîmplat, însă, să cad în mîinile dumitale, omule, și m-ai vindecat, pentru totdeauna, de năpasta și blestemul care căzuseră pe capul meu, de cînd rămăsesem fără părinții pe care mi-i ucisese războiul...

Ce-ai avut în ochi, în fiecare gest, în zîmbet, pe față, în vorbă, n-am priceput, nu pot să-mi dau nici azi seama...

Da, după prima întâlnire în biroul duminale, am simțit că nu mai pot rezista privirilor inteligente, iscoditoare. Te uita înăuntrul meu, fără nici o greutate, ca prin sticlă, îmi „vedea” gândurile și cum o dădeam alături, zîmbeai, știind că mint, și atunci îmi arăta obrazul, iar eu, rușinîndu-mă, mă-ntorceam, fixîndu-mă pe direcția adevărului. Ai scos de la mine tot ce-ai poftit, nu m-am putut împotrivi să-ți dezvălui toate adresele, toți complicii, toate „metodele” pe care le știam; ți-am mărturisit zilele și orele unor lovituri nedescoperite pînă atunci. Dar să știi c-am declarat totul, cu o desăvîrșită liniște, fără păreri de rău, ba, dimpotrivă, cu un soi de bucurie, ca și cum aș fi scăpat de-o povară veche, rea și nesuferită. Tu m-ai învățat să mă eliberez de această greutate care mă apăsa, m-ai învățat să scot încet, fără nici un fel de teamă și remușcare, uritul din mine. Am rămas gol și-nfrigurat, în fața conștiinței mele, cîntărindu-mi ticăloșia. Am izbutit s-o privesc în față !

Aici este minunea, la care m-ai împins, tovarășe căpitan de miliție F. Gheorghe — așa iscălești hîrțiile cu litere cîtețe și limpezi, care mi-au rămas pentru totdeauna în minte : F. Gheorghe. Actele dresate la anchetarea mea poartă toate această semnătură limpede : F. Gheorghe. Sînt hîrtii pe care le-am iscălit împreună, recunoscîndu-mi vina. Mă simt mîndru, hîrțiile acelea seamănă cu o clasă. Pe catedră stătea duminca și eu stăteam în bancă, ascultîndu-te.

Mi s-a ușurat sufletul, nu-mi mai este frică de nimeni, nici de procuratură, nici de miliție, nici de judecător, nici de oameni, de nimeni : ba nu, mint, mi-e frică de conștiința mea, scoasă la lumină.

De ce oare, de cînd ți-am ascultat sfatul și mi-am încredințat soarta cu toată încrederea în mîinile duminale, și am făcut exact ceea ce mi-ai spus, am sentimentul că mi-ai fost, de la moartea părinților și pînă în ziua de azi, cu adevărat un părinte ? Ce dezgustători mi se par anii aceia petrecuți în cuibul de hoți, unde am crescut, înăbușînd în mine tot ce era frumos, demn și curat.

Am ispășit pedeapsa, ți-am urmat îndemnul și am ascultat educatorii din colonie, lăsîndu-mă în voia lor, așa cum mă lăsasem și în voia ta. Am vîrît în cap multe

povețe. Cînd am ieșit de acolo, știam să minui pila, menghina, burghiul mecanic... și eram fericit. Am început să mă fac iubit și în atelierul de reparații al uzinei unde am fost angajat, cu un an și jumătate în urmă. Rămîn deseori acolo, cuprins de-o pasiune fără margini, după orele de program. M-am împrietenit cu toată hala de lucru, cu uneltele, cu bancul, cu trusele de montaj, cu strungurile, dar mai ales cu oamenii care m-au învățat cum să le folosesc mai bine.

Te-am căutat de cîteva ori, să-ți comunic toate acestea, dar erai mereu plecat în misiune și după aceea n-am mai avut prilejul. Aștept o ocazie potrivită, să-ți ies înainte pe neașteptate și să-ți mulțumesc..."

PENTRU LINIȘTEA DELTEI

La vremea cînd sloiurile curgeau pe Dunăre — și ce-au mai curs în primăvara aceasta! — visam, silit de tăcerea bălților, prezentarea citorva oameni de pe aici într-o manieră specifică lor. Vedeam în șefii de post din Mahmudia și Murighiol, plutonierii Ion L. și Gheorghe C. însăși esența monologului, vastă dispută dintre „el” și „el”, asemenea ființelor care trăiesc sub un clopot de sticlă. Au venit însă apele mari prin bălțile lui Terente... Dar tot apele m-au readus la Tulcea, față în față cu maiorii Moise B. și Gheorghe I. de la inspectoratul județean de miliție, ei, gazde răbdătoare, eu, cu sentimentul că am evitat greutățile.

În sfîrșit, o șalupă rapidă. „Volga” sare din val în val. Conducătorul ei, primul lucrător întîlnit din formațiunea T.N., îmi stîrnește un interes discret (îmi vine să-i spun Filip Halunga, și asta numai eu știu de ce). E sergentul-major Gheorghe D. Cu gulerul cămășii scos peste haină, conduce plin de imaginație... Plouă și bate vîntul... Apele pleoscăie, motorul ridică arii, gîndurile sînt lipsite de suflu lung. Sulinis — scurgere. De ce s-a spus despre Dunăre că e albastră? N-am chef să mă cert cu nimeni, fie și o minciună albastră... Cerul face burtă peste noi. Îl ducem în cîrcă. Delir, cu păsări albe, bete de neant. Sulinis... Fugim pe gheara cea mai dreaptă a acestei

labe de gîscă, ce bate apa sub noi. Pe maluri, case colorate împodobite cu trafoare, pămînt sprijinit în pari, grădini în care fluviul intră și mănîncă varză, sălcii.

Debarcăm la cheiurile Sulinei, cu vîntul care continuă să vîjiie în urechi. Vorbim în vid... Cuvintele rănesc, gura mușcă ineficace aerul dens de încremenire. E ora prînzului și cheiurile sînt populate cu fantome. Da, iată un oraș întins pe cîțiva kilometri de tăcere.

La biroul de miliție orășenesc, o clădire suplă și totuși athletică, căpitanul Gheorghe A. se mișcă în jurul unui cetățean, la limita calmului. Tărcat în albastru, omul, în loc să ceară o mîna de ajutor, țipă, forțează, lovește cu umbrela în masă, într-o chestiune ce stupefiază.

— Sînt sportiv fruntaș și vreau să plec de aici ! Am venit în concediu și acum vreau să plec ! Înțelegegi ?!... O navă n-a plecat, alta e defectă... Anchetează-i, ia-le declarații !

Prin fereastra biroului, același delir cu păsări albe. Timpul și spațiul Sulinei fac din solicitant un mim. Insolența tăcerii evidențiază, ca un far, lipsa de bun simț și gradul de nevroză al musafirului. Căpitanul își punctează explicațiile, le repetă în moldoveneasca lui.

— Îmi cereți să-mi depășesc obligațiile. Mergeți la NAVROM, mă rog, la O.N.T.

Pe masa comandantului, o declarație tradusă poate fi citită și de a-ndoaselea. „Subsemnatul Muniz Campos Jose, marinar-focar din Valencia...” Străine Muniz, într-o seară, înstrăinat de tine pînă la capătul puterilor, ai coborît de pe vas, să bei în Sulina. Și ai băut pînă cînd depărtările din tine s-au apropiat... N-ai mai simțit cum unul din orchestra de la „Marca” ți-a furat ceasul de la mîna.

Căpitanul își freacă brațele, înfrigurat. Sportivul certăreț pleacă amenințător.

— Sînt bucuros că am rezolvat cazul lui Muniz. Vin tocmai din larg. Am ieșit cu o pilotină și i-am restituit ceasul marinarului. E frig al naibii pe mare.

În biroul mic, liniștea buiește iarăși peste noi. Cînd dușumelele trosnesc fără veste, le caut. Nu-ți vine să crezi că se poate lucra în această liniște. Și mai ales că în această tăcere pot exista întîmplări.

— Avem destule probleme, zice comandantul. Speculă și contrabandă, huliganism. Nu trăim liniștiți pe cît părem.

După-amiaza se scurge prin noi. Are eternitatea apelor care se scurg. Ici, colo, pași pe cheiuri, sirena de pe „Anna-Maria“ sună mistuită de dor, un remorcher cu pasageri O.N.T. încearcă să amîne ora. Apoi, toți acești excursioniști dispar în cabinele lor, în jurul unui acordeon, contrariați de broșurile O.N.T. Nicăieri nu scrie că la Sulina te poți întîlni cel mai ușor cu tine.

Fac cunoștință cu comandantul grănicerilor, cu piloții portului, cu primarul orașului, cu vameșul-șef.

Și iată „noptile abstracte, stelele exacte“ și iarăși soarele răsare ca un pieton în capătul bulevardului, ca să apună exact în celălalt capăt de bulevard, cu senzația că lumea se înclină, că acolo, în capătul bulevardului, soarele te va face scrum.

La cheiul rezervat unor nave mici, trei oameni trebuiesc marinărește, pe M-21. Sînt trei subofițeri din postul de miliție T.N. Sulina și se pregătesc de patrulare. Eu voi fi al patrulea, pe o navă mică — de 7 tone — vopsită gri, între acești oameni, de care mă voi lega, cum nimeni nu ar îndrăzni să mi-o spună.

— Sînt plutonierul-major Ion R., ajutor șef de post T.N. Sulina. Șeful de post lipsește pentru cîteva zile.

— Sînt plutonierul Tudose B., căpitanul vasului.

— Sînt sergentul major Vasile G., mecanicul navei.

Îeșim pe canal, ca într-o plimbare duminicală. Amănunt esențial : spre deosebire de alte nave-vaporete, marinarii și pescarii Sulinei disting de la distanță pe M-21. Privesc insistent. Ce intenții au acești oameni ai ordinii ? Pe unde va apare M-21 ? Iar noi oprim... în piață ! Unul face plinul de apă potabilă, ceilalți încearcă să-și cumpere de mîncare. În loc de altceva mai bun, „băieții“ aduc, din piață, un lipovean, care dorește să meargă cu ei, să-și caute lotca furată de prin iunie.

E o mină de observații acest om al bălților. Ține două pepenoaice în mîini și mai știe că este și chipeș ca nimeni altul. Abia că ne observă... Iar esențialul, timpul cît își va căuta lotca, trei zile, patru, n-are importanță. El are doi pepeni cu el și nu cunoaște neliniștea pentru

mîinc. Se urcă pe timonerie, ia binoclul navei și privește la casele oamenilor. Plutonierul B. îndeplinește manevrele de plecare și de ieșire la „firul“ navigabil, printre picioarele lipoveanului, mostre de pop-art, atîrnate la fcreastra timoneriei.

Mergem întins. Trecerea navelor mari ne coboară în abisuri, ne dă ceruri și elanuri subite. Milă cu milă, distanțele dintre noi se tocesc, din sticla de apă bem unul după altul. „Nea Tudose“, „Tovarășe Vasile“... Sîntem noi, foarte noi, cum rar izbutesc să se întîlnească oamenii. Drum moale, întins. B. conduce și citește „Sportul“ apărut cu cîteva zile în urmă. Pe la marginea fluviului, un factor poștal trage la lopeți să ducă vești oamenilor. Intrăm pe Dunărea Veche.

La Mila 23, cătun /pe apă, cu „Buțet“ și prispă, cu fotoliile sparte de arcuri, cu rațe și copii, echipajul miliției debarcă pe uscat. Cer relații despre braconieri, despre elemente infractoare adăpostite poate și pe aici. Un pescar născut parcă în cizme de cauciuc pînă la șolduri îmi flutură un bon de predare a peștelui. Nu știa dacă ceea ce a predat „Punctului piscicol“ este mult sau puțin, dar îmi plac ochii lui de pîrlit, ciuful uscat, mersul legănat de vodcă și „puf-puf“-ul cizmelor sale, mai dihai decît ale lui Amströng.

— De unde pot cumpăra un obiect pescăresc, să-mi țină de frumos și nu de urît, așa, cînd m-o apuca dorul de bălți?

Omul rînjește. Cert este că nu suferă de mania impresionabilității și, afară de cizme, nimic sentimental nu-l trage la fund.

— Da' de unde să știu eu? Iete-te... Întrecăbă-l pe popă, el umblă din casă în casă. Io, cînd mai ies din cîrciumă, umblu prin baltă.

Etrava lui M-21 taie în otravă. Mecanicul, Vasile, coboară la mașini și le ascultăm. Rămîn mai departe insensibil la frumusețea deltei. Îi simt doar cîntecul de pierzanie. „Nea Tudose“ comandă o oprire. Are „răpitoarele“ lui prin toate canalele, dar de data aceasta, în lotcă trasă la bordul lui M-21, nu se vede nimic suspect. Brusc, încep să descopăr delta. Magia ei stă în coturile pe care le face apa. La stînga, la dreapta, la stînga, la

dreapta, nava se înclină și lasă în urmă, pe mile de nemișcare, onduleuri în cristal. Aici, dacă suflă, dai viață apei ! Altfel, aceste întinderi lichide rămân mereu străine vieții fără om, totul e mort. Caut această senzație în cei de pe punte, bineînțeles, fără vorbe cu care aș strica totul.

Matița. Pământ, atât cât i-ar fi necesar unui câine să se plimbe în jurul țarușului. Cherhanagiul, Traian U., ne dezleagă gurile. Dacă nu-i vorbim, vorbește singur, cu butoaiile de babușcă, cu linii, cu știucile, cu alți vreo doi oameni cărora le este indiferent că nu tace.

Mincăm îndelung, din dorința de a ne justifica : existăm sau nu ? Apoi plecăm. Dreapta, stînga... Treccm printr-un canal poreclit pe aici „Suez“. Păgubașul lotcii s-a lăsat păgubaș de noi. A rămas pe la cherhana pînă la întoarcerea lui M-21. Înaintăm spre ghiolul Meheiul Mare, cu noaptea care se țese pe Mehei. Ascultați... Mehei.

În stuf se caută păsările, bîlbîroșesc ape, iar B. lipește pîntecul navei de unul din cele două vase-dormitor ale unei coloane stuficole. Prezența noastră, pe cît este de neașteptată, pe atît este și de nedorită. Pe covertile celor două vase, unii se foiesc, alții dispar în dormitoare, cîțiva „tari“ ne privesc cu impertinență.

„Nea Tudose“ devine plutonier-major de miliție. Dă „bună seara“, schimbă cîteva cuvinte cu șeful de vas și cere tuturor actele la control. O dată cu vremea recoltării stufului, printre mulți oameni de treabă, pe baltă se aciuesc fel și chip de delicvenți. Sub cerul roșu ca o arteră ruptă, prezența acestor oameni încarcă noaptea cu un dramatism gros. De ce ? Cum s-a putut întîmpla ? Cît au greșit ei, sau nu cumva am greșit și noi ?

Rămînem pe covertă. Am mulți tineri în jur, printre care vreo șase-șapte indiscutabile capete de premiere cinematografice. De ce ? Pentru ce ?

„Noptile abstracte, stelele exacte.“

Pornim cu soarele dimineții în ochi. În timonerie, B. omoară muștele cu pieptenele. Vasile sondează apa. De la ultima patrulare, nivelul apelor este întotdeauna diferit. E soare cu dinți, avem apă multă, iar noi sîntem ca și nespălați.

Marota începe. Același monolog de nepătruns. Sigur este că toți patru ne gândim în permanență la viață. Lișițile zboară, de fapt, fug pe apă, apoi se înalță de câteva palme... Nu sînt nici zburătoare, nici înolătoare și asta impresionează. Navigăm într-o atmosferă de calm, ici, colo, iscodiți de ciocuri de lotci ascunse prin stuf. Îmi amintesc de cuvintele maiorului B., de la Tulcea : „Pînă la formarea patrulilor T.N. și intervențiile lor, în deltă aveam necazuri.“ Deci, această liniște pe ape o datorăm cîtorva oameni, parte din ei înfrigurați pe lîngă mine.

Orele trec și ceasurile sînt de prisos aici. Timpul are alte dimensiuni. Robi ai orelor, iată-ne și ridicoli. Ne uităm toți patru la ceasuri, le scoatem de la mînă și, bineînțeles, încercăm să stabilim al cui este cel mai bun. Glasul dogit al cherhanagiului din Matîța se aude prin papură : primește pește.

Ne încălzim cîtva timp sub soarele Matîței, în vreme ce Diesel-ul navei ține să se mai răcească. Lipoveanul cu lotca furată revine pe navă. Am impresia că a și uitat de lotcă, se simte ca peștele în apă !

La Mila 23, pe la orele două, B. încearcă ușoare temeri legate de perspectiva unui drum spre Maliuc, pe un canal pe care nu-l cunoaște. Dintre băieți, sînt singurul care nu încearcă temeri.

Plecăm cu multă prudență. Vasile sondează tot mai des apa. Ghiolul Lideanca... Ghiolul Fortuna. Ce noroc ne paște ? Pescarii s-au lăsat cu năvoadele pe toată apa. Înaintăm încet, încet, căutăm cu binoclul ieșirea spre Maliuc, în centura de trestii, care nu se rupe nicăieri.

Brusc, apa de la pupa, din fierberca ei în alb, fierbe mocirloasă. Tensiune. Manevre... Slalom pe apă. Și, deodată, stopăm. Inerentul. M-21 a intrat în mîl. Mai multe minute privim isprava, cercul de tăcere al ghiolului, în soarele care coboară impasibil. Cum nimic nu ne ajută pe acest „Fortuna“, ne dezbrăcăm și intrăm în apa rece, unde fiecare pas, fiecare gest este o scîrboasă scufundare în mîl. Patru inși încercăm imposibilul, să urnim 7 tone de fier. Al cincilea, B., despuat și el, se urcă pe navă și poruncește motoarelor.

— Hei-rup ! Hei-rup !... Parcă, parcă... Parcă, pe dracu !

Sinteti vineți de frig și de noroi și după o oră și jumătate de opinteli sintem la fel de bine prinși în elisa „Fortunei“. Ei, cînd papura își găsește nod...

Cercetăm cerul ursuz și oglinda senilă a ghiolului. Tocmai la mal!... Dar iată și o lotcă cu motor. Un om de omenie se abate din drum. Nu-i nevoie să-i explicăm prea mult, fiindcă inerentul nu se explică. Își urcă soacra și mătușile pe M-21 și mă ia pe mine în lotcă, pentru a mă scoate pînă la „dopul“ de la Maliuc. Sînt absolut de prisos pe navă, timp de o noapte, pînă la sosirea primului remorcher.

Împărțim puținele țigări rămase la capăt de patrulare, ne strîngem miinile ude și răcite. Mă urc în lotcă împovărat de griji, că pe M-21 nu mai este nici pîine, nici chibrituri, că într-o zi, cine știe cînd, pentru liniștea bălților, acești trei sau patru oameni vor da iarăși piept cu inerentul.

Și noi nu vom ști.

OAMENI PENTRU TOATE ORELE

Se spune că sîntem secolul cosmic și al rațiunii. Crezi, nu crezi, această frumoasă sentință flatează. O cauți în tine, în prieteni, în cîntecele Joanei Bacz, în avangardismul lui Le Belle, iar dacă ai prilejul — mai ales în timpul cu amprente digitale, cu claxoane cu două tonuri, cu științele oculte ale radioului — locul exact, Serviciul de intervenții din Inspectoratul Miliției Municipiului București.

O „tură“ a lucrătorilor de aici ține 24 de ore, afli de la locotenent-colonelul Gheorghe C. Și o astfel de veghe la interferența pasiunilor, credințelor și ameteșilor unui întreg oraș, este o zi și o noapte de muncă rezervată exclusiv înfîlnirilor bărbătești. (Există o excepție, numai că despre ea voi aminti la intrarea ei... în scenă!) Un univers aparte la prima impresie, senzațional la a doua și perfect justificat în următoarele, dacă ții seamă de clocotul simetric al Capitalei noastre.

Așa fiind, pentru că pozitivismul vieții bucureștene nu are drum pe aici, locul rămîne domeniul faptelor negative, care se concentrează în cîteva camere vopsite în gri ursuz, în prăzuliu spitalicesc, cu serpentinele cablurilor telefonice, cu pasul cadentat al cizmelor și rapoartele grăbite, cu „stopurile“ aprinse ale becurilor de la panoul teledispecer, cu permanente de verde și roșu, cu senzațiile de alarmă perpetuă pînă la monotonic, cu stric-

tul necesar, impersonal, existent în viața militarului. O „tură“ care sapă, sub ochii tăi, riduri, dileme, asprește bărbile, injectează ochii.

Opt telefoane pe masa teledispecer, cele mai multe în negru consacrat, tipologie întreruptă doar de două din ele, verzi, într-o iluzie de cochetărie. La două din ele vorbește căpitanul Vasile S., siluetă masivă ce sugerează stavila. La alt birou, cu alt telefon, locotenent-colonelul Vasile P., cere relații despre un accident de circulație și ia note într-un caiet școlăresc. Pe scaunul său, suprapus pînă la jumătatea staturii căpitanului, plutonierul Niculae P., cu gesturi de calculator versat, apasă și ridică butoanele stației de radio, care-l leagă de nu știu ce lume invizibilă ce se mișcă în ceața orașului și îi vorbește. În anexa sălii dispecer, la stația F.M., alt dispecer, izolat între geamuri, plutonierul-major Vasile C., stă în legătură cu echipajele auto. Sosit de la drum și pe picior de plecare, un locotenent în haină de piele, cu pălărie de piele, își scotocește porthartul din piele și vorbește cu suflu de crainic sportiv, altuia dintr-o cameră vecină, unde alt radio consumă inutil glasul unui tenor de faimă. Se vorbește scurt, deseori eliptic și, totuși, mult, mult, în toate direcțiile orașului. Ascultați cîteva suprapuneri obișnuite.

„214, 214, răspunde pentru 210“.

„Cine sînteți dv. și de unde transmiteți?“

„375, 375, aveți permisiunea de a intra în rețea.“

„Spuneți medicului și procurorului că am ieșit pe planșeu“...

Deocamdată nu este loc pentru pus un cuvînt. (Totul trebuie prins din zbor, refăcut cu imaginația, ca într-o clipă de acalmie, și-ți dai seama că imaginația ta, a omului din afară, rareori concordă cu a specialistului criminalist). În lipsă de sprijin și în solicitările clipei, apelezi la caietele-rapoarte, pe care se înșiră cele mai paradoxale întîmplări, distribuite pe unități minime de timp.

„Ora 9,10, la maternitatea „Avrig“, internata M. E., după o pierdere de sânge de necoprit, a decedat. Transmite...”

„Ora 9,20, în dreptul parcului Răcari, cetățeanca D. M. a fost lovită de o mașină care nu a oprit.”

„Ora 9,20, mai mulți tineri se dedau la acte huliganice, în holul cinematografului „Luceafărul”.

„Ora 9,35, familia A. P. cere căutarea unui bărbat de 58 de ani, dispărut de acasă.”

Înutil să mai spui că o notă-raport cere maximum de urgență și clarificare. Ori, pentru a avea proporțiile unei astfel de „ture“, e mai convingător să totalizezi cifre de intervenții (multe din ele făcute să nu le uiți nicio dată), cazuri de ordinul sutelor pe zi, totul legat de capriciile unui oraș care nici mai mult, nici mai puțin, trăiește.

Unul după altul, după obiceiul de a se îmbrăca din mers, „tura“ se descompletează, și personalul ei se risipește. În sala dispecerilor, rămâne doar personalul strict necesar coordonării operațiunilor care survin. Într-o cameră alăturată, trusele criminalistice se împuținează, în timp ce de afară sosesc șoferii unor misiuni încheiate. Așezați în fotolii, „șomează“ vremelnic, cu câte un ziar în mână. Prin ferestre, Calea Victoriei, colorată, febril, își poartă mișcarea ce nu are nici început, nici sfârșit. Deasupra tuturor, un ceasornic electric măsoară, cu tremurul acului său, valoarea clipelor și o stabilește în transcendent... Cui îi bate ceasul ?

Hazardul, domeniu al viciei, nu se lasă așteptat. Într-o formație completă, ofițer criminalist, medic legist și procuror, ne dăm în grija plutonierului Ion V., șoferul unei mașini care oprește în strada Schitu Măgureanu... Nu este cu tot dinadinsul nefiresc ceea ce s-a petrecut în această locuință, dar oricum, cazul merită cercetat : o femeie a sosit seara în vizită la rudele sale și a decedat !

În fulgerul blitzului, din verificare în verificare, doctorița Adriana M. stabilește că decedata S. A. era o cardiacă în evidența circumscripției sale. Procurorul de serviciu înscrie detaliile vestimentare, un tânăr locotenent (a cărui contribuție criminalistică se depărtează numai

cu cîteva ore de acest caz), probează investigațiile cu diagnosticul găsit, în urma trecerii serviciului de salvare, diagnostic de „comă cerebrală“.

La această întîlnire cu Fătum, doctorița rămîne categoric dominantă grupului nostru. Singura femeie la o muncă pe care o defineam exclusiv bărbătească, singurul medic femeie la Serviciul medico-legal al municipiului, în care, cel puțin de patru ori pe lună, își face gărzile la Serviciul de intervenții ! Oricît de structurată și egală în atribuțiuni întîlnim femeia societății noastre, munca ei (în ciuda tonului „confectionat“ bărbătesc) prinde un caracter dublu pozitiv.

Așezată într-un scaun, cu blana bine strînsă pe ea, căciula azurie legată sub bărbie, trădată inefabil de cizmele roșii și mici, o femeie, o mamă și totuși un medic legist, decide măsuri asupra cărora pînă și omul cel mai puțin atins de prejudecăți se preface că nu aude contraste.

Afară, aer rece, viață. Cișmigiul în vale. Doi puști trăiesc zgomotos amintiri aproape uitate și trec neștiutori pe la fereastra casei din care am ieșit. În hazul lor, ei anunță misterul din totdeauna că viața rămîne un ciclu închis... Unul moare, altul cîntă.

„Țac-țac-țac, căprițo, țac,

Te-am adus cu avionu', ca să facem revelionu'“...

Soșim la Serviciul de intervenții. La teledispecer, becurile aprinse anunță haotic evenimentele Capitalei ; plutonierul Nicolae P. își vede de treabă, plin de îngăduință. De la foștii reținuți către miliție, prin telefonul 22 22 22, se primesc „complimente“. Locotenentul Ion C. apare și el, dispare și, pe durata unei țigări fumate, „apare“ prin radio, undeva, pe la Gara de Nord. Cu marea hartă a municipiului în față, această manieră de lucru a ofițerului, extrem de mobil, sugerează plastic deplasarea unui rulment pe o suprafață plană. Pretutindeni în serviciu, același du-te-vino, mereu înprospătat de noi personaje. În caietele de rapoarte, paginile întoarse anunță, abra-cadabra, găsirea a 40—50 metri de stofă de calitate, pe stradă, furtul unei haine de piele și al unui magnetofon, sinuciderea unei fete de 17 ani, cu doze masive de „Romergan“.

Colac peste pupăză, cineva anunță spargerea a două magazine pe Calea Văcărești, în intervalul de pauză — deci un furt pe lumina zilei.

Un automobil „Volga“ cu sirenă și foc albastru turnant, părăsește I.M.M.B.-ul, în viraje zgîrcite, trece peste stopurile închise ale marilor căi de acces, operațiune care consumă minimul de deplasare de la ora primirii comunicării. Oare pentru ca să fiu impresionat, o astfel de viteză?

Aceeași trusă, același blitz și ardoarea locotenentului Corneliu C., cel mai tânăr ofițer al serviciului — criminalistul care, în casa din Schitu Măgureanu, doar spera că o anume întâmplare va fi și de partea lui... Se procedează cu atenție, se conservă urmele, se emit ipoteze față de alți ofițeri sosiți din sectorul respectiv; prin curtea interioară, comună și izolată, au fost sparte simultan un magazin ferometal și altul universal. Pagubele nu par să fie mari, câteva mii de lei (vînzarea, pînă la orele 13), bani suficienți ca spărgătorul să stea liniștit o perioadă și să mediteze la alte lovituri.

Pe fața locotenentului, cu pronunțate urme de adolescent, îngrijorarea provine din procedeul temerar al spărgătorului.

De aceea cere ajutoare... Pe un „Taunus“ lansat în aceeași viteză sosește maiorul Gheorghe I., de la Serviciul tehnico-științific, pe un I.M.S. apare plutonierul Radu-senior, cu ciinele său Mala. Se muncește intens — fire, cabluri, lanterne, lămpi cu ultraviolete, se tratează cu prafuri grele punctele facile spargerii. Mala adulmecă curtea; iese în stradă și „conduce“ pînă la stația de autobuze... Se consumă ore într-o frigăraie demnă de balamale, fierăstraie și alte articole. Înghețăm. Dar în mașinile de afară se adună pînă și spărturile de geamuri călcate în picioare de făptaș. Este evident că volumul de muncă nu elucidează spargerea, cercetările vor mai dura, dar Serviciul de intervenții și-a dat contribuția prompt.

Părăsim locul spargerii recreați de cupola de neon a orașului, străin de propriile sale acte. Ce va mai urma?

Prin telefon, căpitanul S. aprobă trimiterea de ajutoare auto sectorului II, în vederea unei operațiuni de „cauterizare“ morală, care urmează să înceapă. Din veștile care se încrucișează, am toate motivele să prefer un fapt satelit Serviciului de intervenții, așa că plec la drum cu plutonierul major Alexandru A., pe o mașină care dansează pe asfaltarile unse de răsuflarea aburită a nopții, în timp ce noi vorbim despre mîncare. E o vreme să tot stai în casă, la masă, în papuci...

La sectorul II, ora 21 și ceva poartă aproape toate semnele orei 9 dimineața. Luminile aprinse, mașini în așteptare, forfotă, ofițeri civili, subofițeri. Numai cearcăncle de sub ochii acestor oameni anunță diferența de fus orar. La capătul ultimei rumori, privirile tuturor lucrătorilor prezenți se opresc pe schița terminată de maiorul Mihai V.: planul acțiunii de prindere și arestare a unor derbedei, tâlhari, huligani — un melanj de calificative juridice, „înnobilati“ ei între ei, pasămite, „Cei 7 magnifici“.

Se mai racordează o dată planul operațiunii de imprevizibilele posibile, se anunță poziția mașinilor care vor bloca strada, se stabilește intervenția cîinilor, se pipăie în grabă revolverele... Ne înghesuim în mașini, iluminați de cercurile roșii pe care le fac țigările aprinse în jurul gurilor amare.

Cu farurile stinse, mașinile distanțate între ele opresc undeva prin străzile Ghica Tei, într-o atmosferă de umbre, de ceață, împodobite cu punctele luminilor, case mici, priviri furișe după garduri și hămăit de cîini, mezzosoprani, baritoni și cadre din pelicula lui Petrovici.

Rămîn doar cu plutonierul Vasile I., șoferul mașinii, restul celor veniți se desfășoară cu destinații precise. Este un moment în care hămăitul javrelor sfidate de cîinii miliției dă sentimentul că planeta noastră se adresează astrelor vecine numai prin hau-hau. Mici semnale, focuri stinse, femeile năpastelor (puse în mișcare să anunțe pericolul), silueta cu pălărie a locotenentului C., (care le știe intrările, ieșirile, tărășeniile), scripirile man-

tăii din piele a locotenentului S. (care le cunoaște culcușurile mai calde, mai reci, și felul de a vorbi), barajul efectuat de căpitanul I., cu umbra sa înscrisă în gabari-tul a două garduri.

Urmează o intensă așteptare. Eșec? Nu, primul din „Cei șapte“ aduși de sergentul-major Toma I. este urcat în mașină. Al doilea vine spăsit pe lângă cîinele sergen-tului-major Radu-junior. Alți doi, cu aere de potențați sculați din somn, merg între căpitanii T. și M. Comple-tarea numerică o face plutonierul Petre P., cu cîinele său, și plutonierul P., iar maiorul V., apărut așa, ca un trecător, îi urcă în mașina următoare.

Bucureștiul cu pijamaua pusă doarme de mult. Dar colonelul Alexandru M. mai are pînă la pijama. Preia, în mare, anchetarea celor arestați, pe elemente psiho-logice ce lasă impresia unei discuții oarecare. (În momen-tul dificil pentru cei aduși, îmi explică semnificația inter-jecției „Hiîi“, folosită drept cifru de unii infractori, îmi sugerează nu fără nuanțe de reproș că de mult așteaptă să citească ceva despre amnezia omului.) Și ei, acești încurcă-lume, abia veniți din detenții succesive, teroriști ai cartierului, hoți, comercianți iliciți și cîte dracu alte potlogării, ascultă, așezați pe scaune, unul cu fața la noi, altul cu fața la perete. Ascultă într-un fel atît de labil! Ba sînt înecați în căință, ba au moral de miliardari, ba frizează naivitatea; clar este că în toți șapte se mișcă un mecanism sufletească extrem de neobișnuit, dacă nu chiar stricat.

Cerule, și nici măcar magnifici nu sînt! Au date fizice urite, au porecle chiar și pornografice, maturi, dar vlă-guiți, lași între ei, onctuoși cu ofițerii.

Poate pentru a ne înfrînge în prelogica lucrurilor, noap-tea ne mai rezervă un incident. Printre noi se mișcă un noctambul adus la sector, scandalagiul unui bufet întîr-ziat, mostră rară de inconștientă nocivă (poate chiar mai mult, tipul de om venit pe pămînt să-i facă pe ceilalți să sufere), care tot el începe să insulte și să se repeadă cu pumnul spre ficcare dintre ofițerii prezenți. Culmea

este că pumnul nu ajunge să lovească pe nimeni, fiindcă la fiecare tentativă a psihopatului-etilic, unul dintre „magnifici“ își asumă răspunderea să-i taie calea și să-l arunce la loc, în scaun.

Afurisită noapte... Când mașina revine pe Calea Victoriei, însingurată și adormită, prezența luminilor aprinse la parterul I.M.M.B.-ului îmi statornicește un sentiment fără nume, încercat doar pe înălțimi, în prag de cabană.

Două săptămîni au durat vîntul și ploaia aceea, care credeam că nu se vor mai sfîrși. Și într-una din diminețile acelea inohorîte m-am trezit cu un bărbat, pe care nu-l cunoșteam, în biroul meu.

— Îl caut pe tovarășul locotenent, zice. Sînt directorul gheaseului din F. Și se uită la mine, parcă vrînd să-mi spună că nu mă va crede, orice i-aș răspunde.

— Eu sînt, am zis apăsător, ridicîndu-mă și înfigîndu-mă bine pe picioare, vrînd să-i atrag în felul acesta atenția : adică, vezi dumneata, oi fi eu tînăr, dar mi te poți adresa cu toată încrederea...

Vizitatorul nu prea s-a lăsat impresionat. M-am grăbit să-i ofer un scaun.

— Da' de ce să stau, zice. Eu am venit să reclam că mi-a dispărut vizitiul.

— Vizitiul ? l-am întrebat. De cînd v-a dispărut?

— De trei zile, zice el, după care începe să se plimbe prin birou, privind lucrurile care se aflau acolo, cu mare interes, ca și cînd ar fi vrut să recunoască o încăpere în care lucrase cîndva.

— Cum îl cheamă pe dispărut ? l-am întrebat.

— Ion.

— Ion și mai cum ?

— Ion Vizitiu !

— Vizitiu e profesia lui, am zis.

— Alt nume n-are, Ion și atît.

— De unde e ?

— Din sat. Adică, nu știu. Nu m-am interesat...

— Și rudele lui ?

— Ce rude ? N-are. Era singur cuc. Un om cumsecade. Sta cu caii, locuia într-o cămăruță a grajdului, nu știa nimic decît caii lui și atelajele de transport. Om de bază, în ghease. Aveai nevoie de el, era acolo, la orice oră, gata să-nhame și să plece. A făcut multe drumuri. Grele, ușoare... nu l-am auzit niciodată nemulțumit...

„Un om cumsecade“, mă gîndeam. Un om cumsecade nu dă bir cu fugiții și, dacă era și un vizitiu legat de munca pe care o făcea, nu lăsa treburile încurcate, dispărînd fără să spună ceva. Nu era lucru curat...

— Cum ziceați c-a ajuns vizitiu ? m-am prefăcut eu că uitasem povestea, deși vizitatorul meu nu-mi pomenise nimic despre intrarea lui Ion Vizitiu în funcția pe care o deținuse.

— Nu știu, a zis el. A rămas „moștenire“ de la boier. L-am preluat în inventar, cum s-ar zice, cînd au trecut pămînturile și conacul la stat. Vizitiu a fost înainte, vizitiu a rămas. Da', acu', a dispărut. Pricepi ? Trimit eu după el, să înhame, că trebuia să vin la raion, cu în-sămîntările, cu situația, și omul plecat după Ion îl caută peste tot și... nimic, nu dă de el. Și au trecut trei zile, și Ion tot nicăieri...

— Scrieți dumneavoastră o reclamație, am zis, iar noi o să cercetăm...

I-am întins toc și hîrtie. Și, în vreme ce scria reclamația, cu un scris greoi, lăbărțat, mă uitam pe fereastră la ploaia care se năpustise în geamuri. Pe o vreme ca aceea, trebuia să mă apuc să caut un om, care, poate (de ce nu ? putea fi și asta !) se săturase de stat într-un loc și hoinărea cine știe pe unde...

— De ce să fi plecat ? l-am întrebat pe director, după ce a terminat de scris. I-a făcut cineva zile fripte ?

— Păi, tocmai asta e, tovarășe, nimeni — înțelegi ? Nu bea, nu fuma, era tăcut, liniștit, corect. Toată lumea îl vedea bine. Și acu', să dispară așa, deodată ?... Dacă ar fi fost vorba să plece undeva, mi-ar fi spus. Ce să mai

discutăm, tovarășe, pierdem timpul !... Ți spun precis : nu a plecat, a *dispărut*. Pricepi ?

— Bine. O să cercetăm, i-am zis. L-am lăsat apoi să-și adune părul sub șapcă și să plece.

— Pot să am încredere în dumnecata ? se întoarce el din ușă. Ești sigur c-o să-l găsești ? Și a plecat.

...După ce am primit aprobarea comandantului să merg la fața locului, am telefonat la raionul de partid, secretarului de la agricol. Ne cunoșteam, mai fusesem cu el în diverse acțiuni. Mi-a răspuns chiar el la telefon.

— Să trăiți. Am nevoie de un mijloc de transport.

— Ce naiba s-a mai petrecut ? îi sare țandăra secretarului.

Și eu o las moale de tot. Într-adevăr, ce se petrecuse ?

— De fapt, o să găsesc cu ceva să mă ducă, zic. Mă scuzați...

— Ce ? sare secretarul. Ce spui acolo, tovarășe ? Ce-i aia „mă scuzați ?“ De unde apucăturile astea ?... Las' că te fac eu ! Auzi la dumnealui, „mă scuzați“... Adică, noi ne sfiim. Ca domnișoarele, ai ? Ia fă-te încoa' repede ! Da; repede, auzi ? ! Stăm noi de vorbă !...

Asta însemna că treaba era că și rezolvată. Știam ce avea să urmeze. Un perdaf scurt... și, în cele din urmă, un mijloc de transport asigurat. Nu era om rău, iar pentru interese de serviciu nici nu putea concepe să nu-ți dea concursul.

Cînd am ajuns la raionul de partid, însă, secretarul plecase. Am găsit pe biroul lui un bilet : „Așteaptă aici. Vin repede“.

Pe uși se umbla grăbit, pașii se auzeau zgomotoși pe culoarele podite cu lemn, noroiul pătrunsese în birouri, murdărise preșurile. Activiștii păreau că trăiesc alergînd. Cînd s-a întors, secretarul gîfîia. Nu de obosală, ci de mînie. Era roșu ca focul și mîrîia întăritat. Uitase de „mă scuzați“ al meu, avea probleme mult mai serioase pe cap. Mi-a dat repede o căruță și m-a expediat fără vorbă.

...După o cercetare sumară am sigilat ușa camerei în care șezuse dispărutul, pentru că voiam mai întâi să aflu alte date asupra dispariției lui.

Dar nimeni nu putea spune mai nimic. Se făcuse ora zece seara și eu tot mai audiam oamenii, la lumina unei lămpi cu gaz, chioare, în biroul directorului. Am hotărît să opresc cercetările și să merg să mă culc.

Cînd am ajuns la ușa care da pe holul clădirii în care urma să dorm, m-am auzit strigat, și un băiețuș m-a prins din urmă. Venise alergînd. Era ud tot și gîfîia. Venise singur, pe întuneric, prin ploaie și noroi. L-am dus în cameră, unde era cald, și l-am pus să se dezbrace.

— De ce-ai venit ? l-am întrebat, în timp ce-l frecam cu un cearșaf pe spinare.

— Eu l-am văzut pe nea Ion-vizitiu răsalaltăieri.

— Păi, toți l-au văzut răsalaltăieri, m-am supărat eu. Tu unde l-ai văzut ?

— Pe malul râului, a aruncat un briceag în apă.

M-am oprit din frecat.

— Un briceag ?!

— Ihî, un briceag. Avea el un briceag frumos, găsit de la niște prizonieri nemți, care-au făcut popas în zăvoi.

— În '45 ? am zis eu. De unde știi ? Tu nici nu te născuseși atunci.

— Mi-au spus și mie alți copii.

— Ascultă...

— Cîrstea mă cheamă.

— Ascultă, Cîrstea, tu știi precis că în '45, Ion-vizitiu era în sat ?

— Păi, dacă-a găsit briceagu' ? !...

— Logic, zic. Da' poate că așa a spus el și n-a fost așa ! Oamenii spun c-ar fi venit la conacul boierului prin '46...

— Poate, face puștiul. Da' eu l-am văzut cînd a aruncat cechia în gîrlă, unde e apa mai adîncă.

— Bine. O să mergem mîine să-l căutăm. Acuma, îmbracă-te și fuga s-o ții pînă acasă !...

În clipa aceea am văzut un briceag sclipindu-i în palmă, ca un peștișor fără solzi.

— Asta e, a zis. Apoi mi l-a întins și m-a întrebat nedumerit : De ce l-a aruncat, nene Albule ? Că putea să-l dea cuiva, nu ?

— Așa e. Acuma du-te. Să vii miine, să-ți spun ce-am făcut.

Un briceag, ce e drept, deosebit ! O unealtă pe cînste... Avea vreo șase „limbi“, dintre care una foarfecă, alta tirbușon, alta pilă... Limbile propriu-zise erau „neumblate“, un oțel lucios, nou. Ca semn particular, pe una din plăsele, avea gravat un nume german : „Karl Pecht“... Însemna asta că Ion-vizitiu îl găsisese în locul în care făcuseră popas prizonierii ?...

„Așadar, mă întrebam, pregătindu-mă să mă culc, unde și de ce dispăruse gășitorul acestui briceag, după șapte ani de slujbă la G.A.S. ?! De ce aruncase briceagul ?! Ce reprezenta pentru el acest obiect ?!...“

M-am apucat să scrijelesc luciul briceagului pe plăsele și limbi, cu un capăt de sîrmă, găsit lîngă sobă. Mă intriga al dracului faptul că Ion-vizitiu îl aruncase în gîrlă și dispăruse. De ce-l aruncase ? Vorba puștiului, ar fi putut să-l dea cuiva !... Tot zgîriind luciul, am observat că, sub emailul subțire, pe metal, erau niște semne.

N-am mai stat pe gînduri. M-am îmbrăcat și m-am dus la director. I-am cerut scurta și șapca de piele. Îmi veneau ca la un pui de bogdaproste, dar mă adăposteau bine. Ideea care-mi venise era că briceagul avea gravat pe el un secret, pe care eu, deocamdată, nu-l puteam „citi“. Dacă legam secretul acesta de faptul că Ion-vizitiu dispăruse, lucrurile se încurcau bine. Nu cumva trebuia să vină cineva să ia briceagul din rîu, dar nu venise încă, sau venise și nu-l mai găsisese, fiindcă îl luase Cîrstea ? Poate că nu renunțase, totuși, cel care presupuneam că trebuia să-l ia... Poate că aștepta să-i fie adus, sau credea că-i fusese adus și nu izbutise să dea de el...

Am plecat de la director și l-am căutat, chiar în noaptea aceea, pe Cîrstea. L-am luat cu mine, sub scurtă, și l-am dus pe malul riului. Aveam un Mauser vechi, într-un toc de lemn, greoi, cu optsprezece cartușe. Pe drum l-am instruit pe Cîrstea ce avea de făcut, în caz că ar fi apărut

cineva. Știa să fugă, m-a asigurat el. În întuneric era greu să-l țintească cineva.

Am ajuns la râu. Mi-a arătat locul și l-am expediat înapoi în sat.

— Nu ți-e urît? l-am întrebat tare din cauza foșnetului înțetît al vîntului și al ploii.

— Mie, nene?

— Sst! Du-te, mîine îți spun eu ce-o să fie!

— Stau și eu. Nu mi-e somn.

— Du-te odată!

A plecat. Am rămas la pîndă, lîngă un plop, mascat de niște răchiți dese. Gîrla, puțin umflată, curgea bolborosind. Nu zăream nimic, nici în față, nici în spate. Beznă — desăvîrșită...

Trecuse de miezul nopții cînd a apărut lanterna. Nu simțisem nimic, nu zărisem nimic pînă atunci și, deodată, la numai douăzeci de pași, în fața mea, se aprinsese lanterna. Ploaia vînzolită cădea, în jetul ei galben, ca un potop de gîze mari și întăritate. Locul în care Ion-vizitiu aruncase briceagul era și nu era adînc, cu toată venirea mare a gîrlei. Era în dreptul unei sălcii, care înainta cu tulpina în apă. Apa scosese acolo nisipul, făcîndu-și un *gîldău*, cum se spune prin partea locului, după care curgea mai departe pe firul vadului, lin.

Lanterna a luminat mai întîi fața apei, apoi salcia. Datorită luminii lanternei am putut zări silueta celui care o avea în mînă. Un bărbat spătos, înalt, cam ca directorul G.A.S.-ului. Nu-i puteam vedea fața. Curînd a stins lanterna. După cum mi-am dat seama, identificase locul și începuse să se dezbrace acum.

Eram la numai trei metri de el, după socoteala mea. Am așteptat încordat să-l aud intrînd în apă. În sfîrșit am auzit clipocitul apei.

Am înaintat repede, pînă la locul în care știam că se aflase mai înainte, cînd se dezbrăcase. M-am împiedicat de ceva și a fost cît pe-acî să mă dau peste cap. Am așteptat cîteva clipe, să văd dacă nu mă simțise, apoi m-am aplecat și am dibuit pe jos obiectul de care mă împiedicaseram. Era lanterna. Am pipăit mai departe locul și am dat

peste hainele individului, peste un pistol și un pumnal. Le-am luat. Am luat și hainele și m-am retras lângă salcie.

Cred că, în clipa aceea chiar, necunoscutul ieșise din apă. Mă așteptam să se scufunde din nou, să caute, întrucât bri-ceagul pe care-l căuta era la mine. Nu știu ce s-a întâmplat, însă. Poate i se făcuse frig, sau poate se gîndea să încerce să intre cu lanterna sub apă. S-a cățărat pe mal și a început să caute pe dibuite.

Am așteptat. Pusesem hainelă lui lângă rădăcina salciei, pistolul — un Colt — îl vîrșeam în buzunarul pantalonilor și, cu Mauserul meu pregătit, așteptam. Nu puteam să întreprind nimic. Dacă l-aș fi somat, n-aș fi fost sigur că se va supune și nici că aveam să-l nimeresc, în bezna aceea, dacă ar fi fost să trag.

Căutările lui pe mal n-au durat mult. Cred că a înțeles repede că se întîmplase ceva, pentru că, fără nici o intervenție a mea, a sărit deodată în apă... Atunci am aprins lanterna. L-am reperat, cînd a ieșit o dată la suprafață, și m-am pregătit să trag. Dar el ghicise bine situația: s-a scufundat repede... Mult n-avea să mai stea sub apă, însă. M-am pregătit din nou să trag, în prima clipă cînd ar fi reapărut. Dar adevărul e că n-aveam cum să-i supraveghez ieșirea. Ce putea lanterna să lumineze în bezna aceea, printre sălcii și răchiți, pe fața unei ape bombardate de ploaie?... Dar mi-am dat seama prea tîrziu de asta.

Am vrut să sting lanterna, ca să nu pot fi reperat, în cazul că el ar fi apărut neobservat, dar chiar în clipa cînd am apăsât pe buton, un pietroi aruncat cu forță m-a lovit în cap, dintr-o parte. M-ar fi ucis desigur, dacă șocul n-ar fi fost atenuat de șapca de piele pe care o pusesem peste bascul meu din postav.

Am căzut. Nu mai știu dacă apucăsem să sting lanterna... Nu m-am trezit decît la postul de miliție. Mi-au spus pe urmă că mă duseseră pe brațe pînă acolo. Eram ud tot și rece ca sloiul... Ce se întîmplase, cum de ajunsese și cine ajunsese la mine și-mi sărise în ajutor?...

Directorul Gheorghiu, după plecarea mea, pornise în sat, după mine, neliniștit. Nu mă găsisese. În schimb dăduse nas în nas cu Cîrstea, călăuza mea, care tocmai se în-

torcea, după ce mă condusesese. Puștiul îi spusese unde eram și pornise cu el spre mine. Ajunseseră la gîrlă, cînd eu trăgeam primul foc. Pe al doilea nu mai apucasem să-l mai trag. Și cînd individul s-a repezit la mine, după ce mă lovise, s-a trezit în brațele directorului...

Cum am făcut ochi, l-am zărit pe Gheorghiu lîngă mine. Eram culcat pe un pat de fier, pe o pătură veche, de cai.

— A fugit? l-am întrebat.

— Cum să fugă? a rîs el. Stă legat dincolo!... S-a potolit...

— Cine e?

— Nu știu. Am găsit, în hainele lui, astea.

Zicînd așa, a scos din buzunar o tăbliță metalică, pe care era zgîriat ceva.

— E de la Ion-vizitiu, mi-a explicat el.

Era o „scrisoare“, cu următorul conținut:

„Am aruncat briceagul în gîrlă, aici, în dreptul salciei noastre. De ce nu l-am lăsat în locul convenit? Așa, din fantezie... Găsiți-l, munciiți și voi! Eu am fost slugă șapte ani așteptîndu-vă. Pe mine nu mă mai căutați, că nu mai exist. Știți că Pecht (ăsta era cel al cărui nume era scris pe una din plăselele briceagului) a murit. Mormîntul lui, cu documente cu tot, e undeva în munți. Cum se ajunge la el, scrie pe briceag. Deci, la treabă, bașbuzucilor, pînă nu găsec alții briceagul! Apele au început să vină mari, așa că vă veți distra bine. Am onoarea să vă expediez o beza din infern. A.C.-8“...

M-am ridicat încet, sub privirile ca de tată îngrijorat ale directorului, și m-am dus în camera în care se afla arestatul. I-am arătat tăblița, adică „scrisoarea“. Dar, în afară de faptul că găsisese, „încunabula“ în scorbură salciei (unde ar fi trebuit să dea de briceag, în ziua de douăzeci și șase noiembrie), n-am scos altceva de la el.

Am predat mai departe cauza, securității...

— Mare greșeală ai făcut că te-ai dus singur acolo, la gîrlă, spuse locotenent-colonelul Popa, cel căruia-i povestise întîmplarea locotenent-colonelul.

— Aia era gîrlă ? rîse Albu. Eram tînăr, atunci. Pregătire... de unde ? Fler polițist... cînd să-l fi căpătat ? Fi-rește, aș fi putut să judec și să mai iau pe cineva cu mine. Nu era mare lucru. Dar cred că n-aveam în gînd decît să-i arăt directorului ce înseamnă să mă trateze așa, ca pe un tînerel.

— Și i-ai arătat !... zîmbi îngîndurat Popa.

Zîmbi și Albu.

— Am fost prieteni mult timp după aceea, pînă cînd a plecat el, avansat, și nu ne-am mai văzut. Acu' ia spune, dacă mai luam pe cineva cu mine, în noaptea aceea, mai eram eu eroul ?...

Albu rîse din nou și se ridică să deschidă televizorul. Începuse „Sfîntul“.

— Ia loc, B., îl pofti locotenent-colonelul D. Și căpitanul se așază parcă grăbit. Avem o... bucurie, spuse apoi locotenent-colonelul. Ne-au telefonat de la Sibiu, se bănuiește că, pe strada Școala de înot, la nr. 10, ar fi doi morți. Deocamdată nu se știe exact ce e acolo. Vecinii soților Iakoci au reclamat faptul că bătrînii n-au mai ieșit din casă de aproape o lună și că din locuința lor se simte un miros insuportabil. Vecinii mai spun că bătrînii ar fi afirmat că, dacă moare unul dintre ei, cel rămas în viață se va sinucide. Mergi acolo și, împreună cu tovarășii de la Sibiu, vedeți despre ce este vorba. S-ar putea să fie o sinucidere. Dar nu e exclus să avem a face și cu un dublu asasinat...

Sibiu. Scara. Strada Școala de înot, bine îngrijită, cu peluze de iarbă și flori — o arteră foarte liniștită, așa încît e greu să-ți închipui că s-a putut comite o crimă în vreuna din casele din jur...

O casă pe colț, cu etaj. O curte mică, prin care se trece spre o altă casă, situată în fund, pe stînga. Ofițerii de la Miliția municipiului Sibiu, împreună cu ofițerii veniți de la Brașov, cu procurorul și medicul judiciar au sosit de dimineață aici... O privire de ansamblu, cîteva fotografii ale casei... Aproximarea de obiectivul cercetat se face treptat. În cazul în care va fi vorba de un dublu asasinat, cum s-a presupus, nu trebuie să le scape nici un semn care ar putea constitui o urmă exploatabilă.

Ușa de intrare în locuință e cercetată cu atenție, dar, spre dezamăgirea ofițerilor criminaliști Vasile S. și Ion V., nici o urmă. Ușa e încuiată. Vasile S. o descuie cu ajutorul unor chei potrivite...

Și iată primele semne ale morții !... Ușa — dublă : între cea de afară și cea care dă în interior — ziare, trei flori ofilite, o carte poștală, o ilustrată, avize pentru plata consumului de energie electrică, de gaz metan... Primul ziar n-a fost ridicat din data de 6 octombrie. Ultimul — din 24. În plus, revista de filatelie, numărul 10...

Urme nu se găsesc nici pe ușa care dă înăuntru. E deschisă și aceasta, și apoi, două ore, se suspendă cercetarea, pentru aerisire...

Holul nu e de loc deranjat. Ușile, care, din hol, dau — una spre dormitor, cealaltă spre bucătărie — sînt închise. Vasile S. o deschide pe cea din dreapta, de la bucătărie. Aici, un dulap de haine vechi. Hainele din el deranjate, aruncate alandala... urmele unei căutări febrile. Încolo, la prima privire, nu există alt semn al unor întîmplări neobișnuite. Pe masa din mijloc, acoperită cu o față de masă de nailon, sînt două cești de cafea, curate, așezate pe farfurioare. Alături, o farfurie cu niște struguri stafidiți și, ceva mai încolo, pe-o margine, un pahar de 200 de grame, care are pe fund urmele unui lichid de culoarea vișinei. Impresiuni digitale se găsesc destule, dar pe paharul acesta — nici una. Mai sînt, în bucătărie, un pat și o ușă în perete, care dă, probabil, într-o cămară. Se cercetează totul cu meticulozitate. Apoi e deschisă ușa care dă în cămară. Și bănuiala devine certitudine : bătrînul Iakoci a fost ucis ; cadavrul lui se află în cămară, ghemuit, peste o baltă de sînge închegat și uscat. Are o secțiune provocată de un instrument tăios, în partea stîngă a gîtului, și cîteva lovituri cu un corp contondent, în cap... — „probabil, mînerul unui cuțit de masă metalic“, presupune medicul judiciar. Cercetările, în continuare, se fac cu și mai multă atenție.

Se ridică ficcare amprentă. Cadavrul este cercetat sumar. Sub el se găsește un buton de cămașă, care se presupune că a aparținut criminalului. Milimetru cu mi-

limetru, încăperea face obiectul unor verificări îndelungi. Crima s-a petrecut cu aproape trei săptămîni în urmă. „Asta se poate deduce, după aspectul cadavrului, dar, deocamdată, indică mai sigur acest lucru ziarul din 6 octombrie,” deduce căpitanul Andrei B.

Lîngă soba de gătit e un pat, peste care se află o saltea și, sub saltea, un cuțit de bucătărie, pe care cineva a încercat să-l șteargă de sînge. „Iată și corpul contondent,” spune medicul judiciar. E un cuțit fără vîrf, care, însă, nu prezintă nici un fel de impresiuri digitale... Ba, nu! Vasile S. descoperă un fragment de amprentă foarte mic, inexploatabil, pe lamă. Ceva mai încolo e găsită și cirpa cu care s-a făcut încercarea de a se șterge cuțitul...

În dormitor, al doilea cadavru, al femeii lui Iakoci, în pat, acoperit cu plapuma, doar într-o cămașă de noapte. „Moartea a fost provocată prin strangulare,” constată medicul judiciar, examinînd victima.

Cine și de ce a ucis ?

De ce, nu era greu de dedus. Crimă — pentru jaf!

Cine e autorul ?...

Trebuiau stabilite cîteva lucruri, cît mai precis posibil. Ce relații avuseseră victimele, cine le vizita, în ce scop; putuse afla criminalul ce se găsea în casă lor? Cum?... Ofițerilor M., V. și B. le revenise misiunea de a face investigații printre vecini. (Cazul fusese prelucrat, de fapt, cu tot efectivul miliției municipiului Sibiu. Sarcini fuseseră prevăzute aproape pentru toți. Dar n-am putea cuprinde toate pisteles care s-au cercetat, într-un reportaj...)

B. a ajuns, dimineța, în imobilul vecin cu cel al victimelor. A sunat la mai multe uși, dar oamenii nu erau acasă. În cele din urmă, i s-a deschis una, la medicul pensionar B.

— Sînt căpitanul de miliție B., s-a prezentat ofițerul, aș vrea să vă solicit cîteva date despre soții Iakoci...

S-au așezat, ofițerul și doctorul B., la o masă. Răspunsurile medicului, au fost limpezi, detaliate. Bătrînul Iakoci,

spunea el, fusese *un tip*... Era foarte vizitat, zilnic aproape, de mai multe persoane din Sibiu și de aiurea, din alte localități. Pe o parte dintre sibieni, doctorul B. îi cunoștea. Îl vizitau pe Iakoci pensionarii Stoia, filatelistul Dengel, prietenul apropiat al bătrînului, Schultz, apoi un fost ofițer, acum pensionar, filatelistul Purice și încă 15-20 de vizitatori, dintre care ofițerului i-a reținut atenția un tînăr, pe care medicul nu știa cum îl chema.

— L-am văzut des pe la bătrîni, în special în ultimul timp. E înalt, blond, roșcovan, circa 25 de ani. Mi-a dat de vreo două ori bună dimineța. După accent, cred că e sas...

După 6 octombrie, îl mai văzuse pe la bătrîni ?

Medicul răspunse că nu-și amintea cu precizie de cînd nu-l mai văzuse.

— Ați putea să-mi spuneți ce obiecte de valoare aveau bătrînii ?

— Bătrînul era un pasionat colecționar de timbre. Avea cîteva colecții, pe care el însuși le evalua la 200 000 de lei. Nu știu care era realitatea, bătrînul era cam lăudăros. Dar de avut, avea timbre. Tînărul acela venea pe la bătrîn să-i caligrafieze, în clasoare, seriile și denumirile...

— Deci, tînărul știa de timbre ?

— Cine nu știa ? V-am spus că bătrînul era lăudăros. Și peste hotare se știa că are colecții valoroase... Dar tot el spunea că pe cele mai de valoare le păstra la bancă...

— Cînd l-ați văzut ultima dată pe bătrîn ?

— A fost în 3 octombrie, spuse doctorul. Am discutat cu el, în curte.

— Nu vă aduceți aminte ce ați vorbit ?

— Ba da. De aceea țin minte și data. În ziua aceea, bătrînul avusese un proces cu Gunthart Ecaterina, pe care îl cîștigase. Era foarte bucuros. Despre asta am discutat.

— Din ce cauză avusese procesul ?

— Neînțelegeri de ordin... locativ... Bătrînii aveau acces la baie, la Gunthart...

— Încă o întrebare și nu vă mai rețin, hotărî căpitanul să încheie discuția : N-ați mai observat pe cineva necu-

noscut venind pe la bătrîni, înainte de a nu mai ieși aceștia din casă ?

— Ba da. M-a chemat o dată Iakoci, să-i văd o colecție. Am găsit în casă la el un individ, care mi-a fost prezentat drept un inginer pasionat de filatelie. Insul s-a sculat de la masa la care ședea cu o colecție în față și am rămas surprins de înălțimea lui. Era brunet, la vreo treizeci de ani, bine îmbrăcat. Numele, însă, nu i l-am reținut. Dacă am văzut că Iakoci era ocupat, am plecat... Pe străin nu l-am mai văzut după aceea...

...Individul acela înalt, brunet, bine îmbrăcat, a început să apară tot mai des în descrierile martorilor.

O femeie (vecină) : „În 4 octombrie, după procesul bătrînului cu Gunthart, am văzut în curte, pe la 11 ziua, doi inși. Unul era foarte înalt, îmbrăcat elegant, avea o servietă în mînă, ochelari de soare, 30-35 de ani. M-au întrebat unde sînt soții Iakoci !...

Un bărbat (vecin) : „Era într-o seară, pe la începutul lunii, cînd am văzut la poartă un bărbat foarte înalt. M-am întîlnit cu el față în față, pe la șapte-opt seara. M-am rugat să-i spun unde locuiește familia Iakoci... M-am întors cu el și i-am arătat ușa. Mi-a mulțumit exagerat de politicos. Să fi avut 35-40 de ani. Era bine făcut, foarte elegant. După accent, presupun că era maghiar...”

Bănuielile anchetatorilor s-au oprit cu precădere asupra acestui tip. Dar, firește, nu se pierdeau din vedere nici celelalte piste, care, însă, au fost rînd pe rînd eliminate. Se făcuseră verificări, în rîndurile filateliștilor dintr-o serie de orașe, fuseseră supravegheate o mulțime de persoane, care cercetate apoi îndeaproape, ieșiseră din cauză. Tîmp de o lună și jumătate, un mare număr de ofițeri, au căutat urma individului brunet și foarte înalt, neizbutind să dea de ea. S-a stabilit pînă și de unde fusese cumpărat butonul găsit la locul faptei, apoi, data fabricației, data aproximativă a vînzării...

Cine fusese, însă, posesorul butonului ?

O ședință operativă la Miliția municipiului Sibiu. (Se adunase din nou un grup de ofițeri, pentru a se începe

căutările îndreptate într-o singură direcție acum : pe urmele individului înalt, brunet, elegant etc.)

Deci, ședința operativă... Se ajunsese la concluzia că individul cu semnalmentele respective trebuie căutat printre infractorii recent eliberați din detenție, când locotenentul-major Gheorghe B., întors de curînd din concediu, rămîne perplex.

— Dar asta e K.I. ! exclamă el.

Și toți îl privesc surprinși. Gheorghe B., va să zică, stă în concediu, în timp ce ei se zbat zile și nopți să-l identifice pe criminal și, poftim, el îi știe numele celui căruia ei îi dețineau doar semnalmentele...

K.I... Un escroc recidivist. Trebuie să se fi eliberat din detenție de curînd. Ofițerul Gheorghe B. îl întîlnise pe K.I. pe la începutul lunii octombrie, în Sibiu. Deci, cursul cercetărilor se îngustase de tot, apăruse o *piesă unică*, ușor de străbătut.

Dar oare era K.I. autorul ? A doua zi, căpitanul B., care, în absența căpitanului M., răspundea de mersul anchetei de la Sibiu, a fost chemat la Brașov, urgent.

„Vino repede, i s-a transmis. În strada Aninoasa, la numărul 6, a fost ucisă, prin sugrumare, o bătrînă !... După părerea noastră, autorul crimei e același cu autorul dublului asasinat de la Sibiu !“...

De data aceasta, cercetarea locului faptei s-a făcut la 12—14 ore de la comiterea crimei, nu după trei săptămîni. Asta a ajutat ancheta să evolueze rapid spre finalizare. Nu încăpea nici o îndoială că era vorba de același autor. Scopul crimei : jaful. Dezordinea din încăperi indica aceeași mînă cotrobăitoare. Pe deasupra, același individ, brunet, 30-35 ani, elegant, excepțional de politicos, apăruse și aici, în zilele premergătoare crimei...

Cu ajutorul vecinilor s-a putut stabili totodată ce lipsea din locuința victimei : cristale, obiecte de aur și, în plus, o valiză uzată, din piele groasă.

Un plan de acțiune minuțios prevedea : continuarea cercetării locului faptei (poate aveau să se descopere și alte urme), lărgirea investigațiilor, verificări în hoteluri, localuri, pe străzi, în piețe (unde criminalul ar fi putut în-

cerca să plaseze obiectele provenite din jaf), darea în urmărire pe țară a individului văzut de martori în preajma victimelor, verificarea caselor de bagaje din stațiile C.F.R. Brașov, Sinaia, Predeal etc. Într-un cuvânt — toate locurile în care infractorul ar fi putut să apară și să fie văzut. Între timp, alți doi ofițeri deduc, după semnalmente, că infractorul nu poate fi altul decât K.I. Dar de unde să-l ia ?

Prinderea a survenit la trei zile după crima din strada Aninoasa. Ofițerii au identificat, la casa de bagaje din stația Brașov, valiza cu cristale provenită din jaful săvârșit la ultima victimă. Doi subofițeri au rămas de veghe acolo, în permanență. Când, într-una din seri, căpitanul S. mergea să verifice paza, l-a văzut pe criminal în fața ghișeului...

Un sfert de oră mai târziu raporta colonelului N.

— L-am adus, tovarășe colonel. Nu recunoaște nimic. Zice că a furat valiza de la altcineva, în gară.

— Nu vrea să recunoască ? Nu-i nimic. Vom strânge toate probele și-l vom trimite în instanță...

Și probele s-au strâns. Martorii l-au recunoscut cu ușurință. Aproape toate obiectele pe care K.I. reușise să le plaseze, după prima infracțiune, au fost găsite. Cu a doua „tranșă“ n-a mai trebuit să-și bată nimeni capul. Obiectele provenite din al doilea jaf se găseau în valiză.

Pentru cititor, desigur, a mai rămas un *mister* : unde se afla, în timp ce era căutat, autorul celor trei omoruri ?

După cum ați reținut, probabil, K.I. se dăduse drept inginer. — Și nu era de loc greu să fie crezut, pentru că avea grijă să nu discute o vorbă despre specialitatea lui. „Inginerul“ se ascundea la... Cabana Schiorilor, în Sinaia, unde locuia înregistrat fără buletin, pe *baeșiș*...

A LIPSIT SECUNDA SENZAȚIONALĂ...

În prima seară a fost de serviciu la grupă de evenimente căpitanul Costică P. În seara următoare, căpitanul Vasile G. În a treia seară, căpitanul Ion G. și căpitanul Vasile N. În seara a patra, din nou căpitanul Costică P...

...A pornit pe jos pînă la tramvai, a strîns din dinți, în frig, zece minute, pînă la sosirea tramvaiului, iar apoi, cînd a ajuns la bufet, a strîns din nou din dinți, pentru că tinerii necunoscuți, cu purtare scandaloasă, plecaseră și nimeni nu știa cine erau. Dar nu era prima dată cînd alergase degeaba *la locul faptei*...

Întoarcerea la birou a situat cele zece minute de așteptare a tramvaiului, acolo, lîngă bufet... Am coborît după cinci stații lungi, care nu se mai terminau, și după a cincea stație am pornit din nou pe jos, spre birou.

În birou era cald. Ne-am... refăcut forțele. Telefonul ne-a mai chemat abia după două ore și jumătate. L-am privit pe P. și mi-am notat :

„Statură potrivită, sprîncene fine, bine conturate ; la o vîrstă cînd tinerețea începe să intre în amintiri, un bărbat cu fața puțin obosită“... Acest om serios avea să sune undeva, într-un bloc nou, la ușa unui apartament, etajul șapte, la oră foarte tîrzie, dincolo cu mult peste miezul nopții.

Liftul era blocat între etaje — se vedea asta prin geamul translucid al ușii care da pe palier. Pentru blocajul

acesta și fuseserăm chemați; în lift trebuia să fie un individ „bandajat la o mână“. Dar nu se auzea nimic, nu se simțea în nici un fel prezența cuiva în colivia blocată... P. suna din timp în timp la ușa celui care-l chemase telefonic. Din apartament nu-i răspundea nimeni... Suna. Înăuntru nici o mișcare...

După un timp, căpitanul a încercat ușa liftului... În sfârșit, zgomotul i-a trezit pe vecinii reclamantului. Au deschis ascensorul. Înăuntru, un tânăr.

Ni se părea în fundul unui puț. Avea fața mînjită de coaja unei răni care sîngerase recent și mîna stîngă — într-un bandaj, peste care-și pusese o mînușă. Dormea... P. l-a trezit anevoie. L-a recunoscut. Un tânăr ieșit de-o vreme din spital, care trebuia să plece din localitate. Îl întrebă: „N-ai plecat la Bacău?“ „Nu, să veдеți, mai am niște acte de scos...“ „Cum ai ajuns aici?“ „Nu știu“... Tânărul era cam afumat, încă nu se trezise bine.

Tapiter de meserie — P. știa și asta. Mai avusese de-a face cu el. „Unde te-ai lovit?“ „Am căzut.“

L-am dus la policlinică — ce noroc că găsisem o mașină, (tot pe jos făcuserăm și drumul pînă la blocul cu liftul blocat) — și tocmai o Salvare goală!... La policlinică, tânărului i s-a dat un medicament, deși era în stare de ebrietate și erau slabe nădejdi ca medicamentul să aibă efect. Tânărul s-a îndreptat apoi spre căminul comun, în care spusese că era găzduit.

...L-am simțit pe ofițer supărat, dar am evitat să-l întreb de ce. Am evitat, poate pentru că, în parte, îmi dădeam seama și singur ce era cu el. Am mers încruntați, tot drumul, pe un vînt rece, necruțător, îndoindu-ne spatele... Parcă am fi înaintat printr-o apă în revărsare. Întindeam pasul fără voia noastră. Iar cînd am ajuns din nou la birou, P. s-a oprit la ofițerul de serviciu.

— S-a mai anunțat ceva pentru mine? Nu?...

— Nu.

Mi s-a părut iar că citesc pe fața lui, totuși, o nemulțumire, pe care acum n-am înțeles-o. Ne-am retras în birou și am discutat despre viața de ofițer la evenimente.

— E și un risc, am zis.

— Unii infractori sînt periculoși, e drept; de curînd, un subofițer a fost rănit. Dar e o muncă necesară ca oricare alta, dacă nu ceva mai mult decît altele. Și, dacă mă gîndesc la faptul că, prin înființarea grupei de evenimente, s-a izbutit în mare măsură să se asigure liniștea nopților în oraș, atunci spun că e o muncă pasionantă. Cred că pasiunea ți-o dă încrederea în rostul, în valoarea a ceea ce faci. Așa că nu e vorba de risc. Dacă vrei, riscul există oriunde, sau nu există de loc...

Noaptea a trecut așa, în discuții și așteptare. Căpitanul P. îmi spunea că regretă că eu nu fusesem de față în alte nopți. Și mi-a povestit cum mersese o dată să rețină un hoț surprins furînd de către un grup de muncitori de la combinat, apoi cum a trebuit să stăpînească un huligan, și apoi...

Doar vîntul nu voia să doarmă.

Pe la 9,30, în biroul evenimente, a intrat un subofițer din paza generală.

— Am adus un vagabond, s-a adresat el căpitanului G. Nu e prima dată cînd dau de el. Acum l-am găsit cu unul cunoscut ca infractor. N-are domiciliu, mi-a dat două adrese și nu stă la nici una. Spune că vrea să plece la Bacău, dar n-a mai plecat. Ce fac cu el ?...

„Vagabondul“ era în biroul ofițerului de serviciu. Era tot cel din lift, cu care avusesem de-a face cu o seară înainte. Subofițerul îl întîlnise în compania unui infractor și-l adusese la miliție. Mai mult preventiv.

A fost singurul eveniment al nopții a doua.

C. e robust, înalt, tînăr. N., tot înalt, dar subțiratic și ceva mai în vîrstă.

Pe la 1,25, după o liniște desăvîrșită, telefonul mi s-a părut o cîrțită care făcea zgomot, săpîndu-și galeria în întuneric. Am găsit o Volgă-taxi, care să ne transporte. Am mulțumit în gînd întîmplării !...

Cartier mărginaș. Într-o încăpere bine încălzită, un bărbat mormănit pe o săniuță de copii. Solid, circa șaizeci de ani. Dormea. Încăperca, nu prea salubră, devenise respingătoare. Mirosea a cîrciumă, a borhot. Pe masa din scînduri de alături, trei cămășuțe, probabil ale unui singur copil. Erau jilave, mînjite de noroi, peste curățenia spălatului proaspăt. Am lăsat ușa deschisă... să putem respira.

S-a întocmit, în sfîrșit, — în această a treia noapte, abia, — un proces-verbal și s-au luat declarații martorilor. Căpitanul C. era și el, ca și P., supărat că eu nu nimerisem în alte nopți, pentru a cunoaște acțiuni mai grele, de *anvergură*, cum zicea el. Acum, un proces-verbal, trei declarații păreau să rezolve totul. Dar nu era chiar așa...

Între timp s-a telefonat din nou, de acolo, de unde ne aflam, după mașina de serviciu a I.M.J. Fusese plecată, dar ni se promisese că va fi trimisă imediat ce se va întoarce... A sosit peste un sfert de oră și am plecat cu ea, cu infractorul duhnind între noi. Solidul căpitan C. a încercat tot drumul să obțină de la infractor un răspuns adevărat. Infractorul, însă, voia să pară idiot. Nu atît ilogic, cît stupid. Singura lui dorință exprimată clar era să nu ajungă la închisoare. Căpitanul C. îi amintea mereu de cămășuțele de copil, încă jilave, furate, desigur, de pe o culme de rufe. Încerca, așa cum am înțeles, apelînd la sentimente în general tulburătoare, să dea de un dram de conștiință, de gîndire. Încercarea lui C. mi s-a părut că se izbea de o sferă de beton, nu de un cap cu urechi... Și, totuși, nu cred nici acum că a fost o încercare zadarnică. Și „omul“ se apropia, știți, de șaizeci de ani, și mie, reporterului, mi-a trezit o milă cumplită, insuportabilă, dacă se poate înțelege cum vine asta.

— Un licăr de conștiință cinstită rămîne și-n cei mai înrăiți, mi-a spus N. mai tîrziu. Dacă nu izbutești să-l faci să lucreze, licărul acesta trebuie, totuși, măcar incitat să se aprindă o clipă...

El, N., încercase, ca și C., dar pe altă cale — tratîndu-l pe infractor ca pe un copil — să reaprindă, cum îl numea el, *licărul* de conștiință. Fără succes, însă. Cel puțin,

atunci, în noaptea aceea. Infractorul n-a acceptat să recunoască nimic.

Pe la cinci a trecut să vadă ce mai e pe la evenimente loctiitorul comandantului:

Din nou cu P. Din nou o deplasare, pe jos, la bufetul acela, unde niște tineri aveau o comportare scandaloasă. Din nou drum pe jos, și frig suportat, și timp consumat degeaba. Tinerii plecaseră, după ce iar spărseseră câteva pahare și avuseseră, cum spunea o ospătară, „niște gesturi de parcă...“ Mandatarul pretindea că le aflase numele și că avea să facă o reclamație în scris, așa cum îl sfătuia P.

Ne-am întors. Iarăși s-au scurs orele. Mi se părea că orașul strigă spre noi cu glasul vîntului.

...De data aceasta era și locotenant-colonelul D. în birou. Fusese în control (motiv pentru care din nou evenimentele n-avuseseră mașină, pînă la 2,30). Fața comandantului era surprinzător de proaspătă, deși, în ultimele zile, dormise foarte puțin... Cînd s-a anunțat spargerea (de, trebuia să fie și ceva serios — „pentru tovarășul reporter“), s-au luat măsuri ample. A fost chemat și conductorul cîinelui de serviciu. S-a telefonat după un ofițer de la tehnico-științific.

Femeia (comunicase asta la telefon) dormise, cică, în camera cealaltă, cu copiii, și din sufragerie i se furaseră două costume de haine, cămăși etc.

Casa era luminată. Reclamanta ne-a deschis și s-a prăbușit. A trebuit s-o readucem în simțiri...

Dar vai, povestea era tragicomică... Un concubin... o părăsi-re... și seria de leșinuri... *El* plecase cu hainele cumpărate de *Ea*!...

Am telefonat repede ofițerului de la tehnico-științific. „Te-am deranjat degeaba, tovarăse căpitan C. ! Poți să-ți continui somnul...”

P. m-a condus la tren. Era, poate, o încălcare a legilor de serviciu. Gravă? Nu știu, dar în oraș era liniște. În oraș, alte forțe erau la posturi. În oraș dormeau, gata oricînd să sară din pat, oamenii al căror somn l-am sim-

țit, în toate cele patru nopți petrecute acolo, ca pe o veghe ascunsă. Și, apoi, nopțile acestea am stat și eu de pază, și asta ne-a făcut aproape s-avem același drum pe mine și pe P., și drumului conturat în noi îi venea greu să se despice. Cel puțin așa cred...

Și aș vrea să adaug că mi-a fost frică să nu se întâmple ceva periculos, în cele patru nopți, deși, vă închipuiți, dacă ar fi avut loc o rănire gravă, un asasinat, în timpul acelor nopți, altfel aș fi scris reportajul.

Un bărbat tânăr, de statură potrivită, brunet, stă pe o bancă. Alături, un câine lup, cu părul lucios, cu urechile ascuțite, privește undeva, spre ultimul copac din șirul din față.

Moment de răgaz. „Prietenii“ stau. Își amintesc de trecut ?...

Viața ciinelui s-a scurs pînă acum legată pe delin de a omului. Nu împlinise un an cînd sergentul-major Ilie D. (pe atunci în școala de conductorii cîini) a început să-l învețe să ia urma, să descopere și să prindă infractori. Și poate că n-a înțeles numai comenzile, poate că n-a fost vorba, atunci, la început, numai de formarea unor reflexe, pentru că sergentul-major și-a spus, de multe ori, apoi, că Lae „gîndește“, „înterpretează“, participă și „afectiv“ la acțiuni... Dar, desigur, nu-i așa. Ciinele *e bine dresat*. Asta e tot. Firește că; acum el... nu-și aduce aminte nimic. E mulțumit că stă lîngă omul pe care-l ascultă întotdeauna cu un devotament de... cîine. Am spune, însă, mai degrabă, cu un devotament de prieten...

...Asta s-a petrecut cu mulți ani în urmă :

...Fusesse baricadată cu blocuri de piatră o cale ferată forestieră. Tocmai trebuia să treacă un personal. Revizorul de cale, însă, descoperise la timp faptul. Și trenul a fost orpit în stație, pînă la înlăturarea pericolului.

Sergentul-major D. a plecat cu ciinele la fața locului, imediat ce a fost anunțat. A ajuns acolo și au început... cercetările. Lîngă o scobitură proaspătă în stîncă s-a găsit o urmă plantară.

— Urma, Lae !

Comanda a găsit un ecou greu de descris, în... conștiința animalului. Întotdeauna freamătă de nerăbdare în asemenea momente. Pare că nu mai trăiește pentru altceva, iar cînd nu descoperă mirosul căutat, scheaună trist. De data aceasta, încordat, și-a aplecat botul lui de lup și aproape imediat a tresărit și a pornit pe urme... Mergea repede. Privindu-l, sergentului-major i se părea că în fața cîinelui pășea însuși omul care vruse să provoace catastrofa... Au ajuns la o casă, într-un sat pe care-l străbătuseră de la un cap la altul. Cîinele a intrat în casă, dar nu s-a oprit ; cel pe care-l căuta nu se afla înăuntru. Abia pe malul unui rîu, la pompa de apă, l-au găsit. Infractorul lucra acolo.

Cîinele — probă incontestabilă, „judecător“ temut, prietenul neprețuit al celui care și-a închinat viața luptei împotriva răufăcătorilor. Mi se pare că e o nouă „condiție de cîine“, cînd mă gîndesc la „gesturile“ de satisfacție ale lui Lae, atunci cînd o acțiune îi izbutește. Se liniștește abia cînd e convins că e dovedit pe deplin cine e vinovatul.

— E „arma“ mea, spunea D. De cînd lucrez aici Lae m-a condus pe urmele multor infractori. Ne... respectăm reciproc (aici subofițerul a zîmbit, și cîinele a părut că a „înțeles“ gluma) — eu îl îngrijesc și el se străduiește din răsputeri să-mi răsplătească grija... De curînd se spărsese un magazin universal. Am plecat de aici cu mașina. Lae s-a așezat la locul lui, grăbit să ajungem mai repede. Întotdeauna e așa. Parcă știe că întîrzierea îi poate aduce insuccesul. Și ține foarte mult la... obrazul lui. De data aceasta, însă, nici n-a avut cum să obțină succesul pe care și l-ar fi dorit ; urma a condus pînă în stația de autobuz... Reușise oare să dispară infractorul ? Da. Dar știam încotro.

Și am fost siguri că „dispăruse“ la oraș... A doua zi s-a organizat o descindere în piață. Infractorul a fost găsit; izbutise să vîndă numai un aparat de radio cu tranzistori...

...Un bărbat tînăr, de statură potrivită, brunet, stînd pe o bancă. Sergentul-major Ilie D. — elev în clasa a IX-a la seral, cititor pasionat al cărților de aventuri, conducătorul unui cîine cu care a cîștigat locul întîi la un concurs.

E o viață alcătuită din febrilitate, din chinuitoare dileme, din căutare permanentă, din surprize, din satisfacții și amărăciuni, o viață permanent bîntuită de o adîncă sete de descoperire a ceea ce juridic se numește **infracțiune, infractor...**

„Inventarele obișnuite nu descopereau niciodată nimic, istorisește căpitanul P., totul era în cea mai deplină ordine. Și totuși, amîndouă gestionarele, și cea de la nr. 3 și cea de la nr. 48, erau văzute ba la un restaurant, ba la altul, petrecînd din plin, ba plecînd în excursii, ba ieșind în oraș, în niște toalete care ne puneau întrebarea : de unde au atîția bani ?... M-am interesat, discret, cît cîștigă lunar, ce prime au primit, dacă au și alte surse de venit. Dar cele aflate n-au putut justifica risipa. Atunci, de unde aveau bani, totuși ?... I-am însărcinat să găsească răspunsul la aceste întrebări pe locotenentul Petre D. și pe căpitanul Ion M., atrăgîndu-le atenția în mod deosebit : «Prudență, cît mai multă prudență. Meticulozitate în fiecare acțiune, nu cumva să greșim și astfel să jignim oamenii în demnitatea lor ! Cine știe, s-ar putea ca bănuielile noastre să fie gratuite.»

...Cei doi ofițeri și-au început activitatea metodic. Întîi au cercetat cele două magazine de mercerie, de la nr. 3 și nr. 48. Relațiile căpătate, despre E. Gh. și M. R., le

recomandau ca pe două lucrătoare bune, pricepute și corecte.

Au trecut zile și nopți. Și răspunsul nu putea fi găsit. Dar, într-o bună zi, într-unul din magazine, a intrat un individ cu un pachet subsuoară. A ieșit, după cîtva timp, fără pachet. Faptul a fost înregistrat. Într-altă zi, același individ a intrat și în celălalt magazin, tot cu un pachet subsuoară, și a ieșit fără el. Cei doi ofițeri nu s-au pripit. Au continuat să aștepte. A venit perioada inventarului lunar. Și iată că, într-o noapte, în magazinul de la nr.3 unde lucra M. P., a venit E. Gh., încărcată ca o albină... Au trecut cîteva zile și i-a venit rîndul lui M.P. să-i facă o vizită lui E.Gh., de asemenea, încărcată ca o albină... Peste alte cîteva zile, totul a intrat în normal. Ambele magazine au trecut cu brio examenul inventarului. Scăpate de o grijă, cele două gestionare și-au reluat șirul petrecerilor.

Numai că, într-o dimineată, s-au trezit amîndouă, pe nepusă masă, cu cîte un :

— Ne permiteți să facem un inventar ?

În aceeași zi, la aceeași oră și poate în aceeași clipă, cele două gestionare au simțit că le apucă leșinul...

60 000 de lei delapidaseră cele două gestionare, plus faptul că vindeau mărfuri aduse din afară (omul cu pachetul. De data aceasta, «ajutorul reciproc», cu mărfuri plimbate de la un magazin la altul, n-a mai putut funcționa...

Cei doi ofițeri au închis filele unui nou dosar, cu satisfacția de a-și fi făcut conștiincios datoria. Dacă și-au însemnat în palmares victoria sau nu și-au însemnat-o, nu e sigur. Dar că în aceeași zi, sau în cea următoare, li s-a spus : «Tovarăși, vă însărcinăm pe dumneavoastră să găsiți răspuns la...» e absolut sigur...

...Istorisește maiorul Nicolae B.

„Ceea ce ne-a frapat a fost prudența excesivă — viața voit modestă pe care o ducea omul aflat în cîmpul observației noastre. Ne dădeam seama că el se străduiește să nu atragă atenția asupra lui. Și, atunci, ne-am pus întrebarea : „de ce o face ?“ Am început să căutăm cauza sau cauzele. Întîi am sugerat Sfatului popular al Capi-

talci o verificare a gestiunii cantinei de şantier, în scopul de a vedea dacă Întreprinderea 4 Construcţii-montaj — cîmpul de desfăşurare a «cazului» nostru — nu are vreo restanţă de achitat pentru muncitorii săi. Avea 26 000 lei. Somată să achite suma, Întreprinderea 4 Construcţii-montaj alcătuieşte o comisie de verificare, care să constate de ce nu s-a achitat suma. Dar, abia înfiinţată, comisia se dizolvă în mod ciudat. Se înfiinţează, însă, o alta, care hotărăşte să se achite suma de urgenţă... Pînă aici, noi am avut doar rolul de... observatori de la distanţă. În clipa în care s-a spus hotărît că suma trebuie plătită, am intervenit susţinînd că, în fapt, suma a fost plătită — ceea ce în cazul nostru însemna : *însuşită*... Pe ce ne bazam ? Pe faptul că descoperisem suma de lei 26 000 figurînd ca încasată de la bancă, pe un C.E.C. mai vechi. Cu toate protestele contabilului şef, A.B., omul nostru prudent şi economicos, am cerut să se justifice folosirea acestei sume... Cred că aţi înţeles : purtată prin nenumăratele meandre contabiliceşti, suma dispărea neajungînd nicăieri — fiindcă, trebuie s-o spunem, A.B. era un as, un jongler contabil uluitor de îndemînic !... De la 26 000 lei... am ajuns la suma de 106 000 lei. Şi, implicit, la descoperirea unei hoţii pe cît de îndrăzneţe, pe atît de subtile, operă a contabilului şef, secondat de casierul central, de şeful serviciului financiar şi de cel ce răspundea de conturi...

Dar aşa cum ulciorul nu merge de prea multe ori la apă, aşa nici cecurile false n-au putut merge mereu nestîngerite la bancă. În drumul lor, atît de minuţios pregătît, şi atît de greu de interceptat, ne-am interpus noi lucrătorii de miliţie. Şi, fireşte, sarcina ofiţerului Paul V. n-a fost de loc uşoară. Dar el s-a achitat cu cinste de ea.“

★

★ ★

M-am dus, la sfîrşitul istorisirilor din care am ales aceste două cazuri, să-i văd pe eroi, pe cîţiva din cei ce veghează ca tot ce este al tuturor, şi al fiecăruia, să nu fie ştirbit, să nu fie răpit şi batjocorit. I-am văzut

cufundați în munca lor, în studiul dosarelor, construind ipoteze, punându-și și punind întrebări, anticipând răspunsuri, căutând soluții și căutînd, căutînd mereu...

Priviți, în general, oamenii aceștia n-au nimic care să-i deosebească de noi ceilalți. Și, totuși, ei trăiesc o altă viață, cu luciditate în permanentă alarmă, cu întrebări și căutări la fiecare pas, cu ochii larg deschiși pe tot ce e dincolo de aparență, de convenție.

Peste cîmpia Bărăganului s-au ivit zorile. În apa bălții, la marginea căreia sergentul-major Nicolae R. s-a oprit, cîteva clipe, se zăresc săgețile argintii ale peștilor. În acest ceas timpuriu al dimineții, nici țipenie de om. Cu ani în urmă, cînd subofițerul venise în comună, ca ajutor al șefului de post, în asemenea dimineți, el zărea siluetele unor oameni care, cum îl simțeau, dispăreau ca prin farmec, în tufișurile din împrejurimi. Erau braconieri. Subofițerul s-a hotărît să vină tot mai des prin aceste locuri. Azi, o pîndă, mîine, o patrulare, pînă cînd prezența subofițerului, cu statura-i masivă, i-a alungat.

Patrularea de noapte s-a încheiat. Sergentul-major se îndreaptă cu pași rari spre casă. O ușoară oboseală i se strecoară în tot corpul. E tînăr subofițerul, are doar 27 de ani, dar acum n-a închis ochii de peste 24 de ore. Deschide încet ușa și pătrunde în încăperea cu stururile trase, cufundată încă în întuneric. Aude respirațiile ușoare ale soției și fetei. Se apropie pe vîrfuri, să nu le trezească. Privește cîteva clipe obrazul liniștit al fetei, apoi, încet, închide ușa. Se întinde ușor alături de umărul cald al soției și simte cum îl cuprinde o pace adîncă...

E duminică dimineața. Sergentul-major se îndreaptă grăbit spre bufet. Un bătrîn l-a înștiințat că Ziarcă, „huliganul“, iar face scandal. În local, lume multă, ca în

zile de sărbătoare. Cîțiva se amuzau privind la un bețiv care spărgea pahare.

— Oamenii buni, le-a zis subofițerul, celor care rîdeau de năzbîtiile lui Ziarcă, vă place cînd vi se tulbură tihna ?

S-a lăsat o liniște nefirească.

Oamenii l-au scos pe scandalagiu din bufet și l-au dus acasă. Și s-au mirat văzînd că sergentul-major nu i-a făcut nimic lui Ziarcă. Nici nu se uitase la el, nu-l întrebaseră de ce face scandal. Spusese numai atît :

— Niciodată nu mi-aș fi putut închipui că niște oameni serioși se pot amuza văzînd un bețiv care sparge pahare...

Și fusese destul...

Discuția cu plutonierul Marin C, șeful de post, dura de aproape o oră. Existau indicii că gestionarul D. C., de la cooperația de consum din comună, învîrtea afaceri necurate.

— Oamenii zic că vinde cu suprapreț... Ei știu că pînă nu faci foc nu iese fum, zise convins sergentul-major.

— Te cunoști că ești elev, glumi șeful de post. Așa am fost și eu. (Robu era elev, la fără frecvență, într-a zecea de liceu, iar șeful de post absolvent de liceu). Tot cu proverbe. Dar mi se pare că ai dreptate. Gestionarul nostru face prea multe chefuri. Și-apoi, cînd îl cauți, e la București. De unde atîția bani ?

— Vă raportează, tovarășe plutonier, sînt de părere să i se facă un inventar inopinat.

— Și eu sînt de aceeași părere.

După cîteva zile de muncă asiduă, în care gestionarul fusese luat la „bani mărunți“, s-a constatat că acesta, într-adevăr, delapidase...

Șoseaua se întinde, dreaptă și argintie, pînă departe, peste cîmpie, unde mașinile ce trec prin comună se transformă parcă în niște cuburi minuscule, ciudate, care se pierd spre orizont. Subofițerului îi place să facă „circulație“. Se simte în largul lui, veghind la forfota de pe șosea. În acest an, pe raza comunei n-a avut loc nici un accident.

— Vă rog, actele la control !

Șoferul camionului, un tânăr slăbuț, roșește ușor :

— Am greșit cu ceva, tovarășe sergent-major ?

— Nu, spune subofițerul, ridicînd mirat ochii.

Șoferul îi amintește subofițerului că el este cel amen-
dat în seara aceea.

— Ați avut însă dreptate, tovarășe sergent-major, precizează șoferul.

Camionul se îndepărtează. Subofițerul zîmbește ușor unui gând. Mulți șoferi îl cunosc. Iată, acesta spusese „în seara aceea“, iar el nu-și amintește. Sînt mulți cei cu care stă de vorbă, cei pe care îi controlează...

Gîndurile îi sînt întrerupte de apariția unui tractor care circulă cam în... zigzag. Sergentul-major n-are nici o îndoială. Iar trebuie să fie la volan D. V. și iar a băut.

Oprit, tractoristul începe să se bîlbîie, ferindu-și ochii de privirile subofițerului. Acesta îl obligă să tragă tractorul în afara părții carosabile.

...Și tractoristul a plecat pe jos...

Ploaia cade în stropi mari, răcoritori. Îi place și de aceea nu grăbește pașii. Vrea să-și pună ordine în gînduri. Sergentul-major Nicolae R. cunoaște ca-n palmă drumul către sediul cooperativei agricole de producție din comună. Azi va avea ultima discuție cu unul din contabilii cooperativei. Povestea se iscase într-o zi, cînd un om îl oprise din drum :

— Tovarășe, să-ți zic matala ceva... Contabilul nostru nu-i om de omenie...

Și așa a aflat subofițerul despre „învîrtelile“ contabilului. Acesta trecea zile-muncă în plus la unii dintre cooperatori. Apoi împărțeau banii. A fost nevoie de răbdare și muncă pînă a reușit să strîngă dovezile necesare demascării celor certați cu cîntea. Și sergentul-major este sigur că, în discuția de astăzi, aceste dovezi îl vor ajuta să obțină și mărturisirea contabilului...

Ploaia a încetat și cîmpul împrăștie miresme îmbătătoare de Bărăgan...

Stropii de apă îl învăluiră și vîntul îi flutură poalele mantalei. Pe ulițele pustii, nici țipenie de om. Dinspre pădure răzbătea un vuiet surd neîntrerupt. Rafale de vînt aplecau vîrfurile copacilor șuierînd sălbatic printre frunze. Plutonierul de miliție Petre S. se opri în fața cooperativei, stătu cîtva timp nemișcat, scrutînd întunericul, apoi porni mai departe.

Prin fereastra bufetului, o fișie de lumină se strecura în uliță. Se auzea zumzet neîntrerupt de glasuri. Intră, salută, schimbă cîteva cuvinte cu oameni cunoscuți, dar nu întîrzie în local. Își scutură cascheta și ieși afară. Călca rar, oprindu-se din timp în timp, străduindu-se să străpungă cu privirea întunericul gros să-l tai cu cuțitul. Din ulița mare se făcea o alta mai mică, ce ducea într-un urcuș lent, printre copaci, spre cabana întreprinderii forestiere. Acolo dormeau muncitorii sezonieri și, uneori, chiar din cei permanenți, care locuiau în comunele vecine. Se opri la răspîntie. Chiar pe colț se ridica o clădire masivă, înaltă : dispensarul comunal. Șeful de post avea și aici cunoscuți și prieteni, dar se gîndi să se oprească după ce va trece mai întîi pe la dormitorul comun din pădure. Își săltă arma pe umăr și o luă spre cabană. Nu era prea tîrziu și, fără îndoială muncitorii nu se culcaseră încă. Lui Petre S. îi plăcea să stea de vorbă cu muncitorii. La urma urmei, el nu fusese oare tot muncitor, la pădure? Și acum. dacă

cineva l-ar fi întrebat ce meserie îndrăgeşte mai mult, cea de miliţian sau cea de forestier, ar fi răspuns, fără îndoială, că amîndouă îi sînt la fel de dragi. De data aceasta, însă, şeful de post nu se îndrepta spre cabană numai de dragul de a sta la taclale.

Drumul deveni mai abrupt şi subofiţerul se opri în dreptul unui podeţ mic din piatră pe sub care se strecurau, bolborosind, un pîriu de munte umflat de apele ploii. Casele rămăseseră în urmă, drumul se îngusta, îmbrăţişat din amîndouă părţile de pădure. Singurătatea îl apăsa. Îşi aminti de discuţia pe care o avusese cu un brigadier forestier nu cu mult timp în urmă...

Îl întîlnise într-o duminică în dreptul clădirii consiliului popular. Îşi strînseseră mîinile şi primul care legase firul vorbei fusese el :

— Ei, ce mai noutăţi pe la voi, tovarăşe brigadier ?

— Mai nici una... Muncim, ca de obicei...

— Vremea rea nu i-a alungat pe oameni ?

— Dimpotrivă, a adus şi alţii noi. A venit unul Fotescu, care mă face să rîd ori de cîte ori îl văd... Să-l vezi cum ţine ţapina, ca pe o lopată.

— Poate că aşa o fi firea lui, mai de domnişoară, îl contrazise plutonierul. Nu că nu l-ar fi crezut pe omul din faţa lui, dar ar fi vrut să afle mai multe despre noul venit.

— Zice că a mai lucrat la pădure... Da' dacă el a mai lucrat la pădure, apoi şi eu sînt bun de mitropolit ! izbucni brigadierul. Dacă nu crezi...

— Eşti grozav, rîse şeful de post. Te cred. Cum să nu te cred ?

La despărţire, cu un ton voit indiferent, îl rugă pe brigadier să-l trimită pe Fotescu la post pentru viza de flotant.

Pe muncitorul sezonier îl cunoscuseră chiar a doua zi. Buletinul de identitate al acestuia nu prezenta nimic suspect. Şi nici povestea pe care i-o înşirase Fotescu. Era vorba de un divorţ de o femeie pe care o iubea foarte mult. Vina divorţului aparţinea soţiei, după spusele lui Fotescu. După despărţire nu mai putuse suporta prezenţa ei în acelaşi oraş, aşa că plecase să muncească la pădure.

— Nu-i nimic, îl îmbărbătase milițianul. Aici ești printre prieteni cu care, după cum spui, ai mai lucrat. Munca și aerul tare al munților or să te ajute să uiți...

Și Fotescu plecase de la post foarte bine dispus.

„Vulpe vicleană, îl caracteriză în gând subofițerul. Ai muncit tu la pădure, cum am fost eu aviator.“ Și făcu un raport către județ, cerînd verificarea lui Fotescu.

...De atunci și pînă acum, cînd urca, biciuit de ploaie, spre cabana muncitorilor, trecuseră patru zile. Era sigur că răspunsul la raportul său avea să sosească în curînd. Un fulger despică negura în două și se topi spre coama muntelui, într-o jerbă de jar. Un bubuit puternic, amplificat de ecou, îi urmă. După un cot al potecii zări cîteva luminițe ce pîlpîiau prin pînza deasă a ploii. Era cabana muncitorilor. Subofițerul își șterse fața cu dosul palmei și porni, luînd pieptiș urcușul. Cînd ajunse în pragul cabanei i se păru că ploaia a mai conținut, dar, ca la o comandă, o nouă rafală de apă coborî vijelios peste acoperișul clădirii. Șeful de post apăsă pe clanță și intră în sala de mese. Oamenii tocmai terminaseră de mîncat și se pregăteau să se ducă la culcare. Fu întîmpinat cu vorbe de bun sosît și invitat de brigadierul Albu să-și „încălzească sufletul“ cu un pahar de ceva „tare“. Milițianul refuză politicos.

În timp ce își dezbrăca mantaua de ploaie, un muncitor tînăr, aproape un băiețandru, intră zorit în sala de mese. Cu ochii la subofițer, se adresă celorlalți :

— Fraților, lui Pavel Stavrim îi e rău. Mergeam cu el spre dormitor, cînd i s-a făcut rău. L-am dus în pat și l-am culcat, dar îl doare rău stomacul.

Șeful de post, cu ceilalți după el, se îndreptă în grabă spre dormitor. Bolnavul, un muncitor de vreo 30 de ani, uscățiv la față, își mușca buzele și gemea înfundat.

— Unde te doare ? îl întrebă încet plutonierul.

— Aici, răspunse cel întrebat și își duse mîna la stomac, în partea dreaptă, mai jos de coaste.

— Ce-i facem ? întrebă aproape șoptit la urechea subofițerului, brigadierul Albu.

— Poate că are „apendicită“, se amestecă în vorbă și Fotescu.

Subofițerul îi dădu dreptate.

Bolnavul gemea din ce în ce mai tare. Pe frunte îi apăruseră broboane de sudoare.

— Un doctor, să aducem un doctor, spuse cineva tare.

Subofițerul se gândi o clipă, apoi spuse hotărît :

— Pierdem timp. Trebuie dus în comună. La dispensar, există și masă de operație și instrumente. Doctorul are casa alături. Și fiindcă ceilalți îl priveau mirați, continuă :
Facem o targă și cu opt oameni, cu schimbul, sîntem în mai puțin de un ceas la dispensar.

Brigadierul aprobă imediat :

— Bine ! Haideți, cît mai repede...

...Oamenii coborau de un sfert de ceas cu targă, încet, să nu-l zdruncine pe bolnav. Peste targă acoperită cu mantaua subofițerului, ploaia cădea parcă și mai furioasă decît înainte. Muncitorii se schimbau la targă, în tăcere. Călcau cu grijă pe drumul bolovănos, alunecos acum din cauza apei. Un copac trăsnet ardea cu flăcări vii, roșietice, și se prăvăli improșcînd mii de scînteii. Spectacolul era măreț, dar acum nu era timp de așa ceva.

— E rîndul meu acum, îl auzi subofițerul pe Fotescu, care se afla în apropierea sa. Acesta își luă locul la targă și micul grup porni mai departe.

Ajunseră la dispensar cu hainele grele, îmbibate de apă. Cineva chemă medicul, care veni cu ochii umflați de somn. Se spală cu apă pe ochi, apoi îl consultă pe bolnav și spuse :

— Ați ajuns la timp... Trebuie operat urgent.

— Putem sta și noi ? întrebă îngrijorat brigadierul.

— Asta nu, se împotrivi medicul.

— Nu înăuntru, aici pe sală, insistă Albu.

— Mai bine v-ați culca, mormăi medicul ursuz, dar observîndu-le privirile îngrijorate, arzînd ca de febră, își muie glasul : „Stați, dar să n-aud o vorbă.“

— ...Eu mă duc la post să vedem ce-i pe acolo, îi spuse subofițerul lui Albu. Mă întorc mai tîrziu.

În fața postului văzu I.M.S.-ul galben de la județ. Intră în locuința sa, unde era așteptat de doi ofițeri. Raportă tot ce se întîmplase.

Unul dintre cei doi ofițeri, un căpitan voinic, pe care șeful de post îl cunoscuse de curînd la o convocare, îl luă deoparte :

— Ne-ați trimis un raport cu privire la un oarecare Fotescu. Acesta-i ? Și ofițerul îi arată o fotografie mică.

Plutonierul privi o clipă poza și exclamă, sigur de el :

— El este.

— Să mergem în camera postului, spuse celălalt ofițer.

Părăsîră încăperea tocmai cînd înăuntru intra Domnica, soția șefului de post, cu o tavă pe care abureau, îmbietoare, cești pline cu ceai.

— Beți ceaiul acum, cît e fierbinte, spuse ea.

— Vă mulțumim, dar o să-l bem mai tîrziu, îi răspunse căpitanul. Și toți trei ieșiră din încăpere.

Peste cîteva clipe, mașina galbenă se afla în fața dispensarului. Șeful de post intră înăuntru și nu-și putu reține tresărirea de bucurie cînd văzu că Fotescu se afla încă acolo, împreună cu ceilalți.

Medicul, cu fața obosită, le explica cu bunăvoință :

— Da, a scăpat ieftin... peritonită... Să vă mulțumească dumneavoastră, tuturor, că a scăpat cu bine.

Șeful de post se apropie de Fotescu.

— Aș vrea să stăm puțin de vorbă și, apucîndu-l ușor de braț, îl invită spre ușă. Fotescu se încordă ca un arc, îl îmbrînci pe neașteptate pe milițian, și fugi valvîrtej pe ușă.

Subofițerul își dădu imediat seama că a greșit. Odată ajuns afară, desluși umbra lui Fotescu care se pierdea spre fundul curții și nu spre poartă, unde se aflau cei doi ofițeri de miliție.

Un fulger lumină totul în jur și subofițerul zări pe infractor apropiindu-se de gard. Desigur, avea intenția să-l sară. Din cîteva pași repezi îl ajunsese din urmă și, cînd să-l prindă, Fotescu se strecură din miinile sale ca un țipar și îl lovi cu pumnul în față. Șeful de post simți o durere ascuțită săgetîndu-l, dar făcu un nou salt și-l prinse pe Fotescu în brațe. Începu o luptă surdă. Fotescu gîfîia greu, dar nu se dădea bătut. Mai voinic, subofițerul reuși să-l răstignească cu umerii de pămînt, tocmai cînd ajunseră la locul luptei și cei doi ofițeri de miliție.

— Asta-i tot, spuse Petre S., ștergîndu-se pe haine, în timp ce pe mîinile lui Fotescu se închideau cătușele. E cam tare aerul pe aici pe la noi, domnule Fotescu... Nu ți se pare ?.... adăugă oarecum mîndru de sine.

Bănuiala lui se adeverise : Fotescu era un delapidator... Dispăruse din Capitală, încercînd să-și piardă urma acolo, departe, în raza postului său. „N-a reușit !“ gîndi el și o mare satisfacție îi inundă întreaga ființă.

...Ploaia se potolea. Norii se îndepărtau în zare, goniți de vînt, în timp ce pe boltă apăreau puzderie de stele vii, strălucitoare.

În sala centralei de forță a uzinelor Vulcan, motoarele zumzăie neîntrerupt, ca niște bondari uriași. În secții și ateliere, forfota obișnuită de fiecare zi.

Dar, deodată, motoarele încremenesc. Forfota încetează. Muncitorii, tăcuți, ies în stradă. Lumina orbitoare a soarelui de vară îi îmbrățișează. S-au oprit și se înșiră pe cele două trotuare, cu capetele descoperite, să aducă astăzi un ultim salut celui ce a fost ani de zile tovarășul lor de muncă, la Vulcan, celui ce a căzut vitejește la datorie, căpitanului de miliție post-mortem Ghiță Alexandru.

Omagiul inimilor lor se împletește cu salutul sirenei: prelung, grav, răscolitor.

...Amintirea croului va trăi veșnic, în inimi, în fiecare dintre noi, în tot ce ne înconjoară. Viața care se dăruie pentru viață e fără moarte.... Cum a fost viața căpitanului Ghiță Alexandru ?

...Seara, Maria îl întâmpină veselă, ca de obicei. Sandu se spală pe mâini, apoi se îndreptă către patul unde dormea fetița lui. Totdeauna când se juca cu ea, sau când o privea, își simțea inima mai plină. Râsul gălăgios al fetiței, cuvintele de neînțeles pe care le îngîna, îi umpleau viața. Acum stătea și o privea cum doarme. I se părea că seamănă cu o păpușă pe care o văzuse într-un magazin de jucării. O undă de duiosie îi învălui sufletul. Se aplecă și o sărută pe frunte.

...Peste câteva zile se îmbracă în uniformă. Se privea în oglindă și nu-i venea să creadă. În curînd, însă, se obișnuie cu uniforma de ofițer de miliție și cu noua lui

îndeletnicire. Se obișnuie și cu noii săi tovarăși de muncă. Nu se supără că ceilalți îi spuneau „nea Ghiță“. Erau doar mai tineri ca el.

...După cină, Sandu se apucă să-și pregătească valiza.

— Pleci, Sandule ? Și-acum, ca și altă dată când pleca, citea în ochii Mariei o neliniște mută.

— Da, Maria...

Se îmbracă în grabă. Cu valiza în mână, gata de plecare, aruncă o privire către fetița care dormea liniștită. Maria era alături de el. O sărută repede și plecă. Ea fugi după el și-l cuprinse în brațe.

...În tren, chipul Mariei îl urmări multă vreme. O simțea alături de el. Glasul roților suna ca un cântec legănător. Afară, întineric beznă. Nu-și dădu seama cum, dar în minte îi reveni, alături de chipul Mariei, și chipul lui, în primele zile când îmbrăcase uniforma de ofițer de miliție. Când rostise cuvintele jurământului, se gândise la Maria și la fetiță... Cuvintele rostite atunci parcă erau rupte din ființa lui, parcă erau una cu gândurile lui...

...În acele zile, un grup ciudat înainta printr-o pădure. În grup erau mai mulți bărbați și două femei. Cel din față, un bărbat înalt, cu o barbă stufoasă, avea o privire sticloasă. Pe cap purta o pălărie verde de pădurar. Era înarmat pînă în dinți, ca toți ceilalți. Cel care pășea în spatele său avea un bandaj la un ochi. Îl urma o femeie tânără, cu chipul răvășit și părul lung, căzut în dezordine. Apoi venea la rînd un om vînjos, scund, care părea un cunosător al acelor locuri.

Cei din grup nu erau alții decît cei din banda condusă de frații Grințescu. Unul din frați, Ticu, fusese ofițer în regimentul de gardă regală și conducătorul organizației țărăniște din comuna natală. Celălalt frate se ocupase pînă la reforma agrară de „administrarea“ moșiei părințești. Cum o „administrase“ vorbeau țărani ce robiseră la moșie. Munții și pădurile i-au primit pe bandiți, ca pe niște musafiri nepoftiți. Și dihăniile pădurii fugeau din calea acestor fiare cu chip de om care prădau stînele, omorau oameni nevinovați, fără urmă de remușcare, fără milă.

Acum erau în drum către o nouă fărădelege.

...Ticu îi adunase cu o seară înainte roată în bordei. Se așezase pe masa de brad, iar ceilalți, în jurul său. Dintr-o icoană de lemn, agățată într-un cui mare, privea muștrător chipul unui sfânt. În bordei era cald și mirosea urît. Era liniște. Unul din bandiți își aprinse o țigară.

— Girliștenii au să vină sus pe munte, la tunsul oilor, începu Ticu. S-au obrăznicit țărănoii. Apoi ridică glasul, izbind cu pumnul în masă: Trebuie să-i învățăm minte. Unii s-au făcut și comuniști. Întii cu ăștia ne răfuim.

— Și ce trebuie să facem, șefule? îl întrerupse individul care trăgea din țigară.

— Să-ți ții gura și să asculți, îl repezi Ticu.

După ce înjură zdravăn, Ticu luă un băț și desenă pe masă linii imaginare.

— Aici îi atacăm. În Poiana Albă...

...Și-acum, bandiții se îndreptau către Poiana Albă. Mergeau de cîteva ceasuri. În curînd trebuiau să ajungă la destinație. Călcău încet, cu grijă. „Fiarele“ se apropiau de drumurile oamenilor.

Grupul se opri și se răsfiră prin pădure. Armele fură pregătite pentru tragere.

Se auzi zvon de glasuri. Veneau cîteva oameni din sat. Erau primii ce urcau către munte. Nimeni nu bănuia armele îndreptate spre ei.

Liniștea pădurii fu spartă de detunăturile automatelor și puștilor. Păsările zburară speriate din copaci. Fulgera de plumbii ucigași, un om căzu însîngerat. Armele bandiților detunară iar. Mai căzu un alt om, rănit la picior. Dar în loc să fugă, oamenii din sat se adunau tot mai mulți. Însăpăimîntați, bandiții s-au retras în grabă...

Drumul de întoarcere la bordei a fost mai lung și mai obositor. Noroc că omul cel scund, Chirea, cunoștea locurile ca buzunarul său; și nici nu era de mirare. Delicvent de drept comun cu multe crime la activul său, Chirea luase de mulți ani drumul pădurii. Întîlnindu-i pe ceilalți, se înhăitase cu ei.

Chirea iuțește pasul. Se apropie de femeia cea tină, Milica, și o prinse de mîină. Cel din față, o matahală îmbrăcată într-un cojoc slinos, Ceaun Vasile, se răsti:

— Ia laba, mă, nu știi că e a mea ?

— Du-te dracului...

— Ai s-o pățești cu mine, Chirea !

Il surprinse de multe ori pe Chirea că îi da tîrcoale Milicăi. Ceaun turba de minie. Nu că ar fi iubit-o, dar simțea că ea îi aparține, că e a lui. Și el era învățat să fie stăpîn pe ce avea.

...Seara au mîncat tăcuți și apoi s-au culcat. Bordeiu! era îngropat în pămînt, la marginea unei prăpastii, pe unde nu călca picior de om...

După ce a simțit că ceilalți dorm, Chirea ieși încet din bordei și se îndreptă spre un copac, la marginea prăpastiei. Ascunsese acolo o sticlă cu rachiu și acum voia să tragă o dușcă. Ajunse aproape de copac. O umbră se ivi undeva, în dreapta. Lama unui cuțit pătrunse în pieptul lui Chirea și acesta se prăbuși. Umbra îl înșfăcă, îl tiră la marginea prăpastiei și cu un „du-te dracului“ îi dete vînt cu piciorul.

Peste cîteva clipe, ecoul aduse zgomotul unui trup zdrobit de stînci. Ceaun rînji fioros. „Toți or să creadă că s-a îmbătat și a căzut în prăpastie. Dobitocul...”

Așezat pe o bancă, în curtea postului de miliție, locotenentul-major Ghiță Alexandru se odihnea. Aerul se mai răcorise după zăpușeala zilei fierbinți de august. Ofițerul se descheie la veston.

Venise deseori în comuna Merișorul. Cei de la post aveau nevoie de ajutor în acțiunea de lichidare a bandei Grințescu. Treaba aceasta nu era de loc ușoară. Ticăloșii erau bine înarmați și cunoșteau ca-n palmă pădurile și munții. Și Ghiță dăduse ochii cu unii dintre ei. Își amintește și-acum ziua aceea. Era pe inserat. Se întorceau dintr-o misiune. Mergeau cu băgare de seamă. Ochii scrutau cu atenție în stînga și în dreapta. Se vedea din ce în ce mai greu. Deodată, de după un deal, a apărut o umbră, apoi alta. Cînd au văzut în depărtare oameni, umbrele s-au întors brusc și au rupt-o la fugă.

— După mine, a ordonat Ghiță, pornind în pas alergător. Sudoarea îi curgea șiroaie pe corp, iar răsufierea îi devenea din ce în ce mai grea. Au urcat o pantă. Ghiță se uită pentru o clipă înapoi. Văzu chipurile încordate ale

tovarășilor săi și înțelese că și lor le e greu, că și ei se luptă cu oboseala și căldura care le turnau parcă plumb în picioare. Nimeni nu se dădea însă bătut. Urmărirea continua. Distanța dintre milițieni și bandiți se micșora din ce în ce mai mult. Siluetele celor doi din față se distingeau acum destul de clar. Unul era înalt și voinic, iar altul mai mic, mai îndesat.

Brusc, urmăritii s-au trântit la pământ. Gloanțele armelor lor au țiuit cu zgomot prin pădure. Milițienii s-au adăpostit și ei și au început să tragă. Ghiță își simțea nervii încordați, întinși la maximum. Cei doi bandiți nu trebuiau să le scape cu nici un chip. Ghiță a șoptit ceva unui plutonier, apoi s-a tîrît printre niște copaci căzuți, spre dreapta. Ceilalți continuau să tragă. El și-a asigurat arma și a continuat să se deplaseze camuflat. A ajuns în spatele unei movile. De aici vedea lateral pe unul din bandiți, care, în genunchi, trăgea de după o stîncă. Îi urmărea mișcările precipitate și citea spaima întipărită pe chipul său. Ghiță a țintit cu băgare de seamă. Încă o clipă și apoi a apăsât pe trăgaci. L-a văzut pe bandit că tresare și se prăbușește ca un sac. Celălalt bandit s-a predat.

Au pornit apoi spre post. Vîntul adia ușor printre copaci. I se părea că întreaga pădure cîntă...

...Ghiță mai rămase cîteva minute afară, apoi intră în clădirea postului de miliție. Era îngîndurat și preocupat, ca întotdeauna cînd avea de îndeplinit o misiune.

De curînd se primiseră informații despre deplasarea prin munții din jur a unui grup din bandă. Informațiile trebuiau verificate. Și el primise ordinul să conducă această acțiune. Izbutise să cunoască destul de bine oamenii și locurile, de cînd tot venea pe la Merișorul.

În încăperea luminată de un bec slab, doi milițieni își curățau armele. La intrarea ofițerului se ridicară în picioare. Ghiță le făcu semn să stea jos și apoi se apucă să-și verifice automatul. Simțea nevoia să vorbească cu cineva. Se întoarse.

— Ești gata, Băloiule? îl întrebă Ghiță pe cel mai tînăr dintre milițieni.

— Gata, tovarășe locotenent-major, veni răspunsul. Cînd plecăm?

— În zori. Așa că, la culcare...

...Devreme de tot porniră. Merseră în tăcere ore întregi. Soarele de august strălucea acum peste coamele munților. Milițienii se împărțiră în mai multe echipe. Locotenentul-major Ghiță Alexandru și subofițerul Băloiu cotiră pe o potecă ce ducea spre pădure. Lăsaseră de mult în urmă comuna. Acum străbăteau o pădure întinsă. După aceea coborîră prin văi și urcară dealuri. Se apropiau de munți. În zare se vedea Piatra Craiului, masivă și impunătoare. Cei cîțiva nori păreau niște căciuli albe, ce așteptau să fie îmbrăcate din clipă în clipă peste capetele coloșilor de stîncă.

Intr-o poiană întîlniră un izvor de munte. Cristalin, cu apa rece, era o adevărată binefacere pentru niște drumeți înfierbîntați de căldura unei zile de vară. Dar cînd se aplecară să-și potolească setea, începu să curgă dinspre deal o ploaie de gloanțe. Bandiții !...

Ghiță făcu semn lui Băloiu să se adăpostească după niște movile. Își dădu seama că sînt într-o mare primejdie. Pînă la pădure era destul de departe și bandiții i-ar fi lovit în plin dacă plecau de după movilele de pămînt aflate în preajma izvorului. Trebuiau să primească lupta și să-și păstreze singele rece. Ceilalți îi vor auzi desigur și vor veni în ajutor. Lipiți de pămînt, milițienii ocheau cu grijă. Fiecare glonț avea acum preț de aur. Ghiță se încruntă și strînse mai tare automatul în mîini. Nu se speriasă. Dimpotrivă, simțea în el o forță uriașă. Știa că bandiții, deși mai numeroși acum, sînt mai slabi ca el. Lor le e frică, de-aia trag cu atîta disperare. Și fiara hăituită sfișie orbește. Și bandiții sînt asemenea fiarelor din codru.

Cîte clipe or fi trecut ? Acum, toate gîndurile erau concentrate aici. Ghiță se uită la Băloiu. Citi pentru o fracțiune de secundă spaima în ochii tineri ai acestuia. Venise de curînd la post și nu era încă destul de călit. Cînd zări privirea ofițerului îndreptată asupra lui, Băloiu își trecu palma peste frunte, parcă vrînd să alunge niște gînduri nedorite. Imediat încărcă din nou și prinse a trage calm. Cît timp o fi trecut de cînd luptau ? Dar ce se întîmplă ? Ghiță îl văzu pe Băloiu că scapă arma din mînă. Fusesse lovit de un glonte.

Milițianul își apăsă cu mîna rana. Sufla tot mai greu. Deodată, se răsuci și rămase întins, cu fața către cer.

Ghiță nu mai stătu pe gînduri. Se tîrî către el...

Lupta continua. Ghiță își reluase locul și trăgea înspre deal, în bandiți. Trebuie să reziste ! Ofițerul nu pierdea din ochi dealurile din fața sa. Cîteva umbre se mișcau, ascunzîndu-se cu grijă. Probabil bandiții se tîrau acum printre stînci. Voiau să se apropie. Ghiță ținti una din umbre și trase. Auzi un răcnet. Apoi glasul metalic al gloanțelor acoperi din nou liniștea văilor. Brusc simți o arsură cumplită în piept. „Ei, drăcie, tocmai acum.“ Ghiță se întoarse pe o parte și mută arma în mîna stîngă. Cu dreapta nu mai putea trage. Durerile deveneau din ce în ce mai cumplite. Simțea că puterile îl părăsesc, că ochii i se împăiejenesc...

Ca prin vis zări brazii înalți ce se înălțau către cer. Parcă se mișcau și veneau spre el. Aveau chip de oameni, de oameni cunoscuți. Veneau să-l ajute în luptă. Știa că nu este singur. Niciodată n-a fost singur. Imaginația ofițerului lucra febrilă. Parcă prinsese noi puteri. Brazii foșneau și parcă îi șopteau : „Prietene, încă puțin... Sosim și noi. Încă puțin, rezistă...“

Cu un efort supraomenesc, Ghiță continuă să tragă. Clipe, minute în șir. Apoi din nou un vâl negru începu să i se aștearnă în fața ochilor. Capul îi căzu peste armă. „Nu, nu se poate.“ Ridică ochii. Bandiții prinseră curaj. Unul dintre ei se ridicase. Ghiță mai avu putere să ochească și să tragă. Banditul se prăbuși. Ofițerul nu-l mai zări. Sîngele ce-i curgea din rană îl sleise de puteri. Acum zăcea nemișcat, cu ochii ațintiți în zare. Vedeă muntele cum se mișcă, copacii cum fug, căprioarele cum zboară peste stînci. Toți și toate gonesc să-l ajute...

Apoi gîndurile i se frînseră brusc...

...Milițienii veniți în ajutor, după ce au lichidat cu bandiții, au găsit pe cei doi milițieni nemișcați, cu fața către cer. S-au descoperit în tăcere și i-au privit. Băloiu era bandajat peste rană, cu fișii rupte din cămașa locotenentului-major Ghiță Alexandru. Acesta, cu arma alături, părea că doarme liniștit...

S-au întâlnit în închisoare. Ambii își „satisfăceau stagiul“ pentru furt. Când M. G. află că și B. I. e din Craiova, nu-și putu stăpîni bucuria. Îl îmbrățișă, îl sărută cu ochii în lacrimi, îl numi Nică și își jurară prietenie pe viață.

M. G. era pentru a zecea oară la închisoare, și Nică îl compătimi, ocări și blestemă o oră întreagă pe toți lucrătorii de miliție care nu-i lasă să trăiască „liberi“, așa cum doresc ei.

— Dar tu pentru a cîta oară, Nică ?

— Pentru a doua.

— Nu-i nimic, ești încă tînăr, ai timp...

— Ce timp, mă ?! Crezi că or să mă mai prindă ? Nu !
Și nici n-am să mai fur !

— Ei, nu-ți spusei eu că ești încă tînăr ?

...Nică cugetă mult după terminarea celor doi ani de închisoare. Degeaba îl tot zoreau părinții să se încadreze în cîmpul muncii. Nu și nu. Omul cugeta.

Într-o zi, chemat parcă de o forță nevăzută, își trase iute pantalonii cu manșete de optsprezece, se încălță cu pantofii noi-nouți, pingeliți cu tălpi groase din cauciuc de camion, își luă bluza nituită ca o aripă de avion, își aranjă creasta și... nițică plimbare prin parcul Craiovei.

Ca un făcut. Doar cinci minute se plimbă și se trezi cu o palmă prietenească pe umărul stîng. Se întoarse. În fața lui stătea M. G.

— Te caut de vreo lună de zile, mă. Unde dracu te ascunseși ?

Nică îl privi „rușinat“ și vru să-și ceară scuze, dar M. G. îi luă vorba din gură.

— Ascultă, Nică. Vrei să câștigi ?

— Cum să nu vreau, mă ?!

— Atunci, vino cu mine.

Se sfătuiră mult și hotărîră să dea „lovitura cea mare“ la magazinul „Muncitorul“ de la Călan.

— Nu-i așa că-i ingenios, mă ?

— Da, recunosc Nică, admirîndu-și „prietenu“l. Dar nu am bani, bani pentru tren.

M. G. zîmbi șiret, băgă mîna într-un buzunar, barat pe de o parte și alta cu nituri, și scoase un teanc de foi de drum tip C.F.R.

Ochii lui Nică luciră.

— A' dracu ești, mă !

...De cînd ieșise din închisoare, M. G. mai „lucrase“ cîte ceva, dar nu în Craiova. Aici îl avea miliția în ochi. Și totuși, miliția știa că M. G. furase foile de drum din Iași, de la ceferistul D. B. Mai știa că M. G. fusese la Călan și studiasse „terenul“. Magazinul „Muncitorul“ primise de curînd un stoc de ceasuri și M. G. voia să devină posesorul lor.

...După ce se despărți de el, Nică își făcu fulgerător un plan.

— Da, așa am să procedez, murmură el, mergînd spre Regiunea de Miliție. Ceru să vorbească cu locotenentul-major Ion T., față de care se angajase că nu va mai fura niciodată în viața lui. Îl cunoștea bine pe locotenentul-major, pentru că de două ori îl trimisese la închisoare. Dar și Ion T. îl cunoștea bine pe B. I., zis Nică.

Cum îl văzu, Nică începu să-i destăinuie din fir în păr, tot planul lui M. G. Locotenentul-major Ion T. îl privea prietenește. Era bucuros că nu numai pentru completările pe care i le aducea în cauza lui M. G., dar și pentru faptul că acest om se lecuise, devenise cinstit.

Pe locotenentul-major îl aștepta însă o mare surpriză. Nică avea cu totul alte planuri. Își dădea seama că se află în cercul de bănuți și orice încercare de furt va fi descoperită. De aceea hotărî să-l sacrifice pe M. G. pentru

ea el, Nică, să devină în fața miliției „cel mai cinstit om“.

Trenul accelerat trecea ca o vijelie din stație în stație, spintecînd noaptea întunecoasă și rece. În vagonul numărul 2, la clasa întâi, cufundat în plușul catifelat, moțăia G. M. În același accelerat, în vagonul numărul 5, călătoreau locotenentul-major Ion T. și locotenentul R. La orele 22 trenul ajunsese în Călan.

M. G. coborî alene și o luă „plictisit“ pe strada ce duce spre magazinul „Muncitorul“. Mai cercetă încă o dată „terenul“, se uită pe fereastra restaurantului de lîngă magazin, apoi se întoarse tot „plictisit“ la gară. Stătu în sala de așteptare pînă la orele 24, apoi porni, cu pași siguri, spre magazin.

Tăcere. Nici un om nu mai era pe stradă la acea oră tîrzie. Doar o cucuvea, cu vaietele ei stridente, mai tulbura liniștea călătorului poposit ca din întîmplare la vitrina cu ceasuri. Mai privi cîteva clipe în jur și scoase din buzunar o bară de fier scurtă, făcu o pîrghie între ușă și belciugele lacătului, trase cu putere și... iată-l înăuntru. Din nou liniște. Călcă încet, încet, de nu-și auzea nici el pașii. Luă o servietă și încărcă toate ceasurile din magazin. Erau vreo șaizeci și trei. „Bine că s-a îmbolnăvit Nică. Îmi rămîn mie toate,“ gîndi el. Apoi mai luă cîteva lucruri strict necesare vieții lui de parazit și... dădu să iasă, fericit că nimeni nu-l stînje-nise în timpul „operației“. La ușă rămase însă împietrit. Îl întîmpinără cîteva țevi de pistol, reci și dușmănoase. Nu rosti nici un cuvînt. Scăpă „marfa“ jos și ridică mîinile. Și tot așa, în tăcere, grupul dispăru spre biroul de miliție.

Doar un subofițer mai zăbovi acolo pînă în zori, pentru a liniști funcționarii magazinului.

Ancheta era pe sfîrșite. Mărfurile pe care M. G. se crezuse cîteva clipe stăpîn luată din nou drumul spre vitrina magazinului „Muncitorul“ din Călan. Locotenentul-major Ion T. era vesel. De fapt, el e vesel tot timpul. Cine nu-l cunoaște, îl poate caracteriza drept un om prea vesel. Avu și el însă ocazia să-și schimbe înfățișarea,

pentru o clipă, într-una din zilele primăverii. Tocmai voia să iasă din curtea D.M.R., când la poartă îl întîmpinără cîteva glasuri zgomotoase.

— Ce e cu larma asta ?

Răspunsul îi veni imediat și tocmai acest răspuns îl făcu să se bată cu palma peste frunte.

Patru țărani furioși îl împingeau pe B. I., zis Nică, spre sediul miliției.

— Luați-l, tovarășe ofițer, rosti unul din ei, ținându-l pe Nică de guler, ca pe o jivină infectată de ciumă. L-am prins furîndu-ne paralele.

Ce se întîmplase ?

Nică se învîrtea de dimineată prin piața mare a Craiovei. Un grup de țărani vindea mărfurile gospodăriei colective. Banii îi puneau într-un coș de papură, împletit anume pentru această întrebuințare. Nică se scărpină o clipă după ureche, își mîngîie creasta de pe cap cu mîna stîngă și găsi soluția.

Un brici și o pensetă. Cu briciul tăie coșul, în timp ce se tîrguia pentru un chil de morcovi, care — spunea Nică — „sînt prea scumpi“. Lucră apoi cu penseta. Ambele mîini îi lucrau cu înfrigurare. Dreapta alegea morcovii, iar stînga înarmată cu penseta scotea hîrțiile de douăzeci și cinci.

— Măi, măi, ce-o fi, rosti un colectivist mai tînăr. Ce naiba se împuținează banii ?

Într-o clipă își dădură seama de situație și năvăliră pe „cumpărătorul de morcovi“. Noroc de un bătrîn care-i opri la timp, pentru că altfel Nică ajungea mai întîi la spital și apoi la miliție...

...Cei doi „amici“ plecară din nou să-și satisfacă „stagiul“. Și sigur că din nou blestemă pe lucrătorii de miliție, care nici de data aceasta nu i-au lăsat să trăiască „liberi“, așa cum plănuiseră ei.

ÎNTÎLNIREA DE LA MIEZUL NOPTII

La miezul nopții, maiorul Ionel I., de la sectorul 4 miliție din Capitală, se afla încă la birou. Bănuia că tilharii aveau să acționeze din nou. Pentru a treia oară. Și pentru ultima oară, gîndea maiorul. Procedeu simplu. Pîndeau pe cei din restaurante, care aveau bani, așteptau să se îmbete...

Aproape de orele unu, un om cu fața desfigurată de lovituri intră în biroul maiorului.

— Mi-au luat banii. Salariul meu și al băiatului. Vă rog, tovarășe maior...

— Unde s-a întîmplat ?

— Prin apropiere de Hala Traian.

— Ce făceai dumneata pe acolo ?

— Fusesem la un șpriț cu un prieten ; mă duceam acasă.

— La șpriț... ați făcut cunoștință cu niște femei ?

— Nu. Mergeam spre casă. Dintr-o dată am fost atacat de un grup. Nu știu cîți erau.

— Erați singur ?

— Singur, tovarășe maior.

— Erați cu o femeie ?

— Nu, eram singur.

Mayorul privi lung spre omul din fața lui, plin de sînge, cu cîteva cucuie vinete pe frunte, cu respirația sufocant de accelerată. A doua zi urma să se afle că victima avea și trei coaste fracturate și multe alte traumatisme. Deși în această situație de plîns, omul mințea.

Maiorul formă un număr de telefon, ceru două mașini Serviciului intervenții, apoi continuă discuția cu nocturnul său interlocutor.

— E de mare importanță pentru noi să spuneți adevărul. De foarte mare importanță, insistă maiorul.

— Dacă află soția...

— Cum arăta femeia ?

— Tină ră, foarte tină ră, brunetă, frumoasă.

— Unde ai cunoscut-o ?

— În fața restaurantului. Mi-a făcut cu ochiul, mi-a zîmbit.

— Și dumneata, gata. Ai uitat de soție, de copii...

— ? !

— Nu ți-au spus nici un cuvînt ?

— Mi-a spus unul cîteva vorbe. „Nu ți-e rușine să te legi de nevasta altuia ?“ Și în aceeași clipă... Cînd m-am trezit, nu mai aveam portofelul, verigheta...

— Prietenul dumitale a pățit-o și el ?

— L-a „agățat“ o blondă, a plecat cu ea pe altă stradă, zicea că stă pe Olteni...

Instrucțiunile sînt date din mers. Cele două mașini se îndreaptă spre locurile indicate de maiorul Ionel I. Tilhării trebuie să pice. Dacă nu toți, parte din ei... După informații rezultă că ar fi vreo zece. Opt bărbați și două femei...

Un taxi oprește nu departe de locul în care stă la pîndă maiorul. Din mașină coboară patru bărbați și o femeie. Unul din bărbați e Cîcu. La el s-a gîndit de la început maiorul. De la un asemenea gen de infracțiune nu se putea să lipsească Cîcu.

Femeia este aidoma celei descrise de victima din această noapte. „De-am pune mîna măcar pe unu...”

— Ei, taxi, strigă Cîcu, aici îi aduci și pe ceilalți băieți !

— S-a făcut, maestre, răspunde șoferul din taxi.

Și mașina dispăre, lăsînd în urma ei tăcere. O tăcere care spune ceva. Infracțorii au simțit miliția pe urmele lor. Abandonează „bagajele“ (vreo douăsprezece sticle cu vin) și dispar la comanda lui Cîcu. Maiorul reușește să pună mîna pe femeie. Nu mult după aceea, taxiul vine cu alți cinci infracțorii. Aceștia sînt arestați. Pînă în două-

zeci și patru de ore, întreaga bandă de tilhari este din nou împreună. Dar nu spre a plănuî și comite noi tîlhării, ci pentru a răspunde de fărădelegile săvîrșite.

„Eu nu știu,“ „eu nu sînt vinovat,“ sînt răspunsuri rar rostite în această anchetă. Faptele sînt fapte, iar probele, zdrobitoare. Vreo doi din cei zece regretă cele făcute. Sînt poate regrete sincere. Dar faptele... S-au lăsat corupți de cîțiva recidiviști înrăiți. Și au ajuns și ei un pericol social.

— Cîți ani ai ?

— Nouăsprezece.

— Cum ai ajuns tîlhar ?

— R. I. e de vină. Și Cicu... Și D. A. Ei au organizat banda...

— Și tu ești vinovat ?

În fața căpitanului Constantin D. e greu de ascuns adevărul. În cei cincisprezece ani de muncă la judiciar i-au trecut prin mîină tot felul de infractori. Le cunoștea „tehnică“, tertipurile pe care le folosesc pentru a se sustrage de la pedeapsă...

Și nu degcaba el hotărîse pornirea acțiunii în seara aceea și nu în alta. În locul acela și nu în altul. Bănuielile sale nu erau bănuieli, ci aproape certitudini.

MISTERELE CATACOMBELOR

De la zece ani am rupt-o definitiv cu Baba Cloanța și strigoiile ce umblă noaptea în cearșafuri albe, ca să îngrozească trecătorii pașnici, și populează mai toate cimitirele vechi. Totuși, trebuie să vă mărturisesc că nu este de loc... plăcut să stai, pe la miezul nopții, într-un cavou.

La această concluzie am ajuns zilele trecute, după ce am petrecut câteva nopți într-o criptă. Dar să nu credeți că vînătoarea de stafii sau dorința de a întîlni un duh hamletian mă duseseră în acel loc straniu, ci lucruri mult mai concrete.

A fost cineva care era ferm convins că voi da de... dracu, pe puțin spus : groparul cel bătrîn. Acesta venise la miliție și, foarte conspirativ, îmi șoptise că în cimitir umblă iar stafii, ca și cu 50 de ani în urmă, cînd se angajase el...

Văzînd cu cîtă convingere pleda în favoarea existenței lor, și făcînd o legătură cu niște lucruri foarte pămîntene, m-am înțeles cu moșul să stau cîteva nopți în cimitir.

Ochii bătrînului au sclipit a frică. A mormăit ceva în semn de aprobare. Și așa am ajuns în cavou, într-o lume de liniște desăvîrșită.

Au trecut trei nopți de așteptare. Și, în a patra noapte, au apărut stafiile ! Spre deosebire de cele cunoscute de mine din informații, însă, stafiile de acum erau despuiate de cearșafuri și... cam negre la față. Încă un amănunt : vorbeau o limbă tare încîlcită, butucănoasă. Vîntul care bătea dinspre nord mă dezavantaja, și numai frînturi de

cuvinte ajungeau la mine, rostite cu o voce groasă, bărbătească și cam... cavernoasă. Când și când primea și răspunsurile unor voci mai pițigăiate, care nu puteau fi chiar voci.

După ce au bolborosit grotesc (s-au înjurat, după cum mi se părea), stafiile au fost înghițite de bezna nopții... Alarmat de dispariția lor am părăsit cavoul și ducându-mă în direcția clopotniței am început să scrutez bezna! Apoi, cum nu se ivea nimic de nicăieri, am încercat să scotocesc boscheții, tăiați în formă paralelipipedică, din lungul aleii, și folosindu-mă de lanterna cu lumină albastră, care nu era vizibilă la distanță, am găsit o crăpătură într-un zid. Forma cărămizii, cu care era căptușită aparent gura de canal, mi-a amintit de zvonurile care circulau în oraș și-mi alimentau fantezia de adolescent, în liceu, conform căroră, în subteran, ar fi o rețea de catacombe, de șosele construite cîndva, demult.

Fără să am la mine ceva care să-mi fie de folos într-o incursiune subterană, m-am avîntat în această aventură speologică, luminîndu-mi calea cu lanterna. Și adevărul este că m-am aflat curînd într-o veritabilă catacombă, căptușită cu cărămidă, de format mare, turcească, o galerie cu boltă ogivală, cu mult nisip pe jos și umezeală. Am simțit și o oarecare bucurie la gîndul că, a doua zi, le voi spune colegilor lucruri de necrezut... Pentru ei, care sînt învățați cu misterele, e greu să se mai ivească ceva să-i uluiască. Descrierea unor catacombe însă... Mă și vedeam celebru peste cîteva ore...

După circa optzeci de metri, drumul deveni anevoios, plin de cărămizi căzute din bolta care se surpase. Dar nu m-am lăsat intimidat, am perseverat, călcînd cu grijă, ca să nu produc zgomot... Deodată, tocmai cînd săream peste un conglomerat de cărămizi, auzii niște voci care veneau din adînc. După modul în care percepeam sunetele, am dedus că undeva în față, nu prea departe, „culoarul” cotea, sau se bifurca. Și nu mă înșelam. La mai puțin de treizeci de metri am dat, într-adevăr, de două drumuri.

Nedecis, m-am oprit să ascult, căutînd să sesizez direcția din care veneau zgomotele. În stînga era drumul cel bun, așa că pe acesta am înaintat.

Trecind de o porțiune de zid, cu o mică adâncitură, un fel de refugiu, zgomotele deveniră tot mai puternice. Emoționat, înaintai încă doi-trei metri și, în stînga zidului, apăru o lumină puternică, ce se apropia, oscilînd la mai puțin de treizeci de centimetri de sol. Deși părea ceva de domeniul fantasticului, rațiunea mă ajută să dezleg „enigma” luminii : era o lanternă sau un felinar de vînt purtat în mînă de o persoană care înainta. O luai, cît putui de repede, înapoi, și cîștigai un avans față de celălalt. Acum, nu mai puteam fi observat. Dar zgomotele pașilor mei, care aici păreau veritabile tunete, făcuseră să se oprească felinarul. Stafiile puseră, însă, totul pe seama șobolanilor sau a nervilor obosiți și lumina continuă să se apropie...

...Am părăsit cu trei minute, după calculele mele, înaintea lor, gura subteranei și, fiindcă se lumina, cerul fiind de carmin spre răsărit, m-am ascuns între niște boscheți, așteptînd.

Minuțele au trecut și stafiile nu s-au mai ivit. Eram foarte nedumerit. Ce se întîmplase în subteran, cum de nu mă urmaseră stafiile ? Mărturisesc că, de încordare, n-auszisem cocoșii cîntînd.

Privindu-mi ceasul, haincle, mă cuprinse jalea. Costumul maron era de plins, numai bun de curățătorie și de morala neveste-mi, acasă : că așa ești tu... te știu eu...

În sfîrșit, nemulțumit de rezultatul incursiunii, care credeam că durase o oră, cel mult, și cînd colo mă prinsese dimineța, am plecat la birou, după ce mi-am scuturat pantalonii înroșiți de praful cărămizilor ce se macerau în subteran. Hotărîrea era să nu vorbesc de cele văzute și auzite nimănui. Mă temeam că aș fi fost luat în zeflema, și asta nu mi-ar fi convenit. Tocmai acum, cînd eram pe cale de a deveni celebru ? Cine m-ar fi crezut că văzusem siluetele acelea noaptea, în cimitir, că mă luasem după ele în catacombele descoperite accidental și că văzusem felinarul oscilînd etc., etc. Nu. Nu ! Ar fi rîs toți de mine și din lunatic nu m-ar fi scos. Aceste perspective sumbre m-au făcut să tac toată ziua. Am tăcut și am studiat dosarele celor douăzeci și șapte de furturi comise, pe timp de noapte, într-un cartier mărginaș, furturi de care se ocupa biroul căpitanului M.

Terminînd studiul dosarelor, pașii mă purtară iar, aproape instinctiv, spre cimitir. Acolo îl găsii pe decanul de vîrstă al groparilor orașului, care mă salută îngrijorat, adunîndu-și sutele de riduri care îi brăzdau fața expresivă.

— Bună, moșule. Ce mai faci ?

— Nu bine, cobî bătrînul.

— Stafiiile ?

— Da, zise el sec.

— Le-ai văzut iar ?

— Nu, dar mi-au furat un hîrleț.

— Lasă, nu fii îngrijorat. Cunosc stafia care ți-a luat hîrlețul.

— Da ? se luminează brusc la față bătrînul, ca în următoarea fracțiune de secundă să-și reia expresia de îngrijorare.

— Eu sînt, zisei. Azi-noapte am deschis cu coada hîrlețului ușa ruginită a unui cavou.

— Ați dormit aici ?

— Dacă se cheamă dormit ce am făcut eu, atunci da.

— Și ? se uită el întrebător la mine.

Îmi amintii că nu cunoșteam încă numele groparului. „Oare cum l-o fi chemînd ?“ mă întrebai. Dar, în fond, ce mă privea acest amănunt ? ! Era groparul fără nume și gata. În fond, nici Shakespeare n-a cunoscut numele celor doi gropari din Hamlet, dovadă că le-a zis Groparul I și Groparul II și nu s-a plîns nimeni de această omisiune. Atunci de ce m-aș fi agitat eu ? !

Văzînd că moșul mă privea întrebător, căutai să-l liniștesc.

— Nu sînt stafii, moșule, sînt hoți.

Cînd groparul înțelese pe de-a întregul sensul cuvintelor mele, se făcu alb ca varul, de parcă ar fi avut, în pază, comorile lui Darius. Răspundere mare pe capul lui !

— Hoooți, se minună el mai apoi, strîmbîndu-se a neîncredere.

— Da. Și sper să-i prindem noi doi, la noapte.

De unde ideea asta de a colabora cu moșul, nu știu nici azi, dar atunci, poate-mi părea rău să-l las singur, pur și simplu, sau din amuzament, cine știe, destul că ne-am

dat întâlnire la orele 23, în fața cavoului. Ziua a trecut cu greu. Cu un sfert de oră înainte de ora fixată ajunsei la cavou și, dacă n-aș fi avut reflexele bune, m-aș fi ales sigur cu o cazma în cap. Bătrînul, care se postase lângă intrarea în luxosul cavou, mă luase drept stafie.

Ne ocupărăm locul în criptă. Cînd, înăuntru, aprinsei lanterna, să nu-mi cred ochilor! Moșul era înarmat cu o enormă sabie de pe vremea lui Hamza Pașa, pe care o avea legată cu o sfoară de cingătoare, dovadă că-și luase rolul în serios. Așa mai zic și eu, gîndii mulțumit peste măsură că-l luasem cu mine, spre a-mi ușura clipele de așteptare, care, în acest mod, erau pline de amuzament.

Încurajat de mine, groparul începu să povestească ce bravuri înfăptuise el în tinerețe, cu acea sabie.

Cînd bătrînul meu ajunse cu povestirea, călare, în Cîmpia Padului, prin regiunea Emilia Romagna, se auziră niște zgomote afară.

— Hoții, domn' șef, îmi șopti precipitat bătrînul.

— În sfîrșit, bine că vin.

— Bine, pe dracu, mormăi el, neliniștit.

Lăsîndu-l de strajă în cavou, am pornit pe urmele umbrelor, spre a le pătrunde taina, urmînd același itinerar ca și în noaptea anterioară.

De această dată, norocul îmi surîse. După ce trecui de bifurcație, tot în urma lor, la o distanță pe care n-am reușit s-o apreciez exact, mă pomenii în fața unei lărgiri a zidului, într-un fel de piațetă subterană.

Umbrele, care erau trei — le putui număra — se opriră în mijlocul „pieței“ și priviră un timp în sus. La un fluierat scurt, venit din boltă, răspunseră cu un șuierat și apoi... de sus, din „tavan“, începură să cadă spre ei diferite obiecte de îmbrăcăminte, dune, plăpumi, cizme, cuverturi de pat, ghete, lenjerie de damă, pălării și mai știu eu ce.

Mă felicitam că nu-l luasem pe moș în catacombă. Poate că și-ar fi închipuit că e mană din cer și, de bucurie, mi-ar fi stricat, cu vreun gest necugetat, toate socotelile...

Cînd „binecuvîntarea“ de sus luă sfîrșit, se auzi o căruță plecînd. Înarmat cu această descoperire pornii înapoi și mă ascunsei la bifurcație, în „culoarul“ nestudiat încă

de mine, situat în dreapta. Aici, așteptai, într-o adâncitură, ivirea siluetelor. Dar era să mă coste scump încercarea. Veneau tocmai spre mine, clarificându-mi-se, astfel, dispariția lor din noaptea trecută. Asta era un câștig, dar ce mă făceam dacă dădeau de mine? Lipit de zid am stat pînă au trecut prin dreptul meu la cel mult doi metri, mai aproape de celălalt zid, fiindcă acolo unde mă găseam, drumul, din fericire, era baricadat de o cădere mai abundentă a cărămizilor din zidul galeriei.

Așa putui să mă țin scai de ei, un timp îngrijorător de lung, trecînd prin nisipuri, noroaie, cărămizi zobite, pînă cînd a doua ieșire se întrezări. După ce „fantomele“ părăsiră culoarul, mai șezui cîteva minute, pînă să le urmez exemplul.

Ieșit la lumină apoi, privii în jur dezorientat. Multumită turnului de apă pe care-l văzui în dreapta, înțelesei că eram undeva în apropierea șoselei care ducea la Sinicolaul Mare, pe cîmp, lîngă niște ruine. Ca să nu pierd din ochi „umbrele“, bine conturate acum, abandonînd orientarea, pornii spre clădirea părăsită a unei ferme, loc spre care se îndreptau și cei trei. Îi lăsaî să intre și ocolii clădirea. În spate erau niște șanțuri mari, pline cu apă, iar în jur, sute de cărămizi ncarse așteptau dogoarea soarelui. Copiii, cam numeroși, îmbrăcați sumar, dădeau tîrcoale bălților murdare, pline de broaște și plante acvatice. Curios mi se păru faptul că nu vedeam nici un adult.

Hotării să risc : simulînd că vin dinspre oraș, mă apropiai de casă. O mulțime de cîini se repeziră să mă sfîșie, dar niște copii, cu veritabile răcnete, alungară patrupelele furioase, înconjurîndu-mă și întrebîndu-mă pe cine caut. De la ei aflai că părinții dormeau și nu voiau să mai „fabrice“ cărămizi. O fetiță cu ochii ca tăciunele mă încunoștiință că acele cărămizi de lîngă apă fuseseră confecționate cu o lună în urmă, dacă nu mai mult. Înțelesei că erau înșirate, cum s-ar spune, de ochii lumii, drept paravan, pentru a motiva că aceasta le era ocupația, în cazul unei vizite nedorite, dar în realitate...

Mulțumit de cele văzute și auzite mă dusei la miliție și dădui alarma.

...Am reușit să stabilem și locul pe unde se aruncău obiectele în catacombă, lângă un pod nefolosit, aflat la marginea orașului.

Cînd s-au terminat toate, arătătoarele „Atlanticului” meu arătau ora 16. Deodată am sărit ca ars și cerînd mașina m-am repezit la cimitir, însoțit de doi colegi îngrijorați de neliniștea care mă cuprinsese brusc.

Ajunși la cimitir m-am convins că nu mă înșelasem. Groparul meu sta pe treptele cavoului cu iataganul la cingătoare, frînt de oboseală, dar... la datorie. I-am strigat bucuros de revedere :

— Gata cu stafiile, moșule.

— No, atunci bine, putem dormi de-acum, se învioră el. Și plecă tirîndu-și panoplia grea, spre clădirea albă din capătul aleii.

Colegii mă priviră uimiți, apoi rîseră să se prăpădească, cerîndu-mi să le spun de unde achiziționasem spadasinul.

SIGNOR VITTORIO NEL VIAGGIO

Sosi cu mașina, „nell una mattina“, în Timișoara. Și porni să se plimbe, per conoscere la citta (pentru a cunoaște orașul). Așa se părea : că signor Vittorio Z. venise doar în voiaj — în viaggio — pentru că simțea o mare atracție față de peisajul timișorean. Și după cîteva plimbări își parcă Fiatul în pieno centro.

Ofițerilor Iosif H. și Vasile I. li se păru ceva suspetto, în felul de a se „plimba“ al lui signor Vittorio. Ajunseseră, la numai cîteva secunde în urma lui, în centru. Opriră, discutară ce puteau face și cum căpitanul Vasile I. avea, nel quello giorno, o pălărie mai „comercială“, deciseră ca acesta să meargă per parlare con signor Vittorio. Și acest uomo di affari, fără a mai sta pe gînduri, merse al turista, arătîndu-i fișul, întrebîndu-l dacă nu are așa ceva de vînzare.

Signor Vittorio făcu un semn di negazione, arătîndu-i inelul de pe deget, în înțelesul că avea d'oro...

„Bun și aurul“, clătină din cap aprobativ căpitanul, con molta discrezione, uitîndu-se în jur, să vadă dacă nu cumva fusese zărit de cineva nedorit. „Dacă n-ai pîine, e bun și cozonacul,“ zîmbi el.

Signor Vittorio îl invită nel suo auto și-i arătă cîteva bijuterii. Căpitanul, „speculant“ sadea, verifică în dinți la calita dell'oro, apoi dădu din cap și-și frecă palmele.

— Voglio comprarel, spuse el. Quanto? Și signor Vittorio răspunse că avea o jumătate de kilogram de bijuterii de aur. Era ceva...

Urmară dispute în jurul prețului. Se recurse și la creion. Finalmente, ofițerul înțelese că signor Vittorio dorea să i se plătească aurul cu 40 de kilograme de argint. Asta îl puse în încurcătură. Pentru a câștiga timp, ceru să vadă toată marfa. Dar signor Vittorio se simți offesato. Che diavolo, no mi credeti?! N-avea la el decît cîteva mostre. Restul este îngropat în afara orașului. Căpitanul se scuză și-i ceru să fixeze ora și locul de schimb...

Toate condițiile „tirgului“ fură raportate, puțin mai tîrziu, de către Vasile I., locțiitorului inspectorului șef al I.M.J.-ului. Acesta ordonă scoaterea a 40 kg argint din confiscări, și realizarea flagrantului. Argintul fu încărcat în trei săculețe de bumbac, și căpitanul, îndoit de greutatea prețioasei poveri, făcu un esercizio de mers cu săculeții, trecînd prin birouri, spre ilaritatea generală a colegilor.

Seara se prezentă cu încărcătura la restaurantul din Timișeni. Cu rucsacul în spinare, intră în bar, ca un veritabil turist. Signor Vittorio era presento nella compagna di una bellissima ragazzina de circa șaptesprezece ani, o fată „modernă“, fardată strident, cu o față obosită. Se salutară discretamente și l'italiano uscì nella strada (ieși în stradă). Se opri apoi, un pocco, pentru ca ofițerul să-l ajungă din urmă, iar cînd îl văzu pe acesta dopo lui, îi făcu semn să ocolească prin dreapta clădirii, el porînd spre stînga. Căpitanul înțelese imediat cum stăteau lucrurile. Ocolul prin dreapta îl ducea în afara curții restaurantului, pe cînd signor Vittorio rămînea înăuntru. Schimbul avea să se facă peste gard.

Ieșind, căpitanul își aprinse țigara de semnal și se rezemă de gard. Îl auzi pe signor Vittorio cotrobăind în Fiat, după care îl văzu venînd con un pacco de culoare închisă. Apropiindu-se, signor Vittorio vru să-i întindă pachetul de culoare închisă peste gard, dar în clipa aceea, un „stai“ sparse la notte, încremenindu-l. Ofițerul încremeni și el. Apoi răsună o împușcătură și „frica“ îl făcu pe căpitan să sară gardul în curte, în timp ce pe signor Vittorio îl făcu să sară afară. Afară, signor simți strîsoarea delle due mani, puternice, încheștate pe antebraț.

La due mani erau ale căpitanului Iosif H., care îi conduse pe amîndoi „comercianții“ la miliție. Aici, signor Vittorio îl compătimi în mod deosebit pe signor Ionaco, fiindcă acesta își pierduse argintul și onoarea. El rămăsese numai fără aur, n-avea cunoscuți la noi, în afară de signor Ionaco, iar acasă... pînă acasă n-ajungea nici o veste urîtă despre el. Avea să spună amicilor săi că a făcut în România un viaggio, e basta !...

..., Ați mai primit o scrisoare de la mine. Revin și vă rog: găsiți-mi părinții, trebuie să fie pe undeva, sînt sigur că sînt în viață. Îmi cereți amănunte cu privire la ei? Vi le comunic, cît îmi pot aminti: Mustață Ion — tatăl meu, Mustață Maria — se poate să-mi fie soră, Dumitru — cumnat. E tot ce-mi amintesc. Locuiam pe undeva în raionul Tudor Vladimirescu. Dar aveam opt ani și ce știam eu la vîrsta aceea? Căutați-i, vă rog, dumnea-voastră sînteți, trebuie să fiți în stare să-i găsiți. Notați că nu mai sînt elevul școlii profesionale din Reghin, am absolvit-o în primăvara acestui an. Vă trimit o fotografie — în cazul în care aflați ceva despre ai mei, arătați-le-o, poate ei își amintesc mai bine și, astfel, mă vor recunoaște. Adresa mea: Alexandru Mustață. E. M. Gura Barza..." etc., etc.

Scrisoarea a plecat cu primul tren. Era o scrisoare ciudată, pentru că oricine poate cere autorităților orice, dar părinți — adică un tată și o mamă — mai greu.

N-ar putea să spună ce l-a îndemnat să scrie autorităților. Aștepta răspunsul — știa însă că lumea e mare și copleșită de treburi. Cine are timp să-i caute părinții? Și unde să-i afle? Megafoanele, în după-amiaza aceea fierbinte de august, cu un an în urmă, risipiseră nostalgice în aer lacrimile doinei:

„Codrul are frunza neagră
Și pe nimeni nu întrebă...”

Codrul e lumea în care Alexandru trăiește. Rătăcește oare ca o frunză ? Hotărîndu-se să-i vorbească codrului, scriindu-i lumii, Alexandru desfăcuse, fără să vrea, întunecimea altei lumi, a aceleia în care se născuse. Codrului vorbise, așadar. Era o frunză a lui. Și, se va vedea, codrul n-avea să stea nepăsător. Avea să-i răspundă.

Despre arta de a descurca lucrurile s-au scris destule. Este o însușire analitică. Dar în ziua cînd, la Serviciul evidența populației din Capitală, a sosit scrisoarea lui Alexandru Mustăță, nu s-ar putea spune că ofițerul Gheorghe J. făcea cine știe ce considerații filozofice. Citi scrisoarea și „deschise“, calm, un nou dosar. Dictă o adresă (către miliția raionului Brad : Se cer date suplimentare, din care să rezulte unde s-a născut și o copie după certificatul de naștere etc.).

Dosarul, cuprinzînd la început o scrisoare și două adrese, se umplu treptat. (Este marea însușire a dosarelor să adune acte după acte).

...19 noiembrie 1964. Miliția raionului Brad trimite copia certificatului de naștere și o notă : „Alexandru Mustăță, fără părinți, născut la 1 ianuarie 1941, în raionul Tudor Vladimirescu ; cu domiciliul flotant în comuna Criscior, blocul 3 ; de profesie — forjor ; salariat al Întreprinderii E. M. Gura Barza, atelierul mecanic...“

„Declară că ar fi aflat — spune mai departe adresa care însoțește copia certificatului de naștere — *din discuții, pe care și le amintește vag, că, rătăcit de părinții săi, ar fi fost înfiat de o femeie. N-o cunoaște, nu-și amintește numele ei și nici unde locuiește... Din unele date aflate la dosarul său rezultă că a fost găsit cînd avea vîrsta de opt ani...*“ („Sînt un copil de pripas, asta-i !“ trebuie să fi spus aici, dar nota explicativă nu consemnează această efuziune. „Se pare că tînărul e un sentimental,“ gîndește ofițerul). „Își amintește — continuă nota — că a fost la o grădiniță, dar nu poate preciza la care din ele. A absolvit cinci clase elementare și, cu alți colegi, a fost trimis la o școală profesională din Reghin. A absolvit școala în 1964. În acest timp nu a fost căutat de nimeni...“

...Certificatul de naștere. Scria acolo, în dreapta : 569887. Data nașterii este fixată cu aproximație, în anul 1941, la

1 ianuarie. În dreptul rubricii *Părinții* (numele tatălui, numele mamei, vârsta lor etc.) — un singur răspuns : *nu*. Data și locul înregistrării acestei nașteri reconstituite — 28 noiembrie 1941, raionul Tudor Vladimirescu.

Ofițerul Gheorghe J. așază palma lui grea peste copia certificatului de naștere. Acoperă astfel vechea, incredibila dramă a copilului abandonat ?

Vag... vag... În fond nu știe nimic. Nu și-a cunoscut părinții... De unde să înceapă ? Sînt peste nouăsprezece milioane de oameni în țara asta... Unde i-ar putea afla părinții ? Și timpul a șters atîtea... Cine a făcut declarația de naștere ? Cine ?...

Ofițerul J. găsește un capăt din lungul fir al Ariadnei. E nesigur, plătînd firul ăsta, dar trage de el, înfundîndu-se în labirintul vicții, reconstituind, pas cu pas, zilele lui Alexandru.

...2 iunie 1949. De la Tribunalul Ilfov pleacă adresa nr. 76208 (o regăsește la Oficiul Stării Civile din sectorul II Galben cu nr. 14918, din 3 iunie 1949), care însoțește numele a nouăsprezece copii găsiți, pentru care tribunalul a hotărît reglementarea stării civile. Unul din copii și-a declarat numele de Alexandru Mustăță. Vîrsta lui e stabilită cu aproximație de Institutul medico-judiciar. Și este declarat născut la 1 ianuarie 1941. (Trecuseră doar cinci ani de la Eliberare. Se mai aflau copii fără căpătii, loviți de soartă, prinși în vârtejul amețitor al vieții. Izgo niți, flămînzi și bolnavi, copiii erau adunați. Li se făcea o stare civilă...)

...7 ianuarie 1965.

Aceleași semne de întrebare. În fond, ofițerul n-a aflat nimic nou. În raionul Tudor Vladimirescu sînt numeroși oameni cu numele de Mustăță.

...Care din ei ?

Audieri. Ofițerul notează. Se deapănă viața unor familii.

Unde sînt actele fostului centru de triere a copiilor vagabonzi ? Exact, tovarășe inspector... Ca să știu în ce loc a fost trimis copilul cu numele Alexandru Mustăță... Da, fără îndoială, tovarășa Tutoveanu... Un grup întreg

— nouăsprezece copii au fost trimiși. Dacă am lua legătura cu unul din ei, poate ne-ar putea da amănunte. Ce credeți?... Mulțumesc...

Din nou audieri. Ofițerul J. reconstituie lumea de demult. În 1944, la circumscripția de poliție nr. 33, se prezintă Ion T. Mă numesc cutare... în locul cutare, în timp ce așteptam, o femeie îmi spune: „Uite, ține copilul pentru o clipă!“ Și mi l-a pus în brațe, iar femeia se grăbea să cumpere nu știu ce. Și n-a mai venit. Și vi l-am adus.

Asupra copilului nu s-a găsit nici un act. Erau vremuri grele, de război, și femeia l-a lăsat în brațele omului... Ce suflet de mamă a avut, cum de l-a putut abandona? E greu de răspuns... Dar ce s-a întâmplat mai departe cu copilul?

Alte investigații. Acte, martori, întâmplări... Firul e pe deplin conturat abia în anul următor, 1965...

Pe scurt, acesta este: copilul a fost părăsit la vârsta de doi ani, în fața Gării de Nord. I s-a dat un nume: Nițeanu Nicolae. Apoi a fost înfiat de Mustăță Ana, care îi dă numele de Nicolae Mustăță-Nițeanu. Aceasta se recăsătorește, devenind Ana Cobilică. La vârsta de opt ani, copilul fuge de acasă. La găsimare își declară numele de Alexandru Mustăță. Tribunalul îi aprobă numele. Pleacă cu grupul de copii găsiți, și... De aici încolo, firul e ușor de urmărit.

O femeie uscată, îmbătrinită, Ana Cobilică. Un tânăr scund, uscățiv, smead, Alexandru Mustăță. Se privesc, se cercetază. „Ea să fie mama mea? Așa bătrână?“ se întreabă tânărul. „Dacă e fiul meu, trebuie să aibă o cicatrice pe obraz. Da, cred că-i el. Doamne, cum au trecut anii! E om cu armata făcută,“ gîndește bătrîna. Momentul — solemn. Cine ar putea ghici ce se petrece cu adevărat în sufletele celor doi oameni? Mama stabilește o punte cu trecutul. Povestește. Își amintește de Dumitru Mustăță, omul ei. „Ținea la fiu, care era tare dezghețat. L-am înfiat, ca să aibă un adăpost. Și uite, l-am găsit; după atîția ani...“

Și tânărul Alexandru Mustăță povestește: „Nu că mi-ar fi fost greu, dar am trăit prin cămine, știți, niciodată n-a întrebat cineva de mine. Știam că undeva trebuie să

există o mamă a mea... Nu, nu-mi pare rău că omul care mi-a dat viață s-a pierdut în lume, deși aş fi vrut să-i spun că n-am pierit, că sînt printre oameni, că sînt sănătos... şi am crescut, prin grija oamenilor, a statului. Că am o meserie...”

Cine ar putea să ghicească ce s-a petrecut în sufletul locotenentului Vasile G., şeful serviciului evidenţei populaţiei, sau ale celorlalţi ofiţeri, martori ai acestei scene? Cine ar putea descifra furtuna de pe chipul deschis, luminos, al căpitanului Gheorghe J. !...

...A aşezat palma lui grea peste dosar. O mamă adoptivă şi un copil sortit să ajungă neom — şi ajuns om, acum „cu armata făcută şi meserie la bază”, s-au reîntîlnit. O dramă dintre dramele generate de timpuri, de război, prelungindu-şi mult, pînă în zilele noastre, umbrele... Ofiţerul J. a închis dosarul — şi, cu el, lumea de gînduri. El însuşi nu şi-a cunoscut tatăl, a crescut din greu, muncind la stăpîn...

În certificatul lui de naştere, în acel loc unde se citeşte numele tatălui stă scris un „nu”. Şi poate asta l-a tulburat cel mai mult, datorită unor întîmplări din viaţa lui Alexandru Mustaţă...

Şi dacă în biroul de lucru al ofiţerului Vasile G. s-au regăsit o mamă adoptivă şi un copil — astăzi om în toată firea — ofiţerul Gheorghe J., un om cu părul cărunţ, cu faţa luminoasă şi vorba calmă, aşezată, a reînviat drama unor familii măcinate. Şi poate a reînviat şi povestea odinioară atît de amară a înstrăinaţilor: „Pe deluţu’ cu arini / se-ntîlniră doi străini / Doi străini înstrăinaţi...”

Pe deluţu cu arini, s-au întîlnit cu totul alţi oameni decît aceia care au pornit în viaţă...

GHINIONUL SCAMATORULUI

Nimeni nu ar fi putut spune că S. P. ar avea vreo nemulțumire pe suflet. Cum, necum, ajunsese gestionarul depozitului M.A.T. din Bîrlad. La acest post rîvnea de multă vreme. Judecați și dumneavoastră : salariu bun, iar dacă nu curge, pică. Cu toate acestea, numai el știa cît de smolită îi era inima. Nu era P. S. omul care să se mulțumească cu... picătura. Oare n-ar putea să-și încerce „măiestria“ în operații de mai mare amploare ? A fost de-ajuns ca gîndul acesta să-i fulgere prin mînte. Gestionarul sări ca împins de un arc, din scaunul moale, în care îi plăcea adesea să se tolănească. Porni cu grabă neobișnuită spre una din pivnițele depozitului, acolo unde știa că-l va găsi pe pivnicerul A. N. Da, lui A. îi putea împărtăși gîndurile fără teamă. Știe el cîte parale face pivnicerul. Îl luă repede :

— Măi Niculiță, mă, ia zi-mi : n-ai vrea să cîștigi niște bani ?

— D-apoi, cum crezi ? îi răspunse în doi peri omul.

— Lasă, bre, nu te sfii de mine că doar nu-s de la miliție. Ți-ar sta rău să scoți ceva... peste ? Ia umple că-nile și ți-oi spune ce mi-a trecut prin mînte.

Acolo, în fundul pivniței, a fost plănuită hoția.

Planul pus la cale era simplu : vinul va fi „botezat“. Atîta vin, atîta apă. În loc de 10—12 grade tărie alcoolică, doar 4—5 grade. Treaba mergea strună, se realizau plusuri de mari cantități de vin. Făceți socoteala : la fiecare 7—8000 litri de vin, cîte 2—3000 litri apă. Plusurile trec-

buiau valorificate. Dar S. P. are mintea ascuțită, nu se încurcă el în treburi de acestea. Va valorifica plusurile pe două căi : în acest scop, în primul rînd, a căzut la învoială cu salariatul unei fabrici de oțet. În schimbul unei cantități corespunzătoare de vin, P. primea spirt. O parte din spirt îl folosea ca să ridice tăria vinului diluat, restul lua alte drumuri. Soluția aceasta de valorificare era însă insuficientă și, într-o zi, S. P. și-a mai găsit un aliat întru hoție : pe L. S., delegatul I.C.R.A. Bîrlad. „L-a găsit“ e un fel de a spune. La drept vorbind, L. l-a „găsit“ pe P. Delegatul I.C.R.A. trebuia să ridice o cantitate de vin. S. P. s-a gîndit că nu trebuie să scape prilejul. Sistemul a intrat în funcțiune, vinul a trecut prin obișnuita metamorfoză, dar șarlatania n-a prins. L. S. este el însuși „as“ în materie, așa încît a dejucat toate calculele lui P.

— Te dau pe mîna miliției, l-a amenințat L. pe P. privindu-l pieziș.

— Da, se vede că m-am înșelat. Credeam că ești mai inteligent, i-o întoarce calm gestionarul.

— Încă nu ți-am dat motive să-ți schimbi părerea...

— Atunci, cît ?

— Juma-juma...

După cum vedeți, foarte laconic, hoții găsesc repede limbajul și calea de înțelegere. L. a fost și el „cooptat“ în afacere. Sarcina acestuia era aceea de a plasa prin intermediul unităților comerciale cantitățile de vin delapidate.

Ei, acum alt trai duceau S. P. și A. N. Chefurile se țineau lanț. Au început să-și schimbe mărcile de motocicletă și magnefoane, încît se minunau cei din jur și se întrebau ce noroc i-o fi găsit, așa, dintr-o dată. Ca să nu bată la ochi motocicletele erau cumpărate pe numele rudelor, prietenilor...

— Știm să trăim, știm să ne facem viața, răspundeau ei cu dispreț superior celor mai curioși.

Într-o zi, A. i-a spus lui P.

— Măi omule, nu știu ce să mai fac cu banii... Și știi ce m-am gîndit ? Să mă asigur și pentru ce-o fi după moarte...

P. l-a privit cu ochi mari de uimire. Iar A. i-a dat lămuriri de cuviință :

— Am pus să mi se construiască un cavou la „Eternitatea“.

P. izbucni într-un hohot.

— Măi, ești dat dracului ! Uite, la așa ceva nu m-am gândit.

..., „Scamatoria“ le mergea din plin, apa continua să fie transformată în vin. Adevărată „minune !“

Hoții se credeau în siguranță. Își vedeau în liniște de treburile lor necinstite. Lucrătorii de miliție erau însă la datorie. Zile de trudă încordată, nopți de veghe, ca acelea ale plutonierului Constantin G., eforturi fără preocupări, acesta era prețul pe care-l plăteau pentru a dobândi probele materiale cu care să dovedească vinovăția infractorilor. Fiecare rînd, fiecare filă ce avea să constituie dosarul penal de mai tirziu venea să scoată la lumină adevărul.

Iată-i acum adunați pentru a face bilanțul unei activități, pentru a face schimb de păreri, pentru a trage învățăminte și a hotări noile obiective în vederea încheierii cu succes a acțiunii.

— Acestea sînt rezultatele analizelor de laborator. Sînt așa cum am presupus, comunică ofițerul Constantin B. El confirmă furtul. Iată și buletinul de expediție care însoțea transportul de la care s-au luat probele. După cum vedeți, în buletin se indică foarte precis tăria alcoolică a lichidului : 12,5 grade. În realitate, însă, după cum reiese din analiza de laborator, tăria alcoolică nu depășește cifra de 6,5 grade. Totul este acum limpede. Trebuie acționat urgent. Sîntem informați că la ora „X“ va pleca un nou transport de vin din depozitul M.A.F. Îi putem surprinde pe infractori în flagrant delict...

Discuțiile s-au încheiat cu un plan elaborat în cele mai mici amănunte. Ofițerul M. Gheorghe, un lucrător cu multă stăpînire de sine și hotărît, avea să răspundă de executarea lui.

Un vechi proverb spune că „ulciorul nu merge de multe ori la apă“. De data aceasta, parafrazîndu-l, s-ar putea spune că ulciorul n-a mers de multe ori... la vin. Planul lucrătorilor de miliție a fost îndeplinit la „milimetru“.

Infractorii au fost surprinși în timp ce expediau cantitatea de 8 000 litri vin subțiat cu apă.

Gestionarul depozitului a fost arestat. Dar S. P. nu se sperie cu una, cu două. Deși faptele sînt evidente, el neagă cu încăpăținare orice vină.

— Vă legați de oameni cinstiți, domnilor. Veți vedea în cele din urmă că am spus adevărul...

După 48 de ore, S. P. era în biroul ofițerului M. Gheorghe.

— Te-ai hotărît să spui adevărul ?

— Păi, l-am spus tot, martor mi-e cerul... domnule anchetator.

— Îți vine greu să spui adevărul. Nu-i nimic. Te vom ajuta noi. Cunoști acest bilețel ?

S. P. se dezumflă dintr-o dată, ca un balon înțepat cu un ac. Nu mai avea rost să tăgăduiască. Peticul de hîrtie pe care i-l puse în față ofițerul de miliție era fotocopia unei scrisori, prin care infractorul încerca să-l „pună la curent” pe A., aflat în libertate, cu mersul cercetărilor și să-i dea indicații asupra comportării pe care trebuie s-o aibă în anchetă. După cum se vede, bilețul n-a ajuns însă la destinatar.

— Nu mai am motive să-mi neg vinovăția. Am avut ghinion, asta-i, spuse cu voce scăzută fostul gestionar.

— Ghinion, poate, dacă îți convine dumitale să-i spui așa. Dar să știi, îi replică ofițerul, că el a fost determinat de cinstea și corectitudinea oamenilor muncii, care ne-au dat și în acest caz un prețios ajutor...

După puțin, ofițerul apăsă pe un buton. Un plutonier voinic intră și luă poziția regulamentară.

— Condu-l pe reținut, ordonă ofițerul.

Așa s-a încheiat cariera „făcătorilor de minuni” de la M.A.T. Bîrlad.

CUPRINS

GHEORGHE ALDEA

Urmăriți mașina nr... 5

DAN CARAGHEORGHE

Misterul celei de-a treia spargerii 9

Coincidență 16

10% adevăr 21

MARIUS DAN

Piața Fortuna, noaptea 27

CONSTANTIN GHIMBEU

În tren 31

DĂNILĂ GOGA — GÂRBOVICEANU

Flagrantul 34

DĂNILĂ GOGA — GÂRBOVICEANU și

GHEORGHE ȘTEFAN

„Comoara“ de pe strada Cireșului 38

OCTAVIAN GOGA

Final neașteptat 45

AUREL MIHALE

Capcana 50

MIHU NEAGU

Reînflorirea crinului 56

Amănuntul esențial 60

O vorbă spusă la timp 67

GEORGE NĂSTASE

Întrebarea era : Cum ? 69

CONSTANTIN PREDA

Cineva a văzut, totuși 73

Urme în ploaie 77

Cocora 88

Trecuseră 11 ani	94
NICHIFOR PIETRIȘ	
Bila de aur	100
Prin ceață	112
Ninsoarea nopții de decembrie	115
Alfabetul Morse	118
STELIAN SÂRBU	
Ultimul glonte nu trebuia tras	126
Accidentul de la km. 45	137
ION SOCOL	
Moartea zeiței de porțelan	143
Uzurpatorii ...fiului de prinț	148
GHEORGHE ȘTEFAN	
Întâlnirea de pe munte	153
EUGEN TEODORU	
Profanatorii de morminte	160
Destăinuirea	165
MIHAI TUNARU	
Pentru liniștea Deltei	168
Oameni pentru toate orele	175
ION ȚIRLEA	
„A C.-8“	183
Valiza cu cristale	192
A lipsit secunda senzațională...	199
Urma	205
DRAGOȘ VICOL	
Dincolo de aparențe	208
RADU VAIDA	
Postul din cîmpie	212
Taina noului sezonier	215
Jertfa	221
PETRE VÎRLAN	
Spinii	228
Întâlnirea de la miezul nopții	232
ROLAND VASILIEVICI	
Misterele catacombelor	235
Signor Vittorio nel viaggio	242
ROMULUS ZAHARIA	
Pe deluțu' cu arini	245
LEONARD ZĂICESCU	
Ghinionul scamatorului	250

The image shows a dark, heavily textured book cover, possibly black or dark brown, with a marbled or cracked appearance. A bright, diagonal light streak runs from the top left towards the center right. In the bottom left corner, there are several irregular, bright red ink splatters or stains. A small, dark rectangular label is positioned near the bottom center, containing the text "EDITURA ALBATROS" in white capital letters.

EDITURA ALBATROS

Ler. 5